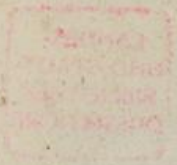

**Rethorica Diuina de Oratio-
ne domini Guilermi Parisien.**

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Lum suadere doces ⁊ psuadere misellos
Quo pacto valeant funderē verba deo:
Tu facis vt sceleri fiat Guilherme creator
Abitor: atq; reis te duce det veniam
Hos non dicendi das Quintiliane colores:
Hos non hos eloquij gloria Aharce dabas.
Hos nō ille dedit quem mirabant Athene:
Sed perit eloquio rhetor vterq; suo.
Perdita / vana fuit / fallax sapientia vestra:
Iudicis humani corda mouere docens.
Nostra quidem ꝑcibus iustam mollirier iram
Ars veneranda docet iudicis atq; dei.
Ah quāto melius verbis placare potentem
Eternūq; patrem: q̄ dare verba iuris.
Nec modo supplicibus culpā penāq; remittit:
Insup ⁊ donat premia larga deus.
Tūc igit felix per secula longa magister
Tam bona q̄ nobis dogmata sc̄pta dabas.
Lū ꝑrib⁹ / magnisq; deis / req̄sce s̄b vmbra:
Eternūq; Vale: vir venerande Vale:

Tabula

Tabula admodū utilis / qua continet iu-
sta alphabeti serie / totius opis materia.

Bominatio

a peccatorum qualiter fit: et
quāta sufficiat in peniten-
te. ca. xxiiij. R. et ca. xj. L.

Affliccio corporalis adiuuat orationem. ca.
xxviiij. D. et P.

Affliccio est pars iustificationis. g̃ multū uti-
lis. rē. Ibidem Q.

Affliccione animalū et puulorū affliguntur et
parētes aut possessores rerū. Ibidem Q.

Allegatio demētie dei a peccatore. ca. vij. F.

Altare aureū in Apocalipsi q̃d significat. et de
incensis sup illo positis rē. ca. xliij. G.

Amor: debet p̃ncipaliter dec. ca. l. Y.

Amor dei quō accēdat ex cognitiōe b̃nficioꝝ
suorū tā in generali q̃ in sp̃ali. ca. xlix. F. G.

Amor dei q̃d incitat in hoīb. ca. l. Abz Ac.

Amor: si esset venalis p̃ q̃d posset emi melius
deo. ca. l. Z.

Amor: nullus p̃t denegari deo siue sit vena-
lis liberalis gratuit. aut violent. ca. l. Z.

Angelus q̃ stetit iuxta altare templi rē. signi-
ficat christum. ca. xli. D.

Angeli seruiūt nobis et quō. ca. l. Ik.

Angeli gaudiū habēt de cōuersiōe pctōris / et
enā sp̃uale et celeste cōuiuū. ca. xij. E.

Animas mors aie p̃ p̃ctū deterior ē morte cor-
poris: et g̃ magis lugenda. ca. xxvj. Z.

Animas in celo / in purgatorio / et in inferno: sunt
inimici n̄i p̃pter pctā. ca. xxxviiij. R.

Animas n̄i p̃tra nos clamantib. debemus sub-
uenire rē. ca. xxxviiij. Z.

Animas in celo fuit nob deū interpellādo p̃ no-
bis. ca. l. L.

Anime peccatricis canticum qui. I. fit et quo-
modo fiat. ca. xxxix. A.

Anime affectiones et passiones faciunt psal-
teriū decachordū cū cithara rē. ca. xxxix. E.

Animalia qualiter seruiūt nobis. ca. l. Q.

Aqua quō seruit nobis. ca. l. D.

Arcus tensus et paratus a deo contra pecca-
tores. rē. ca. li. H.

Arc. dei qualiter sup. et frangit. ca. liij. E.

Arma dei cōtra pctōres. ca. xij. H.

Armatura dei p̃tra pctōres qualiter q̃dāmō
ambilatur. ca. liij. H.

Affiduitas adiuuat orationem et quomodo

assidue et semper oretur. c. xxx. U. Et preci-
pue ibidem. Z.

Ellum contra

b peccata est iustissimum. c. xij. Q.

Bellandum et pugnandum ē cōtra
peccata tanq̃ p̃tra hostes hoīs. ca. viij. D.

Beneficia collata a deo recognoscere / et orā-
ti necessariū. et que sint illa. c. iij. P.

B̃nficia que de. contulit / sunt ei narrāda in
oratione. ca. vi. B.

B̃nficia actiōes debem. d̃ ip̃is referre. c. iij. P.

B̃nficioꝝ eorū dē ingritudo et abusio. ibid. Q.

Beneficia p̃meditata inflāmant ad amorem
dei. ca. iij. R.

Beneficia dei gratuita qualiter accendunt
amorem dei. ca. xlix. H. et J.

B̃nficia dei generalia p̃meditata accendunt
amorem eius. ca. xlix. F. et G.

Defect. cognitiōis h̄mōi b̃nficioꝝ vnde eue-
nit et quid mali faciat Ibidem. H.

Beneficioꝝ dei r̄ ecogitatio per modū cā-
tica. ca. xxxix. D.

B̃nficiū incarnationis christi ac sacri eucharis-
tie cū g̃ritudie ē p̃meditādū. c. iij. Z.

B̃nficia dei sp̃alia / p̃ creatas exhibita. c. l. Ik.

B̃nficia dei sp̃ualia. ca. l. L.

B̃nficia toti. mūdi. Ibidem. U.

Benignitas siue beniuolētia intelligitur per
Galbanum. ca. xliij. L.

Benignitas ē fuāda i orōe. ibidē. L. ppe finē

Bona p̃ntis vite quō sunt fugitiua. vana et
fallacia. ca. vi. D.

Antus diuini

c abusio. c. iij. Q. circa finem.
Laticū peccatricis an. iē q̃d sit et

quomodo fiat. ca. xxxix. A.

Qui sunt ibi soni Ibidem. D.

Lithara sp̃ualis. peccatricis aie q̃d sit et qua-
liter resonat. ca. xxxix. E. et F.

Lamor adiuuat orōne. ca. xxxviiij. S.

Lamare d̄z hō p̃tra p̃tradictōres suos et alios
iuocare q̃ p̃ eo clamēt et q̃ sūt isti. c. xxxviiij. F.

Ler. p̃p̄ q̃d sit p̃stitut. in ecclesia. ca. xxx. Y.

Lerici debent discere et scire et debite implere
officiū suū p̃cipue orandi. ca. liij. J.

Lerici sūt ppugnatores p̃ p̃lo dei. c. liij. H.

Lerici aliq̃ rudis et ianis canunt p̃s. et alia. ca.
xxxix. J. Et ca. xl. R. et S.

Logitatioes iuiles assimilant muscis et tpe

Tabula

ofonis debet expelli a corde. ca. xxv. L.
 Cogitationes vane sunt fugade/ qz expellunt
 spūscū. z bone sūt suscipiēde qz faciūt chri-
 stum eē pntem. rē. ca. xxv. F. per totum.
 Cōcupiscibilia sunt gladij igniti. rē. c. l. B.
 Cōfessio pctōz ipetrat a deo misericordiam
 z veniam. c. vij. B.
 Cōtritio cordis quō fiat. c. xli. U.
 Cōpūctio cordis p peccatis quomodo cause-
 tur. c. xxij. E z F.
 Cōpūctiois grā qd opef in hoīe. c. xli. J.
 Cōiūtiū celeste. spūale. nuptiale z triūphale
 fit in cōuersiōe pniāli pctōris. c. xli. E.
 Cōuersio peccatoris. Infra peccator et iu-
 stificatio.
 Cor humanum rapitur tempore orationis p
 inutiles cogitationes. c. xxv. L.
 Cor humanum qualiter debet calefieri ex be-
 neficijs dei. c. l. U.
 Cordis contritio quomodo fiat. supra Con-
 tritio nota bene.
 Corporis dispositio siue situs adiuuat oratio-
 nem z qualis. c. xxv. S.
 Creature simul z omnes. ordinate sunt a deo
 vt nobis seruiant. c. l. S.
 Creature quomodo possint inflāmare cor hu-
 manum. ibidem. U z F.
 Creaturarū obsequia considerata accendūt
 hominem ad amorem dei. c. iij. S. z c. l. K.
 Creaturarum obsequia non cognoscere z ex
 inde in amorem dei non accēdi/ est magna
 ingratitude. Ibidem. S.
 Creatura pugnabit aduersus peccatores. c.
 l. D.

Alma proue-

nientia de peccatis. c. xlvij. B.
 Datus est nobis christus ad utili-
 tatem nostre salutis/ z ad multiplices effe-
 ctus salutare. c. xix. U.
 Dedit se nobis deus. quomodo et ad quid.
 c. xlix. J.
 Data sunt ei incensa multa quomodo intelli-
 gitur. c. xli. B.
 Debitum humani generis soluit christus et
 pro eo satisfecit. c. xv. E.
 Delectari in domino adiuuat orationem. c.
 xxxvj. Q.
 Demones sunt contradictores nostri. c. xxx
 viij. L.
 Demones sunt derisores nostri/ propter pec-

cata nostra. rē. c. xlvij. B z L.
 Demonibus assimilatur z associatur pecca-
 tor. c. xxvj. L.
 Detestatio peccatorum. c. xxiiij. Q.
 Deus expectat peccatores/ z eos miris mo-
 dis reuocat. c. iij. R.
 Deus quomodo tam misericorditer se tenet
 ad nos. c. iij. U.
 De^o quomodo sustinet peccatores. c. vj. B.
 Deus rogandus est pro iusticia perfecta z pe-
 nitentia iustificatiōe peccatoris. c. viij. AB
 Deus debet misereri peccatori penitenti/ et
 seipsum iudicanti. nec debet ei obsistere iu-
 sticia eius. c. viij. H.
 Deus multum glorificatur ex vera cōuersio-
 ne z iustificatione peccatoris. c. ix. R.
 Deus vult saluari multos quandoqz nolens
 rebelles ac incredulos. ergo multo plus
 peccatores ad ipsuz puerfos. rē. c. xij. J z K.
 Deus preueniens peccatores sua misericor-
 dia/ merito debet eos assumere. rē. c. xij. L.
 Deus vult peccatoris reuersionem siue con-
 uersionem z penitentialem satisfactionem.
 c. xiiij. F z L.
 Deus vult omnes homines saluos fieri/ quod
 ostendit in multis. rē. c. xiiij. A.
 Deus accepit propter nos officium medica-
 tionis sanctificationis et sanationis. rē. ibi-
 dem AC.
 Deum decet sanare peccatores infirmos. c.
 xv. B.
 Quomodo sanauit peccatores. ibidem. B.
 Deus non debet tardare ad sanandum pec-
 cator. em. ibidem. L z D.
 Deus debet misereri peccatoribus/ ad ipsuz
 se conuertentibus/ propter multas causas.
 c. xxj. B.
 Deus iure multiplici possidet hominem. c.
 xliij. U.
 Dei filius scilicet christus satisfecit pro pecca-
 tis humani generis/ et sic eius debita soluit
 c. xv. E.
 Deus non solum satisfecit pro peccato origi-
 nali/ sed etiam pro peccatis nostris actuali-
 bus z recidiuis/ z hōi. c. xv. F.
 Deus honoratur in sanctis. c. xvij. R.
 De^o dat omnia liberaliter z propter hoc cre-
 auit rationales creaturas vt eis seipsuz da-
 ret. rē. c. xxxj. B.
 De^o quomodo sit accusator. nf. c. xxxviij. U.
 Deus dedit se nobis/ et quomodo/ et ad qd.

Tabula

c. xlii. J.
Dei beneficia supra beneficium.
Dei amor. s. amor. r. j. Ignis diuini amoris.
Deus omnes creaturas ordinauit vt nob ser-
uiant. c. l. Ik. r. p. c. i. p. e. S. ibi nō similitudinem.
Deus dedit nobis quedam beneficia spiritu-
alia que possunt accendere cor nostrum in
eius amorem rē. c. l. Z.
Deum diligere / monet vniuersus mundus /
r ipsius dei beneficia r dona rē. c. l. Et r y.
Deum nō diligere aliquo amore. nullo mo-
do potest homo excusari. Ibidem. Z.
Deus per suum amorem / incitauit nos ad di-
ligendum ipsum. Ibidem Ab.
Deus beneficio sue incarnationis. passionis
r mortis / maxime incitat ad suam dilectio-
nem si rememoretur. Ibidem Ac.
Deus quomodo r propter quid discedit ab
homine rē. c. li. f.
Deus quādoq; deserit aliquos / propter hoc
q; dona ipsis data / sibi appropriant. c. li. J.
Quā malū sit q; deus sic deserit hominē. Ibi-
dem. Ik. per totum.
Deus vincitur in oratione quasi per luctam.
c. li. D.
Deo omnino confidere debemus r non meri-
tis nostris rē. Ibidem. Et r y.
Deo debet ascribi victoria / que videtur obtri-
neri in oratione. c. li. Z.
Deus in orōne vincit / capit / r ligat / et quo-
modo. c. li. A.
Dei ira quō frangatur. Ibidem Ar B.
Dei iusticia qualiter vincit rē. Ibidem B.
Dei iudicium quomodo vincitur per iudiciū
quod homo facit sibi ipsi. Ibidem L.
Dei equitas r arcus ei / quō vincit. ibidē. D.
Dei arcus r pharetra qualiter frangit et su-
peratur Ibidem E.
Dei adiutorium petitur in inceptionibus ho-
rarum siue officiorum diuinorum / et quare.
c. li. h.
Deus in adiutorium meū intende quare di-
catur in inceptionibus horarum canonica-
rum. Ibidem h.
Deus quomodo ligatur vinculis charitatis.
rē. c. li. Ik.
Deus agnit? nō potest amari. ibidē Ik. i fine
Deus ligatus quō debet teneri. ibidē L.
Qualiter fortius constringi. ibidē AB.
Deus non debet recusare / hominem ligare
vinculis charitatis r penitentie / qui se ei of-

fert voluntarie. c. li. j. A.
Deuotio requirit ad orōnē. c. xlii. A.
Dilectionis r charitatis vinculis ligatur de-
c. li. j. B.
Diuitie sunt fallaces. c. vi. D.
Dolor penitēntialis petēdus ē a deo. c. xxvi. Ik.
Dolor pro peccatis / per quid possit causari.
c. xxii. D r E.
Dolor talis sanat animā. r qualis dolor suffi-
ciat penitenti. ibidem Ik. Et. c. xi. L.
Donum homini datum a deo debet cōmuni-
cari alijs r nō appropriari. c. li. h.
Dona sapientie quāq; subtrahuntur r quare.
Ibidem J.

Lemosyna va

e let ad multa. c. xxix. Z.
Et. c. xli. AB. ppe finem.
Eiular? r clamor adiuuat orōnē. c. xxxvii. S
Erubescētia q. j. verecundia.
Eucharistia. j. Sacm altaris. r. j. Iesus.
Execratio p r de peccatis. c. xxiii. p.
Exordium orōnis. a quo debet incipi. c. li. A
Exordium potest incipi a gratiarum actione
c. li. D.

Fides adiuuat

f orationem. cuius fidei articuli ali-
qui in oratione rememorādi sunt
c. xxxii. D.
Fides assimilata ē chorde in cithara siue in can-
tico anime peccatrici. c. xxxix. D.
Fides quā virtutem habeat sociam r connes-
sam in cithara spirituali. c. xxxix. B.
Fides in oratione / spargit bonum odorem.
r insurgit aduersus scientias que sunt con-
tra deum rē. c. xli. Z r A.
Fides multum deseruit in sacramento alta-
ris contradicendo sensibus exteriorib? rē.
c. xli. A.
Fortitudines orationis multe sunt. c. xl. AB
Fortitudo ptra tediū prolixitatis. ibidē AB.
Fortitudo contra dilationem doni quod pe-
titur Ibidem. A.
Fortitudo contra iram r impatientiā. ibidē D
Fortitudo grauitatis contra leuitatem quā-
dam cordis. Ibidem p.

Silbanuz quid

g mystice designet. c. xli. L. Et ibi-
dem AB.

Tabula

Gemitus adiuuat orationem. c. xxxvij. F.
Gloria magna fit deo ex vera conuersione et
iustificatione peccatoris. c. ix. R.
Gladius spūalis quo debet anima penetrari
in oratione vel meditatione. c. l. A.
Gladius ille qualiter fugat mortem spiritua-
lem anime. c. Ibidem. AB.
Gladius dei vibratus/ debet terrere peccato-
rem inducendo ad penitentiam/ et sic fugiē-
do mortem spūalem. c. l. A.
Gladius dei contra peccatores. aufertur ei
p gladium pnie et discipline. c. liij. F.
Gratiarū actio de beneficijs acceptis est agē-
da. c. liij. D et P.

Eretici dicun-

h tur animalia venenata. c. xlij. AB
homo faciat quod in se est/ lz mo-
dicum possit. c. xlij. R.
homo est ipseus dei/ multiplici iure. c. xlij. U
homines damnati ad aliquod supplicium su-
stinendum/ docent peccatores petere a deo
ueniam et gratiā lachrymar. c. xxxij. F et B.
homines per quid et quomodo debent accē-
di ad amorem dei. c. xlix. et l. p totum.
homo non potest effugere qn aliquo amore
debeat deum diligere. c. l. Z.
homo aliquo modo coartatur ad amandum
deum. ibidem Z.
hō incitat ad amandū deū. ibidē. Ab et Ac.
hō mortificat seipsum spūaliter. c. l. A et B.
hōis mors spiritualis. c. Infra A hōis aie.
homo per quid decipiatur vt cadat in mor-
tem spiritualem. c. l. B.
homo donum sibi a deo datum non debet ap-
propriare sed etiā alijs cōicare. c. l. h.
homo debet petere a deo vt eum captiuē et
vinculet. c. liij. A.
homo quōq; derelinquit a deo et qre. c. l. J.
homini/ est valde nociua talis derelictio. ibi-
dem K.
humilitas in oratione placet deo et eū indu-
cit ad exaudiendum. c. xxxj. L.
humilitas seruanda in oratione intelligitur
per speciem aromaticam onica. c. xlij. K.
humilitate vincitur deus in oratione et fit obe-
diens nobis. c. li. S.

Eiunium adiu-

i uat orationem. c. xxxvij. R.
Eiunium est magne efficacie et

virtutis. c. xxx. S.
Ignis infernalis a penitente bene premedi-
tatus/ per dei gratiam multa facit miracu-
la in eo. c. xxxij. B.
Ignis inferni est timendus. c. l. D. ppe pnci-
pium et etiam finem.
Ignis spiritualis. si ire pro peccatis/ debet of-
ferri in oratione. c. c. xlvij. Z AB et L.
Ignem diuini amoris accendit quidā amor
preparatorius/ qui etiā a deo petend⁹ est
c. xlvij. D.
Ignem diuini amoris accendit sacra scriptu-
ra/ et quomodo aliqui nō accēdunt ab ea. c.
c. xlvij. E.
Ignis diuini amoris accendit beneficijs dei
pmeditatis et cognitis. c. xlix. F et B.
Iesus quomodo sit placād⁹. c. c. xxxvij. Ac.
Iesus rogandus est in missa pro multis nob
necessarijs. c. xxxij. B et h.
Iesus est salutandus in missa cū magna gra-
tiarū actione. c. xxxij. F.
Iesus quattuor officia perficit et implet in mis-
sa. c. xxxij. L.
Iesus. misericōdia et pietas ei⁹ excellit misericōdiam
omnium sanctorum/ quod ostendit in eius
passione. c. xix. L.
Incarnationis chasti beneficiū cum grati-
tudine est premeditandum. c. liij. L.
Indignatio de et pro peccatis. et quāta suffici-
at penitēti. c. xxij. D. et c. xi. L.
Infirmitas peccatoris quomodo curata est
per christum. c. xv. B.
Ira pro pctō/ liberat a iudicio dei. c. xij. K.
Ira sci debemus pro peccatis tanq; inimias
nostris pessimas. c. c. xlvij. Z AB et L.
Ira dei quō vincit et mitigat. c. liij. A. Et B.
eodem c. De ira penitentis. c. xi. L.
Ire dei quō resistit. ibidem. h. in medio.
Iudicium extremū ē timēdū. c. c. l. D et P.
Iudicium dei quō vincitur per iudicium qd
homo facit sibijpsi. c. liij. L.
Iure debito et multiplici sum⁹ ipi⁹ dei. c. xij. U.
Iusticia duplex scz pfecta et impfecta/ que est
quedam dispositio ad iusticiam. c. viij. J.
Iusticia pfecta petenda est a deo. c. viij. A.
Iusticia dei/ nō est sepata ab eius misericōdia et
ga peccatores. c. viij. F.
Iusticia dei non debet esse contra misericō-
diam eius/ quo ad peccatorem se conuertē-
tem et penitēte. c. c. viij. A. Et. c. ix. Q. et F.
Iusticia dei nō debet petere vindictam ptra

Tabula

peccatorem seipsum vindicantem et iustificantem. *tc. c. ix. Q. r. U.*

Iusticia dei non debet multa et magna exigere a peccatore/ quia modicum habet. infirmus est et pauper. *c. xiiij. Ik. r. S.*

Iusticie dei magis debent placere pene penitentiales quam infernales. *tc. c. xiiij. L.*

Iusticia dei quomodo superat. *c. xliij. B.*

Iustificatio iustificat seipsum peccatorem. quando se coram deo accusat. reum confitetur. et iudicando condemnat. *c. viij. H.*

Iustificatio penitentialis. et a peccatis perfecta liberatio est petenda a deo. *c. viij. AB.*

Iustificatio multa bona facit in vere penitente. et deo magnam affert gloriam. *c. ix. IK.*

Iustificare impium magis est quam creare celum et terram. *tc. Ibidem S. r. L.*

Iustificatio qualis facit victoriam et quanta mirabilia. *tc. Ibidem S. r. L.*

De iustificatione impii fit deo magna gratiarum actio. *Ibidem L.*

Lachryme pe-

Lachryme peccatorum sunt a deo precipue in oratione. *c. xxvj. Y.*

Lachryme unde sunt nominate et unde provocantur et quid efficiant in anima. *c. xxvj. L.*

Lachrymas deo potest educere de corde hominis exemplo moysi. et hoc est petendum a deo. *tc. c. xxvj. D.*

Lachrymarum petitio propter earum utilitatem. *Ibidem L. r. J.*

Lachrymarum petitio ratione cuiusdam similitudinis. *Ibidem F.*

Lachrymarum petitio a deo propter eius promissiones. *tc. Ibidem J. r. Ik.*

Lachrymarum gratia potest impetrari intercessoribus quorundam sanctorum. *c. xxvj. AB.*

Lachrymarum fons est tanquam lauacrorium in claustro. ergo propter eius necessitatem debet postulari a deo. *c. xxvj. H.*

Lectio adiuvat orationem et e converso. *c. xxx. Y.*

Ligna qualiter nobis seruiunt. *c. l. IK.*

Mariam debe-

Maria inuocare. ut pro nobis intercedat ad filium suum. *tc. c. xvij. D.*

Maria nunquam denegavit alicui suam misericordiam in patrocinando. *Ibidem D.*

Maria ex sua misericordia debet nos iuuare contra peccata nostra. *c. xvij. IK.*

Maria debet assimilari filio suo in misericordia. et per eam nos iuuare ibidem S.

Maria tenetur nos adiuuare ut reconciliemur filio suo. *Ibidem D.*

Marie est gaudium et filio eius gloria. subuenire miseris. *Ibidem P.*

Maria debet reconciliare peccatorem filio suo quia ipsa est mediatrix inter deum et hominem. *Ibidem D.*

Mariam blasphemantes non erunt impuniti. *c. xxxvij. S.*

Mariam honorantes honorabuntur. et eam inhonorantes punientur. *c. xxxvij. S. i. fine*

Mariam habere propitiam et non aduersariam est nobis multum necessarium. *tc. c. xxxvij. AB.*

Mirtha quod operetur et quid mystice designat. *c. xlij. J.*

Missa non debet nimis prolongari a sacerdotibus. *c. xliij. D. r. P.*

Quid iesus in missa proficiat. quomodo sit salutandus et rogandus. que supra Iesus.

Misericordia dei et eius iusticia simul sunt erga peccatorem. *c. viij. F.*

Contra misericordiam dei non debet esse eius iusticia. quo ad peccatorem penitentem et se punientem. *tc. c. viij. H.*

Misericordia dei ita potens est ad miserendum. sicut iusticia eius auida ad puniendum. *c. xij. B.*

Misericordie dei opera erga peccatores. *tc. c. xij. AB.*

Misericordia dei in quos et quomodo abundauit. *c. xij. D.*

Misericordia dei qualiter manifestatur et precipue penitentibus seipsum iudicantibus. *c. xij. P.*

Misericordia dei respondebit et stabit pro nobis peccatoribus. *c. xv. B.*

Misereri vult deus peccatoribus. eius misericordiam desiderantibus. *c. xx. A.*

Misereri debet deus peccatoribus ad ipsum se conuertentibus. *c. xxi. B. r. L.*

Mors spiritualis anime que fit. et quam mala. et quam homo eam sibi infert. *tc. c. li. A. r. B.*

Mors anime deterior est morte corporis. ergo magis lugenda. *c. xxvj. Z.*

Mors anime fugat per verbum dei et incipit vita per oculum cordis. *c. li. L.*

Mors anime unde quandoque proueniat. *c. li. L. r. B.*

Mors anime quam nocua et amara. *Ibidem Ik. r. L.*

Tabula

Ahors anime quomodo fugatur. *Ibidem* **AD**.
per totum.

Aho r tuos corporales solemus lugere: ergo
magis spirituales / scz nos ipsos in peccatis.
c. xxvj. **A**.

Aundus vniuersus quomodo seruit nobis
et per hoc nos accendit ad amorem dei. c. l. **U**

Oratio in re

n thorica diuina. c. vj. **A**.

Narrare debet homo in oratio-
ne culpas suas et humiliter confiteri et non
abscondere. *ibidem*.

Narranda sunt etiam beneficia a deo accepta
et bonitas ipsius dei peccatoribus ostensa.
ibidem scz. c. vj. **B**.

Negocia per orationem expedienda que et q̄
lia sunt. c. xxxvij. **D**.

Nuncijs fidelis ad deum missus est oratio.
c. xxxvij. **A**.

Nuncijs agilis et non piger debet esse oratio
ibidem. **B**.

Nuncijs spoliatus vel occisus dicitur oratio
in qua non fit attentio. *ibidem*. **D**.

Nuncio vagabundo assimilatur oratio. *Ibidem*
Ik.

Nuncio qui moritur in via / oratio equipara-
tur. *Ibidem*. **L**.

Nuncio excommunicato etiam assimilatur ora-
tio. *ibidem*. **AD**.

Nuncio stulto assimilatur et quis sit. *ibidem* **A**.

Nuncio rauco et muto assimilatur / et quomo-
do. c. xxxviii. **Al**.

Oratio diuina peccati

o qualiter oritur et quantum sufficiat
in penitente. c. xxij. **L**.

Orationis recommendatio dignitas et prece-
lencia necessitas et fructuositas. c. j. **A**.

Oratio quid sit / et quomodo sit petitio que-
dam. c. j. **F**.

Oratio principaliter dirigitur ad deum.
c. j. **F** et **h**.

Orationis genus est rogatio. c. j. **F**.

Orationis descriptiones ab ipsis sanctis do-
ctoribus quomodo sunt intelligende / et q̄
sint laudes et declarationes ipsius orationis.
c. j. **Ik**.

Orationis perfectiones et partes. c. ij. **L**.

Oratio spiritualis et secularis quomodo dif-
ferunt. *ibidem* **AD**.

Oratio est subiectum rethorice diuine. c. j. **E**

Oratio est donum dei / et gratie eius. c. j. **D**.

Oratio adiuuat predicatores / iudices / et ali-
os multos. *ibidem*. c. j. **B**.

Orationis mirificentia. c. vltimo.

Oratio ars et doctrina vtiliter traditur. c. j. **L**.

Oratio fit etiam pro temporalibus. c. j. **G**.

Orationis exordium. c. ij. **A**.

Orans debet narrare culpas suas / eas agno-
scendo et confitendo. *ibidem*. et non occultando.
c. vj. **A**.

Orationes magis approbate et laudate et effi-
caces que sint / et in quibus libris continean-
tur. c. xvj. **h**.

Orationes lucidissime comprehendentes om-
nia que sunt necessaria peti et desiderari a
deo. c. xvj. **F**.

Orationes peccatorum etiam valent apud
deum. c. xvij. **Ik**.

Orationes sanctorum in celo existentium p̄
nobis sunt multum efficaces. c. xvij. **L** **AD** et **A**

Oratio sanctorum quandoque impeditur ne
a deo exaudiatur. c. xvij. **A**.

Orationem adiuuant multa. c. xxv. **S**.

Orationem adiuuat corporis dispositio et q̄-
lis. c. xxv. **S**.

Oratio est vnguentum valens cordi humano
ad multa. c. xxv. **U**.

Orationis tempore excludende sunt cogita-
tiones vane et inutiles assimilatae muscis. *ibidem*.
c. xxv. **L** et **U**.

Orationem adiuuant lachryme profuse. c.
xxvj. **F**.

Orationem adiuuant afflictio corporalis et
tribulatio pro qua clamatur ad deum. c. xx
vij. **D**.

Orationem adiuuat ieiunium. *ibidem* **Ik**.

Oratio debet habere duas alas. *ibidem* **Ik**.

Orationis vox est desiderium impetrandi.
Ibidem **D**.

Oratio adiuuatur assiduitate. c. xxx. **U**.

Oratio quomodo fit assidua et continua. *ibi-*
dem. **F** et **L**.

Orare semper quomodo fiat et fieri possit. *ibi-*
dem. **F**.

Oratio et lectio se mutuo adiuuant. *ibidem* **F**.

Orandi importunitas quid sit et quomodo
adiuuet orationem. c. xxxj. **A**.

Orandi importunitas / quare fuit laudata a
christo. Et q̄ in ipso non habet locum talis
importunitas. c. xxxv. **P**.

Tabula

Orationis exauditionem inducit humilitas
rē. c. xxxi. L.
Orationem adiuuat fides / cuius articuli alii
qui memorandi sunt. c. xxxii. D.
Oratio omni tempore et hora potest fieri ad
deum. c. xxxv. P.
Orationem adiuuant delectari in domino /
et esse subditum. c. xxxvi. Q.
Orationem adiuuant septē alia. c. xxxvii. S.
Oratio assimilatur nuncio fideli qui mittitur
ad deum. c. xxxviii. A.
Orantes parum vel modicum / assimilantur
nuncio pigro. Ibidem. B.
Orantes modicum / possunt assuescere pau-
latim vt multum orent Ibidem B.
Orandi tarditas et pigritia vnde proueniat
Ibidem L.
Oratio vbi non fit attentio / dicitur nuncius
spoliatus vel occisus. c. xxxviii. D.
Orationis negocia per ipsam expedienda q̄
et qualia sunt. Ibidem D.
Oratio quasi nuncius personaliter apparet
in consistorio dei / defendens ibi eum qui mi-
sit cum adiutorio filij dei contra accusatores
c. xxxviii. E.
Oratio quomodo adiuuatur a patre miseri-
cordiarum. Ibidem F.
Oratio ex quo est donum dei debet ab ipso
postulari. Ibidem F.
Oratio quomodo debeat sollicitare assisten-
tes pro negocio sibi commisso / et quales sint
tales assistentes. c. xxxviii. G.
Orationi assistentes / et eam adiuuantes in cu-
ria celesti / vt valeat exaudiri. Ibidem H.
Oratio negligens inuocare et sollicitare assi-
stentes. Ibidem J.
Ecclesia docet nos inuocare tales assistentes
scz sanctos. Ibidem J.
Oratio debet esse sollicita pro negocio rē. ibi-
dem K.
Oratio aliqua assimilatur nuncio vagabun-
do rē. Ibidem K.
Oratio assimilatur nuncio qui moritur in via.
Ibidem L.
Orans debet petere orationem suam dirigi
in via et in conspectu dei. Ibidem L.
Oratio assimilatur nuncio excommunicato.
rē. c. xxxviii. AB.
Item nuncio stulto. s. qui petit non petenda
Ibidem R et S.
Oratio debet volare in celum. id est. petere

celestia et spiritualia. Ibidem. P.
Oratio habet multos contradictores et ad-
uersarios. Ibidem Q.
Oratio quomodo debet contradicere cōtra
dicatorib⁹ et aduersarijs suis / et quomodo eos
mortificet et quantū debet clamare rē. c. xxx-
viii. T.
Orationem non aduertentes fatue agunt.
Ibidem Ad.
Oratio nō intellecta nec attentata non est con-
temnenda. Ibidem. Ad.
Orationi attendere conueniens est rē. Ibi-
dem Ad.
Orationem non attendere quādoq; ridicu-
losum est. Ibidem Ad.
Oratio muta siue rauca que sit / et quomodo
noceat. c. xxxviii. Af.
Oratio quomodo sit canticum rē. c. xxxix. A.
Oratio dicitur vitulus labiorum et quomo-
do. c. xl. L.
Ad quid orandus est deus. Ibidem L.
Orationi intendendum est. Ibidem L.
Orationis fortitudines multe quibus sustē-
tatur. c. xl. AB.
Ab oratione quidam leuiter et faciliter desi-
stunt / in quo stulte agunt. Ibidem P et Q.
Orationem faciliter relinquētes / in multis
laborant stulticijs. c. xl. P et Q.
Orant multi in deuote et negligenter et preci-
pue clerici non attente psallentes. Ibidem
R et S.
Oratio assimilatur thuri. virgule. fumi. aro-
matibus pulueri pigmentarij / et similibus.
c. xli. T.
In oratione sentiūtur virtutes / vitia / sacra
eloquia rē. c. xli. Y.
Oratio deuota est odoramentum suauitatis
et procedit ex operatione et presentia sancti
spiritus. Ibidem Y.
Oratio sanctorum / magni est odoris suaui-
tatis et flagrantie rē. c. xliii. Q et R.
Oratio deuota qualiter placeat deo et sancti
suis tanq; odor suauissimus rē. xli. L. Et ibi-
dem S.
Oratio est deo patri grata per christum me-
diatorem. c. xlii. G et H.
Oratio erit impetratoria per christum. Ibi-
dem H.
Oratione honoratur tota trinitas et christ⁹
Ibidem H.

Tabula

- Oratio aromatizans intelligitur per thymea
ma rē. Ibidem J.
- Ad orationem requiritur deuotio. c. xliij. A.
- Oratio debet esse breuis. quomodo et quare
c. xliij. S.
- Oratione mens humana coniungitur deo.
rē. Ibidem. P.
- Oratio est vnguentum spirituale/ sanans et
sanctificans animas rē. c. xliij. Q. et R.
- Oratio decorat animam et alia mira facit. ibi
dem R.
- Orationis meritum duplex est. c. xliij. T.
- In oratione quandoq; viri sancti minorem
gratiam deuotionis habent q̄ peccatores
rē. c. xlv. U.
- Oratio in qua non actualit̄ cogitatur de deo
quō sit meritoria. c. xlvj. X.
- Oratio est sacrificium et oblatio deo accepta
sanctificans etiam ipsum offerentem rē. c.
xlvij. Y.
- Orationis sacrificium offerre volens/ debet
habere ignem et gladium. Ibidem. Z.
- Quis sit ille ignis et qualiter incendatur. ibi
dem Z.
- Oratio est lucta cum deo rē. c. liij. S.
- Oratio requirit quietem et solitudinem. ibi
dem S.
- In oratione colligende sunt vires rē. Ibi
dem S.
- Oratio aliqui statim deficiunt/ et quare hoc
c. liij. R.
- Orationis prima luctatio qua vincitur deus
est humiliatio. Ibidem S.
- Orationis alie due lucte siue astutie. Ibidem
T. et U.
- Oratio continuata quodāmodo vincit deum
Ibidem U.
- Oratione deus vincitur capitur ligatur et ira
eius frangitur. c. liij. A.
- Orans volens cum deo pugnare in oratiōe
debet ab eo adiutorium petere/ sicut fit in di
uinis officijs. c. liij. B.
- Orationis mirificentia siue effectus mirabi
lis et precipue in sacramentis. rē. c. liij. siue
ultimo. S.
- Nulli cōuersio**
- P c. xx. A.
- Pax non est habenda cum pec
catis. c. xlvij. A.
- Peccatoris transio vnde proueniat/ et quid ef
ficiat. c. xxxvij. Z.
- Peccatū multa mala infert peccatori. c. vi. E.
- Peccatorum feditas et immūdia/ debet co
gnosci ab oratore. c. iij. A.
- Peccatorum confessio impetrat a deo veni
am. c. vij. B.
- Peccata sunt inimici dei et hominis. ergo cō
tra illa debet homo cū adiutorio dei pugna
re. c. viij. S.
- Peccatorum compunctionem et penitenti
am possunt facere multa in isto libro posita.
c. xxij. D. et E.
- Peccatorum recogitatio facit compunctio
nem cordis et fugat sic illa pctā. c. xxij. F. et G.
- Peccata fugantur per eorundem recogita
tionem. ibidem. F.
- Peccata quomodo sanantur. Ibidem G. et H.
- Peccata quia non bñ videntur placent ama
toribus suis/ que si bene recogitarentur di
splicerent. Ibidem J.
- Peccatorum feditas q̄ abominabilis est. ibi
dem J.
- Peccata vt sanentur quid sit faciendum rē.
Ibidem. K.
- Que sint sanantia peccatum. Ibidem. K.
- Peccatum quomodo absconditur et detegi
tur. c. xxiiij. AB.
- Peccatorum odium verecundia abomina
tio. rē. c. xxiiij. L. et c. xj. L.
- Peccata sanantur fugantur et expelluntur p
quasdam dispositiones nominatas aroma
ta. c. xxiiij. R. per totum.
- Peccata aduersantur orationibus nostris.
c. xxxvij. Q.
- Propter peccata multos habemus aduersa
rios. ibidem. R.
- Peccatorum contritio et pulueris eorum asper
sio. c. xlv. U. et X.
- Peccatis debem⁹ irasci quia sunt inimici no
stri seuissimi rē. c. xlvij. Z. A. B. et L.
- Peccata nutriuntur rē. ibidem A. ppe finē.
- Peccata amantes/ odiunt ea persequentes
Ibidem B. in principio.
- Peccata debemus odire propter damna ab
eis illata. ibidem B.
- Peccatores exaudiuntur quando pro seip
sis orant. c. ij. AB.
- Peccatores deus expectat et miris modis re
uocat. c. iij. R.
- Ad peccatores se deus misericorditer tenet.
c. iij. U.

Tabula

Peccatores deus benigne sustinet. c. vi. B.
 Peccatores peccant / non solum contra deū
 sed etiā contra totā curiā celestem. c. vi. L.
 Peccatores decipiunt ⁊ excecantur per bo-
 na temporalia. c. vi. D ⁊ E.
 Peccatoris decepti per peccata ⁊ bona tem-
 poralia querela. ibidem E.
 Peccator debet se accusare ⁊ peccata confite-
 ri / vt veniam consequatur. c. vii. B.
 Peccator confitendo / ⁊ se accusando / ⁊ con-
 demnando coram deo / iustificat seipsum. c.
 vii. H.
 Arma contra peccatores. c. xij. A.
 Peccator quia infirmus est / modicū potest /
 quod tñ deus despiciere nō debet. c. xij. R.
 Peccatoris accusatio / q̄ nō multa debeat iu-
 sticie dei / propter infirmitatem ⁊ pauperta-
 tem. ibidem S.
 Peccator est dei multiplici iure. c. xij. U.
 Peccatoris conuersionem ⁊ penitentialē sa-
 tisfactionem vult deus. c. xij. X.
 Peccator q̄ suis bona a deo sibi cōmissa dissi-
 pauit / tamen potest pro hoc satisfacere p pe-
 nitentialem conuersionem. c. xij. X.
 Peccator non nisi cum auxilio dei potest re-
 uerti ⁊ conuerti ad ipsum deum / quia p pec-
 catum se indignum fecit ⁊ c. xij. Y.
 Peccatorem vult de⁹ reuerti ad se. ibidē Z.
 Peccator quomodo sanatus est per deum.
 c. xv. B.
 Peccatorum orationes etiā valent apud
 deum / ⁊ quare deus debeat eas acceptare.
 ⁊ c. xv. K.
 Peccator se ad deum cōuertenti debet ipse
 deus esse misericors ⁊ propitius propf mul-
 ta. c. xv. B ⁊ L.
 Peccator per multa verba huius libri potest
 deuenire ad veram penitentiā ⁊ cordis cō-
 punctionem. c. xxi. D ⁊ E.
 Peccator non debet desperare propter ma-
 gnitudinē peccatorum: quia si vult pōt faci-
 liter sanari. ⁊ c. xxi. H.
 Peccator debet premeditari supplicia infer-
 ni ⁊ petere a deo vt possit ea videre ⁊ cogno-
 scere ⁊ c. xxi. G ⁊ I.
 Peccator debet petere a deo cognitionē ma-
 lozum / que sibi prouenerūt ex ⁊ de peccatis
 c. xxi. L.
 Peccator quomodo assimilatur ⁊ associatur
 demonibus. ibidem L.
 Peccator debet se plangere tanq̄ mortuum

c. xxvij. U.
 Peccator quō debeat clamare in orationib⁹
 ⁊ confessionibus. Et qui clamare debent p
 eo. c. xxvij. X.
 Peccator quomodo debeat cantare lamētā-
 do p peccatis ⁊ se humiliādo. ⁊ c. xxix. B.
 Peccator dat deo iusticiam. ibidem L.
 Peccatores quādoq̄ habent maiorem gra-
 tiam deuotionis in orationibus / q̄ viri san-
 cti ⁊ quare hoc. c. xlv. U.
 Peccatores debēt irasci pctis suis. c. xlvij. Z.
 Non debent ea fouere nutrire nec pacem ha-
 bere cum eis ⁊ c. ibidem A.
 Peccatores debent odire peccata propf dā-
 na eorum. ibidem B.
 Peccator debet timere gladium dei sup eum
 vibratum ⁊ per hoc inducitur ad compun-
 ctionem. c. li. A.
 Peccator debet timere penas inferni ⁊ iudic-
 cium extremum. ibidem D ⁊ P.
 Peccatoris percussio. c. xxvij. Z. in fine.
 Pena infernalis non est satisfactoria pro pec-
 catis nec p se placet deo sed diabolo / tñ iuste
 infligitur damnatis. c. xi. B.
 Penis in infernalib⁹ apparet dei iusticia. ibidē.
 A penis infernalibus nō ē liberatio. c. xij. H.
 Pene penitenciales sunt meliores ⁊ deo ma-
 gis placite q̄ pene infernales. c. xij. F.
 Pene penitenciales ⁊ non infernales debēt
 placere iusticie dei quia per eas satis fit ei.
 c. xij. L.
 Penitentia peccatoris vera multa bona sa-
 cit. c. ix. R.
 In conflictu penitentie. petenda est victoria
 a deo ⁊ ab eius iusticia. c. ix. P.
 Penitentie opera placent deo ⁊ multa bona
 faciunt. c. xij. D.
 In penitentiali cōuersione fit celeste ⁊ spūa-
 le cōiuuiū incogitabilē gaudiosum. c. xij. E.
 Penitentie dolor petēd⁹ est a deo. c. xxvj. K.
 Pnē iusticia vincit iusticiā dei ⁊ c. liij. B.
 Penitere ē duplex. s. pfectū ⁊ ipfectū. c. viij. G.
 Penitēs vere. iustificat seipm / ⁊ satisfecit di-
 uine iusticie / ⁊ euadat iudiciū dei. c. viij. L.
 Penitens vere. quid faciat. c. ix. Y.
 Penitens non debet tantum puniri quātum
 demeruit. c. x. Z.
 A penitente deus non requirit tantam pe-
 nam quātā demeruit se3 infernalem et per-
 petuam. c. xi. A ⁊ B.
 Penitēs. quātum debet habere dolorem. tis

Tabula

morem et erubescenciam. iram et abominati-
onem de peccato. c. xj. L. Et. c. xxij. Ik.
Penitens per dispositiones aliquas / que no-
minantur aromata / potest ad hoc induci vt
recedat a peccatis. c. xxiiij. Ik.
In penitente / vita gratie / potest perfici auxi-
lio dei. c. xxvj. B.
Penitens debet diligenter premeditari sup-
plicia inferni / per hoc enim de^o per sua gra-
tiam faciet mirabilia in eo. c. xxvj. B.
Penitens debet dolorem petere a deo. Ibi-
dem. Ik.
Petitio est facienda. qualiter et quomodo. et
quid ad eam requiratur. in quibus oratio-
nibus contineatur. c. xvj. h.
Petitionis confirmatio. c. xvij. Ik.
Quedam non sunt petenda a deo in oratio-
ne. c. xxviiij. B.
Pietas quomodo valeat ad omnia. et q^o per
eam quandoq^{ue} cultus diuin^{us} no^{te}tur. c. xxix.
L. Item. c. xliij. AB.
Placatus adiuuat orationem et quomodo
peccator se tanq^{am} mortuum plangere debet
c. xxxvij. U.
Prelatus non debet petere a deo prelato-
nem nec desiderare eam. c. xxxviiij. D.
Prelatus debet peti a deo. Ibidem. D.
Prelati permittuntur a deo p^{re}esse in penas
ipso^{rum}. c. Ibidem. D.
Prelator^{um} oratio debet esse breuis. c. xliij. P.
Psalmodia / quomodo est oratio. et qualiter
feri debeat. c. xxx. Y.
Psalmodia diligenter cantata vel audita / de-
bet in homine incitare motus spirituales.
c. xxxix. h.
Psalmodia aliquos parum mouet ad spiritu-
alem armoniam / quia non intelligunt vel
ruditer canunt. c. Ibidem. J.
Psalmodie preciositas / et quare in ecclesia
cantando et legendo frequetatur. c. Ibi-
dem. Ik.
Pudor de peccatis. c. xxiiij. AB.
Puluis pigmentarius quid sit. c. xli. U. et X.
Puluis peccatorum qualiter sit spargendus
Ibidem. X.
Querela miserabilis. peccatoris decepti per
peccata et bona temporalia. c. vi. E.

Eligiosi debent

insistere dei laudibus / orationi-

bus / et sacrificijs. c. xxx. Y.
Rethorica diuina et spiritualis / est necessaria
c. j. B.
Subiectum eius est oratio. c. j. E.
Abulta verba i ista rethorica posita / possunt
hominem inducere ad gratiam deuotionis
gratitudinis. cōpūctionis. c. c. xxij. D. et E.
Rugitus quid sit / et quomodo adiuuat ora-
tionem. c. xxxvij. L.

Sacramentum

altaris. In eo inestimabiliter dei
beneficiētia in nos perfunditur.
c. c. xxxij. D.
In sacramento altaris. in missa scilz perficit
christus quattuor officia ineffabilis p^{er}ta-
tis. Ibidem. E.
Qualiter salutandus et rogandus est iesus
in isto sacramento tempore missarum. ca-
xxxij. F.
Qualiter iesus ē in isto sacramēto apud nos
et qualiter in celo apud angelos illos ibi. et
nos hic reficiens. c. xxxij. J.
Quid iesus est in isto sacramento / et qd nob
facere debeat. c. xxxij. Ik.
Sacramenti altaris suauitatem quare non
gustando percipimus. c. c. xxxij. L.
Qualiter vitia hoc impediunt. c. Ibidem. AB.
Sacramentum altaris quibus ibi sit sub specie
panis et vini tanq^{am} signis: non minus tamen
reficit spiritualiter animas nostras. Ibi-
dem. B.
Sacramenti altaris aliqua miracula bñ no-
tanda. c. xxxiiij. D.
Ad sacramentum altaris multum deseruit fi-
des. c. xli. A.
Sancti quomodo seruiunt nobis. c. l. L.
Sanctorum in celo existentium / oratio pro
nobis multum est efficax. c. xvij. L. AB. et B.
Sanctorum oratio quandoq^{ue} impeditur ne ex-
audiatur a deo. et quare hoc. Ibidem. B.
Sanctorum veneratio cedit ad laudem et ho-
nozem dei. Ibidem. B.
Sacra sunt veneranda. c. xxix. L. in fine.
Sancti in celo quomodo et propter quid sunt
aduersarij et inimici nostri. c. xxxvij. S.
Sancti inuocandi sunt vt clamant pro nobis
intercedendo. c. c. xxxviiij. Y.
Sancti contra nos clamantes / quō sint pla-
candi. Ibidem. Z.

Tabula

Sanctis est oratio deuota / odor suauis **tc. c. xli. L.** Et ibidem **F.**

Sanctorum oratio est odorifera **tc. c. xliii. S.**
Sancti viri / quadoq; minorem gratiam deuotionis habent in oratione q̄ peccatores. **tc. c. xlv. Tl.**

Sapientia quadoq; subtrahitur a sapientibus / quia eam non communicant alijs. **tc. c. li. J.**

Scriptura sacra potest accendere ignem diuini amoris quous rāmen aliqui non sic accendantur p̄ eam **tc. c. xlviiij. L.**

Seruitutem vitiorum vilissimam / debemus abijcere / et futurū dei nobilissime nos subijcere **tc. c. xxxvi. R.**

Singultus quid sit / et q̄ adiuuet orationem **c. xxxvij. Z.**

Sol et stelle qualiter nobis seruiunt. **c. l. AB.**
Stulticie multe hominum desistentium facilliter ab orationibus suis. **c. xl. P. Q.**

Subditum esse domino adiuuat orationem. **c. xxxvi. R.**

Superbia est mors spiritualis a deo sepans ergo detestanda. **c. li. H.**

Susprium quid sit / et quomodo adiuuat orationem. **c. xxxviij. Y.**

Erra qualiter

seruiat nobis multipliciter per ea que ex illa proueniunt. **c. l. P.**

Timor gehennalis supplicij facit recedere a peccato **tc. c. xxij. K.**

Timere debet peccator ignem inferni / et iudicium extremū. **c. li. S.** in principio et fine.

Timere debet homo penas inferni et extremū iudicium. **Ibidem. P.**

De timore penitentis. **c. xi. L.**

Tribulatio et eius clamor adiuuat orationē. **c. xxvij. Q.**

Tribulatio subuenit deus **Ibidem. P. et Q.**

Enti qualiter

seruiunt nobis. **c. l. R.**

Hereticidia de peccatis. **c. xxiiij**

AB. et c. xi. L.

Uitia aduersantur nobis in orationibus. **c. xxvij. Q.**

Veneranda sunt sacra. **c. xxix. T.** in fine.

Propter vitia multos habemus inimicos. **Ibidem. R.**

Uitia aliqua / qualiter dicuntur nocua et venenata. **c. xliij. V.**

Uitia venenata. **c. xliij. V.**

Uitijs irasci debemus / quia sunt inimici nostri. **c. xlvij. Z. AB. et L.**

Uitiorum seruitutem abijcere **tc. supra Seruitus.**

Victoria in conflictu penitentie est petenda a deo. **c. ix. P.**

Victoria que obrinetur in oratione contra deum debet ascribi ipsi deo et non homini. **c. liij. Z.**

Vinculum charitatis quomodo liget et teneat deum / et artius eum possit constringere. **c. liij. K. L. et AB.**

Vinculari a deo debet hō petere. **ibidē. R.**

Virtutes sentiuntur et operantur in oratione. **c. xli. Y. et Z.** **Ibidem. B.**

Vnguento assimilatur oratio. **c. xliij. Q. et R.**

Virtutes connectuntur binatum ad inuicem in cithara spiritali anime. **c. xxxix. F.**

Vita gratie est aliquo qualiter in penitente / et potest adiutorio dei perfici. **c. xxvi. B.**

Vita gratie quomodo amittit et extinguitur. **c. li. A. et B.**

Et scipue adulatoria laudantia et alia vitia. **Ibidem. D.**

Vita talis quomodo recuperatur per verbū dei et per oculum cordis. **Ibidem. L.**

Vitulis labiorum assimilatur oratio. **c. xl. V.**

Que sunt ossa carnes pellis **tc. istius vituli. Ibidem. R.**

Volutas ducit hominem in mortē spiritualem. **c. li. S.**

Christus. supra

Iesus.

C Christus datus est nobis propter multiplices effectus salutare. **c. xix. Tl.**

Christus quia aduocatus noster est debet allegare pro causa nostra patri scilicet recōciliando. **Ibidem. F.**

Christus interpellare debet pro peccatis nostris. **Ibidem. F.**

Christus suscepit pro nobis officium interpellandi patrem contra peccata nostra quod officium debemus petere vt pro nobis exerceat. **tc. Ibidem. Y.**

Christus mortuus pro peccatis nostris ostendit quod odit peccata nostra. **Ibidem. Z.**

Christus pro crucifixoribus suis rogauit. ergo et pro nobis debet rogare patrem. **tc. Ibidem. Z.**

Tabula

Epi pro nobis interpellatio efficax est ad nos
spiritualiter viuificandum propter suā pas-
sionem. c. ix. **Z.**

Epus rogandus est vt pro nobis alleget et of-
ficium interpellandi exerceat rē. c. ix. **F.**

Epus vult misereri iniustis et peccatoribus
eius misericordiam desiderantibus. c. xx. **A.**

Epus debet peccatoribus se ad ipsum cōuer-
tentib⁹ misereri propter mīstra. c. xxj. **B. & L.**

Epus dicitur angelus magni consilij qui ste-
tit iuxta altare habēs thuribulum in manu
sua / qui etiam dicitur templum et pontifex.
rē. c. xli. **D.**

Epus existens pontifex efficaciter pro nobis
interpellat apud patrem misericordiarum
impetrando nobis necessaria. **Ibidem. E.**

Per christum omnia sunt patri grata et pla-
cita rē. c. xli. **G.**

Per christum tanq̄s mediatorem omnia im-
petrantur a patre et spiritu sancto et a seip-
so **Ibidem. H.**

Epus cum tota trinitate honoratur per oza-
tionem. **Ibidem. H.**

Prologus

Comendatio prestantissimi et incomparabilis doctoris magistri Guilelmi parisiensis actoris sequentis libri qui Rethorica diuina pretitularur.

Prologus

Guilelmus episcopus parisiensis / natione aluerinus / doctor profundus et vinctus / ex cuius schola / velut ex vberissimo fonte sapientie innumerabiles preclarissimi viri emerferunt / preter extremos laborum suorum fructus / bibliotece ecclesiastice plurimos et preciosos librorum thesauros adiecit. Exposuit nempe luculenter et singulari more Psalterium. Proverbia Salomonis. Ecclesiasten. Cantica canticorum. et Mattheum euangelistam. Edidit opus magnum et isigne de vniuerso / cuius sex partes sunt. Quartus tres prime / de vniuerso corporeo / relique vero de vniuerso incorporeo seu spiritu alitissime tractant. Composuit et Rethoricam diuinam / opus singulariter deuotum / in cuius conscriptione calamum in corde tinxit / cuius lectioni sedule se quiuis ecclesiasticus / cuius peculiare officium orare est / dare debet. Quis enim mechanicus sue vocationis et artis / industriam non concupiscit habere. Tractatum etiam de primo principio / quod deus est. Tractatum de trinitate / et notionibus ac personarum in diuinis. Tractatum cur deus homo. Librum de sacramentis magnam / cui non est similis alter. Tractatum de animabus humanis commendatissimum. Tractatum de bono et malo. Librum de fide et legibus. Summam de virtutibus et moribus / de vitijs et peccatis / ac meritis et retributionibus. Tractatum de opibus ac mirabilibus virtutibus. Tractatum de laudibus patientie. Tractatum de dono scientie. Tractatum

de xxx. remedijs temptationum. Tractatum de vocatione ad beneficia ecclesiastica / et de pluralitate beneficiorum in vnitatem persone / in quo diuini honoris zelotissimum se fuisse declarat. Tractatum de claustro anime / opus multa breui sinu continens. Declamatorios sermones exhortationum popularium / et alios libros et tractatus complures / qui totales ac tanti sunt / vt sanctos doctores Thomam et Bonauenturam in sapientie eminentia a plerisque doctissimis viris / vel equare vel antecellere iudicentur. Dum hic vir eleuate intelligentie / et profundae speculationis / sanctimonia morum singulariter conspicuus / ante pontificatum parisiensem theologiam fructu multo publice legeret / et amicus suus magnus / ab episcopo quodam accepisset mandatam litteris expressum / vt prebendam in ecclesia eius vacantem / conferret alicui viro bono / sibi eam obtulit. Cui statim respondit. Non habes o amice potestatem conferendi prebendam nisi viro bono / nec fines ipsius mandati excedere potes / non igitur mihi eam dare vales / qui non sum vir bonus / et hac via se euasisse magnopere gloriabatur. **Q**virum singularem / et ipso fenice rariores magnis / vtiq; preconijs extollendum. Illo etiam tempore diuini verbi predicatione abunde fructificatus plures communes mulierculas a peccatis retraxit / quibus parisiensis nouam domum filiarum dei inchoauit. Anno domini. M. cc. xxv. et hanc exemplo cepit hic ordo in alijs etiam ciuitatibus dilatari. Demum biennio elapso / anno videlicet domini. M. cc. xxvij. mortuo episcopo Bertholomeo parisiensi ecclesie / cathedre pontificali dignissime prefectus est / cui multo fructu deseruiuit tempore longo / semper lingua calamoque deuotissimi doctoris officium adimplens.

Inciunt capitula libri sequētis videlicet
Rethorice diuine: de oratione peculiariter
tractantis.

O rationis recōmādatio. Et qd sit ofo.	ca. i.
De pfectionibus orationis diuine.	ca. ii.
De exordio orationis diuine.	ca. iii.
Exordiū pōt incipi a grāriūactiōe.	ca. iiii.
Conclusio precedentium.	ca. v.
De narratione in oratione diuina.	ca. vi.
Allegatio clementie dei.	ca. vii.
De iusticia perfecta et impfecta.	ca. viii.
Petitio victorie in cōfliktu penitētie.	ca. ix.
Excusatio penitentis q non debet tñ puniri qstū meruit.	ca. x.
Obiectio contra predicta.	ca. xi.
De deo placeant opera penitentie.	ca. xii.
De faciat homo quod in se ē. licet modicum possit.	ca. xiii.
De deus vult ad eum reuersionem et penitētialem satisfactionem.	ca. xiiii.
De deus sanat perfecte egrotum vel miseretur peccatori.	ca. xv.
De forma petitionis in oratione.	ca. xvi.
Confirmatio petitionis.	ca. xvii.
Petitio incessiōis bñe marie xgis.	ca. xviii.
Conuertat se iterum peccator ad patrociniū iesu christi supplicās vt alleget. p ipso.	ca. xix.
Conclusio petitionis et cōfirmatiōis.	ca. xx.
Excusatio proprie infirmitatis.	ca. xxi.
Ad quid valeant predicta.	ca. xxii.
Quid faciat recognitio peccatorū.	ca. xxiii.
De pudore et erubescētia ex pctō.	ca. xxiiii.
De indignatione a peccatis.	ca. xxv.
Quedam dispositiōes corporis iuuātes orare volentem.	ca. xxvi.
Petitio lachrymarum ex peccatorum recōrdatione vel spiritualis mentis.	ca. xxvii.

Requirende sunt intercessionēs sanctorum ad impetrationem lachrymarū.	ca. xxviii.
Qua afflictio corporalis valet ad impetrationem lachrymarum.	ca. xxviii.
Quare ieiunio tāta efficacitā tribuat.	ca. xxix.
Affiduitas ofonū adiuuat nōbilitē.	ca. xxx.
De importunitate orandi.	ca. xxxi.
De fides adiuuat orationem.	ca. xxxii.
Cum qsta gratiarūactione est salutand⁹ dominus iesus in missa.	ca. xxxiii.
Quedā pñentia ad predicta.	ca. xxxiiii.
Quare deus laudauit importunitatem orantis in euangelio luce.	ca. xxxv.
De in deo delectari et ei esse subditum adiuuat orationem.	ca. xxxvi.
De alijs septē adiutorijs ofonis.	ca. xxxvii.
De ofo sit qstū nūci⁹ ad deū missus.	ca. xxxviii.
De cantico peccatricis anime.	ca. xxxix.
Quid intelligat per vitulos labiorū.	ca. xl.
Quare p fumū thuris signat oratio et qd per puluerem pigmentarij.	ca. xli.
Quid signat per altare aureū.	ca. xlii.
De deuotione que requirit in ofone.	ca. xliii.
De breuitate orationis.	ca. xliiii.
Quare viri sancti difficile habent gratiā deuotionis.	ca. xlv.
De merito illius ofonis in qua actus cogitatur quis de deo.	ca. xlvi.
De igne gladio qd dicitur i sacficō ofois.	ca. xlvii.
De igne sacrificij orationis.	ca. xlviii.
Que valeant ad accendendum vel nutriendum ignem orationis p̄dictum.	ca. xlix.
De memoria bñficiorū diuinorum.	ca. l.
De gladio spirituali quo debet mactari anima in oratione vel meditatione.	ca. li.
De lucta anime in oratione.	ca. lii.
Quō deus p luctā orationis vincit.	ca. liii.
De mirificētia et virtutib⁹ orationis.	ca. liiii.

Rethorica diuina siue ars oratoria eloque
tie diuine edita per venerandum patrem ma-
gistrum Guilelmum parisiensem.

De oratione Capitulum I

De sacris ac sa-

crificatiuis exercitatiōibus: que et
quāta sit dignitas et p̄cellentia po-
tius oratiōis: multū liquide appa-
rere p̄t volentibus videre atq; valentibus.
Eprimū eo q̄ om̄is sacrificatio / om̄is b̄ndi-
ctio / et om̄e sacramētū / et om̄ino q̄cqd̄ in cultu
diuino honorifice agit: aut oratio est: aut ora-
tione pagit / siue p̄ficiat. Deinde q̄ om̄is eccle-
sia sancto: iū: celesti ac diuino magisterio eru-
dita ac instituta: tam m̄l̄plici celebritate fre-
quentat orationē: vt ei die noctuq; insitat / et
inuiget: et eidē vite p̄sentis tempa / tanq̄ illi
cōsecrata et debita: p̄tatur. Cui⁹ rei nulla alia
causa vel ratio existimari vel cogitari potest:
nisi oratiōis tanta necessitas: tantaq; fructu-
ositas: que tantā frequentationis et instantie
continuitate exigat et requirat. **Q** si dixerit
quis: auctoritas ap̄lica: p̄cepto suo quo dictū
est: Sine intermissione orate. ad hoc artat / et
cogit nō solū ecclesia: s̄ etiam ipsa lex euāgeli-
ca: in qua expresse legit̄ mandatū de oratiōe:
ip̄so ore veritatis editū: quo dictum est. quia
oportet semp̄ orare / et nūq; deficere. **R**ūdeo
in hoc quia in ipsa cause sunt et rōnes rōnabi-
lissime atq; iustissime: propter quas m̄adata
b̄ndiō et om̄ia alia que de oratione data sunt
merito data fuerunt. **T**ertio ex x̄t̄uositate ip̄-
sus orationis / mirificentijs / et numerositate
mirabili / atq; p̄stantia vtilitatū: quas te scire
faciā in sequentijs. **E**x his ergo tribus ma-
nifestū esse tibi debet: et necessariā esse / et om̄-
nino debere esse celestem ac diuinale rethori-
cam: siue sp̄ūalem ac saluberrimā oratoriam.
que in causis animarū atq; negocijs: allega-
re doceat eos qui cause h̄mōi patrociniū su-
sceperunt. **E**t sp̄ūales oratores p̄stituti sunt:
vt in dei dulcissimi consistorio: causas allegēt
h̄mōi: p̄pter qd̄ stipendia b̄nficiorū ecclesia-
sticorum: eis constituta sunt ex magna parte
hoc aut̄ dico p̄pter officia docendi et p̄dican-
di: in quib⁹ consistit residuū milicie clericalis.
de quibus nullaten⁹ tibi dubitādū est: q̄ nec
recte nec laudabiliter exerceri p̄nt: nisi docto-
res / predicatores / atq; iudices ecclesiasticos
x̄tus oratiōis adiuuet / et dirigat incessanter.

Co si tāta volumina: studio et labore retho-
rum: de oratione rethorica scripta sunt: q̄sto
fortius de ista sacra et sacratissima oratiōe: di-
gnum et iustum est vt scribat̄ ars et doctrina.
Hec aut̄ ratiocinatio a p̄portioabilitate cau-
sarum et orationū: x̄tutē habet atq; vigorem:
si tū nō est compatio orationis ad orationē in
fructu vel vtilitate: nō erit compatio debiti et
laboris pro arte et doctrina istius: ad debitum
studiū vel laborē illius. **Q**uid dicā de oratiōe
litteraria cui tota gr̄matica iuigilat? **Q**uid
de oratione logica: cui tam studiose / tāq; per-
fecte Aristotel̄ ingeniositas insudauit: et de
oratione vtiq; logica: que om̄is vel p̄positio /
vel syllogism⁹ est: omnes libros logicales ti-
tulauit. **U**t de syllogismo librū priorū vel ana-
leticorū: de demōstratione / librū posteriorū.
Et de Elencis librū elencorū. **E**t de syllogis-
mo dialetico librū topicorū. **D**e interpretatiōe
x̄o siue p̄positione / librum peribermōias.
Qualiter aut̄ possibile erit istā sacrā ac sa-
crificatiuā / et modis om̄ibus om̄i generi aliaz
orationū incompatibiliter p̄cellentē orationē:
esse om̄i arte et doctrina et artificio destitutaz?
Quia igit̄ nec imensitati diuine congruit h̄:
neq; p̄fectioni: quā nō solū decet s̄ etiā neces-
se est eē in ecclesia dei altissimi: que schola ip̄-
sius est. et cui⁹ sola doctrina / in ea discit̄ et doce-
tur / assidue esse artem atq; artificium orandi
necesse esse. **A**mplius qd̄ op⁹ cuiuscūq; vti-
litaris inueniri p̄t: qd̄ arte et doctrina ac arti-
ficio careat: et doctores atq; artifices sui non
habeat. **Q**ue ergo causa reddi p̄t vt op⁹ tā
nobile / tāq; preclare vtilitatis: hucusq; negle-
ctum atq; desertū sit: nisi quia vel ei⁹ vtilitas
ignorata: vel ipsi sacri doctores desides / aut
alijs occupati: of onē p̄terierūt. **C**redendū
ergo est multos de ea multa scripsisse: et cū ex
emplaria orationum scripserūt: hoc sufficere
oratoribus reputasse. **U**t forsā quia poti⁹
orando: q̄ philosophādo orare discimus: nō
arrem vel artificii orandi eos: s̄ of ones scri-
ptas autenticas oratoribus tradidisse. sicut
euidenter apparet in libro psalmozum qui ex-
quisitissimis of onib⁹ refertissim⁹ est. **S**i q̄s
aut̄ dixerit q̄ oratio donū d̄ni dei est. et p̄pter
h̄ nō ab arte vel doctrina: s̄ magis a datore q̄
renda sit: verū vtiq; dicit. **S**i quis x̄o dixerit
q̄ h̄mōi oratio nō solum potissimū sui: s̄ etiaz
plurimū habet diuini muneris et gratie: et p̄-
pter hoc nihil ad eā de arte et doctrina hoiz:
Rūdeo. quia iusticia que x̄tus est veri nois:

Capitulum

nō solū p̄cipuū sui/ aut plimū: s̄ etiā totū qd̄ ē
vel habet diuini muneris ē ⁊ gr̄e. **N**ihilomin⁹
tū pitia iuris (que scia legū ⁊ canonū ē) s̄ister
⁊ cognitiōe diuersarū p̄suetudinū: atq; exer-
citate cāp ⁊ negociorū: illustrat/ atq; diri-
git. Sic se habet ⁊ de orōne. **A**rte nāq; et do-
ctrina. quā hic scribere intendo: plurimum ⁊
multipliciter adiuuat. **N**ec obsistit mihi in
hoc fimo Aristotelē: quo dixit in p̄mo ethicorū
quia scire vel parū vel nihil opat̄ ad v̄tutem.
qd̄ nō de om̄i scire vel falso intelligere potuit
cū ipse m̄ dicat in libro eodem. quia v̄tus est
om̄i arte certior ⁊ melior. **T**ibi v̄o declaratu⁹
est p̄ me ⁊ in tractatu d̄ actibus humanis. **E**t
in tractatu de v̄tutibus ⁊ moribus. quasdam
scias v̄tutes esse. sicut prudētia. ⁊ quasdam ali-
as. **I**nsup ⁊ omnē v̄tutē sapiam eē. qd̄ est dice-
re sapidū siue saporās sciam. ⁊ tanq; intimam
ac p̄fundatā cognitiōe. **S**ciam v̄o iuxta cō-
munem intentionē quasi cōem intentionem
scz exteriorē. res em̄ om̄es nō solū lucēt vir-
tuti intellectuē/ ad illuminandū eā lumie sci-
entie. sed etiā sapiunt ad faciendā vel inficiē-
dam v̄tutē moriū. ⁊ quasi imp̄mendā eam sa-
poribus sapie. **D**e quib⁹ ibi satis feci tibi. **D**e
ip̄a sapiētia quoq; tibi certissimū est. qd̄ ip̄a est
donū dei altissimi. ⁊ ab ipso studiosissime expe-
tenda ⁊ sperāda. nō tū p̄pter hoc scholasticē
doctrinē ⁊ disputatiōes: aut librorū sacrorū
expositiōes inutiles v̄l sup̄uacue habēde sūt.
Et si de singulis creatoris donis ⁊ de singulis
v̄tutibus aut gratijs cōsiderationē in h̄ fece-
ris. inuenies indubitanter. **U**nūq; eorū
doctrinis adiuuari multipliciter. **L**icet enim
gressus qui p̄ pedes ē: ex v̄tute gressibili sit. vi-
su tū ⁊ tactu adiuuat ⁊ regit. interdū ⁊ audi-
tu. strepitū nāq; pedū dephendit gradiens ⁊
equitans v̄rū sup lignū vel lapides gradiat̄.
Ex hoc etiā p̄pendit discrimina vel ambulati-
onis vel equitatiōis sue. **H**is itaq; determi-
natis incipiam ipso actore duce ⁊ luce: q̄ om̄
salutariū sibiq; acceptaz orōnū: ⁊ inspirator
⁊ exauditor: est. **E**t dicā qd̄ hui⁹ sacre ⁊ diuina-
lis rethorice/ siue oratorie scie: subiectū ē orō
qm̄ de ipsa in illa agit. eiusq; p̄fectiōes/ diffe-
rentie/ ⁊ p̄res. nec nō mirifice v̄tutes/ ⁊ inesti-
mabiles fructus/ siue v̄tilitates/ adiuuētq;
atq; impedimētā/ quib⁹ v̄l adiuuat vel impe-
ditur exauditiō illi⁹: docent̄ in eadē ⁊ declarā-
tur. **C**ōueniēs aut̄ ⁊ om̄ino necessariū ē: ad
istā sciam accedētib⁹: vt in p̄mis eis deter-
minef. qd̄ est qd̄ dicit̄ orō de qua hic intendit̄

vt p̄dixi. de quo certissimū est qd̄ orō/ nō ē nisi
petitiō in genere. qd̄ dico/ quia nō om̄is peti-
tiō ē orō. sed ea sola que dirigit ad deū. v̄l ad
p̄sonā aliquā/ seu p̄sonas p̄pter ipsum. **O**ra-
re nāq; ipos scōs siue angelos tum dicimur/
cū p̄ces ad eos dirigim⁹. **A**lie aut̄ petitiōes q̄
ad hoīes dirigunt̄: orōnes minime habende
sunt siue dicende. **N**ec em̄ ad regē aliq̄e dici-
mus orō te dñe. s̄ neq; ad familiares ipsozum
regū dicere cōsueuimus: orate p̄ nobis regē
vel pontificē. **Q**uapropter manifestū est/ qd̄
orōnes p̄prie ⁊ habent̄ ⁊ dicunt̄. q̄ ad deū v̄l
ad scōs eius p̄pter ip̄m dirigunt̄. **E**t inde est
qd̄ apud sedē aplicā vel curiā romanā: nō dicit̄
q̄s orōnes deferre vel offerre: s̄ petitiōes po-
tius. **N**ec ip̄e etiā summ⁹ pontifex dicere con-
suevit petitiōarijs: offerte orōnes v̄ras. **M**a-
nifestū ḡ ē ex his qd̄ orō oīs petitiō ē: ⁊ nō ecō-
uerfo. ⁊ quia petitiō tanq; genus ad orōnem
se habet. orō v̄o tanq; sp̄s ad ip̄am. **Q**uid
xerit q̄s/ quia orō p̄ bonis solis sp̄ialib⁹ aut
eternis obtinendis ē/ ⁊ offert̄ deo. non recte
dicit̄. quia etiā tp̄alia bona ab ip̄o sanctissime
atq; iustissime petuntur. **S**iliter ⁊ liberatiō a
malis tp̄alibus. **E**t manifestū est multis exē-
plis veteris legis seu testamenti: tp̄alia bona
petita sepe fuisse a patrib⁹: ⁊ orōnib⁹ obtēta.
Siliter ⁊ liberatiōes a malis tp̄alibus: tanq;
a gladio inimicorū ⁊ pestib⁹. **Q**uis em̄ igno-
rat sc̄m **M**oyse: multotiens vt cessaret pla-
ge ab egypto: suis orōnib⁹ obtinuisse a deo al-
tissimo. **S**iliter ⁊ de plagis quas de⁹ mittebat
p̄plo hebreorū: vt plaga ignis: ⁊ plaga serpen-
tum ignitorū: **D**e quibus notissimū est qd̄ orati-
onibus eiusdē p̄phete cessauit v̄traq;. **P**otif-
simū etiā ē qd̄ p̄phete alteri⁹ orōnibus: multi-
plicatū est oleū vidue cuidā in lechito: ⁊ fari-
na in idria: pluuia data sup terrā est. data fer-
tilitas. siliter orōnib⁹ p̄phete illius. de q̄ duo
bona mere tp̄alia eē nemo ignorare p̄t. **I**n
nouo v̄o testamēto quot sanitates corporum
facte sunt p̄cibus scōrū aplorū ⁊ martyrū. ⁊ p̄
vnū ex aplis ex virgis aurū factū est. ⁊ ex lapi-
dibus gēme. ⁊ ita de alijs bonis tp̄alibus: que
orationibus sanctorū impetrata sunt ⁊ obtē-
ta. ⁊ iugiter impetrant̄ orōnib⁹ sanctorū in
nouo testamēto: quibus enarrādis ⁊ enumerā-
dis: vix vita hoīs vnus sufficeret. **Q**uia igit̄
ex ipsis auditionibus ⁊ petitorū impetratiōi-
bus manifestū est scōs talia siue p̄ talib⁹ non
insipienter orasse vel orare. **N**ō relinquit̄ ex il-
la dubitatione: qn̄ sancti deoq; acceptabilē

orare possint hoies p bonis tpalib⁹ obtinen-
 dis: z malis tpalib⁹ remouēdis. **Q**si dixerit
 qd qd ratiocinatio ista ad h⁹ nos inducit. vt ofo
 etiā ad hoies dirigat. cū in bonis tpalib⁹ pre-
 standis: malisq; silib⁹ remouēdis: ptātem ha-
 beant hoies. sic dixit pylat⁹. **N**escis/qz ptāte
 habeo crucifigere te: z ptātem habeo dimit-
 tere te. **C**ui z rūdit ipa xitas. nō haberes inq
 ens ptātem in me vllā: nisi datū eēt tibi desup
Rideo g in h⁹ quia ofo addit sup petitionem
 aliqd venerationis: p qd orādo petiē bonū/ si-
 ue mali liberatio ab aliquo tanq; ab actore: z
 pncipalitatē ptātis/ in eo qd petiē habente. q
 pncipalitas tanq; ad creatorē deo solū ptinet
 sicut creatio p se z pprie fieri nō pōt nisi ad ip-
 sum. **E**t ppter cāmhac ecclesia parisiēsi. orat
 vt fructus terre dare z pseruare digneris. te
 rogamus audi nos. **D**iuinitib⁹ aut munisteriuz
 vt inde in bonis tpalib⁹ datū vel poti⁹ cōmis-
 sum ē: nō aut pncipalitatē ptātis. **E**t g ofo
 pē diuini cult⁹ z honorificētie: cū pter vene-
 rationē ad deū recte ac pprie dirigi nō possit.
Attestat em̄ huic rei cōsuetudo ecclesiastica.
 q ad nullū scōz dicit roga p nob: s⁹ ora tū. **I**n-
 telligēs euidenter ofones ad deū solū posse fie-
 ri z debere pprie. **Q** aut ecclesia ad ipsum
 deū loquēs tā crebro dicit. te rogamus audi
 nos. cōueniēter z pprie dicit h⁹. **R**ogatio qñ
 gen⁹ ē ad ofonē: sicut z petitiō. **E**t est petitiō
 ofo vel locutio: nō vt qbusdā videt opratiua
 s⁹ alicui⁹ inclinatiua. **N**ō em̄ q oprat z deside-
 rat aliqd ab ipso petir. **I**llud tñ multi oprant
 siue desiderant: qd omnino habere nolūt. sicut
 viri z sapiētes: q multa pcupiscūt z desiderāt
 a qb⁹ tñ se abstinēt viriliter z auertunt. **Q**ui
 aut petir indubitāter ondit se velle obtinere
 qd petir. sicut g hoc xbu opto siue optadi. sigt
 intelligentiā siue affectionē: q vocat oprati-
 uus modus. z p quā fit siue dicit ofo siue locutio
 opratiua. **S**ic verbū peto siue petēdi inclina-
 tionē siue affectionē significat: p quā z fit z dicit
 locutio petitiō siue petitiua. **S**ollerter autē
 cōsiderādi tibi sunt z attendēdi sermones sa-
 crorū doctoz: q nō recte intelligētibus/ vidē-
 tur eē diffinitōes ofonis de qua h⁹ agit: sic est
 iste fmo **A**ug⁹. **O**fo ē pius affectus animi ad
 deū aliquid ab eo obtinere intendētis. **C**um
 em̄ piū desiderū/ pi⁹ affect⁹ sit animi: non tñ
 ofo ē. **S**imiliter z **J**obis damasceni quo dixit
 q ofo est ascensus intellect⁹ ad deū. non diffi-
 nitio ofonis est. s⁹ laus aliqua ipsius. **R**euera
 tñ q orat intellectu. i. intellectualiter siue spi-

ritualiter ascendit in deū: z applicat se illi: atq;
 cōiungit applicatiōe familiarissima: dū oia in-
 firma sua/ oīnes defect⁹ z oīnem pauprātem
 suā eidē reuelat. **J**uxta sermonē pphete q di-
 xit. **E**ffunde cor tuū sicut aqua in cōspectu do-
 mini. **E**t alius iterū ppheta. **E**ffundo in con-
 spectu eius ofonē meā z tribulationē meā ad
 ipm puncio. **E**odē modo sentiendū est tibi
 de finone beati **H**iero. quo dixit. quia veraci-
 ter orare/ ē amarus in cōpunctiōe gemit⁹: nō
 vba cōposita resonare. **M**anifestū ē em̄ ora-
 tionē nō esse gemit⁹ vel resonantiā gemituū
 s⁹ reuera adiuuētā magna/ z pulcherrima oz-
 namenta sunt ofonis hmoī: gemitus z amari-
 tudo eozū. **E**t h⁹ euidenter in sequētib⁹ videb⁹.
Hec aut de sermonib⁹ scōz z sapientū. qb⁹ in
 sapientes z indocti credunt diffinisse ofonem
 qm̄ de his in scholis theologis rarissime cor-
 rixant vel poti⁹ cornicant tibi pposui. **E**t
 g dixit scūs iste z sapiēs. quia veraciter orare
 ē circa xtrutē vel xitātē ofonis: intimitatē seu
 affectuositatē ipsi⁹ intellexit: qua ppter ei⁹ in-
 tentio fuit. quia veraciter orare zē. qd ē dice-
 re intime siue affectuose. siue ex cordis com-
 punctione z amare atq; gemituose orare est.
Que ergo ad notificatiōē siue cognitio-
 nem ofonis dixerūt viri sancti z sapiētes. lau-
 des ofonis sunt z pticulares quedā declarati-
 ones ipsius/ poti⁹ q; veri nomis diffinitōes.
Obssecratio xō nō ē aliud q; ofo vel petitiō. s⁹
 inde dicit petitiō ista obssecratio: q; adiuratio ei
 adiūcta est. qua ppter obssecratio nō ē nisi ad-
 iuratiua petitiō: quēadmodū dicit. **O**bscuro
 te p misericordiam dei: vel p effusionem sanguinis
 redemptoris. **I**nter ofonē aut z deprecationē
 distinguunt interdū sacri doctores: dicentes
 quia oratio est pro obtinēdis bonis/ deprecatio
 vero pro malis remouēdis siue arcendis.

De perfectionibus ofonis diuine. **Ca. II**

His autē itaq;
 b **D**ositis: aggrediar declarare z nu-
 merare pfectiones ofonis z diffe-
 rentias. **D**einde mirificentias xtrutū ipsi⁹. de
 inde querelas z cōfabulatiōes sanctorū cum
 animabus suis. **C**onsequenter disputatiōes
 ipsoz cum ipso deo altissimo. ppter quas di-
 ctum est a propheta. suavis erit ei disputatio
 mea. **N**ouissime vero curabo aggregare z ver-
 ba potentia ad deprecandū cōposita. **D**e qbus
 ab ipso dño deo dictū ē in penl. **J**ob. **N**ō pcaz

behemoth verbis poteribus et ad deprecandum
compositis. Scito igitur quod oratio de qua hic interdo
septem habet perfectiones seu differentias. Et quia
prima est velut oratio rethorica et intentio: habet
similitudinem orationis rethorice secularis. et ad
similitudinem et proportionem illius partes: videlicet
exordium, narrationem, petitionem, confirmationem,
et informationem. Nouissimo vero conclusionem

AD Differt autem ista oratio spiritualis ab illa intentione
Orator enim secularis intendit sua oratione mo-
uere iudicem et inclinare in partem suam. videlicet
ut pro parte sua iudicet aut sententiet. Orator vero
spiritualis: orationem quam coram deo altissimo fundit.
non intendit ipsum mouere: quem scit indubitanter
in vltimate stabilitatis immobilissimum. sed potius
semetipsum vel a malo in quo est. in bonum. vel a
bono in melius. quod est dicere. quia intendit semet
ipsum facere idoneum pro oratione: ut ei concedatur
quod impetrare intendit. quia si oratio eius est pro re-
medijs a malis tunc intentio eius necesse habet
se facere vel exhibere a deo miserabilem: ut partem
miscdianam/miscdiam quam petit. ei vel non velit
vel non valeat denegare. Et intelligo hoc. si pro
seipso orat. Si autem pro alius. auferre debet in pri-
mis ea a semetipso quae iram dei iustissimam. puocant
ne dum inimicus dei existens: et placare sibi ipsi illum
negligit aut contemnit. magis enim ad iram. puo-
cet quam leniat. Iuxta significationem beati Gre-
gorij dicentis. Si is qui displicet ad interpellan-
dum mittit. irati iudicis animus ad deteriora
puocat. propter quod memoriter tenere debent
qui pro alius impetrare diuina beneficia volunt. vbi
quod legitur Job. ix. Peccatores deus non exau-
dit. in quo subintelligendum est pro alius. pro se enim
ipsis non est dubium quoniam eos sepissime exaudiat.
et etiam iustificet. Sicut euidenter apparuit in be-
atissima illa peccatrice maria scilicet magdalena
sicut legitur Luc. vii. Similiter et publicanum eius-
dem. xvij. Ipsa etiam tota ecclesia clamat ad eum
peccatores te rogamus audi nos. Amplius qui
sunt qui dicunt ad eum ex ipso magisterio et precepto
Et dimitte nobis debita nostra: sic et nos dimitti-
mus debitoribus nostris: nisi qui debitorum se esse
constent. Qui autem sunt debitorum nisi peccatores
Similiter Abat. xvj. Serue nequam omnem de-
bitum dimisit tibi quoniam rogasti me. Et quia non est ne-
cesse ut super hoc probationes ampliores adduca-
re possit. prosequar orationem iuxta primam similitudi-
nem et eius partes. In primis ipsum exordium.

De exordio. Capitulum III

Exordium siquidem

dem rethoricum ad hoc in ordine
rethorica semper proponit: ut pro ipso casu
propter beniuolentiam iudicis: et fauorem. astantium
sive audientium. Propter quod oratores illi ex-
ordijs suis promittere solent famam et iusticiam iudi-
cis et exempla de eodem. de quibus eos lauda-
ri asserunt. et alia que actores et doctores artis
illius studiosissime ac disertissime docuerunt
Abihi autem videtur quod nulla via fauorabilis. aut in
conspectu dei altissimi gratiosius: ordiri possit
orator spiritualis/orationem suam: quam si a stupore/ confu-
sione/ timore et dolore iniusticie sue. sive insi-
pientie sue incipiat. aut dicat sic. Deo glorie
pater misericordiarum: audeo ne apparere in conspe-
ctu sancte ac venerande tremendeque semper ma-
iestatis tue. Aut proferre oculi sancti tui hor-
rificas abominaciones et monstrificas fedita-
tes meas: abyssos in iudicium meum. Et quod
est deterius imensitate/ ingratitude meum
damnabilissimum. et imensitate iniquitatum et in-
iusticiarum mearum nequissimum. Speciosa namque
est babilon illa: terrifica compatio monstruo-
sitate mee. pulcherrimum infernus: compatio
ne deformationis/ pueritatis et inordinacionis
mee. Abominabilissima est cloaca omnis: compatio fe-
tulentie mee. sordidumque vitiorum ac peccatorum. quibus
dimerfus ac sepultus sum. si tamen despiciere de-
dignaris: quod faciam: quod fugiam: cum propter te non sit re-
fugium peccatoribus. qualiter audiam: quod etiam audiri in-
dignissimum sum. Luce aspectum omnium sancti ac
mundi oculi phorescunt. cui fetore et sordes:
omnes pure et incorrupte nares refugiant. seque
ab eis cum abominacione et indignacione auertunt.
Sed et si dignaris: quod fronte: quod audacia: qua te
meritate: presumam aliquid petere a te: cui iram
imensus et innumerabilis malis meis. toties et
tam diu horribiliter: tamque multipliciter puocare
non expaui. Hosti domine (quia nihil ignoras. que
nihil latere potest) quia nec cogitare. neque loqui que-
re. quod tibi placere debeat. coram te valeo: nisi pro-
ueneris me in benedictionibus dulcedinis tue.
Da domine misericordie mihi miserissimo peccatori vili-
mo: mihi omnium bonorum indignissimo: omnium danati-
one et morte dignissimo: orationis tibi accepte
exordium. Da et ceteras partes. quia nosti nec orationem.
nec preceptum ipsum nobis esse posse. nisi de multi-
tudine misericordie tue. Et ne differas dare: do-
ne illud dignis supplicationibus meruerim.
alioquin quam me in pre ista respiceres. quam donum
istud tam necessarium mihi donares. Deo gratias

propter deum non audire

dñe misericordie q̄ in h̄ ip̄o: q̄ h̄ in cōspectu tuo cogito: q̄ donū istud desidero: q̄ ip̄m licet aride fr̄igide tenebrose: et tam exiliter peto: p̄uenies me in b̄ndictiōib⁹ dulcedinis tue. Anteq̄ em̄ rogarē te h̄ mihi p̄donasti: arrā sc̄z exordij pie deuote et tibi placite ofonis. Lūi nō soluz māfucorū et humiliū semp̄ placuit dep̄cario: s̄ etiā pctōres p̄ seip̄is supplicātes multitudie misericordie nō solū nō expellis: s̄ etiā reuocas: et anteq̄ ab ip̄is inuoceris: p̄donas vt te iuocēt

Exordij p̄t̄icipia gr̄atiarū actiōe. La. III

Mod si exordi

D h̄ri volueris ofonē tuā a gratiarū actionib⁹ et laudib⁹ (q̄d̄ indubitanter cōuenientissimū ē) nō solū p̄pter q̄d̄ scriptum ē: laudās inuocabo dñm. s̄ etiā qz oīno indign⁹ ē alia bona vel dona recipe a deo vel obtinere: q̄ tam decollatis atq̄ receptis gr̄as agere nō curat. Hoc em̄ ē tanq̄ speciale fuitiū: et q̄dā census siue censi caput: q̄ in cognitiōe dominij refuat a dñis et retinet. Quēadmodū igit̄ in feudis si feudatari⁹ abscondit et nō reuelat atq̄ recognoscat dño feudi totum feudū. Jure et cōsuetudine etiā illud amittit siue prem̄ illi: illa vicz quā dño recogitare noluit s̄ abscondit atq̄ celauit. Sic de⁹ et dñs oīm seculorū in oīmib⁹ donis ac datis suis hanc recognitionē sibi retinuit. Alioq̄n de reicitudie iusticie sue merito auferre p̄t̄ oīmib⁹ illis / q̄ et bona sua nō cōfitem̄. Juxta quā materiam hic nō solū aliqua denegare p̄t̄: s̄ etiā auferre iā data. h̄mōi q̄ p̄fessiōis seu recognitionis hic erit mod⁹: q̄tū mihi dat̄ et occurrit ad presens. De⁹ glorie et dñe misericordie: vnus / sol⁹ / et verus de⁹ / et dñs oīm seculorū tua sunt. et tibi soli debent oīa honor et gloria: oīm collaudatio et magnificatio: oīs actio et b̄ndictio: quia opus tuū / donū tuū / b̄nficiū tuū / et oē bonum q̄d̄cūq̄ / q̄tūcūq̄ / et qualecūq̄ ip̄m sit. et nos dñe nō sum⁹ nisi fabricatiōis tue / facture mirabiles: a te vnico creatore / actore / et fabricatore / ex solis donis / b̄nficijs et opib⁹ tuis a te vno solo deo vero et vno mirabiliter cōdite et p̄structe. A te accepi de⁹ glie et dñe mie q̄ sum q̄ viuo / q̄ sentio / q̄ intelligo. A te accepi aīaz et corp⁹ / et oīa bona que in aīa mea sunt. A te accepi pietatē tue dona: singularit̄ corp̄is mei mēbra / singulorū mēbroz p̄tes: quarū tu solus et numerū et cōpositiōes et colligatiōes: vires et oīm nosti. Sic et vires ipsi⁹ aīe mee natura

les. et nec vllus pilus ē in toto corpe meo: cui⁹ tu sol⁹ nō sis fabricator et dator et actor. Accepi et gr̄am qua xp̄ianū me eē voluisti atq̄ fecisti. Accepi et sanctificationē baptismalē cum tota numerositate xtutū et donorū tuorū que necesse sunt vniciūq̄ ad recte viuendū tibi placite tenendū et ad p̄merendū etēne felicitatis gloriā. p̄pter quā et ad quā nos creasti et bona hec oīa nobis tribuisti. Scio te dñe illuminante atq̄ reuelāte q̄ magna sunt bona tp̄alia que a te accepi. Et qz nō de meritis meis sed de plarga bonitate tua illa accepi. Scio incompatibiliter p̄stantiora esse bona gr̄e q̄ de sup̄abundantissima miā tua mihi sup̄ h̄ apposta sunt. Scio bona glorie ad quā me creasti. et donis tuis naturalib⁹ sic instituisti. Et deinde donis tuis gratuitis / q̄ sunt xtutes et gr̄e / quibus in sacramēto baptismi me informasti: et ad illa p̄parasti. etiā incogitabiliter nobiliora atq̄ sublimiora eē alijs q̄busq̄. p̄ h̄o oīb⁹ vt possum: et vt pmittunt tenebrositas / ariditas et frigiditas / oīmimodaq̄ paup̄tas cordis mei. q̄tū tu das et q̄s das de multitudine misericordie tue / gr̄as ago tibi. b̄ndico te. collaudo. magnifico atq̄ glorifico. Licet longe imperiter ab imēsa largitate b̄nficiorū tuorum. et longe incompatibiliter a debita deuotiōe. oēm em̄ estimationē meā. oēm admirationē. oēm q̄ cogitatū meū incogitabiliter excedit imēsitās largitatis et beneficētie tue in me: et in alios infatigabili continuatione. semp̄ p̄fusissima. Cōfiteor et abyssum ingratitudinū mearum erga te damnandā: p̄ q̄bus nec debitas gr̄atiarū actiōes p̄ tanta imēsitate b̄nficiorū tuorū tibi vnq̄ retuli. s̄ neq̄ etiā illa vnq̄ tibi nō solū. Deuota recognitione p̄fessus sum: s̄ etiā neq̄ arida et nuda rememoratiōe illa recogitauī. Cōfiteor dñe mie: qz tot et in tantis īgratitudinibus meis / intorsiones nefarias / et abusiones execrabiles / donorū et b̄nficiorū tuorū: q̄ oīa cū ī honorē et gloriā tuā obseq̄aq̄ tibi placita p̄tere debuissē. in mortē meaz: in iniuriā et cōtumeliā tuā: et in arma etiā impugnationis tue cōuerture nō expaui. et ī mortē q̄dē meā dū bona data tua q̄ mihi vita eē debuerāt. et cū q̄bus erat vita sp̄s mei. vitijs meis et pctis in memetip̄o gratuita tua extinxi. Naturalia vō dona tua quī lexi et vulneraui. et in iniuriā tuā et cōtumeliā. dū quecūq̄ illorū vel tibi nō attribui. v̄l mihi met̄ falsissime atq̄ vanissime arrogauī: in q̄ furtū et rapinaz in gehēnali suspēdio dignissimā me cōmississe

Capitulum

cōfiteor. Sed pluries donis tuis ac datis i su-
perbiam intumescēs: et in elationē eleuatus:
odibile atq; abominabile me tibi et hoib⁹ effe-
ci. In arma vō impugnationis tue multa ex do-
nis et datis tuis multoties intorsi. Pulchritu-
dinē nāq; corporalem quā dedisti mihi gladiuz
flāmeū ad exurēdas animas p amorē turpitu-
dinis illā cōuertit: et ea diabolū armaui. Dans
eā in manu id est in volūtate et pte illi⁹. vt in
quoscūq; pmitteret transfugeret et exureret.
Adieci etiā vt gladiū istū exq̄sitis ornatibus
elumarē et exacererē. vt in ipso pugnās adūfuz
me diabol⁹: maiorē tuarū stragē faceret aīaz
Ingeniū qd̄ dedisti nō solū in vanis et inutili-
bus atq; supuacuis: imo etiā innoxijs et p̄niti-
osis: illud tota studiositate exercui. Dñe mie-
q̄tā p̄tē studiorū meorū si vendicauerūt scie-
tie vanissime curiositatis: et scie falsi nois/ q̄n-
ta vigilantia studebā interdūz vel mala mea
vel mala aliorū pcurare. Quoties totū inge-
niū meū tm̄ sibi vendicauerūt et occupauerūt
ea: q̄ tibi displicere et displicuisse: nūc te illumi-
nante cognosco. Eloquētiā quā dedisti mihi:
quā totā expendisse in laudib⁹ tuis et magni-
ficationib⁹ debuerā: impugnāde v̄ritati et iusti-
cie/ adornāde falsitati/ et defendēde iniquita-
ti v̄l poti⁹ armāde totā dedi. ¶ Quis enarrat
vel enūciat vicia et pctā labioꝝ meorū. Quis
cogitare sufficiat adulationes detractiones et
mēdacia et vaniloquia: q̄bus labia mea tu so-
lus vides eē polluta: Sed in ip̄a sacra p̄dicati-
one in qua oīa hm̄di emēdare debuerā: quis
nouit vel noscere p̄t p̄ter te q̄ oīa ad nudum
et liquidū intueris quotiens et q̄t modis pec-
cauerim in ea/ vel irreuerēter/ vel negligent
vel quocūq; alio modo nō recte tractauerim
verbū v̄ritatis tue. Si dedisti canēdi v̄l cantā-
di gr̄am aliquā mihi cōtulisti. tu scis q̄n tibi v̄l
mihi cantauerim: q̄n ad laudē et gloriā tuam/
q̄n autē ad laudē et gloriā meā. qd̄ aliō peccatū
q̄ scelus idolatrie cōmittebā. q̄n sacras can-
tiones honori et glorie tue cōsecratas in meā
gloriā intorquebā. et p̄pter hoc cultū tuū qui
creator solus es: mihi creature tue scelestissi-
me impendebā. Quis scrutari sufficiat aby-
sos delictorū et pctōrū meorū/ p̄ter te/ q̄ solus
intueris abyssos/ non sufficeret totū tps vite
mee ad cōfessionē vel enarrationē singulorū
malorū meorum. Nec suppetit mihi memoria
omniū illorū: sed nec recogitare valeo inume-
rabilem numerositatē ipsoꝝ. Cum alijs
autē oīibus donis et datis tuis: quis cogitare
sufficiat diuicias patientie et longanimitatis

tue: quib⁹ tam ingrātū et malū/ in tort⁹ tantis
malis rādiu tābenigne/ tā misericorditer/ taz
dulciter sustines et expectas. Sz et modos et
vias miras et ineffabiles tibi q̄ soli notissimas
tribuis q̄bus imēstas bonitatis tue ad mise-
ricordiā tuā me reuocare et reducere non ces-
sat. Lōrinuis em̄ allocutiōibus tuis exteriori-
bus p̄scripturas tuas: vel p̄dicatores et docto-
res tuos. s̄lter et interioribus occultis inspi-
rationib⁹ et rememorationib⁹ tuis me reuoca-
re ad misericōdiam tuā et gratiā nō desistis. Lōm-
inationib⁹ tuis ab inuijs vitiōrū et pctōrum
me incessanter auocas et auertis. Magnific
p̄missiōibus tuis me ad spem misericōdie tue eri-
gis et cōfortas. Lōrinuis b̄nificijs tuis ad amo-
rem tuū me puocas: q̄tū in te ē et inflammas.
Quid em̄ aliud sunt b̄nificia: de fonte bonita-
tis tue incessanter redundantia. et de fornace
sanctissimi amoris tui absq; v̄lla interpellati-
one semp̄ erūpentia: nisi ignes et flāme q̄bus
me obruis et ex om̄i pte circūdas et obides ad
hoc vt amore tuo rectissimo totus ardeā et cō-
flagrer. Quid vero aliud sunt creature tue
nobis tā officiose/ sedulo/ incessanterq; nobis
ex imperissimo b̄n̄placito tuo seruiētes. qd̄ in
q̄ sunt nisi innumerabilis multitudo ministro-
rum: obseq̄a sua tam multa/ tam magna. tam
varia/ tam salubria/ tā necessaria/ tā iucunda
nō solū vltro nobis offerentiū: sed etiā ip̄oꝝ
tune ingerentiū et plerūq; violenter offeren-
tium. Quid aliud sunt creaturarū tuarū tot
et tanta obseq̄a: nisi ingentia p̄ciosissimaq; do-
na que de indeficiētibus thesauris plarge bo-
nitatis tue nobis offerunt et p̄sentant ex par-
te tua. Et p̄pter h̄ indubitanter non sunt nisi
flāme et ignes q̄bus nos ex om̄i pte circūdas
et obruis ad hoc vt amore tuo sanctissimo atq;
viuifico ardeam. Et quēadmodū dicit sacra-
tissima scriptura tua. qz in his oib⁹ insensatū
ē cor meū. Ita verissime dici p̄t in om̄ib⁹ his
flāmis et ignibus cōgelatū est miserrimū cor
meū. et hoc horrificoq; miraculo. Et qd̄ est in
compabiliter magis stupendū cū ego ipe nō
sim nisi cōgeries et aceruus ingentiū magnifi-
corūq; b̄nificiorū tuorū frigid⁹ et gelid⁹ a calo-
re mirifico amoris tui sanctissimi. Quid em̄
sum ego nisi cōgeries aggregata ex oīibus
mēbris meis corporib⁹ et virib⁹ ex aīaq; et cor-
pore et oib⁹ v̄tutib⁹ v̄triusq; oibusq; donis tu-
is q̄bus v̄trūq; p̄fecisti et ornasti. h̄inc igitur
manifestū incompatibiliter me esse fornacem
maiorē: babilonia illa fornace: cui⁹ flāma de-
cem cubitis sup̄ illā ascēdebat. h̄ac fornacem

R

5

me se[m]p[m] miserimū et tu conspicias / et ego sentio
 frigidissimā et gelidissimā eē. Quis ad h[oc] dia-
 bolicū terrificūq[ue] miraculū non obstupescat-
 q[ue]s vel audiuit. vel cogitauit ignes v[el] flāmas
 frigidas esse vel ignē gelasse aut congelatus
 eē. Ecce d[omi]ne mie ex imēsitate b[en]eficio[rum] tuoz
 apparet euidenter imēsitās in g[ra]titudinū meaz
 dānāda. Quis etiā amirari vel cogitare suffi-
 ciat magnitudinē et multitudinē donoz exē-
 plo[rum] tuoz: q[ui] p[ro] officiosissima creaturarū qua-
 rā ministeria nob[is] tanq[ua]m p[ro] nūcios fidelissimos
 incessant[er] trāsmittit atq[ue] largit[ur]. Et p[ro]p[ter] h[oc] cō-
 tinue deberēt eē ad te deuotissime regnicia-
 ones n[ost]re. Tu aut[em] vides m[ul]tator[um] et misericors
 d[omi]ne q[ui] recte et plerūq[ue] nulle sunt. Qu[ia] si in[ter]duz
 aliq[ui] sūt. adeo exigue. exiles. adeo aride. adeo
 q[ui] tenebrose sunt et fere penitus in deuote: vt
 nec g[ra]t[ia] actiōes debeāt cōputari. Ad vlti-
 mū aut[em] in sp[ec]tu dominātissime maiestatis
 tue tanq[ua]m cumulū incogitabilis largitat[is] et be-
 nificētie tue cōmemoro illud a seculis inaudi-
 tum. om[n]iq[ue] cogitatu carissimi ac b[en]edicti vni-
 geniti tui dei ac d[omi]ni n[ost]ri iesu xp[ist]i: icarnatiōis ac
 passiōis b[en]eficiū: cui[us] nulle laudes. nulle g[ra]t[ia]z
 actiōes cōdigne excogitari p[oss]ūt. Ad do quod
 nec min[us] reputo q[ui] tidianū. vic[em] ac iuge sacra-
 tissimi altaris tui om[n]i honore et ueneratione
 dignissimū mysteriū. Nō sunt mihi enumera-
 biles. nō sunt mihi v[er]bis vllis explicabiles. nō
 sunt mihi etiā cogitatu cōprehensibiles in g[ra]t[ia]-
 tudines mee: q[ui]b[us] ineffabilis illi[us] b[en]eficiū incar-
 nationis vic[em] et passionis carissimi ac b[en]edicti
 vni geniti tui: q[ui] redēpt[us] q[ui] tibi recōciliati sum[us]
 repati. ac ad g[ra]t[ia]m tuā reformati. ad nobilita-
 tem g[ra]t[ia]e adoptiōis et filiatiōis tue i[n] alte et eter-
 ne felicitatis regno hereditati. D[omi]ne mie q[ui]s ad
 tāta magnalia pietat[is] et dulcedinis tue. ne di-
 cam cōdignis vel saltē p[ro]gruentib[us] g[ra]t[ia]rū acti-
 onib[us] r[ati]ōnare sufficiat. Quis eoz indānabi-
 lissimas in g[ra]titudines atq[ue] in deuotiōes circa
 venerādisimū altaris tui sacrissimū mysteriū
 nec enarrare. nec enūciare. nec deslere. nec
 dolē nec formidare sufficio q[ui]b[us] me tibi abomi-
 nabilē. execrabilē et o[mn]i v[er]tute et g[ra]t[ia] tā sacri my-
 sterij indignissimum me fecisti. Et hoc siue of-
 ferēdo illō siue suscipiēdo siue p[ro]tractando
 siue celebratiōi illi[us] in deuote in fessendo. siue
 an[te] sacrariū ip[s]i[us] existēdo. vel trāseūdo. siue ip[s]i-
 sum circūferri ad infirmos videndo. Hec o[mn]ia
 mala mea in sp[ec]tu clemētie tue cōmemoro
 et exagero. lic[et] arido frigido tenebroso corde
 paup[er]imoq[ue] p[ro] o[mn]ia: vt attendere et intendere
 miserijs n[ost]ris tibi o[mn]ibusq[ue] astātib[us] p[ro]clare ma-

iestati tue militiaz exercitib[us] libeat. **L**ui[us] mi-
 sericordia nō solū miserijs n[ost]ris nūq[ua]m se dene-
 gat. q[ui]n poti[us] i[n] b[en]edictiōib[us] dulcedis tue nos p[ro]-
 uenit illuminās nos vt mala n[ost]ra videā. et p[ro]-
 inspirās vt nob[is] displiceāt. p[ro]donāsq[ue] vt ad tri-
 bunal clemētie tue cū fiducia veniamus. Et
 ad imēse pietatis tue vnicū turissimūq[ue] o[mn]i-
 n[ost]roz refugiū cū spe indubitata susceptiōis /
 liberatiōis et p[ro]tectiōis tue fugiam. Nō est
 q[ui] fugiam a te nisi ad teip[s]m. Ab ira tua. f. ad
 misericordiam tuā. Qu[ia] tu d[omi]ne refugiū fact[us] es nob[is]
 q[ui] fugiētes ad te semp[er] suscipis. Tu sol[us] in q[ui] tu-
 ti eē possum[us]. nō solūmodo a malis n[ost]ris f. eti-
 am ab vniūsis hostibus n[ost]ris et etiā a teip[s]o. q[ui]s
 est alius saluare vel liberare tucri et p[ro]gere
 nos p[oss]ūt ab hostib[us] n[ost]ris: et a nob[is] ip[s]is q[ui] pestile-
 tiores sumus hostes nob[is] o[mn]ib[us] alijs. Et a teip[s]o
 so cui[us] ire nemo resistere p[oss]ūt nisi tu sol[us] cuius
 mie sin[us] parentissim[us] ē. L[ui]us mie sup[er]abundā-
 tissime diuitie sunt o[mn]ib[us] adētib[us] atq[ue] petēti-
 bus expositissime.

Conclusio precedentium. La. V

His igitur et

e silib[us] v[er]bis: puenitissimū vt mihi
 vide[re] assumē potes exordiū. Nul-
 la est ex p[ar]te reoz et p[ar]t[is] inueniri p[oss]ūt mate-
 ria q[ui] mag[is] attētos / beniuolos p[ro]p[ri]osq[ue] et fa-
 uorabiles effice valeat auditores q[ui] miseriaz
 hūilis deuota accusatrix p[ro]fessio. et q[ui]rulosa ex-
 ageratio. L[ui] aut[em] i[n] h[oc] ē imēsitās mie clemētissi-
 mi iudic[is] dei. sil[us] et pietas senat[ur] illi[us] / toti[us]q[ue]
 curie celest[is]: quā p[ro]stat o[mn]i fideli et erudito: i[n] o[mn]i
 miseros / q[ui] ad deū p[ro]uiti et reūti desiderāt / et vt
 eis de[us] enitunt[ur]: p[ro]fusissimā eē et affluētissimā.
 Quēadmodū est gaudiū i[n] iusto facē iudiciū.
 sic legi[us] p[ro]u[er]b[ia] x. sic et m[ul]to apl[us] gaudiū ē mi-
 sericordi misereri seu facere misericordiam.

De narratione La. VI

Moniaz vero

q iux[ta] artē et doctrinā rethoricā: d[icit] ip[s]i-
 sa narratiōe assumēda ē sp[irit]u p[ro]firma-
 tio p[ro]p[ri]i / q[ui] narrat / et p[ro]firmatio p[ro]p[ri]i ad iust[us]
 r[ati]ō / crit de eisdē materijs texēda narratio: ex
 q[ui]b[us] audiuit sumēdū eē exordiū. Ex facto nā
 q[ui]b[us] q[ui] narrat orit[ur] ius: et inde sumēdi sūt o[mn]es lo-
 gici suasionū et argumētationū rethoricarū.
 Qu[ia] rigi[us] de p[ro]p[ri]a ē p[ro]stitutō cause o[mn]is of[en]sis
 h[ab]et ē / sic i[n] lib[er] art[is] illi[us] didicisse debes: i[n] q[ui] re-
 culpam suam agnoscat et confitetur. nihilq[ue] de
 fensionis affert: s[ed] sibi solūmō postulat ignoscā
 Phariseus enim ille euangelicus qui iustici-

Capitulum

as suas allegabat coram deo / postpositus est publicano p̄ctā sua humiliter p̄fiteri . sic legit Luc. xviii . Descēdit iustificat^o publican^o ab illo . Et Dani . ix . Nō em̄ in iustificatiōib^o n̄fis p̄ sternim^o p̄ces aū faciē tuā : s̄ in miserationib^o tuis multis . Lausa aū in h̄c qm̄ oīs orās rite et recte et vere donari sibi petit qd̄ orat . et p̄ hoc cōfitef̄ sibi nō eē debitū illud . alioqn̄ non orans ē : s̄ magis cōtendēs : et allegās iusticiāz cause sue . et parat^o vel appellare a deo tāq̄ ab iniusto iudice : si eēt ei supior . vel p̄dicare h̄pm̄ iniustū . Nō lōge aū ē hō hm̄oi ab hoīe q̄ vult armis et virib^o cōtra deū contēdere : et iniuriā q̄b^o posset modis oīb^o pp̄ulsare . Silis ē etiāz hō hm̄oi mēdico et elemosynas petēti : q̄ nō in opiam suā et paup̄tatē oñdit et p̄tendit : s̄ poti^o diuitias si q̄s habet . q̄ p̄pter nō mēdicum aut egenū se gerit : s̄ ostentatorē diuitiarū suarū . Que aū stulticia maior : et intolerabilior cogitari pōt . q̄ mendicantē elemosynasq̄ petētē paup̄tatē et inopiā suam abscondere : diuitias ostentare . Nō minor aū nec dissilis infania ē morbidū et vulneratū : morbos suos et vulnera mēbraq̄ sua morbida ac vulnera : medico mederi volentī abscondere . sanitatē p̄tendere sana mēbra et loca nihil lesionis habētia ostentare . Cuiusmodi infania : phariseū aū dictum nō ē dubiū laborasse . Qua p̄pter manifestū ē misericōdiam petētib^o saluberrimū ac necessariū esse miseras suas : nō solū oñdere : s̄ etiā clamare in aures miseratoris largissimi dei . et exagerare eas atq̄ aggrauare . q̄tū x̄tates et consciētia p̄mittit et patit . Narrāda etiā sunt bñficia ipsi^o que iā cōtulit : tanq̄ arras quasdam et signa certissima / ac pignora securissima bñficiozū maiorū q̄ sperare vult hoīes pea q̄ iā acceperūt . Nec p̄tereūdū ē q̄diu / q̄ benigne q̄ misericorditer / q̄ dulciter / in tot et in tātis malis sustinet p̄ctōres . qd̄ vtiq̄ facit vt det eis locū et spaciū p̄nie . Et h̄ ipm̄ eidē dicendū ē in oñone x̄bis hm̄oi . Tu dñator x̄tutis cum trāquillitate iudicas : et iudicās das locū p̄nie in p̄ctis / sic legit Sapien^o . xij . Diligis em̄ oīa q̄ sunt / et nihil odisti eozū q̄ fecisti : et misereris oīm q̄ oīa potes : dissimilans p̄ctā hoīuz p̄pter p̄niām : sic legit in eisdē . xj . Et iterum Ezech . xviii . tu ipse dixisti . Nunquid voluntatis mee mors ē impij : et nō vt cōuertat a vitijs suis et viuat . Et iterū . Reuertimini et viuite . Nō in vanū igit̄ nob̄ indulges spaciū vite ad penitendū et reuertendū ad te . Ne ḡ dñe mie vanum mihi sit tps qd̄ indulges ad penitētā ne

careat in me fructu tam necessario : tāq̄ salutaris fructu vicz p̄nie . Dñe misericōdie tot et tanti sunt sublato de medio : et rapti ad eterna supplia : qd̄b^o penitēdi spaciū non dedisti . Tot sunt morte subitanea p̄occupati : tot sensibus suis alienati : tot acerbissimis egritudinū doloribus excruciatī : et eousq̄ vexati : vt neq̄ de penitētia sua / et reuersiōe ad te saltē cogitare potuerūt . Adhī aū dñe cōtraria adiuuēta tribuisti : et impedimēta ista a me penit^o aueristi . Dans mihi statū tranquillū sanitatis et incolumitatis : sensus sanos et integros . nisi q̄tuz vicia mea et p̄ctā eos aut obscurauēnt aut turbauerūt . Dans etiam tps p̄nie spaciōsum atq̄ sufficiēs . et gr̄a tua me ad h̄ adiuuē . imo qd̄ nō min^o verū ē . si gr̄e tue miser ipse nō defuerō : nō vane hec tāta tā salubria / tātaq̄ necessaria bñficia tribuisti mihi miserator et misericors dñe . Et ignauia igit̄ mea ē / q̄ tpe isto nō vtor ad p̄niām . q̄ illud totū nō expendo in p̄curanda et exq̄reda reuersiōe mea ad te . Et gr̄a recōciliatiōis qua tibi reconcilior : et tu p̄pitieris mihi dñe misericōdie : nō solum grauitet multipliciter sup̄ oēm estimationē et ammirationem meā : atq̄ sup̄ oēm cogitatum peccauim te / seu cōtra te : sed etiā cōtra curiā tuā celestē totā . Et cōtra om̄ia dona gr̄arū tuaz oēsq̄ x̄tutes et singulas om̄iaq̄ bona opa quecūq̄ te actore et inspiratore ab hoīb^o fiūt . Cōtra totam inq̄ curiā tuā : cui^o preclarā societate nō bilissimūq̄ ac beatissimū cōfortiū : nō solū nō amaui / nō desiderauī / nō exquisiui . s̄ etiā nō curauī . imo potius contempsi dñe misericōdie p̄ quibus et quātis aut qualibus dimisi bona illa : quibus fruūtur / quibus incogitabilī gaudent dilecti et electi tui / tam angeli q̄ homines in ciuitate illa tua / de qua gloriōsa dicta sunt : que nec oculis vidit / nec auris audiuit / que preparasti o de^o glorie diligētibus te . Que autem hic amaui amore peruersissimo atq̄ insipientissimo . et quod est verius insanissimo . etiam si vera bona essent : fugatiua tamē sunt eousq̄ vt tanta velocitate fugiant : vt etiam ab his qui ea apprehēdere et retinere totis studijs inuigilant : totis virium suarum conatibus enituntur : nō tā fugiunt q̄ etiam euanescent . Nec min^o ipi cursum rapidissimo p̄sentis mortalitatis ab ipsis fugiant . quozū si neutrum esset : ipsa tamen mors illa ab amatoribus suis violenter caperet . sicut incessanter facit . Cum his autem oibus : gaudia ista somnantiū sunt . et risus isti risus sunt freneticorū

labores atq; dolores specialib⁹ laborantium
 morib⁹ sic verissime dicitur: tue doctor egregi-
 us Aug⁹. Quid amplius debmōi loq̄r: fatal
 mata sunt somniatū r illuſiōes mēte aliena-
 torū. Vanitates sunt dū nec cōferunt pleni-
 tudinē p̄nēti: nec fulcimētū inuitēti: nec fru-
 ctū laborati in eis. Ad daciū sunt: dū qd̄ pro-
 mittūt nō solūt. Promittūt em̄ satietatē et
 copiā / r maiorē sui: esuriē atq; sitim amatori-
 bus suis habita r obrēta ingerūt. Quia em̄ si-
 cur tu x̄ras: ore sacratissimo dixisti. Qui bi-
 berit ex hac aqua sitiet iterū. r potuisses x̄ssi
 me dixisse: sitiet amplius r ardēt. Tu ore tuo
 b̄dicto / vocasti fallaces diuitias. Sciebas em̄
 q̄ miserabiliter fallāt credētes eis: r fidētes
 in ip̄is. Sciebas q̄to errore amatorū suorum
 diuitie noient. cū nō solū diuites nō faciunt:
 q̄n pot⁹ paup̄imos r egenos / eos q̄ possessio-
 res earū se credūt / efficiūt. sic ait qd̄a ex p̄bis
 latinoz: qz diuitie cogūt esurire. r poeta. In-
 opem me copia fecit. Et iterū. Rescit amor
 nūmi q̄tū ip̄a pecunia crescit. **E** infelix q̄s
 inspiēs / imo q̄s insan⁹ negociator fui: q̄ tam
 p̄nicioso tāq; dispendioso cōmercio: vera illa
 solidissima / r et̄na / p̄ciosissima / iucūdis-
 sima: qz p̄ tā vilit⁹ / tā falsis / tā vanis / tāq; fugaci-
 bus: nec dā bonis s̄ pot⁹ bonorū fantasma-
 tibus: deserui. Quāta fuit cecitas mea: q̄ta
 tenebrositas oculoꝝ cordis mei: q̄ me vidē tāz
 execrabiles illuſiōes: tā dānabiles deceptio-
 nes: nō sinebat. q̄ tāta tāq; dolēda sempq; lu-
 genda mihi detrimēta mea abscondēbat. **E**
 cecitas: q̄ opaca: q̄q; densa nubes vitioꝝ
 r pctōꝝ meoꝝ: eoulsq; opuerat oculos cordis
 mei: vt nec memetip̄m / nec tāta vicina / imo
 adherētia mihi mala aliq̄tenus agnoscerem.
 Dñe mie q̄tum obsorduerat aīa mea q̄ toni-
 trua s̄monū tuoꝝ: r tubas tuas scōs videlicet
 p̄dicatoꝝ / r doctoꝝ tuos: audire me non
 sinebat. **E** p̄fūda erat lethargia spiritualis
 mea: q̄ me voce tua / q̄ vox tube est: r vox toni-
 trui magni: excitare me r euigilare phibeat.
 Quāta erat r q̄ dura iniq̄tas r impietas mea:
 q̄ cor meū circū dederat r opuerat: q̄n potius
 armauerat eoulsq; vt gladio ancipiti penetra-
 bilioꝝ / penetrare nō poterat. Quā longe erā
 a te dñe de⁹ me⁹ r in q̄ p̄funda abyssō malo-
 rum meoꝝ: q̄ tenebrosū chaos inī te r me
 firmatū: q̄ lumē charitatis tue saluberrimūz
 r calorē viuificū bonitatis tue: vsq; ad me p̄-
 uenire nō mittebat. Vere nesciebā / tibi eram
 mihi p̄si abscondit⁹ / imo p̄dit⁹ erā. **E** in regi-

one vmbre mortis habitabā. **E** sedebā in tene-
 bris r in vmbra mortis / in cōclusiōe horrida
 vitioꝝ / r pctōꝝ meoꝝ: vinculis r miserabili ca-
 priuitate p̄strict⁹. Fuitute neq̄ssima / ac turpis-
 sima de p̄ssus. r qd̄ ē summa oīm maloz meo-
 rū. placebat mihi tāta miseria mea: imo tāta-
 rū miseriarū mearū abyssus horreda. Place-
 bat mihi habitatio ista teterrima: r nobilita-
 te aīe tā indigna / eē sub sentib⁹ istis delicias
 cōputabā. Frigebar / vrebar cōcupiscētariū
 meaz ardoꝝ. p̄forabar vndiq; dolorib⁹. la-
 cerabar r dilaniabar sollicitudinū r passionū
 aliarū distractib⁹. Et miserum atq; insanis-
 simus ego / tot r tāta tormēta aīe mee / eē gau-
 dia somniabā. r pacē appellabā tot r tāta ma-
 la mea. in inferno isto erā in tenebris r in vmbra
 mortis sepult⁹ putrescebā imo sordebaz
 Isti vermes erāt epimentū meū. r ista tinea
 assiduarū corrosionū erat calcitra mea siue
 stramētū meū. Iuxta s̄monē tuū quē p̄ Es-
 p̄phetā tuū locut⁹ es. **D**ñe de⁹ me⁹ nō suf-
 ficio recogitare immēsitatē maloz meoꝝ. Et
 q̄s ad h̄ sufficere posset. Tu em̄ scis q̄ multo
 numero annorū peccare nō cessauī: vel mala
 cōmittēdo. vel bona omittēdo. Vel in vtriusq;
 scz omissoib⁹ r cōmissionib⁹ vel p̄naciter vt
 desidiōse cōmorādo. Et cōuerti siue reuerti
 ad te tardādo. **D**ñe de⁹ me⁹ qd̄ ē malū cui⁹
 ego reus nō sum. vel p̄petrādo illud ope: vel
 volēdo illud p̄petrare. Et h̄ in memento: vel
 p̄ memetip̄m: vel in alio volēdo scz r p̄sentien-
 do. vt illud ipse cōmitteret: vel laudādo ip̄m
 malū. vel adulādo ip̄i / q̄ illud cōmississet. Vel
 nō arguēdo illū cū h̄ ad me ex officio p̄tineret
 vel nō compatiendo ip̄i peccanti. vel qd̄ de-
 terius est gaudendo de peccato alterius: qd̄
 erat mors spiritualis ipsius. vel omnino nō cu-
 rando: quod erat infidelitas erga te grauissi-
 ma. Non em̄ licere mihi poterat videre vnaz
 ex ouibus tuis pereuntem: r a lupis inferna-
 libus deuorari: r nō eripere eam de faucibus
 eorum. Vel saltem quō potuissē deuoratio-
 ni h̄mōi nō resistere. In simili quoq; damna-
 tione me esse cognosco de bonis omnibus. qd̄
 em̄ est bonū quod in me nō extinxit: vel i alio
 nō p̄secutus sum / impediendo ne fieret: vel
 detrahendo iam factū. vel odiendo ipsum p̄-
 mittēdo extingui. vel gaudendo etiam si per-
 ibat: hoc est si extinguebatur in ip̄so. **D**o-
 mine misericordie quot bona perierunt. vel
 me procurante vt non essent: vel me non iu-
 uante vt essent. vel non nutriente ea: aut

abstrahente eis auxiliū meū. ¶ Peccaui eti-
am p̄tra ea dñe de^o me^o vel nō p̄gaudēdo eis
vel tibi. quo actore fiebat / gr̄as nō agendo p̄
eis. Et vt vnū dicā. delicta mea q̄s intelligit-
nisi tu cui^o oculis solis oīa nuda ⁊ apta sunt.
Lorā quo / null^o ē in fern^o. ⁊ nullū ē opimentū
p̄dinōi. Hō em̄ sunt tenebre neq̄ vmbra mor-
tis vbi se abscondāt q̄ opant̄ iniquitatē. Ab-
scondāt inq̄ ab aspectu lucidissimo oculoꝝ
tuorū. A me si q̄dē abscondita sunt mala mea
p̄pter imensitatē ⁊ innumerositatē suā q̄ cor
meū obcecauerunt ⁊ me ipsum mihi abscon-
derūt. vt p̄dixi. Opt^o em̄ erā ī pietate ⁊ iūsta-
te mea. ⁊ p̄p̄ h̄ ignot^o sum ⁊ abiect^o mihi ipsi.

Allegatio clementie dei. La. VII

5

Is ita proposi-

h tis ⁊ narratis. ⁊ ordinata sic atq̄
cōpleta tanq̄ narratiōe facti. qm̄
reuera narratio est factorū. qualia facta. pctā
⁊ vitia / vel esse vel dici p̄nt. Allegabo causam
meā an̄ tribunal misericordissimo iudicis. ⁊ q̄
liter allegāda sit ⁊ iustificanda iuxta mādātū
ipsi^o q̄d p̄ Esaiā edidit dicens. Barrasi q̄d ha-
bes vt iustificer. ¶ Q̄ si q̄s dixerit. q̄ reo cō-
fesso de maleficio vel maleficijs. null^o ē vltra
locus eidem aliq̄d dicēdi: ad iustificationem
cause sue. imo sola sn̄ia cōdemnatiōis ei expe-
ctanda est / vt id iura testant̄. ¶ R̄n̄ deo in h̄ q̄
etiā in iudicijs secularib^o / reis cōfessis locus
est clemētie: p̄ quā leniunt̄ pene: ⁊ etiā venie
siue misericōdie p̄ quā interdū oīno ignoscit̄. Hō
em̄ possibile ē verā eē misericōdiam q̄ iusticiā oīni
mode euacuat. Nec verā iusticiā: q̄ misericōdiam
totaliter excludit. Abiscōdie nāq̄ v̄tus ē iusti-
cia. ⁊ iusticie lumē misericōdia. sic dicit̄ Aug^o. Qua
p̄pter infirma ē misericōdia quā iusticie v̄tus nō
firmauerat. Et tenebrosa misericōdia / quā iusti-
cia nō illustrauerat. Propter h̄ dic̄ p̄ph̄a Lor
ripiet me iust^o in misericōdia / qm̄ ⁊ iuste miserē-
dum ē: ⁊ misericorditer iudicandū. Sic enim
culpabile ē iuste misereri. sic ⁊ dānabile imi-
sericordit̄ iudicare. p̄fertim cū ip̄a v̄itas ī eūā-
gelio dicat. Estote misericordes sic pater v̄
celestis misericors ē. Et nunq̄ p̄tineat in ira
sua misericōdias suas. sic in ps̄. sc̄ptū ē. Br̄ūs aut̄
Greg^o. illud lucidi^o affirmat dicens. q̄ zelisci di-
strictio d̄ misericōdie v̄tute nccē ē vt ardeat ac cla-
rescat. sic p̄testat^o ē Lōstantin^o ille romanorū
impator inq̄dens. Qm̄ romani imperij digni-
tas de fonte nascit̄ pietat̄. p̄p̄ q̄d ⁊ reges in-

ungunt̄ cū in regni honorē ⁊ officiū sublimāt
vt sciāt eē sibi regale officiū ipositū / ex diuine
bonitat̄ misericōdie: p̄p̄ defendēdos iuste op-
pressos: misericōdieq̄ eē mistros ⁊ etiā debitores
Sciēdū aut̄ tibi ē q̄ p̄fessio reatuū in seclari
bus iudicijs reis obeē p̄fuevit ad penā. Ante
tribunal d̄o dei misericōdis oīm: nō solū nō ob-
est ad penā: imo etiā p̄dest ad veniā. ¶ Dicat
igit̄ p̄sident̄ corā iudice d̄o / siue p̄fē misericōdia
siue ip̄i deo ac d̄no n̄fo iesu: q̄ fact^o ē nob̄ a deo
mīa ⁊ iusticia. q̄ p̄fessio oīm malorū meorū oīm
q̄ q̄ feci ⁊ facio / facit mihi ius obtinēdi mīam
apud te dñe mīe. Hec em̄ ē lex ⁊ statutū curie
tue quā pmulgasti p̄ os Salomonis dicens.
Qui abscondit scelera sua nō diriget. q̄ d̄o re-
liq̄rit ⁊ p̄fessus ea fuerit mīam conseq̄t̄. Per
hāc legē obtinuit in p̄sistorio tuo rex dauid mi-
sericordiā. imo q̄d pl^o ē ⁊ lōge mai^o. p̄ solū p̄fē-
siōis p̄positū. sic ip̄emet testat̄ dicens. Dixi cō-
fitebor aduersus me iusticiā meā d̄no. ⁊ ture
misi ī pietatē pcti mei. Si igit̄ h̄ potuit ap̄
mīam tuā p̄positū p̄fessiois: vt remissionē ipe-
traret tāto pctōri. q̄to fort^o h̄ efficiat mihi ip-
sa p̄fessio: quā corā te aduersum meip̄m facio
Amplius q̄d aliud p̄fiteō ⁊ me accusando
corā te facio: q̄ ius tuū ⁊ p̄tra meip̄m p̄sequor
⁊ iniusticiā meā exequor. Accusatio em̄ testi-
ficatio: p̄tes iudicij sunt due. ⁊ tertia ē p̄dēna-
tio. quā ⁊ ego p̄tra meip̄m non p̄tereō: dū me
metip̄m reū mortis efne corā te p̄nūcio. Et h̄
oīa idubitant̄ iuste facio. ī h̄ q̄ iust^o suz. Quā
p̄p̄ cū ita p̄fiteor: iudiciū iustū facio de meip̄-
so. ⁊ iusticiā tuā p̄tra memetip̄m exeq̄r. Iust^o
igit̄ efficio: ⁊ p̄p̄ h̄ iustificor sic corā te. Iusto
aut̄ nō p̄dēnatio s̄ absolutio pot^o: ⁊ remune-
ratio debet ī p̄sistorio tuo. Sn̄iam q̄ absoluti-
onis a te iustissimo / misericordissimoq̄ iudice:
nō īmerito mihi deberi dico. ¶ Ampli^o / nōne
ista tua ē quā ore ap̄lico pmulgasti: q̄ si nol-
metip̄os diiudicarem^o: nō v̄triq̄ iudicaremur
Tu aut̄ vides: q̄ memetip̄m diiudico: nō igit̄
tur a te diiudicabor / id ē p̄dēnabor. ¶ Ampli^o
q̄lit̄ ver^o erit fimo ille p̄phetic^o. Iudiciū ⁊ iu-
sticia correctio sedis tue. nisi h̄ itellexer̄ de iu-
sticia hac ⁊ iudicio q̄d p̄tra me exeq̄r. ⁊ q̄d de
meip̄o corā te facio / accusando meip̄m. testifi-
cando p̄tra me crimīa mea / pronūciādo p̄tra
memetip̄m: capitali sn̄ia me eē dignissimum.
¶ Ampli^o si aliq̄s ali^o p̄tra me sic procederet:
⁊ h̄ intentiōe pia: nūquid nō iuste ageret: nū-
q̄d nō illū iustū iudicares in p̄te ista. q̄to igit̄
fortius me iustū iudicare debes: q̄ p̄tra meip̄m

sum tanto iustius ago. tantoq; maiori zelo iusticie mala mea in meipsum psequor: q̄sto et natura et cōsuetudo humane miserie est etiā in malis sibi ipsi ppiciā esse: sibiq; ignoscere/ quēadmodū dixit poeta Heuius. Abibi inq; ignosco. Heu! siquidē pctā et vitia q̄bus ipse met laborabat: in alijs psequēbat: nō autē in seipso. Interrogātes quā ob cām in seipso malabimōi nō persequebat: r̄ndit: mihi ignosco. hoc est humane miserie consuetudo: quia in preista nō solū in alios iusti: s; etiam seueri sumus. In nos ipsos aut iuxta modū quē dixi p p̄rij et misericordes. Lū ecōtrario nos habere debeam? Proprijs em̄ pctis nemo p̄cere debet. s; potius absq; vlla miseratione illa psequi: et exterminare a se. Aliena x̄o cū miscōia nō qua misereat pctis/ s; peccātibus. hoc autem est quā req̄rit infirmitas p quā et ipsa reū correctio adiuuat. nō que peccātū ampli⁹ prebear incentiuū. t̄to igit̄ laudabilior ē iusticia qua d̄s pp̄ia mala in semetip̄o psequit̄. ea iusticia qua illa in altero impugnat. q̄sto difficilius est amari/ et pugnare cōtra seipsum q̄s cōtra alium. quantoq; x̄tuosius ē psecutionem sustinere in seipso: q̄s alij irrogare. Abulto ergo maioris iusticie habēdus sum: multoq; acceptioris tibi dñe miscōie: meipsum sic iustificans et psequēs corā te: q̄s si aliū iusto modo psequeretur. Amplius qd̄ petebat sapientissimus ille corā te cū dicebat? In tua iusticia libera me. An nō ē iusticia tua illa in qua se petebat liberari. illa quā ego facio in memetipso. Illa nāq; indubitanter donū tuū ē. et illam tu oparis in me. vt em̄ eousq; iniusticia mea mihi displiceat: vt eā eousq; oderim. vt eā t̄z studiose psequar: q̄s ignorat donū esse misericordie tue? In hac igit̄ iusticia tua libera me ab iniusticijs meis: faciens eā inualescere: q̄ usq; iniusticie mee q̄s p ip̄am pugno/ et p quā illas psequor: stare nō valeāt aū illā: s; fugiāt a facie ipsi. Ampli⁹ p ip̄az iusticiā tuā pugno cōtra om̄es iniusticias meas: et p̄ā psequor illas sicut tu ipse cōspicis et ego ipse te illuminante video. Cōtraria ē ḡ om̄ibus iniusticijs meis. Nō p̄nt igit̄ in me simul eē cū illa: p̄fert̄ sit cōfortare et fortificante illa vt debet et decet inualuerit. Cōfident̄ igit̄ a miscōia tua peto: vt oēs iniusticias meas p istā a me remoueas et extermines. Ad h̄ em̄ illā cōtulisti mihi: vt p̄ā cōtra eas pugnē et illas expugnem. Si adhuc eousq; puula ē et virib⁹ inualida vt ad exterminiuū eaz nō sufficiat: tuū dñe est

adiūgere illā et cōfortare. Nō em̄ m̄m⁹ placeat tibi p̄ficere qd̄ inchoasti: q̄s qd̄ placuit ichoare. qn̄ poti⁹ t̄to ampli⁹ placeat tibi p̄ficere qd̄ incepisti: q̄sto melior est ip̄a p̄fectio operū tuorū: q̄s inchoatio eorū dē. Ampli⁹ nunq̄d nō ipsa iusticia cōtraria ē oib⁹ iniusticijs meis hoc est vitijs et pctis. alioq̄n quō aduerset illis: qualiter pugnare p illā p̄tra eas nisi ip̄a repugnaret eis dē. Lū igit̄ p̄traria simul in eodē eē nō p̄nt. hec autē manifeste in me est. Itā igit̄ abierūt te extermināte atq; delēte vitia mea et pctā a me. Itā igit̄ iustificat⁹ sum p misericordiam tuā: dono iusticie ipsi. Jure igit̄ et merito petere possū a te dñe miscōie sn̄iam absolutiois.

De iusticia p̄fecta et imp̄fecta. La. VIII

Mod si dixerit

q̄s. quia reuera bona qd̄a dispositio ē ex q̄ memetip̄m ita dijudicas atq; p̄sequis. s; nō ē iusticia nec iusticie noīe digna. Uideat ip̄e qualiter hoc dicat. cū manifestū sit: ex ip̄a dispositioe esse vel p̄cedere iudiciū illud: vel iudiciū p modū q̄ ē iudiciū non posse eē vt p̄cedē nisi a veri nominis iusticia. Ampli⁹ cū p se atq; directe repuḡt adūset oī iniusticie atq; pctō. quō nō erit iusticia x̄e rōnis et noīs. Ampli⁹ odiū oīs iniusticie. nū qd̄ nō iusticia qd̄a ē. s; sit et amor x̄tutū oīm: nū qd̄ nō x̄t aliq̄ ē. Uerū q̄siq; p̄ter rem atq; p̄positū ē disputare de his. nullaten⁹ dubitādū ē h̄mōi dispositionē: quādā iusticiā eē. Sic penitētia p modū q̄ p̄nā nō ē dubitādū eē quādā iusticiā. Silt et penitētē oēm manifestū ē eē iustificatē seip̄m. et ip̄z penitē nēo iḡrat: qn̄ sit qd̄dam iustificare se. Sz reuera differt penitē a penitere. et dicunt̄ fm̄ magis et min⁹. Inuenit̄ q; p̄fectū penitere atq; cōpletū. Tūc autē ē p̄fectū atq; cōpletū ip̄m penitē: cū ex toto auert hoīem a vitijs et pctis. et ex toto p̄ntit ip̄m ad correctionē. qd̄ ē dicē ad declinādū ad ip̄az satisfaciendū p illis iux̄ arbitriū eccl̄ie: cui deus dedit lib̄tatē autoritatē et p̄tātē iudicij p̄nialis. In dū autē videb aliq; aliq̄stulū dolere de suis vitijs et pctis: et ea in dū ip̄is displicē. verū tū nō q̄usq; et vsq; q̄q; q̄ illa deserāt. et tāq; incitanti mortē et x̄t̄miniū eoz ad expugnē p̄tra ea arma p̄niet discipline ofōnis/ et alioz p̄sidiōrū qd̄ p̄tra illa pugnat assumāt. De p̄tib⁹ vero et imp̄fecte penitentibus: atq; ad grām v̄ndeciūq; conātib⁹: intelligēdus videt̄ fmo

Capitulum

beati Gregorij quo diē. Interim fac quicquid boni potes: ut deus illustret cor tuum ad penitentiam. Manifestum enim indubitanter est omnem illum qui penitere desiderat / et querit laetymis / orationibus / vel alienis suffragiis / aut quibuscunque alijs modis quod aliquatenus possit dici dolere atque penitere de vitis suis aut peccatis. verumtamen non vera atque perfecta penitentia est. quae admodum qui dicebat. Occupauit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore. Proculdubio desiderabat iustificationes dei: cum desideraret desiderare eas. Cur enim desideraret desiderare eas: nisi propter ipsas. Et propter hoc multo magis desiderabat ipsas quam desiderium suum desiderare earum. verumtamen non erat ei desiderium earum. quantum et quale concupiscebatur illud habere. Ita est de quibusdam penitentibus. quia penitentia eorum non est nisi conatus quidam vel preparatio ad veram perfectamque penitentiam. Et est indubitanter inquisitio vere penitentiae atque complete status ille eorum. Et propter hoc cum perfecta penitentia. perfecta sit iusticia siue iustificatio: quia de penitens semetipsum iustificat: ut diuine iusticiae districtione siue districta vltionem effugiat et euadat. Seu quod est deo acceptius: ut iusticiae diuine satisfiat. et hoc placeat deo vera perfectaque penitentia. vere perfectaque iustificat nihil diuino iudicio vel vindictae in penitente relinquens. Non enim deus iudicat bis in idipsum. sicut dicit propheta. Neque retractat unquam penitiale iudicium. cum verum atque perfectum completumque fuerit. Et hoc insinuauit Apolos in sermone suo quo dixit / quod si nosmetipsos iudicarem: non unquam iudicaremur. Facit ad hoc ipsius sermo quem audiui in precedentibus. videlicet iusticia et iudicium correctio sedis tuae. propter hoc iudicium / dixit ille sanctus et sapiens Job. Nunquid quod non amat iudicium sanari potest / quod absque dubio de iudicio isto penitenti rectissime intelligit. Quia correctus enim vere perfecte iudicatus: ab alio iudicio indubitanter tutus est. nec aliud iudicium oportet ut timeat. profertim cum diuine misericordiae iudicium penitenti placeat. Sic ipsemet per Ezechiel testificatus est dicens. Nolo mortem peccatoris sed magis ut auertatur et viuat. Quia igitur quod bene correxit: est perfecte iustificatus. Et propter hoc iam iuste et plene liberatus ab iniusticijs suis omnibus: et absolutus a vinculis eorum / et debitis penarum infernalium. si hoc ei innotuerit: non habet necessarium petere aliquid horum cum iam omnia illa receperit. sed potest gratias agere largitori istorum bonorum. Sile autem rei istius est

in eo qui plene dealbatus et perfecte albus effectus est. Non enim superest ei inquirere albedinem vel partem aliquam albedinis. Augmentum vitis et observationem atque confirmationem incessanter petere debet: propter imensitatem periculorum quibus interius et exterius. et ut ad unum dicas ex omni parte patet iusticia. Sed ne ipsa iusticia in ipso vacet a perfectu et incremento: cum ociositas et infructuositas omni gratiae et virtuti inimica sit. sicut docet beatus Gregorius dicens. quia dilectio vera ociosa esse non potest. et Christus semper aut deficit aut proficit. Quia igitur virtus et perfectio iusticiae suae / vix innotescit alicui. nulli expedit cessare ab omnibus hominum vicibus / quibus et mundatio ab iniusticijs et liberatio petatur. Tulerunt quoniam de imperfectioe penitentiae suae plene constaret: et liquet plerumque unicuique nostrum. Manifestum est in eo statu neminem nisi deficere debere ab omnibus adiunctis. In eo enim statu indubitanter esurimus et sitimus iusticiae: licet esurie et siti debilibus et imperfectis tamen quia promittit nobis satietas contraria ipso ore sacrantissime veritatis. Petenda est incessanter ista satietas instantia ac deuotione qua possumus quod vicibus nobis datur ut eam petamus. Dicendum ergo est miseratori largissimo adiuua conatur nos domine misericordie: quibus conamur ad te quod scis eos nihil esse sine te: sicut confitebatur tibi Sapiens et sanctus tuus Augustinus dicens. Scio domine quia sine te nihil sunt omnes conatus mei. operi manuum tuarum porrigere dexteram tuam: qua me trahas ad te: et extrahas de abyssu miseriarum mearum. Louerte me domine. id est ex toto verte ad te. Faciens enim in lecto tot egritudinum et languorum / verte me ex toto / sine toto non possus ad te. Absistere mei domine quoniam infirmus sum: si miserandi sunt infirmi corporis: quanto magis miserandi sunt infirmi mente. Domine misericordie: quod obsistit mihi vel aduersat quo minus miseraris mihi. Scio domine te illuminante: quia non obsistit mihi ad hoc misericordia tua. Non enim obsistere potest / vel contraria esse sibi ipsi. hoc autem indubitanter esset. si operatione sua que est miseratio tua impediret. Absit autem haec misericordia tua quod nec villo genere rerum inueniri potest videlicet ut res aliqua sibi ipsi aduerset: et operatione suam naturalem atque debitam impediat. Cur obsistit igitur mihi in hoc iusticia tua: aut vitia mea siue peccata: vel forte vitiorum. Quod si iusticia tua obsistit: et mihi et misericordie tuae in parte ista: quomodo potest obsistit quod minus daret mihi donum perfectionis istius? Non enim est ei adhaerentia Christus in parte ista

cōtra me ex cōfessione ista: qm̄ potius multo-
 minus iuris habet contra me pillam. Quāto
 em̄ magis me ipse corā te iustifico: tāto min⁹
 iuris iuste p̄tatis reliquit iusticie tue/ ad vin-
 dicandū in me. Si em̄ ex toto atq; p̄fecte me
 ipse iustificarē. nulle essent p̄tes iusticie tue:
 ad iustificandū me vel ad obsistendū mihi q̄-
 cūq; modo. Ex ista igit̄ confessione min⁹ pōt
 vt ita dicā/ r̄ cōtra me r̄ cōtra misericōdiam tuam
 iusticia tua. ¶ Ampli⁹ qualiter obsistit mihi iu-
 sticia tua/ cū ego ipsam adiuuem p̄ istam con-
 fessionem meā: imo poti⁹ manifestū ē (quia ip-
 sa parat etiā p̄paratis in me misericōdie tue viam
 dū me dignū r̄ idoneum aliquatenus efficiet
 miseratio misericōdie tue. ¶ Amplius nec decet
 nec possibile est misericōdiam tuam ociosam esse:
 qua p̄pter necesse ē eam opari opatiōes suas
 r̄ maxime in eos q̄ ad eam se p̄parant: qui ad
 eam fugiunt. q̄ illam quasi qd̄ a teipsis datum
 est querūt. Et nōne ego dñe misericōdie vnus ex
 illis sum: qd̄ em̄ intendo: vel quero p̄ omnes
 istas accusatiōes/ testificatiōes/ r̄ p̄fessiones
 contra me/ nisi vt miserearis mihi: quid intē-
 do reuelatione atq; ostensioe vulnerū. nisi vt
 medearis illis p̄ misericōdiam tuā? Similit̄ p̄ ostē-
 sionem paupertatū mearū atq; defectuū: quid
 intendo vel quero: nisi miserationū tuarum
 subuentiones r̄ bñficia? ¶ Amplius. qd̄ pōt
 intendere contra me iusticia tua nisi vindictā
 iustissimā. ¶ Perditionē em̄ r̄ destructionē ope-
 ris tui. qd̄ ego sum: nullo modozum intendit
 iusticia tua. Alioq̄n cōtra teipm̄ intenderet r̄
 pugnaret. Nō intendit igit̄ destruere in me:
 quod tu fecisti i me. Hoc em̄ tu adhuc diligis
 i me: q̄ nihil eoz odisti q̄ fecisti. Qd̄ tu ar̄ diligis
 in me/ iusticia tua odire nō potest. qua p̄pter
 nec p̄sequi. nec destructionē illius intendere
 vllō modo pōt. Dicit igit̄ solum illd̄ in me qd̄
 r̄ tu odis in me: videlicet feditates/ deformi-
 tates deprauationes/ ac turpitudines: qb⁹
 ego deprauaui r̄ deturpauī quod tu bonum r̄
 pulchrū fecisti in me dñe misericōdie. Hoc ip̄emet
 odi/ r̄ p̄sequor in me: r̄ pugno cōtra ea q̄tum
 tu das r̄ adiuuas. Nō dū siquidē p̄fecto odio
 odi illa. Nec vt fortis r̄ implacabilis inimicus
 totis viribus r̄ studijs pugno contra illa. qm̄
 nō eousq; fortis sum adhuc: vt possim hoc. et
 cōtra ipsa pugno/ licet debiliter r̄ adhuc infir-
 miter cū iusticia tua/ r̄ nō contra eā. In iuste
 igit̄ mecū agit si p̄tra me ē mihiq; obsistit. Im-
 possibile est aut̄ iusticiā tuam inique agere vlt̄
 iniuste. quia impossibile est vt in statu isto in

q̄ me posuit gr̄a tua: cōtra me sit iusticia tua;
 neq; igit̄ iusticia tua/ nec misericōdia tua p̄tra me
 est. Sola igit̄ vitia mea r̄ p̄ctā cōtra me sunt. ¶
 Quia igit̄ contra teipsum sunt. illa em̄ inimi-
 ci tui sunt: quos i placabiliter semp̄ odis. Ad-
 iuuā ergo me/ cōtra me pugnante. r̄ ante tri-
 bunal misericōdie tue contra ipsa litigante. Bel-
 lum em̄ istud r̄ litigiū/ cōtra inimicos tuos ē:
 Adde etiā quia p̄pter te est. ¶ Propter h̄ pug-
 no contra ea r̄ litigo: quia tu odisti ea. et q̄a
 bñplacitū tuū ē impugnatō. Sed et p̄pter h̄
 dñe misericōdie ea in me p̄sequor. qm̄ illa sola pro-
 hibent r̄ impediunt ne tibi placeā: r̄ p̄pter h̄
 exterminare illa a me ipso enitor: vt vides. q̄-
 bus adhuc possim conatibus vt exterminem
 a me ipso: quecūq; tibi displicent in me: vt ip-
 sis prozibus abrais/ r̄ extirpatis a me: tibi pla-
 citus efficiar/ r̄ acceptus. r̄ sic me recuperes
 r̄ possideas sol⁹ totaliter: cui⁹ me eē recogno-
 sco iure plenissimo: iureq; singulari. ¶ Bellū
 ergo istud tuū est. qm̄ victoria tua ē. q̄ scis me
 nō nisi vtute tua victorē esse posse illorū. Lā
 ista tua est: qm̄ de iure tuo. r̄ de illo/ vicz vt il-
 lud obrineas in iudicio isto/ contendit. Scis
 em̄ dñe p̄ iniquissimā vsurpationē/ r̄ p̄nicio-
 sam voluntatem meā: vitia mea/ r̄ peccatum
 intrare possessionem meam: ipsius q̄ tuū ius
 sum totaliter absq; p̄cipe vllō/ r̄ cōsorte. Ne
 sustineas vlt̄er⁹ istos tam odibiles mihi r̄ ti-
 bi inimicos possidere ius tuū: quod ego ipse
 sum. Scio dñe quia iustissima ē ista pena mea
 dure videlicet seruitutis: r̄ crudelissime tirā-
 nidis: quib⁹ me incessanter premunt r̄ affli-
 gunt dñi isti. vicz vitia mea/ r̄ peccata qb⁹ me
 turpissime r̄ insanissime subdi. Et si placere ti-
 bi merito pōt ista tanta pena mea: quia iustis-
 sima. Displicere tibi tñ debet iniuria r̄ contu-
 melia tua: quā tibi faciunt in me: tam nequit̄
 abutentes me dñi isti. Et p̄ istos: etiam demo-
 nes ipsi qui p̄ ipsos in om̄em iniuriam r̄ cōtu-
 meliam tuam abutunt̄ me. An tibi debet pla-
 cere plus ista tanta pena mea iustissima: q̄ ti-
 bi displicere iniustissima dñatio dñorū vtrozū
 q̄ istorū: q̄ nulla iniustior. nulla nequior. nul-
 la bonitati tue intolerabilior.

Petitio victorie in conflictu p̄nic. La. IX

R omnib⁹ istis

e igitur colligo aggregata ratio-
 natione: quia nec misericōdia tua
 contra me est: nec iusticia tua in isto bello vel
 b

Capitulum

iudicio. Peccata vero mea que proculdubio contra me sunt. et etiā contra te nō debent p̄ualere. ne dicam cōtra te. sed etiam nec p̄tra me. in isto iudicio vel p̄lio: de quo euidenter ostendi p̄ōr: q̄ vtrūq; vnū est videlicet tam p̄lium q̄ iudiciū. **U**ince igit̄ in isto iudicio pariter et p̄lio: qui vides victoriā hic puenire non posse nisi v̄tute tua. **N**e patiaris me succūbere et vinci: p̄pter infirmitatem et defectū virtutis p̄prie. sed da virtutē potius ad vincēdos tam odibiles inimicos tuos: qui das lasso v̄tutem. et his q̄ nō habent fortitudinem et robur multiplicas. **A**n denegasti vnq; v̄tutē et fortitudinem certantibus p̄ te: siue in iudicijs siue alias v̄bicūq;. **N**e incipias igit̄ a me siue in me. q̄ nulli vnq; hominum te fecisse: nemo si delis ignorat. **A**mplius r̄ndere mihi o iusticia creatoris si eousq; tibi placeat vindicta d̄ me/adeoq; auida es cruciatuū et tormentoz meozū. **D**ic obferro p̄pter quid placeat tibi ista vindicta. **S**cio quia nō poteris r̄ndere: vel assignare nisi alteram ex istis duab; causis: videlicet iusticiā vindicte et gloriā creatoris. **Q**uia igit̄ vbi maior v̄traq; istarū causarum euidenter est. ibi debet tibi maior eē iste amor et auiditas vindicte: et cruciatuū meozū. **N**ecessē ē vt magis sibi placeat vindicta: quā ego ipe creatori facere parat̄ sum. **J**am autē dixi: quia iustificatio qua vere ac p̄fecte penitens semetip̄m iustificat. maioris ē ei gl̄ie: ea que iustificat alium. **A**diēci etiam quia laudabilior: et ip̄i creatori acceptior. **A**magis igitur placet tibi p̄nialis vindicta: quā de me ip̄o facere cupio. q̄ illa que p̄ tortozes demones/v̄l p̄ quecūq; tormēta inferri posset. **A**d hāc igit̄ necesse habes intendere et nō alijs me tortozibus tradere. **A**mplius nōne maioris ē glorie creatori: vt ip̄e faciat sibi ministros deuotissimos: q̄s habuit hostes et aduersarios: totum autē ei h̄ p̄ p̄niam efficit̄: qui eī p̄ peccata et vicia inimici dei sunt/cōuersi p̄ p̄niam eiusdem deuotissimi serui efficiunt̄. **E**t q̄d ē mirabilius: suip̄ozū hostes et aduersarij: p̄pter ip̄sum sunt/simul etiā vindices et tortozes. dūmodo in semetip̄so q̄c̄q; contra creatorē egerunt: districte vindicant: et seuerē puniūt. **I**llos etiam diabolus sentit conuersos: hostes atrocissimos/eiq; rebellantissimos et ad omnem voluntatē dei p̄ viribus promptissimos quos prius dū essent in vitijs et peccatis habuit subditissimos. **E**t hec est mutatio dextre excelsi: qua diabolus nō sine graui confusioe:

auerfos a se sentit / et conspicit. et contra rebellantissimos amore creatoris. **I**n quo magis tanto gl̄osificat̄ deus q̄to magis et mirabilius bonū est iustificare impium: q̄ tortozere / et suscitare mortuū in vicijs et peccatis. sanctumq; ac deuotissimū dei seruū efficere: q̄nto melior est ip̄a sanctitatis gr̄a: q̄ p̄tōz vindicta. **N**ūquid nō ex te dixit sanctus et sapiēs. **A**ug⁹: quia maius fuit paulū suscitare mēte: q̄ lazariū corpe. **Q**uis autē dubitat. q̄ntū gl̄osificatus fuerat ex eo ope: q̄ lazariū corpe suscitauit. **Q**to igit̄ magis gl̄osificatus fuerit ex suscitatioe pauli: que eū de morte vitiorum et peccatorū suscitauit. **T**anto nāq; ex mirabilioribus opibus suis / est ei maior honor et maior gloria: q̄ ex minoribus / q̄nto illat̄ mirificat̄ magnitudine p̄cellūt minorib;. **C**amplius nōne et illud siliter dicit idem sanctus et sapiēs **A**ug⁹: quia maius est deo iustificare impium: q̄ creare celum et terrā. **M**aior em̄ est ei gl̄oria ex iustificatioe vnus impij: q̄ ex creatione celi et terre. **E**t hoc indubitanter / apud intelligentes et cognoscentes mirificat̄as magnalium ipsius. **I**n iustificatione autē vnus impij: est nobilissima victoria. **U**incit̄ diabolus vincit̄ et peccator: suip̄suis / a semet ip̄so: tam bello q̄ iudicio vt p̄ dixi. **T**āta q̄tā q̄ magnifica largitio venie est: gr̄e: vt humanus intellectus eas nō sufficiat admirari. fit ibi innouatio et reformatio imaginis et similitudinis creatoris in anima humana. **N**ec minus mirifica: q̄ si de trūco arido et putrefacto oliua speciosa et vernans subito efficeret. vel de porco spurcissimo aut buffone: speciosissimus aspectusq; desiderabilissimus iuuenis efficeret. **U**incitur ibi et ira tua: cui resistere nemo p̄ōr: ab ipsa misericōdia tua. **Q**si magnificētia remissionū tuarum et largitio munerum gratiarū tuarū. vt de alijs taceā ip̄a hereditas felicitatis eterne: maior est q̄ celum et terra. **T**ot igit̄ et tāta tāq; magnifica opa tua cōcurrūt simul. in vna vnus contriti peccatoris iustificatioe: vt minora merito reputent̄ celū et terra: q̄ illa sint. **Q**uis autē cogitare sufficiat gr̄ariū actioes que tibi p̄ illa reddant̄. et colaudationes que tibi placuere. que et sup̄ omnem admirationem nostram sunt: pulcherrimarum sublimiumq; miliciarum tuarum exercituum videlicet omnium angelicorum: festinant̄q; tibi i celis: inde agitur gaudiū. **T**u em̄ dixisti: et facta sunt celum et terra. tu mandasti et creata sunt. **N**ihil verbo tuo omnipo-

tenti nihil mandato beneplaciti tui se oppo-
 suit: et contradixit: nihil ibi quicquam difficultatis
 adhibuit. Et ipsa etiam celum et terra: si quid diffi-
 cultatis et resistentie opponere potuissent cre-
 ationi et formationi sue: nullatenus hec fecis-
 sent: quoniam potius siquid iuuaminis ad hoc adhi-
 bere potuissent: toto gaudio et iudicio illud
 ad se adhibuissent. Non habes igitur o pulcher-
 rima, o semper omnino laudanda dei iusticia: pro-
 pter quod te vel mihi opponas / vel mihi ali-
 quatenus aduersaris siue in vindictam de me su-
 mendam siue in gloria creatoris intendens.
 An non ego et pugnator: tuus sum in prelio isto
 et aduocatus in iudicio isto. Quid enim aliud inte-
 dovel quoro: nisi ut totum me recuperes: totumque pos-
 sideas. Non enim pugno vel litigo: nisi contra capita
 les inimicos tuos: vicem iniusticias meas: et non
 potest non esse tuum: adiuua igitur pugnatorum
 tuum: et aduocatum in bello tuo iustissimo at-
 que iudicio. Alioquin non solum mihi: sed etiam tibi
 ipsi deesse merito reputandus es. Loquor
 amplius vnum verbum tibi de misericordia: et
 dicam: quia oportet te misereri mihi: salua pro-
 omnia iusticia tua: similiter et iuste agere mecum
 salua pro omnia misericordia tua. Non enim est pos-
 sibile ut alterum istorum permittat bonitas tua:
 videlicet vel ledi iusticiam tuam: vel ledi miseri-
 cordiam tuam. Ultraque enim bonitas est: neque
 enim contraria sunt villo modorum: nec altera
 alteri vllatenus aduersatur. imo si phas est di-
 cere: mutuo se pro omnia adiuuant. Absit enim ut
 sic vindictam iusticia exspectat: ut misericordiam om-
 nino euacuet. Absit similiter ut misericordia tua sic
 ignoscere intendat: ut iusticiam tuam proorsus
 excludat. Tu igitur plargus miserator es: et ni-
 hilominus in miserando seruas iusticiam. Et si
 militer seuerus vindicator: in vindicando tamen
 illesam pro omnia seruas misericordiam. Quia igitur
 si me per penitentiam iustificas: et salua est pro
 omnia iusticia tua: et salua pro omnia misericor-
 dia tua. Confidenter dico: quod necesse habes /
 non necessitate coactionis / sed superabundantia
 liberrime bonitatis tue: iustificare. In omni
 enim vere et perfecte penitente salua est pro om-
 nia iusticia tua / dum nihil in eo impunitum re-
 linquitur. Omnis enim vere ac perfecte penitens
 pro omnibus commissis et ommissis seipsum punit
 pro omnibus: namque dolet et erubescit: et sibi ipsi ira-
 scitur: et sicut tu ipse ad nudum conspicias: etiam
 cogitationes malas / in seipso punire non negli-
 git. Quis enim vere penitens est qui non dolet
 at pro eo: quod quicquam quod tibi displiceret cogi-

tauit. Et intendo de misericordie quod saltem in
 vniuersali pro omnibus quibus te offendit / de-
 bet saltem dolere vniuersaliter: qui nullatenus ex
 offensis tuis excipit vel preterit. De singulis enim
 singulariter dolere vel penitere: interdum for-
 san non est possibile alicui: sicut neque singulari-
 ter recolere aut memoriter tenere. Delicta
 enim quis intelligit.

Excusatio penitentis quod non debet tamen puni-
 ri quantum meruit. La. X

Quod si dixerit z

quis quia quemadmodum in singu-
 lis commissis et ommissis singulariter
 peccat / quicquam peccat: sic et singulariter em-
 dare singula / et pro singulis satisfacere singu-
 lariter debet. Rursus de hominibus hominum: quia hoc
 non solum iusticie tue non est: sed etiam ne huma-
 ne. Quotcumque namque latrocinia que commiserit:
 non tot ei suspendia vel mortes alie irrogantur
 quam potius hec vno suspensio humana iusticia
 reputat: in eo omnia vindicata: et hoc quantum ad
 ipsam humanam iusticiam pertinet: que post vnam
 mortem corporis: non habet amplius quid faci-
 at in peccantem. Aliter autem se habet in veri-
 sima pro omniaque spiritus laudanda iusticia tua: que vna
 morte veteris hominis / omnia vitia et peccata
 in anima humana mortificat et extinguit: vni-
 caque infusione iusticie seu gratie tue: omnes for-
 des spirituales emundas et abluit: quemadmodum
 infusione fortissime medicine: omnem infirmi-
 tatem curas: et quemadmodum vnica infusione
 thyrice virtuosissime / venena omnium peccatorum
 et vitiorum exterminas proorsus et diffugas.

Obiectio contra predicta. La. XI

Quod si dixeris z

de misericordie / quia non quantum iusticia re-
 quirat seipsum punit / etiam penitens
 quantumcumque vere ac perfecte: quam pene eterne si-
 ue gehennales debent vnicuique peccati mor-
 taliter. Pene vero penitentiales quatecumque sint:
 nulle sunt compatione illarum: quia propter nul-
 lus ex vere et perfecte penitentibus / punit se tamen
 penitentia penitentibus: quantum dignum est de dei iudicio et
 iusticia. Rursus tibi in hoc de misericordie: quod iusti-
 cia tua non requirit habere peccatoribus: vicem tantis ac-
 talibus penitentibus seipsum puniant. Infernales nam-
 que pene: quos tenent non emendant aut corri-
 gunt. Non est enim in inferno qui confiteatur tibi.

Capitulum

B Amplius pene ille nō sunt cōtrarie vitij et peccatis: cum ea nec exterminēt nec minuāt: nec eis vllatenus aduersentē seu repugnēt eisdem: qm̄ potius pperuo consortio coherēt eisdem. **A**mplius pene hmoi nihil aliud possunt in eis in quibus sunt: nisi q̄ eos torquēt et excruciant. Hoc autē bonitati tue nunq̄ se placet dñe miscdie. Nō em̄ delectaris in p̄ditione viuentiū. Diabolice nāq̄ malignitatis est illud pprium: amare penas et tormēta hoim. Scio nāq̄ te docente: quia pene malorum tā angelorū q̄ hoim placent tibi: non q̄ pene illorū sunt: sed quia iuste. et ideo bone. Et quia a te ipso sunt: Diligis igit̄ in hmoi pennis ordinē et pulchritudinē iusticie. Diligis in eis et gloriā tuā. Nō em̄ parū te glorificat pena malorū iustissima: que eis te actore simul et iudice irrogat. Claret etiā inuictissima om̄i potentia tua: qua punis p̄ncipes tenebrarū: ceterosq̄ reprobos: qui bonitate tua et p̄clara beneficentia tua in iniuriam tuā et cōtumeliā abutunt. tuisip̄s beneficij contra te se superbiam eleuātes. dū p̄ eam subijciunt et artant supplicij: adeo impotētes effecti: vt nihil vltius possunt nisi dolere. q̄ in rebus pessimis exultauerūt: nihil amplius q̄ cōfundi obprobrio sempiterno: et ignominia que finem non habēt: qui tam male gloriabant in seculo isto nihil aliud p̄t̄ q̄ egere. et p̄mi eternalit̄ paupertate artissima: que est om̄iū bonorum irreleuabilis inopia qua diuicias sp̄iales sapientie vicij et virtutū: vel reiecerūt vel contempserunt. et fallaces corpales seu tempales diuitias inordinatissime eripuerunt vlt̄ administrauerunt. Dico etiam q̄ pene ille eternales perpetuo auertunt a te dñe miscdie. Nō em̄ tradunt in illis nisi quos in eternū picisti a facie tua. et sine vlla spe miserationis et liberationis dereliquisti. Qua p̄pter a penitentibus iusticia tua penas hmoi nō requirit. alioq̄ cōtraria esset et miscdie tue. et sibiip̄s. Miscdie siq̄dem: dū nō soluz miseros pctōres in miserij vitiorū suorū et pctōrū nō desereret. sed eisdē etiā miseras incompatibiliter adaugeret. redireq̄ eos ad tuā miscdiā p̄hiberet. Si vero ipsi aduersaret: qm̄ peccatorū iustificationez p̄culdubio impediret: constituens eos in eo statu in quo iustificati sumus. redire ad iusticiā nō ē eis possibile vllō modo. Penas igitur illas solas iusticia tua req̄rit a pctōribus: que ad illā reducant eosdem. et ab iniusticijs vitiorū et peccatorū illos liberent et emundēt.

Hec autē sunt sole p̄niales. Dico igit̄ coraz te dñe misericordie: q̄ ille dolor iusticie tue sufficit in pctōribus: qui eos faciat et querere medicinam misericordie tue: et subijcere se eos cure medicinali tue. Siliter et iste timor iusticie tue sufficit in eisdem peccatoribus: q̄ eos faciat fugere ad misericordiam tuam que sola est refugium vnicū miserorum. Sic et erubescencia illa et confusio: que eos faciat abscondere: et turpitudines et seditates vitiorū suorū et peccatorum a facie tua: et ab aspectu sanctorum oculorum tuorum. que faciat eos velare siue opire om̄ia alia pudenda. Opimentū autē istud et velamen vnicū est: ipsa eorumde reuelatio: et hoc nō est nisi sincera confessio illorum. sicut mos est confessionem fieri in ecclesia tua: vbi confessionē hmoi non solum facisti: sed etiā sacramentuz mire ac virtuose sanctificationis fecisti. Sic dico ex eruditōe tua et magisterio: quia satis est iusticie tue tanta ira contra vitia sua et peccata in peccatoribus: que eos faciat armari et accingere se ad expugnanda ea: et in mortem exterminij eorum eos accendat: quousq̄ viuere de cetero patiant. Et hec vtiq̄ p̄posito et voluntate: et est ppria intentio sancte ire istius: vt in vindictam tuā et suam: hoc faciant. In vindictaz quidē tuarū iniuriarū: et cōtumeliarū tuarū q̄s in seipsis tibi dño deo irrogauerant. In suam vero vindictam: hoc est pprie mortis vltionem: quā p̄ vitia sua et peccata sibiip̄s intulerunt. Sic dñe misericordie dico de indignatione. quia sufficit tue iusticie vt tanta sit in peccatoribus: que eos eousq̄ erigat et eleuat: vt eis de cetero subesse vel seruire dedignetur. Et q̄ a seipsis tāq̄ vilissima excutere om̄esq̄ conculcare: despiciereq̄ illa p̄ponat. Sic dico et de odio: quia sufficit iusticie tue vt incompatibiliter p̄ponant peccatores p̄liari ac decertare contra vitia et peccata: vt neq̄ sed? nec amicitiam de cetero cum eis habere proponant. neq̄ fines suos intrare aut inter fines suos illa habitare vllō pacto p̄mittant. sed tā q̄ gladio et igne illa profugare atq̄ exterminare: vbiq̄q̄ et vndeq̄q̄ poterint: studiose ac viriliter intendāt. De abominatione quoq̄ quid aliud mihi dicendum est coram te: nisi quia iusticie satis est: vt in peccatoribus tāta sit vitiorum et peccatorum suorum abominatio: vt nauseam eis prouocet et vomitum eorum. Abominatio nāq̄ vsualiter dicit̄. quasi nauseam vel vomitum aspiciētibus: aut alit̄

illud sentientibus faciat. Et intendo vomitum spiritalem: qui est sincera et integra confessio peccatorum: qua tanquam humores noxii et fetulentie seu spurcitie intolerabiles ore per confessionem eijciunt seu vomunt. De alijs autem hominum affectionibus ad penitentiam iustificationem pertinentibus: mitto te ad tractatum de penitentia: inquit qui legis hoc: qui tractatus est per librum de sacramentis.

Deo placeant opa penitentiae. La. XII

Hinc autem re-

uertar ad loquendum iuxta quod in ceperam domino deo nostro qui est deus

miscorie: et repetam: quoniam acerbitas et vehementia passionum in penis penitentibus domine deus meus merito tibi placet: ex eisdem causis quibus et in penis infernalibus: Multa autem habent alia bona videlicet illa magnifica opera tua que preterea: videlicet resurrectionem a morte spiritu aliter reformationem a deformitate monstrificam: quia vitia et peccata deturpant auras humanas. Deinde victoriam mirificam et triumphum nobilissimum: qua potestates infernales vincunt et diffugant a peccatoribus. Ereptioque prede de faucibus et dentibus leonum infernalium. Adhuc reedificationem templi dei in manibus peccatorum: cuius speciositas atque structura ex lapidibus preciosis seu gemis donorum: virtutum: et gratiarum: verbis humanis explicari non potest. Habent et repetitionem imaginis et similitudinis tue in animabus humanis: cuius pulchritudinem cogitatus humanus non attingit. Habent et resurrectionem confessionis tue: qua et tu recupans peccatores et ipsi te: qua largitate magnificentie tue que potest esse preclarior: dum et veniam imensorum tormentorum: et dona inestimabilia virtutum et gratiarum: et ius in hereditate celesti que est eterna felicitas: et teipsum redonas penitentibus.

Domine miscorie que admirari sufficiat: vel etiam cogitare studeat aut valeat illud celeste et spirituale conuiuium: quod instauras in vniuersis peccatoribus: in penitenti conuersione: in quo omnis exercitus pulcherrimarum sublimiumque militiarum tuarum: non solum splendidissime sed etiam beatissime conuiuunt: gaudioque incogitabili iucundantur atque reficiuntur: sicut tu ipse ore tuo sacratissimo in euangelio veritatis tue dixisti quia gaudium est angelis dei super vno peccatore penitentiam agente. Domine miscorie illud est

indubitate nuptiale ac triumphale conuiuium. Nuptiale quia animam peccatricem que cum diabolo meretricata fuerat: virginitati spirituali restituis et reformas. Et cum nuptiali benedictione et sanctificatione denuo recupas: propter quod dixi festiuum conuiuium illud nuptiale. Triumphale vero propter victoriam gloriosam et triumphum nobilem antedictum. Quare manifestum est ex omnibus istis: penas penitentiales esse incomparabiliter meliores: et incomparabiliter magis tibi placitas et acceptas: quam infernales siue gehennales: sed et maioris esse veritatisque iusticie: quam illas: cum iste iustificent penitentes: ille vere iniusticias nec tollant nec minuunt: nec villo modo leuant. Tertium enim est eas auras que hinc ad infernalium supplicia transeunt: supplicium illis nullatenus meliorari. Alioquin processu temporis in inferno et innocentes et bone fierent si supplicia illa iniusticias vitiorum et peccatorum minuerent. Nemo autem ad modicum intelligens ignorat: veram iusticiam veris iniusticijs adeo contrariam esse: ac repugnantem: ut cum illis in eodem subiecto nullatenus esse possit. Quod fidenter igitur peto a te domine miscorie quod dignum et iustum est: videlicet ut pene penitentiales plus tibi placeant in me quam infernales. Ite enim et totum tollent quod tibi displicet in me: et me tibi faciunt placitum et acceptum. Ite placabunt iustam iram tuam: qua se iustissime irascens peccatoribus penitere non curantibus: et satisficient iusticie: et restituent tibi ius tuum integre et plene. Ius autem illud ego ipse sum et omne seruitium: omnisque seruitus quibus dominationi tue seruire debeo. In inferno vero tu scis: quia nemo tibi fuit.

Dicam et amplius domine miscorie si tam auida est iusticia tua: penarum mearum: quid igitur faciet mihi misericordia tua? Numquid eque potens est et larga atque propensa ad miserendum: ut iusticia tua feruens ad puniendum? Et hoc est dicere ad tollendam vel ad leuandam miseriam: ut illa vici iusticia ad ipsam infligendam vel ad augendam: aut sufficiat miscorie tue in eis que conantur ad te: qui que quantum das et adiuuas reuertuntur et enituntur ad te: premeritarum penarum eiusdem remittere: et tamen de penis eis referuare: ne perpetuo incogitabiliter crucientur. Domine miscorie hoc ipsum facis contumacibus et rebellibus. Ipse autem iusticiam tuam non timentibus: dulcissimam miscoriam tuam nec querentibus: nec etiam curantibus. An dignum et iustum est ante te: ut non melioris conditionis sint quam quantum tu adiuuas enituntur redire ad te: et place-

Capitulum

re tibi. q̄ illi qui omnino se auerterunt a te. et eos usq̄ contemnunt: te vt nec querat nec curat te. Multo magis igit̄ et absq̄ vlla compatiōe p̄pensiozem decet esse. q̄n potius oportet bonitatem tuā in illos q̄ in istos. in quo aut erit p̄pensior nisi ip̄os ex toto saluos trahas ad te atq̄ recupes. **H** Amplius dulcissime miserator: nūquid nō infernus locus damnatiōis ē/ atq̄ p̄ditionis eterne. Manifestū est igit̄ omnibus illis: quos flāmis ceterisq̄ tormētis infernalibus tradis: nihil esse salutis aut liberationis: sicut nec demonibus. Nisi forte q̄s dicat: quia meritorū ac debitorū suppliciorum: alijs plus/ alijs minus detrahit atq̄ remittit. Sed hoc q̄ parū est ad imensitatē miscōdie: et q̄ longe distans ab illo. Hoc est etiam dñe. p̄ q̄ nemo vnq̄ inuocauit te: et q̄ nemo vnq̄ a pre larga miscōdia tua petisse credit. Quis em̄ vnq̄ cogitauit orare te: vt p̄tem dānatiōis eterne eidem remitteres: et dimidiā ei salutem dares: vel etiā q̄cūq̄ salutis. An nō verū dicit ille sanctus et sapiens veritatis tue p̄co Ambrosius. Nept̄has esse a te qui sūme misericors es: dimidiā sperare veniam. Multo fortius et dimidiā petere gloriā. Quod etiā inde manifestum ē: quia om̄es quicūq̄ ab initio mundi miscōdiam tuam exorauerunt: tanq̄ nefariam hmōi petitionē declinauerunt. **I** Ampli⁹ dñe miscōdie te docente ac reuelante iam nouim⁹: et innumerabiles saluare/ qui saluari oīno nō volunt nec curant. Sicut manifestum est de puulis quos sacro v̄l viuifico fonte baptismatis regeneras. Nōnullos etiam incredulos et rebelles in ipsa rebellionē et incredulitate visitas et suscitās de tanto p̄fundo mortis et tenebrarum. Sicut ip̄m sanctissimū apl̄m tuuz paulum: qui totis studijs et viribus pugnauit contra te: tantaq̄ malignitate p̄fuebat te: sicut tu ore tuo sacratissimo ad eū locutus es dicens. **S** saule saule quid me persequeris. **Q**uo igit̄ maiori largitate dignū ē ac decētissimum miscōdiam tuā in eos effundi qui p̄cezz tuam qui veniā qui gratiam tuaz vt p̄nt et tu adiuuas atq̄ das a te obtinere nitunt. Non dico dñe miscōdie quia meritis eozū debeatur veniā et gratia tua de suorū iusticia v̄l iure meritoz. Sed dico hoc decere imēstratē miscōdie tue: vt te inuocantes qualiter possunt et a p̄ueniente eos gratia tua recipiūt. non cōfundant. sicut docuisti eos p̄ p̄phetā tuū loquentem ad te dicētē. Nō cōfundar qm̄ inuocauit te. Et per aliū dixisti. q̄s inuocauit dñm et de

spexit eū. **C**ōfundant aut̄ p̄culdubio qui q̄d petūt non obtinēt: et dep̄ficiūt. quozū p̄ces nō audiunt/ dñe miscōdie. Isti f̄mōes quos loquor corā te: nō ex me vel mei sunt: sed ex te et tui sunt. si non placent tibi/ quia mei sunt: si dono tuo placere tibi debēt. quia et dona tua et tui sunt. Quō em̄ f̄mōes hmōi loq̄rer: nisi tu ponēs in ore meo: nisi tu dares eos/ et digito tuo id ē sp̄scō scriberes eos i corde meo: p̄pter hoc igit̄ debent tibi esse placiti et accepti: q̄ vt dixi tui sunt: ex dono tuo sunt. Neq̄ em̄ mercuri⁹ ille: qui nō tā falsissime q̄ etiā impiissime deus eloquentie apud p̄ditissimos et deceptissimos homines/ et dictus et habit⁹ est om̄i artificio rethorico hos sermones cogitare potuisset. Dico confidenter dñe miscōdie: q̄ sicut dignū et iustū est: nec vacuā nec ociosam esse iusticiā tuā. q̄n potius necesse est vt exeat in largissimas ac p̄fundissimas miserationes: p̄fertim in eos quos p̄uenit ipsa tā magnis tāq̄ salutaribus donis: vt iam cupiant et vt possunt querant. Neq̄ em̄ vt p̄dixi possibile est: sic dimidiare miserationes tuas: aut inimicari in eos potissimum qui nō p̄tes miserationum querūt aut petunt a te: sed plenā p̄fectāq̄ veniā et gratiā tuā: vt sepe dixi q̄tū das et adiuuas a te petūt. Illud aut̄ denegare nullus p̄t: vnā (salte salua iusticia tua p̄ oia saluoq̄ iure tuo in om̄ibus) vt p̄stes p̄fectam plenamq̄ gratiā et veniā: que sunt in vita ista miserationis tue plenitudo. Et quidem in donibus religiosis te actore constitutū et ordiatum vt qui inde abierunt vel exeunt recipiantur: vel saltē vsq̄ ad te salua tñ ordinis disciplina. Quia igit̄ miscōdie tue nec numerus nec mensura cū ab ordine sanctissimo tuo: et regula sanctissima christianitatis toriens aberrauerim: et exiuerim p̄t denegari mihi: q̄n ad illā reuersus recipiar: saluo tñ ordinis christiana disciplina. Hoc aut̄ est nisi p̄nia tua q̄ i ecclia tua et inuugi et agi cōsueuit. Ampli⁹ q̄ nō deseruisti me deuiū et aberrantē: quō non assumes reuertentē atq̄ correptū. Non deseruisti inq̄ quē nec reuocare cessasti: nec adhuc cessas. Unde em̄ mihi sunt desideria ista quibus te reconciliari desidero: q̄bus ad pacē et gratiā redire cupio. Unde iste accusatiōes quibus contra memetip̄m p̄pter iniusticias meas litigo/ nisi a te/ qui donis istis tanq̄ benedictionibus dulcedinis tue preuenis me: nec in aliquo lesa est iusticia tua: per hāc rampiā tāq̄ in debitā p̄uentiōnē miscōdie tue. **A**mer-

go fortius nō ledes: nisi ista dona mihi cōple-
ueris atq; p̄feceris. **A**gias em̄ indignus erā
ista p̄uentioe miscōdie tue: anteq; ea me p̄ue-
nires. nūc si insit p̄fectione iustifica-
tionis et sanctificatiōis tue. **E**t longe minus
indignus nūc sum: vt ista tua dona mihi com-
pleas atq; p̄ficias: q̄s erā donis istis anq; illis
me p̄uenires. aliquatenus em̄ me p̄parāt ad
iustificationis et gratie tue plenitudinē. neq;
dubitādū ē vllō modo: quin multo longius
sint a miscōdia tua qui eā nec querāt nec curāt
q̄ qui eā cupiunt atq; desiderāt licet exiliter
minus q̄ deberēt hoc faciāt. **A**mplius que-
sūt opa magnificēcie miscōdie tue. pp̄rie ac p̄cla-
ra. **E**rtū est mihi dñe quia lenire miseriam.
tollere eā. ignoscere / liberare / saluare ⁊ p̄ue-
nire. etiam nō valentis venire ad te / in be-
nedictionib; dulcedinis tue q̄bus aliq̄tenus
cognoscāt te / et beneficia tua q̄ receprūt a te
deinde mala sua ⁊ que reddiderūt beneficēcie
tue / ⁊ mala in quib; sunt. atq; ea q̄ meruerūt:
et a quibus non est ei / refugiu; . vel liberatio
siue saluatio nisi per penitentiā tuam. **E**t cuz
his p̄donas eis etiā vt displiceāt sibi metipsis
in omnibus. semp; displicent tibi. cupiātq; ⁊
desiderant et eritantur licet infirmiter exire
de malis suis ⁊ redire ad te qui es sal; et vita
eor;. **S**ic dico et de timore tuo qui est ⁊ initiū
sapientie et expellit pctm̄. qm̄ qui sine timore
ē: nō potest iustificari. qm̄ de p̄claris ⁊ pp̄rijs
operibus miscōdie et p̄fertim in peccatorib; q̄
illos p̄uenis: et fugere facis q̄si a facie colubz
pctā. fugere inq; ad te: qui sic fugientes beni-
gnissime semp; suscipis: et etiam cū gaudio et
congratulatione iucūdissima et applausu. **S**i
ergo nō obstitit iusticia tua: qn̄ ista operetur
miscōdia tua in pctōribus: non obstitit eo inq;
tempore q̄ vt ita dicatur fortior ē et magis ar-
mata contra peccatores. **Q**uo minus igitur
obstitit postq; arma sua fortiora: ⁊ allegatio-
nes suas validiores p̄tra eos amiserit. **A**rma
siq; dē fortissima iusticie tue: et allegatiōes va-
lidissime / contra peccatores sunt / supbia eo-
rum. contumacia / duritia / iniuria salutis eo-
rum. et impugnatō ip̄ius gratie: qualis erat
in paulo apostolo cum christum dominū per-
sequebatur. **Q**ualis est et in illis qui etiā ver-
bum dei repellunt a se. et auertunt aures su-
as ne legem tuam audiant: p̄pter quod eor;
oratio execrabilis est coram te. **A**rma ista om-
nia amisit / iā iusticia cōtra me. **N**ihil em̄ hor;
est in me. imo te actore et datore contraria.

q̄bus si phas est dicere fortior est effecta: et tā
q̄ armata misericordia tua: ad pugnandum
pro me. et ad resistendū ire tue cui; sola opi-
tulatione illi resistitur. sicut dixit sapientissi-
mus et sanctissimus et a te ipso in hoc edoct;
Gregorius dicens. **I**re dei tunc resistitur. cū
ipse qui irascitur opitulatur. te ergo per istaz
p̄uentiōnē misericordie tue sic opitulante
mihi. ire tue adeo fortiter resisto: vt supabū-
dantia miscōdie tue vel auferre vel munere
v̄ retardare. de cetero mihi nō debeat **A**m-
plius quis laudat aut superabū dare dicat mi-
sericordiam tuam in eos: quos eterne mortis
⁊ damnationis supplicijs perpetuo deputas.

Amplius propheta a te solo edoctus: et ec-
clesia tua tota magisterio tuo solo instituta et
erudita: a te petit incessanter. auerte iram tu-
am ab eis. tu solus es huius potestatis. **N**on
est igitur ab eis hoc requirendum: rerum em̄
natura impossibilia nulla est obligatio: ap̄
eos quibus impossibiles sunt. **A**bunda igitur
tu ipse misericordia eousq; quo auertis
iram tuam: sicut te docente et dictante dixit
propheta tuus **D**avid dicens. **E**t abundauit
vt auerteret iram suam. **A**bundauit vtq;
misericordia qua prouidit toti generi huma-
no: sacrificium irrecuperabilis placationis:
ipsum videlicet deum ac dominum nostrum
iesum christum: qui est propitiatio pro totius
mūdi pctis sufficiēs. **S**ic ⁊ abūdantia in me eo-
usq; ē tāta largitate tue miscōdie: vt dares cor-
p̄ritū mihi: qd̄ nunq; despici ⁊ sp̄m̄ p̄tribulatē
q̄ ē tibi sacrificium sufficientis / et gratissime
placationis. **A**bundauit itaq; misericordia
pater misericordiarum: dum ip̄e sibi prouidit
charissimum ac benedictum vnigenitum su-
um victimam holocausti. **L**unus obligatiōis
placate mundo placaretur. abundauit et ip̄-
se vnigenitus eius benedicta misericordia.
qui de se ipso hoc fecit scilicet victimam holo-
causti. offerens se ipsum tanq; agnum inima-
cularum in odorem suauitatis / in ara crucis
quo sacrificio et placatus est pater misericor-
diarum mundo: ⁊ mundus ei reconciliatus ē:
sic ap̄ls scripsit illū q̄ nō nouerat pctm̄ p̄ nob;
fecerat pctm̄ qd̄ ē dicere hostiā p̄ pctis. **E**t ite-
rū. de; erat in xp̄o mundū sibi recōciliās. **D**e
vtroq; igit; p̄e miscōdiar; vic; ⁊ b̄dicto vn-
genito ei; / rectissime itelligo qd̄ ē dcm̄ p̄ p̄phaz
Abūdauit vt auerteret irā suā. **A**būdare igit;
te dec; mīa sup iusticiā: qz mīa tua sup exaltet
iudiciū. an dec; p̄ largā bonitatē tuā vt ira tua

Capitulum

supabundet misericordie tue: si enim hoc est ira tua
contineres misericordias tuas. Amplius nonne
P omnipotentiam tuam peccando maxime et miserando
manifestas? Quid autem est manifestatio omni-
potentie et bonitatis tue: nisi glorificatio tua:
maxime igitur glorificaris peccando et miserando
hoc autem te decet maxime misereri et parcere.
Maxime autem digni sunt quibus peccatis et mise-
rearis scilicet qui propter te sibi nec peccant nec mise-
rentur: sed potius se uere seipsum iudicant. Il-
lis ergo nullo modo deneganda est misericor-
dia tua: homines homines quid aliud agunt dum in
semetipsum iusticiam penitentem exercent: nisi qui vi-
ces iusticie sue agunt: et executores eisdem se-
gerunt: tanquam quidam tortores et satellites tui:
Si igitur cum illis pacem non habet iusticia: qui
ministri eiusdem sunt ociosissimi atque fidelissi-
mi: sed in illos condemnationem et mortem intendit
iusticia tua: quis sibi sperare potest pacem ab
Q illa. Amplius bellum quod contra iniusticias me-
as suscepi: bellum commune est mihi et iusticie tue
et bellum utriusque iustissimum. Impossibile igitur est
ut iusticia tua contra me sit in bello isto. Alio-
quin cum inimicis meis erit: et hoc in bello iniu-
stissimo. Bello enim iusto nunquam pugnat iniusti-
cia. Iustissimum siquidem in bellum meum contra
iniusticias meas. Ipsarum vero contra me: non
potest esse bellum nisi iniustum. Quod admodum
bellum spiritus aduersus carnem ipsum iustis-
simum esse necesse est. Bellum vero carnis ad-
uersus spiritum: nunquam possibile est esse nisi iniustissi-
mum. Manifestum autem est bellum illud contra
iniusticias meas: bellum esse spiritus aduersus
carnem: et aduersus omnes alias iniusticias:
quia iustissimum esse illud necesse est. Et pro-
pter hoc iusticie bellum non potes ergo oppo-
nere te. **D** dei iusticia mihi in hoc bello: alio-
quin stares pro iniusticijs meis: et contra te: quod
manifestum est esse non posse.

Q faciat homo quod in se est licet modicum possit. La.

XIII

Mod si dixeris

R **Q** mihi: quia infirmiter pugnas pro me/
et inualide sicut allegas pro me. **R** unde
tibi in hoc: quia non est mirum si infirmus infirmi-
ter seruias tibi: nec si inualidus allego pro te in-
ualide. Ab infirmo autem seruiente quis: ingra-
tum habeat vel molestum infirmum seruitium
Similiter et se habet de filio egrotante: quod pa-
tri non est minus gratum infirmantis filij seruiti

um et interdum magis gratum quanto ipsi filio propter
infirmam magis onerosum et laboriosum
proferam cum dixerit Ambrosius: veritatis tue doctor
et prope: quia deus non respicit vel attendit quantum
sed ex quanto: quid mirum si modicum est quod impendit
tibi: ex tam modico quod adhuc habeo. gra-
tum igitur tibi esse illud modicum infirmum et in-
ualidum debet quod ex eo modico me infirmo et in-
ualido tibi impendo: proferam cum pro qualitate
vel quantitate donorum reddenda sunt fructus
pro eis: et merito proportionalia sunt dona
et seruicia que pro eis debent. Quis enim ex mo-
dico feudo: magnam velit habere seruicium. Non
debes igitur ex istis modicis que adhuc sola ha-
beo: a me exigere magna: quia propter contenta
debes esse ex modicis istis: que ex modicis do-
nis tibi offero vel impendo. Modicum enim lu-
men adhuc in me salutaris scientie: modicum
amor dei: modicus amor: modicus morborum
et vulnerum meorum dolor: et ita de alijs donis dei
Ex modicis autem non est tuum o iusticia: ut
magna requiras a me. Contenta igitur debes
esse de modicis istis. **Q** si dixeris mihi: quod
culpa mea est: quod tam modica sunt mihi dona-
ta: et propter hoc modicitas eorum non debet mi-
hi procurare nec excusare ius quo minus magna
debeam. **R** respondeo tibi in hoc: quod si quis debitor
alieni census: ad omnimodam paupertatem ad-
uenerit: ita videlicet ut soluere illum non pos-
set. Nemo requirit ab eo ut tempore tante pau-
peratis debitum homini soluat: nemine namque requiritur
quod ei impossibile esse scitur: proferam si impossi-
bilis eiusdem voluntaria non sit et placita. Tu
autem vides quia mihi non placeat ista modici-
tas vel paupertas: que me non sinit tanta ac-
talia facere in parte ista que merito essent placita
tibi et accepta. Ad hoc enim intendo ut possim
enitor: ut augeat mihi miserator largissimus
deus: dona sua quibus ad ipsum redeat: eius
placeam. **C** Si quis etiam in egritudine vel
infirmam licet propter culpa incidit in illam.
Nemo tamen ab eo requirit ut agat fortia: et pro-
ferat dura. Nemo requirit ab eo actus pugilum
vel agonistarum. Non debes igitur exigere a me
tam magna et fortia tempore infirmitatis: quanto
merito et iure posses tempore sanitatis et for-
titudinis. **Q** si tanta a me iudicas requirenda
quatorum debitor essem tempore sanitatis.
Non debes igitur impedire vel obistere mi-
hi: quo minus saner vel fortificer. Nemo enim
qui solutionem creditoris querit: et habere
vult: impedit debitorem suum quo minus soluendo

soluendo efficiat. nisi forte qui magis vult pe-
nam debitoris q̄ solutionē debitorū suorum.
hoc autē est malignitas diabolica que procul-
dubio nō vult peccatores diuites fieri: ne sol-
uant debita peccatorū suorum: quorum solutio
pnialis satisfactio vel emendatio est. Et simi-
liter nequitia hec est in quibusdam taberna-
rijs vel potius cauponibus: qui malunt p ma-
lignitate voluntatis sue verberare ribaldos:
q̄ solui sibi cōportū suum. Nō debes igit̄ mihi
obstiterē quo minus diues efficiar: ad soluen-
da debita in quibus tencor tibi. Hec autē sunt
pniales emende. Ista tñ obstitentia in p̄iudi-
cium tuū est et detrimentū. Amplius p hāc
viam impedis: ne ego iustus efficiar. Iustus
autē est solus ille q̄ plena possidet iusticia. Im-
pedis ergo temetipsum p hanc viā. et obstitis
quo minus tu meis pa recupes atq̄ possides:
Et quod videt̄ deterius tueris et conseruas
inimicos tuos capitales: in possessione iuris
tui: q̄ ego ipe sum. Amplius r̄ide mihi ob-
secro opulcherrima dei iusticia: aut placet̄ ti-
bi sole pene infernales et ppetue: aut placet̄ ti-
bi alie. Si ille sole placet̄ tibi: non placet̄
igit̄ tibi de pctōibus nisi mors ipsorū ppetua
atq̄ damnatio. Hoc autē est in quo euident̄ cō-
cordes cum demonibus. Hoc em̄ ipi semp̄ su-
per oīa volunt de pctōibus. Preterea placē-
tum illud non est bonitatis: sed malignitatis.
Tu autē bonitas verissima et purissima es. Si
vero alie pene placet̄ tibi: cuius nulle alie sint:
nisi que faciunt ad emendationē et correctio-
nem peccatorum. Illis em̄ satisficit̄ de vindicta
gloriosa: de exterminio et expugnatione inimi-
corū tuorū: quos maxime odisti: vicij iniusti-
ciarū que sunt vitia et pctā. Et idē etiaz satisficit̄
tibi de iure tuo: q̄ tibi p illas plene et meliora-
tūa restituit: vel saltem ad restituendū ppa-
ratur: dum ad expulsionē iniustorū detentorū
peas litigat̄ pariter et pugnat̄. Absit ergo a te
vt opprimas me opus tuū et consiliū impiorū
adiuues. Placent igit̄ nō ī merito pene peni-
tētiales quas et ego mihi ppter te amore tuo
irrogo: et ad hoc vt possim intendo: vt tante et
tales sint p quas de vindicta tibi p tuo b̄i pla-
cito satisfiat. Sola ergo peccata mea cū ip̄s
demonibus obsistunt: mihiq̄ aduersant̄. et q̄-
niam ex cōicata sunt atq̄ a cōione creatoris et
omniū sanctorū anathematizata: hoc ē sepa-
ta. Propter hoc ego enito: euitare ea: et fuge-
re ab eis. Quāto igit̄ forni tua sanctissima sp̄
q̄ b̄ndicenda iusticia nō cōicas eis: qui omni

um penarū atq̄ tormentorū instrumētis im-
pugnās ea. Et de templo sancto tuo tanq̄ ex-
cōicata eijcere nō cessas. In hoc em̄ diuioni
tue omnia tormentorū et penarū genera deser-
uiunt. Et nihil timore tuo nihil etiā punitioe
illa vel debilitant vel cōpescūt vel prorsus ex-
pellunt. Et hec attendens dñe misericōdie / me-
morabor: iusticie tue solius. In his que dictu-
rus sum in p̄sentia coram te: et allegabo iustici-
am tuam solam p me: qui ppriam meā iustici-
am et debitā conspicias nō habere. Dicam q̄ q̄
ius tuū in omnibus et p omnia ego sum: et hoc iu-
re et debito creationis tue. Creasti me dñe ier-
su christe / deus meus / vnus ver⁹ ac sol⁹. Jus-
tum ego sum hereditarium: te em̄ constitu-
it deus pater heredē vniuersorū: p quē fecit
et secula. Sicut tui p̄ os apli tui testificat⁹
es in ep̄la eiusdem: ad heb. Tuus sum iure
amicitie et amoris ei⁹ qui te diligit deus pater
p̄ hanc em̄ tantā tāq̄ sincerā et p̄fectā ami-
citiā: necesse sunt omnia que patris sunt tua
esse. Omnium em̄ amicorū vere p̄fecte q̄ amā-
tium: necesse est esse cōmunia. Tuus etiam
sum iure et titulo emptionis: sicut p eundem
Aplm̄ testificatus es dicentem. Empti estis
p̄cio magno. Et iterū. Qui dedit seipm̄ redē-
ptionē p nobis p eundem. Tu⁹ etiā sum iu-
re mercedis et retributiōis: p magnifico acce-
ptissimo q̄ obsequio: quod deo patri in sacra-
tissima p̄sona tua impendisti: tibi ab eodē p-
misso sicut ipsemet testatus est p̄ Esaiā dicēte
p̄ eo q̄ tradidit in mortē animā suam: et cū
impijs deputatus ē: videbit semen longeuū
et forni diuidit spolia. Tuus etiā sum bello
iustissimo tibi acquisitus: illo vicij p̄lio de quo
ipse testificatus es dicēs ad patrē. Vel eccle-
sia tua loquēs ad eundē. Obumbrasti sup ca-
put meū in die belli. Et tibi nāq̄ et ecclesie tue
rectissime congruit intellectus smonis isti⁹.
sup caput tuū: et etiā sup totū corpus tuū: ob-
umbravit deus pater in die belli: qui fuit dies
victoriosissime passionis: qua potestates aē-
reas debellasti: palam triumphans p̄ncipat⁹
et potestates in teipso. Hoc fuit plium magnū
q̄ tu verus michael p̄liatus es: ibi cū dracone
scz antiquo serpēte: quo bello proiect⁹ ē de ce-
lo eccleie tue. Tu⁹ etiā sum iure sanctissime
adiudicatiōis: q̄ tibi adiudicat⁹ sup iudicio il-
lo: i q̄ tuipe ore tuo sacrissimo dixisti. Nūc iudi-
cium est mundi: In ip̄a nāq̄ sacratissima inui-
ctoriosissima passione tua: cām tuā imo meaz
scz et aliorū credentiū allegabas: et orando et

temetipm offerendo pro nobis. ppter qd iudicio sanctissimo dei patris adiudicati fuim⁹ diabolo. Et ideo abiectus est foras de possessione qua nos possidebat. adiudicati sum⁹ tibi. qua ppter intrasti possessione nostri per sacramentū regenerationis plene obtinēs possessionem nostri. Jus tuū etiam sum iure donationis: qua donatus dono tibi sum ad ipam petitione tuam qua dixisti ad patrem orans: nō pro mundo rogo sed pro his qui credituri sunt p verbū eozū in me. De his ego sum per gratiam tuā vn⁹. ego em̄ credo in te. qm̄ fidentendo in te. et puenire enitor vt possim ad te et in te. vicz vt totus sim in te. sicut palme in vite. sicut arbor plantata in terra bñdicta. vt totus viuam ex te. duabus. s. quas radicibus cordis mei radicatus infixus in te. vbi ex toto insugam vitale nutrimentū aie mee: ex quo vt viuam et tibi fructificem. quod est dicere fructus feram tibi delectabiles et placitos: et qui nō pereant sed maneat. qua ppter qd tuuz est et ad te iure et ex debito p̄tiner: id multiplici iure plenissimeq; / liberare de manib⁹ inimicorum tuozū / saluare atq; defenderet tueri ab eis debes. Si em̄ aliena iura eis quib⁹ auferant iustissime restituas eis quozum iure sunt. q̄to fortius hoc tibi ipsi debes. Te nāq; plurimi qui iniuriam patiunt̄ confidenter requirunt: vt iusticiam facias eis de inimicis suis iniuste: quicq; iniuste ab eis sunt ablata restituens spoliatis. Hoc inq; petunt a te tanq; iuris debitū petentibus. Q̄to forti⁹ igit̄ h̄ tibi ipsi debes vicz eē tibi in iure tuo p̄tini⁹. q̄liter em̄ alij sperare poterūt a te: qd tibi ipsi facere noluerunt.

Deus vult ad eum reuersionem et p̄niam satisfactionem. Ca. XIII

Et si dixeris

q mibi qz indignissimū me feci dñatiōe tua ac seruitute nobilissima / et ipsam possessionem quā in custodiendam / quā mihi excolendam: modisq; omnibus meliorandā cōmiseras: ego dissipauit: et eousq; d̄terioraui: vt pene inutilem eam tibi reddiderim. imo qd verissimū ē: noxiā atq; p̄nitiosam. cū de illa et pillā bellū tibi faciant vel fecerint tibi inimici tui / et mei vsq; mō. Uerū vtiq; dicis dñe de⁹ xitatis. Ego em̄ r̄ndeō. licet tibi nō possuz respōdere vnū p mille: nisi dñatiōis tue dignatio fuit recupare me. hoc em̄ factō: quecunq;

dissipata sunt a me. in me ipso plene restitueretur. et integre salua erūt tibi. p bñplacito etiā tuo erit tibi satisfactū et emendatū quicqd cōtra te peccaui. Nō debes igit̄ causare dissipationem bonozū que mihi cōmisisti. neq; alia q̄ pretendebas aduersum me. Nihil em̄ a me iure poteris petere: nisi plenā restitutionē / et ḡtam satisfactionē. Hec aut̄ duo plene indubitanter tibi fient si p̄niam iustificationem mihi p̄stiteris. Hec em̄ cōtinet indubitanter p̄nialis cōuersio siue reuersio ad te. Amplius dñe misericōdie iesu ch̄iste: neminē possibile est uenire ad te. et nemini possibile est moueri a te: nisi a te. quicq; em̄ mouet ad te: necesse est vt hoc ei de te. Quia igit̄ tibi soli hoc possibile est / a nullo alio debet. Si igit̄ ab aliquo debetur a te solo debet. et ppter hoc a te solo requirendum est. Et si dixeris: quia ipsi peccatores auertunt se a te rumpentes funiculos caritatis quibus a te trahabant. verū vtiq; dicis quia veritas es. Retentio tñ peccatozū in te et reuocatio eozū ad te nō est possibilis nisi tibi. Et sicut p̄p̄tū est illis infirmitas et corruptio atq; malignitas: quibus recedūt a te. Sic incogitabiliter ampli⁹ est tua fortitudo. et benignitas: quibus eos retineas in te et reuocas ad te. Adulto igit̄ forti⁹ decet fortitudinē tuam et benignitatem tuā: retentio eozum et reuocatio. q̄ infirmitatē et malignitatem eozum recessio a te. Amplius dñe misericōdie: q̄ moueor licet exiliter et infirmiter a te: nō moueor sic nisi a te vtiq; tractus a te. Uis igit̄ vt cūq; me redire ad te. Uolo et ego: vt vt veri⁹ loquar vellem. Infirmitū em̄ est velle meum et impfectuz et tanq; iacens. S; tuū velle q̄ vis me venire ad te: est vsq; quaq; forte atq; completū. Uoluntati em̄ tue q̄s resistit. Uelle meū dñe misericōdie tale est de redeundo ad te: q̄le est et velle tuū de reuersiōe mea ad te. Si igit̄ vis p̄fectū esse velle meū. in hoc p̄fice et tuū in eodem. Ego nāq; velle meum in pte ista nec p̄ficere / nec adaugere possum: Tibi aut̄ p̄fctō est p̄fectū / atq; imperiosissimū velle tuum ad te. Igit̄ incipe p̄fectionē hui⁹. et tūc erit mihi velle p̄fectū et cōpleta iustificatio. Nec loquar sic de velle tuo dñe de⁹ xitatis: tanq; locū apd te habeat aliqd p̄fectiōis et villo modo: de h̄ em̄ p̄ gr̄am tuā plene edoctus sum a te. Uelle nāq; qd in me ē: et qd tu es: nihil possibile est habere defectus vel i p̄fectiōis. Tu aut̄ nosti qualiter dixisti velle: vt pctōz auertat et viuat. Et qualiter dixit p̄ paulus. quia tu vis oēs ho

mines saluos fieri: proculdubio ad modū volentis: hoc est in multis signis et opationibus te habens et nobis exhibens. **¶** Dñe iesu xpe nōne tu venisti saluos facere pctōres: nōne tu venisti querere et saluū facere quod perierat: Queris igit me: et ego quero te. **¶** Tū igitur inuenire me: et inueniri a me. Occurrere igit debes mihi: qui scis viam qua venias ad me: et qua eundū ē mihi ad te: vt inueniam te dñe iesu christe. **¶** Nōne tu medicus es et sanitatis atq; salutis auctor: et largitor largissimus: videāt oculi sancti tui: vt rū istoz decens sit: te videlicet venire atq; descēdere ad me egrū et adeo infirmū: vt nec ambulare possim ad te: nec etiam vertere me. **¶** An me ascēdere ad te: Ineffabili largitate pietatis et dulcedinis tue suscepisti istud salutiferū officium: scz medicationis: qua ppter debitor es euidēter sanatiois: potissimū in illos qui sanari cupiunt: querunt: nōne ppter hoc confitenter petebat a te Dauid: Miserere mei dñe quoniam infirmus sum: sana me dñe. **¶** Et alibi: Sana aīam meā quia peccaui tibi: similiter Iheremias: Sana me dñe et sanabor. **¶** Quis em̄ ē a q̄ nō iure et tanq̄ ex debito peti nō possit: vt exequat et impleat susceptū officium: quia debitor in hoc ipso sanctificationis et consecrationis effectus es omnibus: qui sanctificari vel consecrari cupiunt et querunt.

¶ Dominus pfecte sanat egrotum vel miseretur peccatori. **La. XV**

¶ **¶** Hod si respon

¶ **¶** deris mihi: quia exiliter et infirmiter et p̄ omnem modū indigne cupio et quero sanctificari et sacrari a te. **¶** Rūdeo q̄ hoc nō est nisi ex grauitate infirmitatis: q̄ q̄sto maior est: proculdubio tanto maior ē indigentia atq; necessitas mihi medicinalis auxiliij: et ppter hoc magis accelerandum remedium: nō igit ppter hoc est mihi denegandū. **¶** Amplius q̄s ex medicis corporalibus audeat obijcere egro: petenti medicinale auxiliū: indigentiam vel necessitatem illius: quis denegare deniq; audiat: ppter hoc infirmanti cuiq; medicinale auxiliū: q̄stū valet ad corporis egritudinez: **¶** Q̄to igit amplius longe debet esse a te: imo et est: vt nō ppter maiore necessitatem vel indigentiam salutaris auxiliij: deneges mihi vel retardes salutis auxiliū. **¶** Quis em̄ ex medicis corporalib⁹ silem opaz de-

dit humanis corpibus curandis: q̄s tu impendisti curandis aiabus nostris: qui et p̄ciosissimum sanguinē tuū syrupū fecisti: ad curandas febres vitiorū et peccatorū: ad extinguentes ardores cōcupiscētiarū et aliarū pestilentium passionū. **¶** Ipsam q̄s carnē viuificā tuam: thyracā nobis efficere dignatus es: ad effugāda venena mortifera vitiorū. **¶** Et vt ad veruz dicam ip̄a: vulnera tua medicamēta saluberima fecisti vulnerū nostrorū: et ip̄am mortē tuam curationē esse salutarem omnū egritudinum spiritualiū nostrarū. **¶** Manifestū autē est q̄ nullus ex medicis corporalibus: adeo habet cordis parū vt cū sanitatē vel salutem suscepit curandam: q̄s magnitudo morbi retardat ab impendendo medicamentū: qd requirit infirmitas patientis. **¶** Lū igit apud omnipotētissimā virtutē tuā: nō referat vel differat q̄s grauis vel leuis sit morbus meus spūalis: q̄n eadem facilitate sanas et maximas medicres et minimas. **¶** Nullo ergo modo v̄l necessariū vel decens est te differre sanationem meā: p̄sertim cū manifestū sit te suscepisse curam saluationis: et mei et aliorū: qui a te cupiunt et querunt sanari. **¶** Tu em̄ es qui sanas cōtritos corde et alligas contritiones corū. **¶** Et ppter hoc p̄ os p̄phete tui Esaie dixisti: Precipitabit dñs in monte isto faciē vinculi colligati: sup omnes populos: et telam qua orditus es sup vniuersas nationes p̄cipitabit mortē ī sempiternū. **¶** Et iterū in die qua alligabit dñs vulnus populi sui: et pcussuram plage eius sanauit. **¶** **¶** Si dixeris: quia si me totū tibi traderem: et iterū me cure tue cōmitterē statim me saluum faceres. **¶** Respondeo tibi domine misericordie: quia si hoc expectaueris nunq̄s me sanabis. **¶** Hoc em̄ quādiu infirmus sum p̄culdubio facere non possum: si tū hoc faceres quis dubitet q̄n sanatus essem. **¶** Manifestū est igitur te non debere expectare hoca me: qd mihi scis nō esse possibile: totum me trahere ad te: et eripe me mihi ipsi: totū quidem suscipe si totū me sanare est pietatis tue b̄nplacitū. **¶** Si em̄ me ipsum mihi dimiseris: cado: totusq; deficio. **¶** Ampli⁹ nōne sic gaudiū ē iusto facere iudiciū: sic et m̄lto ampli⁹ gaudiū ē m̄ficoz di facere m̄iam: Quia igit iustissim⁹ non minus: imo multo amplius placet bonitati tue facere m̄iam: q̄s facē iudiciū. **¶** Sic igit nō decet iustū differre iudiciū in ḡuamē aut iudiciū peccantis illud. **¶** Sic multo min⁹ decet te differre m̄iam petēti illā: maxie ī detrimētū et dispēdiū

Capitulum

meū. Tu autē vides: quia omnia ad nudū et liq-
dum intueris: quia ipsa dilatio p quam viuifi-
candus et sanandus sum: prelatio est mihi et
plongatio egritudinis et mortis mee. Tādiu
em̄ mortuus et sepultus in vitis meis et pctio
iaceo: q̄diu viuificationē meā differo dñe mi-
sericordie: quo iure petebat dauid. Accelera
vt eruas me. Et iterū: ad adiuuandū me fe-
stina. Et alibi velociter exaudi me. Et q̄ tu
ipse mandatū dedisti p Salomonē dicēs. Ne
prahas datū angustari. Et iterū. Ne dicas
amico tuo cras dabo: cum statim possis. De-
bes seruare legē quā ipe statuisti. Sicut et ipe
Dauid petebat a te dicens. Exurge dñe de-
us meus in p̄cepto quod mādasti: quod indubi-
tante est p̄ceptū de dilectiōe. Et ppter hoc
idem est: ac si tibi diceret. dilectionē p̄cor im-
pende et ostende: sicut et fecisti. Nonne nos p-
ores dileximus te: s̄ tu prior dilexisti nos: qm̄
nemo maiorem habet / nobis exhibuisti: ostē-
disti: mortē crucis p̄ferens amore n̄ri. Dñe
miscōdie magna et multa habes contra me. et
multa et magna potes excipere tra me: et obijce-
re mihi quo min⁹ debeas magnificare et miri-
ficare miscōdiam tuā mecum. Et in p̄mis grauif-
simas et pene innumerabiles offensas quib⁹
offendi. ¶ Ego autē replico contra offensas
peccatorū meorū sacrificiū qd̄ obrulisti in ara
crucis p peccatis nostris et aliorū: vbi fuisti p-
pitiatio sufficiens p̄ totū mūdi peccatis. q̄ p-
pter sicut p̄pitiatio illa incogitabilis gratiosi-
tas: euacuauit pctā et offensas meas et alioz
sic replicatio elidit sufficienter ac validissime
exceptionē: quaz contra me pponis de ipsis.
¶ Si excipis contra me: de grauissimis et in-
numerabilibus debitis meis: replico contra
hoc exceptionē et pugnamētū / qd̄ in ipsa vi-
ctoriosissima passiōe tua fecisti p me et alijs de-
bitoribus. De hoc pugnamēto tuipe dixisti
que nō rapui tūc exoluebaz: ppter h̄ cātat de
te om̄is ecclesia sanctorū. qui p nobis eterno
patri ade debitū soluit. Et quia nō pro adam
solum p̄ssime mortis illius supplicii prulisti:
imo etiam p om̄ibus / q̄ sibi illud prodesse vo-
luerint / atq̄ curauerint: nec nō p puulis om̄i-
bus: qui sacramento regeneratiōis et reno-
uationis sufficienti: decesserunt vel decedēt
in posterū in etate illa. ¶ Tu autē dñe miscōdie
scis quia ego vn⁹ sum de numero illorū: q̄ pas-
sionem tuā et mortē tuā prodesse sibi cupiunt
et querūt sibi. Igit̄ debita mea tu soluisti. Cla-
rida igit̄ est et sufficiens replicatio ista: solutio

nis et pugnamenti quod in cruce fecisti: con-
tra exceptionem debitorū ppositam. ¶ Et
si dixeris cōtra me: quia mortē merui: nō solū
tempalem s̄ eternalem: etiā et hoc modo iusti-
ciandus sum. ¶ Replico et cōtra hoc: quia iusti-
ficatus sum supplicio mortis / qd̄ p me et alijs
peccatorib⁹ prulisti: et mortuus morte illa / sic
testatus est. Ap̄tus tuus dicēs. Si vnus p om̄i-
nibus mortuus est. q̄ om̄es mortui sunt. qua-
ppter et de iustificatione et de morte / quarum
debitor eram satis fecisti tuipe morte ip̄tūa
et iustificatiōe quas dixisti. nō potes igit̄ de ce-
tero mihi obijcere illa: cū iam sim mortu⁹ / et iu-
stificatus sim iam in te. quēadmodū in vno p
pugnatore vincit totus vn⁹ exercit⁹: aut vin-
citur cum pro illo pugnet in exercitu. sic in te
christe dñe te vincēte p nob te reuera pugna-
toze n̄fo om̄es vincimus et triūpham⁹. ¶ Prin-
cipates et pt̄ates in plio illo vt eos tu palā triū-
phasti in temetip̄o. Adde qd̄ in te fidei usore
et sponsoze pro om̄ibus nobis: q̄tum ad om̄ia
in q̄bus tenebamur vltra om̄em sufficientiā
satisfactū est: incompatibiliter sup om̄em esti-
mationē et cogitatū plus es tu q̄ om̄ia illa q̄
peti seu exigi poterāt: a nobis om̄ibus. ¶ Tu
autē dedisti temetipsum redemptiōe pro nob
et om̄ibus debitis n̄ris et p̄pitiatiōnū pro om̄i-
bus peccatis n̄ris. Tradisti etiā temetipsum
iustificandū pro nobis om̄ib⁹. et iniusticijs no-
stris: atq̄ suspendendū pro om̄ibus latroci-
nijs nostris. Nihil igit̄ restat de om̄ibus quo-
rum debitores eramus: vel que a nobis de iu-
re peti poterant. ¶ Si forte dicere volueris
quia de his solis q̄bus obligati eram⁹ satisfi-
ci vel satisfactum est p te. ¶ R̄spondeo in hoc q̄ in-
compatibiliter maiora exoluisti: q̄ etiā om̄ia il-
la quibus an̄ baptismale satisfactiōem tene-
bamur. et q̄ om̄ia recidiua incompatibiliter et i-
cogitabiliter: quia etiam pro illis satisfactum
ē p te et a te. de illis q̄ nihil de cetero petere po-
tes a me: neq̄ p illis. ¶ Sed si forte illis obij-
cere volueris: quia adhuc reus sum omnium
illorū et debitor. Lū em̄ sanctitatē baptismale
habeam: nec vere ac p̄fecte penitentiā: verū
vtiq̄ dicis: sed hoc nō debet mihi obesse: cum
nō sit potestatis ac virtutis mee: vere atq̄ p-
fecte penitere manifestū em̄ est / quia h̄ cp̄
est om̄i potentissime x̄tutis tue: et ppter hoc
a te nō petendū est. nō aut̄ tibi a me requirē-
dum: a me em̄ nō est requirendū villo modo: qd̄
nō possum. p̄sertim cū hoc ip̄m q̄ peniten-
tiā verā atq̄ p̄fectā mihi salutarē ac necessa-

riam esse cognoscam: q̄ tam cupio ⁊ tantū pe-
ro a te: q̄ ad eam v̄tūq̄ enitor: donū misericōdie
tue magne sit. ¶ Quod si ⁊ illud mihi objice-
re volueris: videlicet q̄ solutiones / siue paga-
menta / ⁊ satisfactiōes omnes q̄s p̄ mer alijs
p̄ctōribus fecisti ego irritaui et inutiles mihi
penitus / imo occasionaliter noxias reddidi.
¶ Clerū v̄tūq̄ dices . s̄ p̄ hac ipsa irritatiōe / ⁊ p̄
alijs om̄ibus si longe plures essent: ista paga-
mentat satisfactiōes sufficiūt: quē admodū dixi
⁊ de recidiuis p̄ctis. ¶ Et aut̄ ad vnū dicā ad
oīa antedicta et ad alia om̄ia que mihi obji-
cere potes p̄ iusticiā dico q̄ p̄ me debet respō-
dere misericōdia tua. ¶ Voce em̄ misericōdie tue dixisti
Euz qui venit ad me nō eijciā foras: et tu dñe
misericōdie scis indubitan̄: q̄ ego venio ad te: p̄
ea quattuor: q̄ p̄nominaui tibi qm̄ si vere ac p̄-
fecte penitēs eēm . p̄culdubio iā puenisset ad
te . ⁊ nō solū tecum / s̄ etiā in te eēm . nec suffi-
cit h̄ dicē imensitati misericōdie tue: imo decet eā
facere atq̄ p̄ficere: vt ad te pueniat . ⁊ ad te in-
tret quicūq̄ venit ad te . ⁊ etiā trahi in funicu-
lis Adam / et in vinculis charitatis: sicut dixisti
⁊ p̄misisti p̄ p̄phetā tuā Osee . xi . c . ¶ Ampli⁹
cū tot et tanta p̄ponat iusticia tua cōtra me /
et cōtra alios p̄ctōres: nunq̄d tacebit misericōdia
tua: vt non loquat̄ pro p̄ctōribus: p̄ me sc̄et
alijs: ipsa v̄tūq̄ respōdebit p̄ me ⁊ alijs: que
hec sola facere scit ⁊ potest . voce nāq̄ illi⁹ di-
xisti . Ego sum q̄ deleo iniquitates tuas pro-
pter me . Et alibi deleui vt nubē p̄ctā tua ⁊ q̄i
nebulā iniquitates tuas . Et p̄pter h̄ de te dixit
ali⁹ p̄pheta: deponet oēs iniquitates nostras:
⁊ p̄yciet i pfundū mar̄ oīa p̄ctā nr̄a . ¶ Quia
igit̄ nec minoris sapiētie / nec minoris eloquē-
tie . nec min⁹ armata rationib⁹ et allegationi-
bus: est misericōdia tua: que sola ē spes p̄ctōrū: q̄s
iusticia tua . Ipsa q̄ ē que sola sp̄ ⁊ stat p̄ p̄ctō-
ribus / in illo sublimi diuinoq̄ cōsistorio . nō ē
mihi dubitādū: quin ipsa illic stat et alleget
p̄ p̄ctōrib⁹: ⁊ qm̄ semp̄ obtineat p̄ quibuscūq̄
allegare voluerit . p̄fertim cuz om̄es allegatio-
nes eius irrefragabiliter valide stāt apud mi-
sericōdissimū iudicē . Abanifestū nāq̄ ē mise-
ricōdissimū iudicē a misericōdia sua nūq̄ dissi-
dere vel discordare posse . Lū etiā adeo in p̄tate
sua est habere et solū p̄ his p̄ quib⁹ allegādū
vel interueniēdū duxerit iudicare . Incōpabi-
liter nāq̄ min⁹ ē: et incogitabiliter absolutio-
nē ab eis obtinē: quā vt ipse iudex misericōdissi-
mus nō solū patrociniū eorū eē: iudiciū p̄ter
q̄s suppliciiū debitū eis suscipiat: et etiā absol-

uat: que omnino eū fecisse interpellatiōe mi-
sericōdie tue soli⁹: nullus fidelū ignorat.

De forma petitionis. La. XVI

Est hec autē

p̄ cōsequens est petitionē formare / lb
misericōdissimoq̄ iudici porrige-
re . allegationes nāq̄ quas p̄missi de forma pe-
titionis / vel orōnis: inter alia ad duo potissi-
mum putiles sunt: videlicet ad faciendum fi-
dem / de impetrādo quod petiē . Et ad firmā-
dam fiduciam obtinendi . Sic em̄ docuit nos
Jacobus ap̄lus dicens . Postulet . aut̄ in fide
nihil hesitās . Petentibus em̄ om̄ibus debet
eē ⁊ fides om̄ino nō dubia: de sup̄abundātissi-
mis diuitijs pietatis / ⁊ dulcedinis om̄ipoten-
tis dei . Similiter ⁊ fiducia nō hesitans fixa et
firma impetrandi: qd̄ ipse pie ac deuote petē-
tibus esse salutare cognouerat . ¶ Quid au-
tem petendū sit ipse misericōris ⁊ b̄ndictus sal-
uator: ore suo sanctissimo in euangelio Job-
euidenter edocuit . dicens . Petite ⁊ accipie-
tis: vt gaudium vestrū plenū sit . Similiter et
sermōe illo quo dixit . Primū querite regnū
dei ⁊ iusticiā eius . Similiter ⁊ in oratiōe quā
apostolus ipsemet docuit: septē nobis esse pe-
tenda manifeste expressit . De quibus modo
nō est dicendū p̄ singula . Ipse etiā publican⁹
cui⁹ orationē ipse laudat . Nō parū orare volē-
tes instruxit: a longe stans ⁊ pcutiens pectus
suum caput oculosq̄ nō audens ad celum le-
uare dicebat . Deus pp̄tius esto mihi p̄ctōri-
Oratio quoq̄ illa Aristotelē: quā in lib̄ de es-
sentia pure bonitatis: ⁊ in fine illius libri fecit
se ⁊ posuisse dicē . Hunc inueni te o causa cau-
sarum: fac me tibi acceptabilem . Sic em̄ dixit
se dicē . ⁊ p̄culdubio om̄i fideli iugiter facien-
da est . Ipse x̄o sapiens ⁊ sanctissimus Aug⁹ .
ita exorabat in libro confessionū suarū dicēs .
Dñe da qd̄ iubes . ⁊ iube quod vis . In lib̄ . x̄o
psalmoz orōnes optimas indubitāter docet
⁊ p̄cipue in tribus illis psalmis vicz . Absifere-
re mei deus fm̄ magnā misericōdiam tuā . ⁊ c . Ad
te dñe leuauī aiām meā . ⁊ c . Inclina dñe aurē
tuam ⁊ exaudi me . Nec dubium in sacris elo-
quijs etiā ad modicū exercitatis: sacris ⁊ effi-
cacissimis orōnibus libzū psalmozū esse refer-
tissimum . In alijs etiam sacris libris inueniū-
tur orōnes prophetarū . ⁊ quorūdam sapien-
tum necnō ⁊ aliarum sanctarū mulierū: de q̄-
bus euidenter est videre intelligentib⁹: q̄ sp̄i

Capitulum

ritus sancto dictante. et edite et scripte sunt.

Conuenientissimum igitur est celestem ac diuinalem oratorem et aduocatum: prenomatos psalmos et predictas orationes tenere memoriter. Tullius namque latinorum orator ac rethor egregius: non erubuit duas nobilissimas orationes rethoricas demosthenis et eschini: et laudare et transferre de greco sermone in latinum. Jam quidem sibi difficilem latinitati vero utilem euident asseruit. Hanc utilitatem indubitanter oratoribus et rethoribus intendens: vel solis vel maxime.

Quot igitur magis oratores spirituales ac diuinales: orationes virorum sapientissimorum atque sanctissimorum: quas de ipso fonte spiritus sancti hauserunt: nobis exquirende ad imitandum sunt.

Tertium quoniam profundissime sunt et interdum difficile intellectus: ponam tibi breues ac lucidissimas omnes orationes intelligentissimas orationes: et dicam sic domino misericordie: fac me tibi seruum in omnibus acceptabilem: seruus tibi omnia placentem: aufer a me radicatus et ex toto quantumque bonitati tue displicet in me: et largiri mihi dona gratiarum tuarum: atque virtutum: quibus tibi totus et tecum viuam: videlicet ad regulam rectissime optimeque bonitatis tue. Auerte faciem tuam et oculos sanctissimos tuos: a tot et tantis vitis meis et peccatis. Respice in me solus id quod tuum est: vicem in me quod tu solus fecisti: et non respexeris ad ea que ego in me feci: quoniam quod in me tu solus pulchrum et bonum feceras: deformauit horribiliter: deturpauit abominabiliter: inquam nauis execrabiliter: puertum iniuriose et contumeliose: ultra quam cogitare sufficiat. Et habens aduersus te largire obsecro mihi tanto peccati veniam omniumque culpam quas commisi: omniumque penarum quas merui: da gratie tue eam mihi integritatem et plenitudinem: per quam tibi per omnia acceptabiliter et placite viuam: hinc et post hanc vitam: ereptum per te de omnibus angustiis et pressuris: liberatum ab omni seruitute corruptoris: beatum et gloriosum tecum presentiter cum electis et dilectis tuis regnem.

Contere et tribula in me et proorsus extermina a me quicquid vel originali occupatione: vel ex abusu donorum et beneficiorum tuorum mihi turpiter et male apposui: Subuerte funditum quicquid me male edificatum conspicias: auelle a me omnem plantationem diabolicam: omnem quod ex originali corruptione: vel malicia in me succreuit: lauat mundam me totaliter ab omnibus inquammetis carnis et spiritus: reforma in me imaginem et similitudinem tuam: restitue me etiam naturali pulchritudini et rectitudini: redde etiam gratiositatem et specio-

sitatem que me iustificatioe baptismali decorasti: redde mihi etiam et primam stolam vestem polimitam spirituale: ex omnibus videlicet virtutum et gratiarum pulcherrima varietate contextam: que tibi me vestisti et ornasti ad instar spiritus esse preparate et ornate: tanto ac tali sponso: quantum et qualis tu es videlicet rex regum et dominus dominantium. Ille fuit cultus et ornatus regius: que me preparasti in ipsa vinctioe: consecratioe: et coronatioe mea: que facte sunt mihi in ipsa sanctificatioe baptismali. Tibi enim me filius adoptionis et gratie tue fecisti: et propter hoc regem et heredem regni. Tibi me in regem vinxisti ac coronasti: hac preclara hereditate spreta: hoc preclaro regno pretempore tanto tanquam desiderabili honore abiecto: instar vilissimi rabidi tam preciosis: tanquam speciosis vestimentis et ornamentis nudatus post diaboli nudatus ad infernale patibulum currere non expaui: ipse siquidem dux est et rex hominum ribaldorum. Et propter hoc vilissimum et abiectissimum factus sum. Restitue me obsecro ad hanc tam sublimem gratiam adoptionis et filiationis tue: et ad instar nobilis hereditatis tue: atque ad honorem istum regium: restitue me nobilissime seruituti tue: ut tota vita mea: tota puerfatio mea: sit solum seruitium tuum totum me veda tibi: totum me recupa et posside solus: sicut totus tuus super iure plenissimo: ac singularissimo: omni cogitatu de te: omni memoria bonitatis tue: omni auditu cuiuscumque: ex sanctissimis notationibus tuis: totus semper iradier: totus semper viuificer: totus semper inflamer: amore tuo sanctissimo atque viuifico: totus semper rapiar ad te: totus semper abstrahar ab omnibus alijs: totus ferar in te: conglutiner tibi et vniar vniatioe purissimi: rectissimi: tibi que placidissimi amoris: nomen tuum sacratissimum: nomen tuum benedictum: nomen tuum gloriosum: sit semper oleum effusum in corde meo: me totum semper penetras: semper pungens: semper sanans: totum me sanctificas: totum me rapiens in te: et in te. Illuminositate viuifica sapientie tue me totum stitue et incessanter conserua: ad cognoscendum et recognoscendum te vnum verum deum ac omnium omnium seculorum: vnum solum ac verum auctorem: vnum solum ac verum effectorem: vnum solum ac verum largitorem largissimum ac benignissimum omnium bonorum. Et ad cognoscendum et recognoscendum dignis benedictionibus dignis gratiarum actionibus: dignis collaudationibus: dignis glorificationibus: et immitate incoGITABILIS largitatis et beneficentie tue: in fatigabili continuatione: in me licet tam ingratum tanquam malum semper: profundissimum: necno ad cognoscenda

atq; recogitanda mala mea: que semp reddidi
 tot & tantis diuitijs bonitatis tue. tot et tātis
 magnalib⁹ pietatis & dulcedinis tue. Et qđ ē
 maioris insanie / reddere nō dū ex toto cesso /
 cognoscere inq; & recognoscere tot & tanta ma
 la mea que facio / que feci. que merui. et que
 me expectāt nisi me oīpotētissima benignissi
 ma dulcissimaq; miscōdia tua liberauerit atq;
 sanauerit. ¶ Da inq; largissime miserator ista
 cognoscere & recognoscere mihi debite peni
 tudinis dolorib⁹. da mihi bñdicte dñe gratiaz
 vere ac tibi placite cōpunctiōis: p quā displi
 ceam mihi. in cūctis ingratitudinib⁹ / abomi
 nationib⁹ / iniquitatib⁹ & iniustijs meis. ¶ Erub
 besca atq; confundar in cōspectu sancte & ve
 nera de maiestatis tue / confusione adducete
 mihi gratiā tuā & gloriā: da mihi gratiā inter
 ne ac vere penitudinis: p quā ex totis intimis
 meis / recedā ab oīmbus que displicēt bonita
 ti tue: & reuertar ad te dñm deū meū. adhe
 reāq; tibi dño deo meo ex totis intimis meis
 cui adherere: ē vita mea / sal⁹ mea / gaudium
 meū totū: et solū bonū meū. ¶ Da mihi in con
 spectu sancte & gloriose maiestatis tue semp
 apparere. semp loqui tibi. & semp cogitare de
 te. in timore & tremore: in dolore & pudore. in
 ira magna et indignatione aduersus memet
 ipm: semp cūctis ingratitudinib⁹ / & alijs vitijs
 meis & pctis. in fide tua saluberrima incessant
 me illumina / viuifica / scifica / roborā: adauge
 timore tuo sanctissimo atq; purissimo / me in
 cessanter sanctifica purifica / custodi & conser
 ua. Et longe fac ab oīmbus inquinamentis
 carnis & spiritus. Fac me declinare per ipsuz
 semp & fugere oīnia contagia diabolica: & om
 nino oīnia que displicēt bonitati tue / spe tua
 saluberrima ac iucundissima / me incessanter
 cōforta: & consolare me. incessanter erige et
 subleua ad te. incessanter letifica de te me. in
 cessanter firma in te faciens me inniti totalit^r
 & singulariter miscōdie tue magne. totaliter &
 singulariter. Da mihi de te semp luciferos co
 gitatus: ac flāmeos. totum me semper splen
 dificantes. totum in te exhilarantes. totuz in
 te rapientes: totum me conglutinātes & vni
 entes tibi vniōne purissimi rectissimi tibiq;
 placidissimi amoris. Desiderabilissimum ac
 gloriosissimum aduentum tuum: in quo om
 nis iniquitas opilabit os suum / palam ac lu
 cidissime oīniū oculis apparentem. oīnipo
 tentissime dñationis tue gloriā magnificē
 tissimā ac supeminentissimā. Justissimū

ac tremendum iudicium tuum: in quo euidē
 ter videbitur iusticie tue admirabilis ac iuctū
 dissima pulchritudo. p vindictas iustissimas /
 quas daturus es in contumaces & rebelles q
 charitatem v̄itatis tue recipe noluerunt: nec
 nō & in oīes nō contumaces p̄bos magnifi
 cas promissiones tuas. que oīne desiderium
 supant & incogitabilis felicitatis tue gaudia /
 & p̄mia: que daturus es dilectis & electis tuis
 Ihec inq; omnia fac me expectare expectatio
 ne segura / firma / & iucunda. spem meaz totū
 vite mee anchorā: figere in misericordia tua
 magna. fixatione firmissima. ita vt nulla p̄cella
 temptationis mee vnq; inde amoueat. v̄l ab
 rumpat me totū fac pendere ad reditū tuū.
 sicut dixisti per prophetam. quia populus me
 us p̄debat ad reditum tuum. Omnia desl
 deria mea dirige. erige & collige ad te totum:
 cor meū / aggregat constitue in sanctitate iu
 sticie tue. totū cor meum abstrahē & abrūpe /
 ab oīmbus que displicent bonitati tue. Totū
 aggrega ad te / a dispersione sua rape ad te /
 totū fige in te fixatione incorruptibili. ¶ Et vt
 ad vnum dicam da mihi plenam veniam & in
 tegram oīniū culparū mearū atq; penarū:
 que mihi pro his iustissimo semp laudādo iu
 dicio tuo reddi merito p̄t. Da mihi & gratiā
 tuam / & conserua eam mihi: vt in illa me inue
 niat dies & hora exitus mei ex hoc mundo: p
 quā gratus & acceptus tibi p oīnia in conspe
 ctu glorie tue gaudens veniam & secur⁹. Da
 mihi tunc salutem cum dilectis & electis tuis
 a te promissam & preparatam.

Confirmatio petitionis. Ca. XVII

Est hec aggre ^{It}

p diar confirmationem p̄ris ipsius
 orantis: & dicam ea per que con
 firmetur vis exauditionis eidem in petitioni
 bus quas predixi. Dicam igitur dñe miseri
 cordie. non est alicui fidelium tuorum dubiū.
 qn placeant tibi orationes et deprecationes
 humilium & mansuetorum. sic docuisti sanctā
 illam mulierem Judith que loquens ad te di
 cebat. Dñe inquit tibi semp mansuetorū
 & humilium placuit oratio & deprecatio. Sed
 etiam in peccatoribus exorari voluisti. q ob
 lationes & sacrificia eisdem pro peccatis im
 posuisti. Illa etiam oratio in qua tu docuisti
 vt diceretur tibi. Dimitte nobis debita no
 stra &c. Qui sunt qui petūt sibi dimitti debita

Capitulum

sua/nisi debitores? Et qui sunt debitores: nisi peccatores. cum peccata debita eē: dubitari nō possint. Amplius ille qui clamabat ad te sicut tu ipse narrasti plucam euangelistam dicens. Deus ppiti^o esto mihi peccatori: qd erat nisi peccator. Et p hanc orationē te ipso teste descendit iustificatus in domum suam. **A**mplius in euangelio. Barthei tuipe dixisti. Serue neq̄ omne debitum dimisi tibi qm̄ rogasti me. **V**alēt igitur oratiōes peccatorū apud misericordiam tuā. alioq̄n non soluz illusorie sed etiā pernitiose precepisses eis vt orarent te. **A**mplius si summus ille pontifex precepisset alicui dicens. hoc pete a me/ et diceret ei petitionem suam. ipse preciperet ei dicens: hanc porrige mihi. si porrectam exaudire nollet. **N**ūquid non illusor et deceptor a petente merito reputari posset. **Q**uia aut tu veritas es/ in qua in vltimate elongationis longe ē nō solum omnis illusio atq̄ deceptio: sed etiaz quicqd falsitatis est atq̄ mendaciū. Tu inq̄ dñe ore tuo sacratissimo docuisti nos: q̄ petere m^o in orōne illa tua bñdicta que incipit pater noster. tu dictasti et formasti nobis petitionem illam seu orationem: tu ipse pcepisti. vti nam porrigeremus tibi vel patri cui^o tu vni genitus es. **N**ō em̄ refert an/ tibi vel illi porrigatur. necesse igitur habes exaudire offerentes eam tibi. **A**lioq̄n nō solum illusorie vt pre dixi: sed etiam pniciose hoc pcepisses. **A**mplius nunquid hec est voluntas tua de me vt conuertar et viuam. et ego h̄ accepto a te: Igitur peto id ipsum quod est voluntas tua quō potes mihi hoc denegare: quod ipsemet vis vt fiat. **A**mplius totū quod hic peto sanctificatio mea est. et hec est voluntas dei sanctificatio nostra. vt tu ipse dixisti p apostolū tuū ad Thessal. iij. An potes hoc denegare mihi vtz vt voluntatem dei in me et de me nō facias. **A**mplius tu ipsemet dixisti p Salomonem in prouerbij. Delicie mee eē cum filiis hominum. Et ego hoc solum peto a te: vt sis mecū p societatem perfectam: a te igitur peto id ipsum quod tu dicis delicias tuas esse. **A**mplius a te peto quod te prestare maxime delectat. **N**ihil em̄ placet magis tibi facere in nob: q̄ ipsa sanctificatio. qd inde euident apparet/ quia ipsa passio et mors tua tibi placuit. ppter sanctificationem nostrā. **Q**ua ppter magis tibi placet ipsa sanctificatio nra. placuit autez tibi passio et mors tua eousq̄ vt dies passionis et mortis tue: dies leticie cordis

tui/ in ipsa sacra scriptura tua/ vocat^o sit. **I**n die inq̄ desponsatiōis eius: et in die leticie cordis eius. **A**mplius placuit tibi creatio et formatio mea. et nō placuit tibi nisi quia bona. qz ergo incompatibiliter maior est ista reformatio mea que nō est nisi iustificatio et sanctificatio mea incompatibiliter tibi magis placet reformatio ista sanctificationis mee/ q̄ placuerit tibi ipsa formatio. **Q**uare igitur illam nō rogasti fecisti: gratuita sola bonitate tua. fac et ista reformationem tuam sup abundantissima pietate bonitate et dulcedine tua. Tu em̄ scis domine misericordie/ quia in malum meum nat^o suz et istam formationē nō fecisti: nisi ppter istam reformationē. **I**sta igitur sunt que confirmant ptem meā coram te. et que firmāt spem meā in te. **A**ddo aut ad cōfirmationē cause mee et p̄tis. preces et supplicationes omnium ciuū celestium et singulorum: de quibus certum ē vnicuiq̄ fidelium: q̄ nullus eorū vnq̄ apud te repullam patit/ sed et mihi certum est: quia preces eorū supplicationes paratissime sunt in adiutorium meū apud te. **Q**uod inde mihi certissimum est: quia ego qui vix stultam pmodicā pietatis habeo: nulli possum denegare pces meas apud misericordiam tuam: cui scirem illas pfuturas. **Q**uare magis igitur vnusquisq̄ eorū qui tanta charitate tua ardentis tanta pietate toti defluunt: mihi denegare pces suas et supplicationes nō poterunt. qui vident tātas miseras et paupertates. **E**t q̄ ignorare nō possunt qm̄ exaudiant. et qm̄ mihi veniam gr̄am/ et gloriā/ etiam impetrēt. **Q**uia igitur omnes et singulos inuoco: omnibus et singulis supplico: vt pro me intercedant apud misericordiam tuā. qua ppter omnes et singule misericordiam tuā orant pro me. **Q**uia igitur nō decet gloriā magnificentie tue: tot et tātorū preces repellere. tot inq̄ et tātas tāq̄ venerabiles/ tāq̄ tibi caros intercessores repellere. **N**ecesse est te miserere mihi et tribuere/ quod mecū ipsi petunt p me. alioq̄n q̄s vnq̄ psumere deberet orare te? **Q**uis sperare deberet a te gratiam exauditionis: si tot et tanti oratores apud te gratiā nō inuenirēt. **A**mplius p ora pphetarum tuorū: multoties annuntiatū ē alijs peccatoribus. **C**lamauerūt iusti et dñs exaudiuit eos. **E**t iterū. **O**raones iustorum exaudiet dñs et multa alia h̄mō. **L**iques aut omnes ciuitatis tue celestis nō solum iusti sed etiam iustissimi sunt. **I**mpossibile est igitur orones eorū apud te nō exaudiri. **Q**uare

forte mihi dicere volueris quia pro seipis
 petentes: semp exaudiunt iusti: non aut pro
 alijs: hoc veritas tua dne misericordie no paritur:
 qui ad preces moysi dimisisti peccatum idola-
 tric populo israel. Dixisti em ipsi moysi oran-
 ti pro populo illo. Ecce dimisi eis iuxta vbum
 tuum. Ipsos etiam sacerdotes veteris legis
 ad placandū te / et orandū pro plō illo consti-
 tuisti. In nouo etiam testamento vbi te per-
 pensiorē atq; profusiorē incompabiliter tri-
 buisti et ostendisti: tam crebro nos orare et do-
 cuisti et pcepisti. nō solum p amicis et bñfacto-
 ribus: sed etiam pro inimicis et persecutib⁹.
 Quod nec frustra facere voluisti: frustra aut
 oremus p illis q̄tū ad ipsos / si nos exaudi-
 renon velles pro eisdem. Amplius aut oō
 est alicui⁹ gratie et meriti apud te: aut nō. est
 vtiq; incogitabilis et gratie et meriti apud te.
 Et quia nec meritoria nec gratiosa vnq; est
 apud te: nisi ppter gratiositatem et meritum
 radice ex qua est: videlicet charitatis et pie-
 tatis. Quia igit ex eadem charitate et pietate
 te sunt oratiōes ad te. a quibuscūq; iustis fi-
 ant p se alijs: necesse est vt eiusdem gratie et
 meriti sint apud te. Eque ergo digni sunt vi-
 ri sancti exaudiri apud te pro alijs vt pro se.
 Sicut igit pro se preces eorū apud te impos-
 sibile est eē vacuas: sic et pces eorum pro alijs
 Quare et pro me / potuerunt ne esse vacue a
 fructu exauditionis pces incliti martyris ste-
 phani: quas fundebat coram te p lapidanti-
 bus seipsum. Absit hoc ab imensitate misericordie
 tue: vt tante pietatis et charitatis pces repu-
 lens: et vacuas esse pmiseris. Quod procul-
 dubio te reuelante cognouit sanctus confes-
 sor tuus et pontifex Aug⁹: qui Paulum preci-
 bus illius cōuersum fuisse testat. et a te tā ma-
 gnifice visitatū. Scio dne misericordie multos ex
 peccatorib⁹ impedire et q̄tū ad se oōnes san-
 ctorum euacuare. quod est dicere eas impe-
 dire quo minus eis prosint. et hoc cōtumacia
 et rebellione: qua rebelles sunt tuo lumini. q̄
 ppter interdū phibes sanctos tuos orare p
 talibus: sicut qndā Hieremiā phibuiti dicēs
 ad eum. Noli orare p plō hoc. Nec assumes
 pro eis laudem et oōne: qm nō exaudiam te.
 De his mihi videt esse non imerito q̄ scōs
 ipsos psequunt. aspernant: et oōnes ipsorum
 despiciunt: auxiliumq; tuum. nec sperāt / nec
 querunt / nec curāt / nec etiā volunt / vel vel-
 lent vt pro eis pcarent. Et isti sunt qui peccāt
 in sp̄m sc̄m. et sp̄m blasphemie eoulsq; subuer-

tit eos atq; puerit: vt etiam ipsam gratiā tu-
 am / et omne auxilium: quod eis impetrari vel
 pcurari posset oderunt et detestant. ¶ Ego
 aut dne misericordie p gratiam tuā longe fact⁹ suz
 a tantis tāq; execrabilibus impietatib⁹. dili-
 go em et veneror sanctos tuos. et bñ sentio at-
 q; confido de meritis et p̄cibus eorū / apd mi-
 sericordiam tuā. desidero em et peto adiuua-
 ri / meritis et p̄cibus ipsorū apud misericordiam tu-
 am. Et hec omnia magne benedictiones dul-
 cedinis tue sunt: in quibus preuenisti me in
 debita largitiōe dulcedinis tue gratie. Et p-
 pter hoc nō imerito spero de suffragijs. Scio
 em q̄ honorari tibi placet in ipsis. Et quia di-
 ligis venerationem eorum atq; remuneras.
 Quid em dignius est remuneratione magni-
 ficentie tue: q̄ veneratione sanctorū et electorū
 et dilectorum tuorū. Quicqd em eis obsequiū
 vel honoris ppter te impendit: nō min⁹ tibi
 impendit q̄ ipsis. Quia ppter obsequiū tuū
 et honor / est omnis honor et obsequiū ipsorum.
 Quia ppter a te remuneratione dignissimū
 A merito igit confidendū est / et electos et dile-
 ctos tuos delectari de veneratione et remune-
 ratione hmōi. quia ergo nō parum eos hono-
 rant qui eos inuocant in auxilium tuum apd
 misericordiam tuā. Necesse est vt inuocatio hmōi
 prosit eis apud illam magnifice. Nāq; de glo-
 ria eorum sentiunt: qui eos tante gratie apd
 te esse credunt / q̄ suffragari peccatorib⁹ pos-
 sint. ¶ Amplius que vel quāta vel qualis eēt
 misericordia tua: si electi et dilecti tui et peccatorū
 reconciliationē et reorū atq; damnandorum
 absolūtionē apud illaz impetrare nō possent.
 Quis em tyrānus in hoibus est adeo seuus:
 vt hec amici eius apud ipm nō possint. Nō dū
 em audita ē adhuc ea seuicia in crudelissimis
 hoibus / quā amicorū gratia et interpellatio ē
 aliquā prem clementie flectere non potuerit.
 ¶ Magnifice igit / q̄q; supabundanter sen-
 tiendū ē atq; sperādū de imēsitate misericordie tue
 peccatoribus. Et de gratia vel de gratiositate di-
 lectorum et electorū tuorū corā te siue apd te
 vt nihil omnino vnq; eis deneges / qd tibi da-
 re deceat. Et ex hoc siliter arguo. q̄ et ipsi p̄ci-
 bus peccatorū supplicantiū eis: aures miseri-
 cordie sue nunq; claudunt. Alioqn longe mi-
 nor eēt et charitas et pietas eorū. Insup emi-
 nentia illa et gloria patrie q̄ eēt (ne dicā scōrū
 et iustorum in via presentis miserie) imo etiā
 q̄ seuissimorum tyrannorum q̄tūcunq; mo-
 dica benignitas.

Oratio intercessionis beate Marie virginis. La. XVIII

Dibo te imo

Dibo te imo etiam conuentiā gloriosissima dei genitrici: quā matrem misericordie et reginam pietatis vocat / imo clamat omnis ecclesia sanctorum. An poteris denegare peccatoribus interpellatiōis tue gratiam: apud benedictum ac semper et vbiq; benedicendum deum ac dominum nostrum iesum christum filium tuum. Tu inq; cui? gratiositas nunq; repulsam patitur. Luius misericordia nulli vnq; defuit. Luius benignissima humilitas nullū vnq; deprecantem q̄tūcūq; peccatorem desperit. Terissime namq; de te dixit deuotissimus ille: et laudum tuarum preco mirabilis sanctus Bern. Clare uallēsis inquit. Sileat misericordiam tuam x̄go beata: si quis est qui inuocatam te vnq; in necessitatibus suis meminerit defuisse. Totum siquidem quod habes gratie: totum quod habes glorie: et etiā hoc ipsuz q; es mater dei: si phas est dicere: peccatoribus debes. Omnia enim hec pp̄ peccatores tibi collata sunt. Lui igit dubiū eē potest per hoc: qn̄ preces tuas q̄tecūq; necessarie eē p̄nt: peccatoribus illis debeas. Nō denegabis ergo mihi: quod debes: qn̄ potius supaddes: maiora mihi impendēs q̄ debeas. Et intendo maiori instantia ac deuotione orabis pro me: q̄ ego auderem petere: et maiora etiam impetrabis mihi q̄ petere presumā. An posset hoc pati pietas illa: et dulcedo tua / que nulli vnq; defuit: vt denegares mihi in tanta nccitate auxilium. Et tā misera bili tāq; periclitanti cause mee: misericordie tue patrociniū. An false et inaniter vocat te omnis ecclesia sanctorum: aduocatam suam / et miserorum refugium. Absit ergo a m̄se dei que fontē pietatis toti mundo pepit: vt cuiq; miserorū sue misericordie subuentionē vnq; denegeret. Innumeris exemplis magnificorū opoz misericordie tue que opata es erga peccatores miserimos: docuisti nos et persuasisti de tua misericordia cōfidere. de tua pietate sperare et in omnibus necessitatibus nostris sub alis tue p̄tectionis fiducialiter confugere. An est misericordie tue onerosa multitudo ad te clamantium: an est aliquatenus difficilis gratiositati tue impetratio: v̄l venie v̄l gratie q̄tecūq;. Scio dñā miscōdie quia nihil

horū est apud te: qn̄ poti⁹ gaudiū est tibi suffragari miseris et reuocare gratiosissimis / ac semp̄ efficacissimis precibus tuis periclitantes / et etiā periclitatos a perditione et perditionis periculis. Tu em̄ dulcissima dei mater sup omēs angelos et hoies: nosti q̄tum placeat b̄ndicto filio tuo salus nostra: q̄ p̄na q̄bz prompta sit miscōdie eius / ad saluandū nos. Nostī etiā q̄ta gloria sit ei saluare p̄ditos: hec em̄ est gloria sup omēs alias. Inde est illi colaudatio b̄ndictio / et gratiarum actio atq; colaudatio sup om̄ia alia bona que facit vel fecit vel facturus est. Nec mirū: cuz miscōdie ei⁹ sup om̄ia opa eius sit. Ex his em̄ opibus maxime innotescit / plarga ac magnificentissima bonitas ipsius. Quia ergo sup omēs hoies et angelos diligis gloriā b̄ndicti filij tui: q̄ indubitanter maxima est / ei ex saluatione p̄ditoz maxime placet tibi. pcurare illā. Hoc autē em̄ petrare peccantibus gr̄am ipsius: his q̄ vitis et peccatis suis offensi sunt illi. Quare reconciliatio peccatorū est maxime grata et placita. Dum ergo te exoro / vt me misericordissimo filio tuo reconcilies: hoc proculdubio a te peto / qd̄ maxime gratum atq; placitū tibi certissime scio. Nō potes igit mihi denegare quod peto. Si em̄ denegares qd̄ tibi placitissimum atq; gratissimum est / quid posset sperari vnq; a te: vel sup quo vnq; exoranda eēs domia mea dulcissima. Amplius quia displicet vitia mea et pctā. que sunt offensiones mee grauissime: qd̄ offendi charissimū ac b̄ndictū filium tuū. placet igit tibi p̄trariū earū. i. exterminatio. Quis autē dubitet recōciliationē meā ad ipm̄: p̄trariā eē offensionib⁹ meis qd̄ illuz offendi. Et etiā exterminationē esse atq; destructionē illaz. Placet igit tibi recōciliatio mea ad b̄ndictū filium tuū. pcura igit illā et impetra. Ampli⁹ oīs ecclia scōz vocat te me / diatricē hoiez ad deū: et h̄ nec false nec vane. Officiū q̄ tuū ē mediā te inponere int̄ ipm̄ et hoies / nō mediā qd̄ diuisiōis: s̄ poti⁹ recōciliationis. Quid autē iusti⁹ a te peti pōt: q̄ vt impleas officiiū tuū. Quid deniq; miri dignū q̄ gl̄iam filij adaugere. et ad id ipm̄ p̄pter qd̄ maf dei es totis studijs ac virib⁹ intēdere: q̄ igit in h̄ et ad h̄ m̄f dei effecta es: in q̄ illd̄ ad qd̄ ip̄e ver⁹ de⁹ et hō et fili⁹ tu⁹ effect⁹ ē. h̄ autē nō nisi pp̄ recōciliationē mūdi ad ipm̄: si qd̄ deus erat in christo mūdum sibi reconciliā. Et vt ad vnū dicat. venit filius hominis q̄ res re / et saluū facere qd̄ perierat. Sicut ipsem

dirit. Et item apostolus. Fidelis sermo et omni acceptio digna: quia venit iesus christus in hunc mundum saluos facere peccatores. Iustissimum igitur et dignissimum est ut tu dulcissima dei mater in hoc ipso studiose ac vigilanter intendas. vnder. propter quod tibi tantus honor accreuit et gloria: ut dei mater sis reginaque mundi et domini. hoc autem nullus fidelium ignorat esse recordationem et salutem peccatorum. In hoc igitur intendat pietas et dulcedo tua deuotissimis / gratiosissimis et semper efficacissimis precibus: et supplicatio nobis tuis. Frustra namque clamabimus ad ipsum / te tacete. quoniam voces nostrae nulle erunt coram eo / vel apud ipsum: si tu nobis defuerint: imo si tu is adiute non fuerint. Aboueatur ergo te gloria dei mater benignissima: misericordia tua quae maior incogitabilior est omnibus virtutibus meis et peccatis. Absit a te dulcissima dei mater: ut plus possint apud te contra me vitia mea et peccata: quam possit misericordia tua pro me. Absit ut clamor eorum que implacabiliter semper odisti: preualeat clamori meorum obstruat aures misericordiae tuae. Absit ut omnia mala mea licet tot et tanta sint possint obstruere os sacratissimum tuum. et labia tua in quibus tanta gratia infusa est: conpescere vel prohibere ne loquatur pro me. Absit ut possint suspendere te a tam salubri officio pietatis tuae quo et aduocata es et mediatrix hominum. post filium tuum spes unica / et refugium tutissimum miserorum. Et ne allegaueris iniusticiam qua indignissimum me confiteor: omni auxilio pietatis tuae: et omni respectione misericordiae tuae. Non enim phas est ut allegas pro iusticia contra me vel contra quemcumque alium. hoc enim est stare te pro iusticia / contra misericordiam. cui certissimum est et totum quo polles gratie / et totum quo fulges glorie: ut illud precellentissimum omnium videlicet / quod es mater dei te debere misereri. Absit a te igitur piissima dei mater ut vel in modico vel stes vel alleges. non enim hoc debes iusticie: ut villo modo dozum obistas vel misericordiae benedicti filii tui: ex qua sunt tibi quibuscumque predita es bona: vel misericordiae proprie tuae / videlicet que super omnia bona tua alia glorificat. hoc enim est: pro qua matrem me matrem dei te esse demonstras: et potissimum peccatoribus et miseris: qui pro venia et gloriam quas eis impetras: incessanter matrem dei te esse cognoscunt euidenter. Nulla enim creatura et tot et tanta et talia impetrare potest / apud benedictum filium tuum miseris. quanta tu apud ipsum impetras eis deus. In quo proculdubio non tanquam ancilla sua: que indubitan-

ter es: sed tanquam matrem verissimam te honorat.

Amplius alijs matribus assimilari debet filij. te autem gloriosa domina decet assimilari benedicto filio tuo: et potissimum in ea virtute pro quam se fecit filium tuum: et te matrem suam. hec autem est misericordia: propter hoc in misericordia es eidem filij. Accedit igitur est ut totam te possideat misericordia. et propter hoc nihil potes contra illam etiam de iusticia. ne steteris igitur pro iusticia contra illam. Et propter hoc ne allegaueris illam contra me: qui soli misericordiae tuae post filium tuum inmito: spes meam post illum totaliter in ipsa posui atque fixi. Ne allegaueris dulcissima dei mater / peccata mea contra me / qui misericordiam tuam allego contra ea. Absit ut stent in iudicio peccata mea contra misericordiam tuam: que omnibus virtutibus et peccatis super omnem cogitatum / fortior est atque potentior. Absit ut reminiscaris ipsorum: de qua seruus tuus ille deuotissimus scilicet beatus Augustinus de te loquens dixit. Quia quotiens de peccatis agitur nullam inquit proorsus de itemerata dei genitrice volo fieri mentionem. Absit ut peccata vel alia audacia habeant apud te. que ad hoc et propter hoc mater dei effecta es: ut peccata tollerent et exterminarent. Auerte igitur aures misericordiae tuae a clamore ipsorum: et inclina eas ad clamorem meum. Absit a peccatis meis ista potestas / vix ut aures misericordiae tuae auertere possint a clamore meo. vel obstruere eas contra illum. Absit ab eis ut eorum possint officium misericordiae tuae: quod est misereri: prohibere contra me: vel aliquatenus retardare. Absit ut officium filio tuo placitum: et toti mundo tam salutare: tam necessarium / suspensum villo modo possint.

Conuertat se iterum peccator ad patrociniū iesu christi supplicans ut alleget pro ipso. La. XIX

Quisime ad te

refugio et recurro domine mi iesu christe qui primus es et pro omnibus primatus te nens / in benignitate et misericordia. primus inquam et maximus incogitabiliter et incogitabiliter / super omnes qui in circuitu tuo sunt. super omnes vix exercitus pulcherrimorum / sublimiumque militarum tuarum: et super omnia sanctorum milia. quibus enim et charitate inestimabiliter omnes ardeant: et pietate incogitabiliter defluant: nec scintilla tamen est omnium illorum charitatis ardor / ad caminum seu fornacem imense charitatis qua tu ardes in nos. nec stilla pro modica ad abyssalem illam pietatis tuae dulcedinem: quam ostendis et exhibes piuetibus et reuertentibus ad te

Capitulum

Quis enim admirari vel etiam cogitare sufficiat
imensitatem misericordie tue quae homo pro peccatoribus
factus es: moribusque peccatorum ac peratrocinijs eo-
rum suspendi dignatus es. Et ut ad unum di-
cam: seruus pro omnia misericordie factus es: et vena-
le mancipium: ut enim vulgo dicitur cum plenam quae
dignationem in aliquo vult ostendere: dicit indu-
bitanter meus est ad suspendendum: ad dilace-
randum: et ad vendendum. Sic domine misericor-
die: misericordia tua dignatione plenissima te posse-
dit: et adhuc possidet. Quia est namque hac serui-
tute: tua nobilissima et hac dignatione sua plenif-
sima in te. Et hoc in ipsa purissima sacratissima
que passione et morte tua. Hec enim est que in cru-
ce suspendit te et illi patibulo te affixit: que est
partes que tibi mortem intulit: nisi misericordia tua.
Si enim torus mundus ferrum esset et inde carhe-
ne et vincula fabricate essent minimum capillum
capitis tui vel pilum alium ligare vel tenere non
posset. Qui igitur tanta virtus tantaque potentia:
vires ligandi: tenendi: crucifigendi: occidendi:
attribuenda est: nisi benignissime misericordie tue
pro qua sola hec omnia pati pro nobis dignatus es:
et charitati illi pro qua nimiam vocat Apostolus: que
sicut nobis alligauerat et astrinxerat: ut homo
omnia pati pro nobis potius velles: quam nos inferna-
li patibulo: et morti eterne: gehennalibusque tor-
mentis iustissime cruciandos derelinquere.
Per istos igitur usus: manifestus est misericordiam
tuam in possessione esse omnimode seruitutis.
Et quoniam iure suo quae iniuste priuari non potest: a te
dico: quoniam adhuc plenissime possidet te. Et pro-
pter hoc eisdem modis et ad eadem liceret ei uti
adhuc te si opus esset. Verum mors tua vni-
ca sufficientissima fuit pro totius mundi peccatis
propietatio: et etiam incogitabiliter superabundans:
sicut me tu ipse docuisti: pro gratiam tuam et minist-
rio meo multos alios. Hoc enim testificatus est
apostolus tuus Paulus ex te et parte in epistola ad Hebr-
eos. Una oblatione consummavit in sempiternum
sanctificator. Et quoniam quecumque pietas possidet
pauperum ac miserorum sunt: Neceesse est etiam
ex hac causa te esse nostrum. Amplius nunquam
non dixit Esaias: ex te et parte de te ipso. Paruu-
lus natus est nobis. Et apostolus tuus Paulus ad
Roma. viij. Qui pro filio suo non peperit: sed
pro nobis omnibus tradidit illum: quoniam non etiam
cum illo nobis omnia donauit. Datus igitur es
nobis: et quoniam dare est suum accipientis facere. No-
ster: et ius nostrum et possessio factus es. Prop-
ter hoc pro spiritu tuo dicebat David. Benedicat nos
deus deus noster: hoc ius et hanc possessionem

insinuando addidit repetitionem huius nominis
deus pro pronomen possessiuum: quod est noster. Et
aut factus es: ad omnem usum et utilitatem nostre
salutis. Datus enim es nobis in antidotum nos-
tre saluationis: in pabulum nostre refectionis
in sacrificium nostre reconciliationis: in sacra-
mentum nostre sanctificationis: in pugnatorem
nostre defensionis: in aduocatum nostre allega-
tionis: sicut tu ipse testatus es pro Esaias dicens.
Ego sum qui loquor iusticiam: et propugnator
sum ad saluandum: loquendo iusticiam in iudi-
cio quod de nobis agit: iusticiam in quam non nos-
tram sed tuam. Aduocatus noster es: et propu-
gnator es: ad saluandum: fuisti nobis vbi pala-
triumphasti in temetipso principatus et pote-
states in agone videlicet victoriosissime pas-
sionis tue vbi fortem diabolum viciisti atque li-
gasti. Datus es nobis et in sponsum nostre fe-
cundationis: tuis enim mundissimis ac castissi-
mis amplexibus: tuoque sacratissimo poculo quod
ad omnem bonum sterilem eram: ad omnem prole-
gratiarum donorum et virtutum atque ad omnem fructuum
bonorum operum fecundamur. Datus es nobis
et in precium nostre redemptionis: sicut dixisti per
os tui prophete. Redemptionem misit dominus populo
suo. Datus es et in scutum nostre protectionis: si-
cut promissisti pro os ipsius dauid dicens. Securo
circumdabit te veritas eius. Tu enim domine in cir-
cuitu populi tui: ex hoc nunc et usque in seculum
Datus es nobis in coronam glorie: et scutum ex-
ultationis populo tuo: et hoc quidem finaliter. Et i-
nouissimo datus es et in magistrum nostre cru-
ditionis: sicut tu ipsemet dixisti in euangelio.
Unus est magister vester christus. Datus es
nobis et in iudicem nostre remunerationis: sicut
dixit Esaias: ex persona patris clementissimi. De-
di eum ducem ac preceptorem gentibus. Datus es
nobis et in lucem spirituales ac salutaris illuminati-
onis: sicut dictum est pro eundem Esaias: ab ipso patre
misericordiarum. Dedi te in lucem gentium. Datus es
nobis et in regem nostre gubernationis: sicut tu
ipse dixisti per os dauid de te ipso. Ego autem
constitutus sum rex ab eo super syon montem
sanctum eius. Datus es nobis et in sacerdotem
siue in pontificem: sicut dictum est ad te ab ipso pa-
tre misericordiarum. Tu es sacerdos in eternum secundum
ordinem melchisedech: ut sis nobis omnibus et
singulis in his que sunt ad deum: ut patet in om-
nibus sacerdotalibus officiis et pontificalibus.
Datus es nobis et in custodem: contra omnes of-
fensiones: insidias ceteraque vniuersa pericula.
Datus es nobis et in saluatores omnimode

saluationis: sicut p̄misit de⁹ pater p̄ prophe-
 ram. Clamabit ad dñm de facie tribulantis.
 mittet eis saluatozē tē. Recordare dñe mise-
 ricordie quia in tot et tantis tanq̄ saluatares
 vsus datus es nobis et ad omnes illos noster
 effectus. Et p̄pter hoc cōfidenter peto vt in
 omnibus istis vsibus vtar te in salutē meā. Et
 vt omnia officia ista adimpleas et exequaris p̄
 me. Adimple igitur officiū aduocati pro me/
 et allega causam meā. Aperi igitur os sacra-
 tissimū tuum/ os bñdictū/ os gratiarū/ et alle-
 ga cū thimiamate ineffabilis suauitatis. i. gra-
 uosissima interpellatiōe tua: tota sancti spiri-
 tus apotheca semp̄ flagrantissima. Allega istō
 incogitabili flagrantie incensum. deprecare
 pro me. te nanq̄ aperiente os illud bñdictuz
 tuum p̄ me: obmutescēt omnes accusatores
 et aduersarij. te prestante patrociniū cause
 mee que cōsurgit ex aduerso. te stante p̄ me
 quis stabit aduersum te. dante vocē gratissi-
 mam et gratiosissimā in cōspectu patris mise-
 ricordiarū: vocem inq̄ illam incomparabile elo-
 quijs angelorū. An prebebit pater misericō-
 riarum aures suas accusatoribus et aduersarijs
 meis. et auertit illas ab incogitabili placore et
 suauitate vocis tue. Absit hoc et ab imēitate
 misericōdie ipsius/ atq̄ amoris inestimabilis quo
 diligit te. sed et q̄ vides iuges offensas meas
 quib⁹ iugiter offendi patrē misericōdiarū. Placa-
 eum mihi iugi illo placabilissimo ei⁹ semp̄
 acceptissimo: preciosissimi viuificiq̄ corpis et
 sanguinis tui sacrificio: quo placasti eū mun-
 do in ara crucis: agnus imaculatus: agn⁹ dei
 qui tollis peccata mūdi: offerens temetipsum
 eidem in odore suauitatis pro nobis: vbi pa-
 cificasti p̄ sanguinez crucis tue: siue q̄ in celis
 siue que in terris sunt. Dñe misericōdie quāta
 deuotione q̄tis gratiā actiōibus: q̄tis piarū
 lachrymarū p̄ fluuijs: rememoranda semp̄
 recogitāda sunt tā stupēda tanq̄ longe a me
 rit⁹ nris bñficia. Ego at̄ miserrim⁹ atq̄ vilissi-
 mus: arido et frigido tenebrosissimoq̄ corde
 atq̄ per omnia pauperrimo hec in p̄spectu mi-
 sericōdie tue/ vtrūq̄ tñ recogito dulcissime
 redēptor atq̄ misericōdissime saluator: q̄ be-
 nignissime: dñe q̄ deus mi iesu chris̄te qui nō
 solū cause nostre patrociniū: sed etiā dānatō-
 nis nostre iudiciū: pariterq̄ supplicii: stupē-
 da et largitate incogitabili pietatis et dulcedi-
 nis tue suscepisti. Allega eaz incessanter: qui
 vides accusatores nostros et aduersarios nō
 cessare ab accusationibus nostris die et nocte

Qui vides q̄tam materiā accusationum eis
 dedimus. Et ego in plures atq̄ grauior es in
 numerabilib⁹ alijs in tot et tantis vitijs et pec-
 catis cecidi et quod fere deterius ē: hec omnia
 stupido et intensibili ac p̄ omnia temerato cor-
 de et audiūm⁹ et cogitauim⁹. Dñe misericōdie pro
 istis ipsis delictis interpella: ne prestēt impe-
 dimentū miseracionis quā peto. dñe misericōdie
 allega causam meā iusticia et sanctitate tua: q̄
 vides meas nullas eē/ qui vides aperte mea
 mihi obesse: quod allegari possit. dñe misericōdie
 hec potest malignitas aduersariorū meorū:
 vt nō cessent die ac nocte ab accusationibus
 meis. Possit igitur hoc misericōdissima be-
 nignitas tua apud te pro me: vt non cesses a
 patrocinijs et suffragationibus meis. Dñe
 misericōdie allega causaz meam sapiētia tua: qui
 vides insipientias et ignorācias meas. et in orā-
 do et in omnibus alijs: que ego dñe misericōdie alle-
 ga eam gratiositate tua: que p̄ semetip̄az solā
 sufficit impetrare mihi et omnibus alijs. omnez
 veniam. omnez gratiā. omnē gloriā. et omnē
 bonum aliud. Ultraq̄ istas diuicias dñe mi-
 sericōdie fac me sentire. ita videlicet vt hec
 omnia et tu mihi impetres. et eadem ipse lar-
 giaris. Dñe misericōdie non possint omnia mala
 mea vitia et peccata. eousq̄ cōtra me. et p̄pte-
 rea exequaris officium/ quod incogitabili pie-
 tate suscepisti: hoc est aut̄ officiū patroni et
 aduocati. Nō possint dñe misericōdissime eo-
 usq̄: vt vel ad punctū hore cessare te faciant
 ab interpellādo pro me: et ab allegatiōe cau-
 se mee. alioq̄n et incessanter et irreuocabiliter
 in perditione et mortē eternā totus dilabor.
 Absit vt pl⁹ possint cōtra me omnia mala mea
 apud te: q̄ misericōdia tua p̄ me. absit vt pl⁹ pos-
 sint obstruere os bñdictum/ et sanctissimū tu-
 um: quo min⁹ loqueris p̄ me. absit vt possint
 suspēdere a patronali officio quod p̄ pctōrib⁹
 suscepisti: et causā illozū allegādā et agendā co-
 ram p̄re misericōdiarū suscepisti. absit vt possint
 te suspēdere a sacerdotali vs̄ pōtificiali officio:
 quo et temetip̄m obtulisti: hostiā in odore sua-
 uitatis et interpellare nō cesses/ sicut aposto-
 lus tuus de te loquēs dixit. Qui paret vultui
 dei p̄ nobis. Et iterū. semp̄ inueniem⁹ inter-
 pellādū pro nobis. Dñe misericōdie tu ipse scis et
 testis es/ q̄ ex modica illa scintilla dilectiōis
 quā habeo ad te et ad omnes hoies: et p̄ modi-
 ca illa scintilla pietatis quā dedisti i corde meo
 q̄tracūq̄ essent vitia et pctā cuiuscūq̄: qui pe-
 teret a me vt orarē p̄ illo/ vt possent obstrue-

re os meū in pte illa nec suspendere organuz
 vocis mee: qn ozarem pro eo miscōdiam tuam
 Absit igit hoc vt possint pctā mea contra me
 apud te: cui⁹ pietatis et dulcedinis nec nume-
 rus ē nec mensura. Amplius non poterunt
 omnia vitia et pctā mea prohibere vel auertere
 quo minus in mortem te traderes pro eis p-
 pitandis. Quō igit poterūt pctā: vt nec eti-
 am apies os tuum sacratissimū p me dñe mi-
 sericordie. Qñtū oderis pctā nostra: euiden-
 ostendisti fidelibus tuis / in ipso crucis tue vi-
 ctoriosissimo mysterio: dum ea morte ipa tua
 mortificari voluisti / vt ea morerent. mori di-
 gnatus es / q̄to facilius est tibi dicere par mi-
 sericordiarū dimitte huic pctōri. Ampli⁹ an-
 sum ego magis offensus tibi q̄ ipsi crucifixo-
 res tui eēt. dum te crucifigebant. p ipis dñe
 orasti cum hoc ipi non peterent a te et dixisti.
 Pater ignosce illis quia nesciunt quid faciūt.
 Quō igit denegabis mihi: imo vt euidenti⁹
 loquar: quō continebit se multitudo visceruz
 tuorū sup me? Aut qualiter cōtinebis os bñ-
 dictum tuuz: et nō apies illud p me: qui nō te
 crucifigo: sed venero: p gratiā tuā. qm̄ te oro
 et adoro. et a te vt possuz et tu adiuuas. hoc ex-
 posco dñe miscōdie iam nō opus est vt moriar
 iterū pro me et alijs peccatoribus. Satis ē no-
 bis ad viuificationē nostrā pijsima interpel-
 latio tua / et oratio gratiosissima quam expelli-
 et omnino nō exaudiri a patre miscōdiarū impos-
 sibile est. Adde illi pijsime passioni tue et mor-
 ti: gratiosissimā interpellationē pro me et alijs
 pctōribus te inuocantibus. Alioqñ nō solum
 te inutiliter sed etiam supra modū noxie cru-
 cem et mortē pro nobis sustinuisti. Et viuifica
 illa / saluberrimaq; mors tua: in pncipiē mori-
 feram nobis vertit. Dñe miscōdie nō sit: nō
 tñ vacua a fructu nostre salutis: sacratissima
 illa mors tua: sed etiam nō pmittas: vt sit no-
 bis in augmentū mortis et pditionis. Dñe mi-
 sericordie nō est opus vt fundas iterū precio-
 sum viuificum sanguinem tuum: in absoluti-
 onem et sanctificationē nostraz. Sufficit nobis
 vt fundas p̄ces flagrantissime suauitatis et ir-
 reparabilis gratiositatis in conspectu patris
 miscōdiarū pro nobis. An denegabis nobis p̄-
 ces rogatus q̄ sanguinē propriū etiā nō roga-
 tus tribuisti. Dñe miscōdie ne patiaris frustra
 te tot et tanta fecisse nobis / et ptulisse p nobis
 et ne sustineas vilo mō vacua eēt magnifi-
 ca opa miscōdie tue. Ne dimiseris impfectū sa-
 lutis nostre tam gratū tāq; sibi sumptuosum

negociū: cui hoc solum deest ad pfectum con-
 sūmationē siue cōsumatā pfectionē: vt aperi-
 as os gratiarū / coram patre miscōdiarū p me
 et alijs redire vtcūq; conantibus. Quod si
 forte dixeris mihi. quia illa beneficia tua ego
 met mihi irrita feci et vacua. et isup prouocauī
 iustissimā iram tuam contra me. verū indubi-
 tanter dicis. Et qz prouocauī iram: miscōdiam
 peto. vt tu eaz auertas qui solus potes. q̄stū
 tu das et adiuuas exoro. tu em̄ es os et par no-
 stra et ppiciatio pro omnibus peccatis nostris
 sufficiētissima: et supabundātissima. tu sol⁹ po-
 tes nobis placare patrē miscōdiarū: et teipuz
 et sp̄s sanctū. qui solus per temetipm̄ accedis
 ad patrē miscōdiarū: cui in te solo bñdicto pla-
 cuit. qui in omnibus semp exaudiris ab ipō p
 tua reuerentia.

Lōclusio petitiōis et p̄firmatiōis. La. XX

Est hec autez

p cōcludā. i. cōclusionē hmoi ofois
 faciā. Et dicā interrogans te an ve-
 lis misereri vel non. Qd si nō vis misereri cū
 misereri vtiq; non possis nisi volēs. inutilis
 imo nulla ē miscōdia tua. cū miscōdia eē non pos-
 sit nisi voluntas miserēdi. Qd si vis misereri
 sicut reuera non solū euidēs sed etiā necessa-
 rium est. Interroga te dñe quibus et quib⁹. Si
 em̄ nō vis misereri nisi iustis et intēdo iustis. si
 iustificatis. confidēter dico qz illud non patē-
 veritas tua. illis em̄ q̄ iam iustificati sunt: an-
 q̄ iusti eēt miseratus es: faciens eis hāc mise-
 ricordia videlicet vt eos iustificares. anteq̄
 aut iustificarent iusti nō erant. Unde igitur
 eis iusticia: nisi de multitudine miscōdie tue pre-
 uenietis eos et p̄donātis eis iusticia. Ad-
 manifestuz igitur ē qz proculdubio et misereri vis
 non iustis: et misereri eis potissimū in hoc: qz
 absq; meritis prestatas eis vt iusti sint / cuz hoc
 apud te non meruerūt. Interduz aut et illis
 supabundātissime misereri. qui maxime iram
 tuā prouocāt. quēadmodū miser⁹ es paulo
 apostolo tuo: non solū miscōdiam tuā nō que-
 renti / vel etiā curanti. sed etiā iram tuā iustif-
 simā implacabiliter puocāri. Dū em̄ te perse-
 quere totis studijs et virib⁹: enitēs extingue-
 re nomē tuū / et fidē: dū eēt spirās minarū et ce-
 dis in discipulos tuos. magnificētissime eum
 vocasti plenissime auertens eū ab iniusticijs
 suis. pfecte qz conuertēs eū ad te / totaliter qz
 iustificans. Quia igitur proculdubio vis

orari a pctōibus postulātib⁹ misericōdiam tuaz qua indigent: hoc autē maxime ex gratia iustificationis. His igit^r vt pctōres a te petāt istā misericōdiam. Et hoc ipm tu inspiras eis: et p̄rogas: vicz vt petant a te misericōdiam: qua liberētur atq; mūdēt a miserijs vitorū suorum et peccatorū. Qua p̄pter manifestū est te velle peccatoribus misereri: et potissimū illis q̄bus hoc p̄rogas / et plargiris: videlicet vt hoc desiderent querāt et petant a te. Quia igit^r de illis ego sū vñ⁹: miseri vis et mihi: misere igit^r.

Excusatio proprie infirmitatis. La. XXI

Mod si dixeris

B q̄ mihi: quia illis misereri vis / qui toto corde hoc exposcūt a te. mihi vō / et si milibus meis quorū tam exigue / tam exiles tam aride / tam frigide / tam tenebrose sunt p̄ces: nō vis misereri: hoc est misericōdiam impendere / quā sic petimus: R̄ideo tibi in hoc dñe misericōdie: quia nemo orat te ex toto corde: nisi cui⁹ totum cor iam occupasti et repleuisti: et p̄pter hoc totū cor illius iam possides. totūq; traxisti ad te. Qua p̄pter totū ipm liberaisti: a peccatis et vitijs: qua p̄pter totū iustificasti totū tua iusticia repleuisti. Amplius q̄ toto corde orat te: toto corde concupiscit / et desiderat te: qua p̄pter toto cordē amat et diligit te. Qualiter em̄ totū cor ei⁹ inflāmares concupiscētis tuis et desiderijs: nisi in illud iā missis ignē spū sancti: quē venisti mittere in terrā. Et de quo dixisti: qd volo nisi vt accendatur. Amplius si p̄pter hoc nō velles misereri qm̄ exiguit^r et exiliter / arideq; et frigide exoraris vt miserearis. Si hāc causam dignā et iustā iudicas / p̄hibitiōis tue misericōdie: q̄ iustificas quos vis. Nō igit^r vis misereri: quoniā ista causa nec amoueri / nec auerti potest p̄ ipsos pctōres. p̄fectio em̄ orōnis: quod est dicere p̄ quaz tibi merito placeat ofo eoufz vt eam exaudias: donū inestimabile ē miseri cordie tue. Qua p̄pter inde solū mō nō exaudiamōi debiles et iualidas ofones: quia desunt eis p̄fectiōes: que sunt dona magnifica soli⁹ misericōdie tue. Cū igit^r n̄ p̄donas / vt sic exoreris: p̄culdubio nō vis misereri: quēadmodum exposceris. Et intendo / non vis largiri qd postularis: qua p̄pter vex ē qd p̄dixi: qz p̄culdubio nō vis misereri peccātib⁹ qd non das vt toto corde te p̄cent^r: et p̄pter hoc non vis misereri pctōib⁹: cū nunq; pctōib⁹ hoc

largiris: vt te ex toto corde orent. Nō em̄ possibile est cor pctōis totaliter exorare te: et simul esse cor pctōis: quēadmodū nō ē possibile vt totū sit plenū gr̄a deuotionis et orōnis. et ex p̄te pctis et vitijs occupatū. Qua p̄pter manifestū est: quia vis orari a pctōib⁹: et vis offerri tibi ofones eorū. Nō autē vis offerri tibi eas frustra vel in vacuū: vis eas igit^r exaudire. Amplius qua confidentia petit ois ecclesia scōy et dicit. Lōuerte nos deus salutaris noster: et auerte irā tuā a nobis. Nō em̄ puerus est: qui conuerti petit: neq; ab offensa est: q̄ irā suā a se auerti p̄cat. Hec autē est ofo / quā ab ipō spiritulcō tuo edocta ē ecclesia tua / et facer^r et offerre tibi. Nō autē orat te sic ecclesia tua insipienter: neq; ita vt tibi displiceat ista eius ofo. Orari igit^r a pctōib⁹ vt eos conuertas: et ab infestis: vt ab eis irā tuaz auertis in dubitanter placet tibi. Quicqd autē placet tibi vt petat a te: p̄culdubio placet et tibi: vt et id largiaris petenti: p̄sertim si ipm largiri tibi cedat ad gloriā et honorē: petenti vō expediat ad salutem. Nihil autē te ipō teste: ad maiorem cedit tibi gloriā. Nihil petentibus magis ad salutē: q̄ p̄uerti ad te: expediat et auerti irā tuam ab eis. Hec ē igit^r cōfirmatio cause mee corā te: hec firmitas ptis mee / vicz benignitas misericōdie tue: qua nō dubito te velle misereri pctōib⁹ / misericōdiam tuā petentib⁹ / atq; desiderantibus: vt eis des / eoufz adiuues / que rentib⁹. Est et hec alia firmitas et confirmatio ptis mee: q̄ tui p̄se aduocatus es et p̄pitatio: qui es et iudex me⁹. Et p̄pter h̄ / nō ē possibile vt patiaris cām meā picitari / in manibus tuis. Apud hoies em̄ nō ē possibile vt aduocat⁹ fidelis et iust⁹: p̄mittat picitari causaz cui⁹ patrociniū suscepit. Et ē tertia firmitas / et p̄firmatio cause mee: qz scio te nec velle vinci / nec posse. Hec ē possibile te succubere in iudicio: q̄ p̄pter nō ē possibile: vt ego cadam a cā mea te p̄stante ei patrociniū: et allegati illā: nec et tui p̄se (qd etiā cogitatu nephas ē) vinci videaris. Et est q̄rta firmitas et cōfirmatio ptis mee: qz ipa allegatio tua sufficiētissima: p̄ ofo ē vrgentiissima: qz omnimode irrefragabilis p̄suasio ad obtinendā sententiā absolutiōis / et liberationis mee. Absit em̄ ab abyssali illa sapiētia tua / et gratiositate incogitabili: vt allegatiōi tue resistat ab accusatoribus et adūsarijs meis: vel vt p̄tra eū p̄nuclat vel a te ipō vel alio iudice iustissimo. Et intendo vel a te: vel a p̄se misericōdiaz. Et q̄nta fir-

Capitulum

mitas et confirmatio partis mee: quod ipsa allegatio tua iustificatio est cause mee. In eo enim ipso quod eam allegas iustificas illam et iustam efficis. Et hoc est quoniam iusticie tue: quod quod partis meis debeat debet super sententiam quam allegatione tua obtinere intendis. Et est sexta firmitas et confirmatio partis mee atque cause: ipsa gratiositas tua: qua eousque patri misericordiarum in te solo placuit: ut in omnibus semper exaudiaris apud illum. semper pro ipso placore tuo atque reuerentia. Quia propter quantumcumque odibilis / detestabilis / et execrabilis sit causa mea: nihilominus in ore tuo benedictio in ore tuo sacratissimo / et in labijs tuis quibus tanta gratia diffusa est: est fauorabilis. Et est septima firmitas et confirmatio partis et cause mee: ipsa reuerenda et reuerenda sanctitas tua: ad quam necesse habet respicere pater misericordiarum: propter quod ab ipsa ecclesia tua exorat et dicitur eidem / ab ipsa. Respice in faciem christi tui: quam vicem opponit sanctissimis oculis tuis. et in ipso ponit horribilis atque monstrificis feditatibus / et abominationibus nostris: et vultui clementissimi patris: tanquam oprensus eas et abscondens. ne illas intueatur. sicut legitur in libro sapientie. Dexteram tuam teget eos. Non enim solus filius sic nos tegit et opit. imo pater pro ipso oprensus iniquitatem / et abscondens sanctitate sua: quam respiciens pater misericordiarum necesse est ut placat respiciat. Non enim possibile est ut in eam respiciat: nisi vultui sereno / propitio / et iucundo. quod et ipse obsecro vicem ut faciem plenam gratiarum charissimi ac benedicti unigeniti tui respicias: et a partibus meis illam pro: sus auertas. Abundi enim sunt oculi tui sancti domine: ut non videas mala. et respicere ad iniquitatem nisi cum ira et indignatione non poteris. Non igitur respexeris abominationes / execrationes horribiles / et feditates / quod misereri potius eligis quam irasci. Sicut dicit ecclesia tua orans te. Respice igitur in faciem christi tui. cuius placore ab ira tua mihi placeris: me vicem quod in me fecisti: quodque iure tuo plenissimo tuum est: in me placido sereno / iucundo ac propitio vultu intuearis atque suscipias / gratia imo gratiositate et meritis illis: que non solum reconciliatio totius mundi sufficiunt imo etiam in infinitum superabundant et super omnem cogitatum.

Ad quid valeant predicta. La. XXII

Dimaduerte

solenter et studiose: quia omnia verba hec que hic aggregavi tibi atque

congressi: de verbis petentibus sunt et ad deprecandum composita. que et si non sit possibile per ea moueri immobile per omniaque innumerabile deum potentia tamen mihi videntur esse et validissima ad mouendum ipsum recitantem vel meditantem illa. Ad mouendum inquam et preparandum: ut cuiusque ad gratiam deuotionis / et gratitudinis / et largitatis / et beneficentie incogitabilis dei. Similiter ad gratiam compunctionis: dum vitia et peccata per eas sic sugillant et aggerant et agrauant. Ipsaque beneficia creatoris et declarant et magnifice extolluntur: et quatenus possibile est numerant. Gloriosa tamen mihi videntur: ad gratiam interne ac de penitentie prouocanda et procuranda. Dum enim vultus illius et placor / apud deum tam euidenter per ipsa ostenditur. non est possibile ut ab agnoscenibus ipsam non desideret vel querat. Quis enim videre vel cognoscere possit gratiam istam: esse liberationem a carcere et vinculis horribilis vitiorum / et peccatorum / et non concupiscere vel non desiderare eam? Quis denique illam viuificationem et resuscitationem a morte pessima homini eam velle uiter opinari possit et non amare et querere. Amplius / quam nihil magis ingerit dolor: quam ipsa mala / ipsaque detrimenta atque dispedia que passus sumus vel patimur. et hoc quoniam videntur vel cogitantur. tu autem vides euidenter quod verba ista ante oculos cordis tui: mala omnia tua tibi ponunt et etiam in ipsos oculos tue mentis ingerunt et impingunt. Insensatum igitur et insensibile potest esse cor tuum: si dolore tibi tot et tanta mala tua non ingerunt. Amplius cum omnia vitia et peccata instar telorum cuspidis ex altera parte vel obtusa vel blanda sint. ex altera vero acuta duresque ac dire vulnerant atque transfuerbantur. propter quod cum traiciunt et infigunt: sine dolore vitiosque et intrant et admittunt. Licet vero recogitantur mala eorum: que hic vicem irrogant. sicut mors spiritualis culpe / et mors gehennalis penitentiarumque tormeta que inferunt patientibus. tunc cuspides eorum vertunt in aias nostras. quod propter si viuax et fortis fuit recogitatio eorum: pungunt eas profunde / et cum dolore saluberrimo compungunt eas. Et inde nominata est compunctio. tanquam vicem a cuspe et aculeis vitiosque et peccatorum ex omni parte profunda punctio. Et he sunt puncture / que diabolum imo omnes cateruas demonum: de aiabus humanis exilire: totaque velocitate diffugere compellunt. Quoniam admodum enim puncture iste saluberrime: aias resillire faciunt / et effugere a vicibus peccatis. Sicut demones ab aiabus. hec enim est natura et consuetudo

D

a

vitioꝝ & demonũ. vt semp fugiãt / fugiẽtes se
 vt dicit sapiens in ecclesiastico .xxj. Quasi a fa-
 cie colubri fuge pctã. & si accesseris ad illa su-
 scipient te. sequuntẽ enim sequẽtes se / & fugiũt
 ab eis qui ea fugerint. eosq; suscipiunt: qui a
 seipsis eadem nõ repellunt. Tñde igit h mi-
 rabilia dei. qui de veneno mortifero vitioꝝ
 & pctõũ: euidenter p hanc viã saluberrimã
 nobis & vitalem efficit medicinã. Et vt vulgo
 dicit de bufone facit nobis salutare anthido-
 tum. & de serpente saluberrimã tyriacã. Iux-
 verbũ poete quo dicit. Vulnus achilleo que-
 ñdã ferat hosti. Vulneris auxiliũ pelias ha-
 sta tulit. Apparet aut euidenter ex his tibi: q; p
 pe est salus & sanitas spũalis pctõib;: cũ ipsi
 morbi vulneraq; vitioꝝ & pctõrum: paratissi-
 mi sunt fieri anthidota cõtra semetipsa. Et h
 eis dũtarat qui adiutorio dei: cuspides eorũ
 & aculeos in se vertere / seq; inde repercutere
 volunt. Et qd est mirabilius: ipsiq; deo salua-
 to: in nõ gloriosius. quia maiores morbi / ma-
 ioraq; vulnera / in maiõ auxiliũ salutis potẽ-
 tes sunt. Quĩ sicut maiores habent cuspides
 & aculeos ad pctuendum aĩas nřas: sic ma-
 gis efficaces sunt ad eas cõpungendas: & ad
 cõpunctionis grã pcurandã. Noligit de
 sperare o peccator: p magnitudine & multitu-
 dine vitioꝝ & pctõũ: sed inuoca õmipoten-
 tissimũ / misericordissimũ / atq; promptissi-
 mum adiutorẽ deũ: qui nõ solum medicus ẽ
 animarũ nostrarũ: sed etiã medicina / & salus
 vt ipse opẽt & mirificet misericordiam suã in te. Fa-
 ciatq; illa mirabilia: que soli ei possibilis sunt.
 vic; vt de morte tua reuiuifcas. & vt de ipsis
 morbis tuis atq; vulneribus tibi salutem & sa-
 nitatem eliciat: tantaq; & tor venena vitioꝝ
 & pctõũ: in tyriacã saluberrimã conuertat.
 Et de tantis spinis & tribulis vuas: ex qb; vi-
 num cõpunctionis exprimas tibi colligere lar-
 giat. Et de rubis istis spinat / & aculeosissimis
 vuas hmoi vindemiare te faciat. Quod idu-
 bitanter faciet: si vitia tua & pctã: coram te sp
 fuerint: si ea iugiter mediteris. Nõ em̃ potẽt
 tibi nõ displicere: nec tu tibi ipsi in illis: si ea iu-
 giter recogites. Per hoc nãq; solum q; nõ be-
 ne aut plene videntẽ: placent amatorib; suis.
 Quĩ em̃ nõ sit turpitudine aut deformitas / aut
 feditas aut ferulãtia adeo abominabil; adeo
 horrificã: vt vitũ vel pctã: pculdubio mani-
 festum est eam nõ posse nõ displicere intuen-
 ti illam & clare videnti. Qua ppter de illa re-
 ctissime verissimeq; dictũ est: qui viderit te re-

filiet a te. Reminiscere autẽ debes: quicũq; Tã
 cupis de vulneribus & morbis vitioꝝ tuorũ
 & pctõũ haurire sanitatẽ: iuxta illud qd dictũ
 ẽ p aplm̃ de pctõ damnauit pctã: quia de ip-
 sis cum adiutorio diuine grẽ eliciunt aromã-
 ta mire virtutis decem vel plura: ex quib; cõ-
 ficitur & condit ista tyriacã salutarẽ cõpun-
 ctionis. Quorũ primũ est timor: gehennalis
 supplicij: quẽ admodũ fur furtũ suũ inspiciẽs
 & puincendum se de illo certissime sciens: nõ
 potest nõ timere suspendiũ: cuz de iusticia iu-
 dicis / atq; potentia nulla sit ei dubitatio. Sic
 & pctõ: õmis clare ac studiose peccata sua & vi-
 tia sua intuens: nõ põt nõ timere gehennale
 supplicium: cum certissimũ sit eidem se nõ pos-
 se latere: nec abscondi ab oculis iudicis / cũ ta-
 cernẽtis. Et ignorare non possit eã esse iu-
 sticiam illius: q; in die vltionis nõ acquiescet
 cuiusq; p̃ibus. Nec accipiet p redemptione
 dona plurima: ppter quod dixi: quia necesse
 habet timere in primis. Et ob hanc cãm dicit
 timor: initiũ sapientie. Elicif autẽ ab ipso pctõ
 vel vitio: p hoc qd est penale siue puniendũ
 p iusticiã dei: timor iminentis. Similiter p
 hoc q; turpe elicif pudor: eodem modo q; ip-
 sum est iniuria: nobis vel a diabolo vel a nob
 ipsis irrogata. Elicitur ex hoc ira: que fm phi-
 losophum est inquisitor: victorie: fm quosdã
 inquisitor vltionis: ppter quod & dicta est ira
 aliquĩ appetitus vltionis. Hec ẽ igit ira p quã
 sibĩ ipsi irascif penitens: volens cõtra seipsũ
 vlcisci iniuriam siue contumeliã creatoris:
 & mortẽ ppriã. In quo manifestũ eũ executo-
 rem quẽdã esse & ministrũ diuine iusticie: con-
 tra semetipm̃. ppter quod certũ est / ex ipius
 apli testimonio: ipm̃ penitentẽ liberũ & imu-
 nem fieri ab ipso iudicio diuine vltionis. Ita
 nãq; dicit aplus. Quĩ si nosmetipsos diudica-
 remus: nõ vtiq; diudicaremur. si em̃ vlcisce-
 remur in nobis dei iniurias & cõtumelias: q; s
 eidẽ irrogauim;. Similiter & mortes pprias ani-
 marũ nřarũ: nihil supeẽt vel restaret diuine iu-
 sticie in nob vltẽ vlciscendũ p eandẽ viã
 q; õmne vitũ & pctã vuln; spũale ẽ siue mor-
 bus. Elicif ex eo dolor: vel ppter h qm̃ dãnificũ
 ẽ siue dãnosum: eo q; p ipm̃ & ppter ipm̃ & grã
 & gloriã amittim;. Elicif etiã ex eo dolor: alte-
 rius generis & modi alteri. Nõ em̃ eiusdem
 generis sunt dolor: ex vulnere: & dolor: ex dam-
 no. Bene autẽ est penitẽti si ex vtroq; genere
 dolore doleat: sic tñ & quousq; & quẽ admodũ
 pdixi vt sanitatẽ animi dolor: hmoi / querere

urgat: cureq; medicinali ipm subijci faciat. Sic et se habet de dolore q; ee debet ei ex amissione tantoru bonoru gfe vicz et glorie. quem ad hoc sufficere arbitror: vt vere pnialis dice dus sit: si ipm penitentē ad recuperationē iporu tanto pposito incitet: vt fm consiliū ecclesie p eoz recuperatiōe laborare velit atq; pponat

Quid facit recognitio pctō:ū. La. XXIII

2

Urta hūc mo

i dum: elicif ex ipso peccato / horroz tanq; ex mortifero: iuxta testimonium qd audiuiti in pcedentibus quod dictuz ē. Quasi a facie colubri fuge pctm. Venenata em vel venena potius / sunt omnia vitia et peccata. et ppter hoc qui ea attentu intuetur: refilit ab eis / quasi a mortiferis et venenatis Sic et odium ex ipsis vitijs et pctis elicif. cum q; inimica sint q; noxia peccatibus: stuaio se considerat. Et in alijs quidē hostib: ad cōcitandū cōtra eos in nobis odiū: sufficit aspectus eorum: cū credulitate / qua credunt inimici nobis: vel hostes ee. Et est intentio odij nocere. Odium aut istud nō quiescit vel cessat in qūbet lesione vel nocimento: qd ex peccato irrogat. s; in solo exterminio et morte ipso. Quia ppter cū eousq; inualuerit in penitente odiū hmōi: vt bellum contra pctā et vitia suscipiat: vel suscipe velit tanq; iuratus in mortem et exterminium ipozū: pfecto odio indubitant odit illa: pfecto inq; pfectione pnialis sufficientie. Nō em maius odiū reqrit de in penitente / cōtra vitia et pctā: neq; maius bellum q; qd exmiare illa et mortificare sufficiat

De pudore et erubescencia ex peccato. La pitulum XXIII

2B

Urta hūc mo

i dum: ex aspectu vel inspectu potius vitorū et peccatorū: elicif ab eis pudor et verecūdia p hoc q; turpissima sūt vel qd est verius / turpitudines vltra moduz erubescēde. ppter qd increpat ipe dñs deus aiā peccatricē: et potius peccatorē: qui peccare diu et multipliciter in oculis dei et hominum nō erubescit. ppter quod dicit ad eam p lheremiā pphetā. Fronis mulieris meretricis facta ē tibi: et erubescere nesciuiti. Ilic autem est pudor tunc sufficiens penitenti q; tu; capio: cū ad hoc ipm induxerit vt vitia sua et

omnia pctā abscondere ab oculis dei et hominum: p consilio ecclesie sit paratus. Te illisq; pctm suū qsi zodoma pdicauerunt nec abscondunt. Ubi sciendū est tibi. q; trib^o mōis abscondit ignominia vitorū et pctozū: p primo discooperiēdo in cōfessione coram sacerdote. Est igit cooprozū ipsius: ipa discooptio eiusdem p confessionē. Si em nos p confessionez sincerā sacerdotibus illa detegimus et reuelamus: illa deus p virtutem sacramēti confessionis abscondit ab oculis suis. Et qto studio sius illa detegimus et discoopimus. tanto studiosius ille ea coopit et abscondit. Et de h dictum est. Beati quozū remisse sunt iniquitates: et quozū tecta sunt peccata. Qto aut illa vel magis abscondimus vel negligentius in sacramento confessionis detegimus: t̄ro deus illa et manifestius / et in maiorē confusionē abscondētū / illa nouissime reuelabit. Per eundē modū ex vitijs et pctis / ppter spurcitiam et fetulentiam ipozū: elicif abominatio: q; est fastidiū / siue appetitus vomendi. hanc at abominationē tūc sufficientē in penitentib^o opinor ee: cum spūalem nausēā in his eousq; puocat: vt vomere ea velint atq; pponant. hic aut vomitus / ipa eozū cōfessio est. Spūaliter nāq; ea tanq; ore vomunt: cū p ozis confessionē foras et in manifesto corā sacerdote illa ponant. nec magis humores noxij vel sordes: quecūq; ore vomentiū eijciunt / a vētre vel stomacho: q; vitia et pctā vomitu confessionis eijciunt a corde. Et h cū pfessio integra sincerāq; fuerit: et vtute sacerdotalis clauuz consecrata.

De indignatione a peccatis. La. XXIII

Urta hūc mo

i dū: elicif et indignatio ab ipsis peccatis et vitijs p ipozū vtilitatem. nihil em vilius cogitari potest imo nulla ē vtilitas nisi hec. et nihil omnino vilescit nisi vitium et pctm. Quia igit vile nō solū est: sed parū vtilitatis valet: imo multo fortius deualet: vt ita dicat. hoc est dicere qd nocet et minuit valorē habentis. A manifestū igit est vitij vel pctm nō solū viliissimū ee: s; etiā longe deterius ipa vtilitate. Attendens igit ipa anima humana nobilitatem et dignitatē suā: attendēsq; ipam vilitatē vitorū suoz et pctoz: nō pōt nō indignari et sibi et illis: cū videat ea tā indigna dignitate sua. Et nō solum imensurabiliter lon

ge esse a nobilitate sua: sed etiā contraria illi
 & corruptentia illā. Quia ppter abiciē illa a
 se confestim & fugit ab illis. Quēadmodum
 regina inclita & magnifici cordis / fugeret a lu
 panari: tanq̄ a loco regali dignitate indignif
 simo. fugeret inq̄ cū aspernatiōe & despectu
 Et hec est indignatio quā brūshieronymus
 vocauit sanctā supbiā. quēadmodum si hō
 magnifici cordis projiciat a se vincula / vel cō
 pedes quib⁹ serui alligari solēt / aut opa ipsa
 seruilia facere dedignēt. ¶ Scire tñ debes q̄
 indignatio interdū ira quedā est: & pōt pce
 dere ex supbia / & magnificentia cordis / q̄ in
 terdum sancta est. & sancta supbia nō imerito
 nominat. Ex hac igit̄ erigit se / eleuat de oclad
 iutorē: imo eleuante mens humana sup vitia
 & peccata: conculcat ea spūaliter. aspernatio
 ne forti. Illud em̄ corde & quasi pedibus cor
 dis calcamus seu cōculcamus: qd̄ despiciū?
 Et indignatio ista sufficiens est ad p̄nalē iu
 stificationē: cū de imo subiectionis & seruitutis
 vitiōrū & peccatorū eousq̄ erigit & exaltat pe
 nitentē: vt sub pedibus cordis vitia habeat &
 pctā: forti aspernatiōe. s. cōculcans ea. ¶ Per
 viam eandem elicit artificio & virtute gratie
 dei a vitijs & pctis: ipsa execratio eorū. p̄ quā
 tanq̄ pphana / vel potius tanq̄ sanitati con
 traria: om̄imodeq̄ ei aduersantia & repugnā
 tia: longe eijciunt & projiciunt. Ita q̄ cor exe
 cratione h̄mōi p̄ditū: om̄em attractū eorum
 tanq̄ sacrilegiū repellat a se. Et attractū vo
 ca: nō solum desiderū ip̄sorū / vel dilectionez
 in ipsis: sed etiā cogitatū vel delectationē ip̄
 sorū. Illa nāq̄ execramus: que tanq̄ iniq̄
 adeo contumeliosa a nobis repellimus. Iux̄
 qd̄ dictū ē. Execratio aut̄ pctōri cultura dei.
 tanq̄ em̄ sacrilegā & tanq̄ nefariā eā a se re
 pellunt: & ab ea tanq̄ impietate fugiūt. Hec
 aut̄ execratio ad p̄nalē iustificationē tunc
 sufficiens est: cum ad hoc penitentē induxit:
 vt a vitijs & peccatis se longe facere velit: tā
 q̄ ab his quibus nō solum grauissime offendi
 tur: sed etiā ab his qui ea faciunt: largissime
 sepat atq̄ repellit. Nouissime vero p̄ eandē
 viam: elicit a vitijs & peccatis detestatio eoz
 p̄ quam resiliit ab eis quasi a maledicto & ana
 themate. Et tanq̄ ab his quib⁹ appropinquans
 om̄is: in dei maledictionē incidit & anathema
 id est sepatiōe ab ip̄so. & qd̄ om̄imō cōicare
 separi sit a deo. Lōicat aut̄ vitijs & pctis q̄ ea
 diligit: vel in se ip̄so recipit / vel sustinet / v̄l eti
 am cū in alio sustinet. De om̄i em̄ templo dei

expellēda sunt vitia & pctā: tanq̄ maledictio
 anathematisata. Et ppter hoc nec in se ea su
 stinere debet quis: vel in alio. Lū ipse & quili
 bet christianus templū dei factū sit. Hec igit̄
 sunt decem aromata que nominauit: ex q̄bus
 tyriaca sancte ac salutaris penitudinis confi
 citur & condit. Et de ipsis vitijs & peccatis ad
 iutorio diuino eliciunt seu colligunt. Iux̄ qd̄
 dicit aplūs. quia mittens deus filiū suum in si
 militudinem carnis peccati: de pctō damna
 uit peccatum. De ip̄so em̄ peccato in vere pe
 nitētib⁹ elicit damnationē peccati. Elicit em̄
 de illis vnū qd̄q̄ p̄nominatorū aromatiū. per
 quozū vnū qd̄q̄ / om̄is vere penitens dānat
 p̄p̄riū in se pctm̄. propter quod & sapientissi
 mus ille / & sanctus David dicebat. Peccatū
 meū contra me est semp. Faciliū em̄ ē om̄i
 peccatori / semp habenti vitia sua & pctā con
 tra se: elicere inde ista aromata. Om̄e em̄ vi
 tiū & pctm̄: p̄ semetip̄m & p̄ sua vicz que ei ad
 herent: vel q̄ ex eo sequunt: semetip̄suz dam
 nat & destruit. & per hec om̄ia vt non diligat:
 & vt ab eo recedatur: magnis vocibus clamat
 de ip̄so peccato / testimonio veritatis arguit
 spiritussanctus mundū. eliciens ex ip̄so pctō
 decem conclusiones istas: quibus & peccato
 ri simul cōcludit & pctō. Pctm̄ igit̄ est ip̄si spi
 rituiscō locus quasi dialecticus. vñ inferēs
 istas sententias siue cōclusiones p̄ occasionē
 quādā elicit. & pctis simul & pctōrib⁹ cōcludit.
 Et pctm̄ mediū ē spūscō: ad om̄es conclusio
 nes istas inferendas. Bñ aut̄ agit tecū o pec
 cator: qui p̄ istas cōclusiones eousq̄ artans
 & eousq̄ tibi concludit: vt ad x̄itatē vite redi
 re cōpelleris: qui reditus seu reuersio non est
 nisi penitudo ip̄a. & sequela penitudinis: que
 p̄nā nominat. Clerum scire debes qd̄ dixi de
 cōclusionib⁹ istis: q̄ p̄ similitudinē h̄ itelligo ad
 cōclones disputatorias. Lōclusus em̄ dicit q̄s
 vel cōclusum esse illi / in disputationibus h̄mōi
 qñ finibus x̄itatis vt ait Aug⁹ ita circūclusus
 ē: vt nullū ei pateat a x̄itate refugū / vel eua
 sio. qñ potius quocūq̄ se vertat: necē habet
 illud incidere. Sic se habet & de ipsis vitijs et
 pctis. quia solerter ac diligenter intuentē ea
 pctōrē: ex om̄i pte sic artant atq̄ diffugāt: vt
 necesse habeat ab eis recedere: vel fugere: &
 in p̄nominatā x̄itatē incidere. Quapropter
 māifestū ē: necessariū eē ac saluberrimū pctō
 rib⁹ pctā sua & vitia corā oclis suis h̄ se sp̄. inde
 cū adiutorio diuīe gr̄e tot medicamēta salutis
 hauriri p̄t: tot aromata spūalia: q̄t nomiaui

Capitulum XXV

tibi. Et cum vnūquodque eorum attenderis studi-
osius ac intimius: inuenies nullū eē quod nō
aliquatenus ledat ac vulneret vitia et pecca-
ta: interdū autē etiam mortificet illa. Timor
enī cum fortis fuerit / expellit peccatū: sicut dicit
Eccēs. Nec solum expellit ipsam opationē peccati
phibens eam eē in opatione: vel opante: sed
etiā ipsam voluntatem opandi mortificat et ex-
tinguit. Sic se habet et de ira / et de pudore / et
alijs p̄nominatis aromantibus: quia cū inua-
luerunt: aut ipsa vitia aut peccata debilitant: aut
propterea extingunt: interdū etiā ipsas cogita-
tiones a cordibus humanis phibeāt. Ita eti-
am vt nec cogitare nec peccare velit. Nec re-
putandū est tibi leue vel modicū: si motus et
opationes peccatorū et vitiorū cessant: p̄pter de-
cem p̄nominatas dispositiōes. Abultum enī
debilitatū est vitium: cum ad hoc redactum est
vt mouere nō possit peccatorem: nō soluz ad
op̄ peccati: sed nec etiā ad voluntatē vel cogi-
tationem ipsius. **C**A manifestū est igit̄ tibi
ex omnibus his qm̄ decē iste dispositiōes attri-
tione sunt vel etiam attritiones quedā veteri
hoīs. Ex quibus si eousq̄ inualuerint: sequit̄
contritio eiusdem: que ē mortificatio et anul-
latio ipsius siue victoria. Juxta consuetudi-
nem scripture que dixit. **L**ōtritos hostes po-
puli dei: cū ab ip̄o victi sunt. Qua p̄pter sum-
mope intendendū / vigilandū / et modis omni-
bus puidendū / et laborandū ē: vt iste disposi-
tiones: que p̄culdubio dei dona p̄ciosa atq̄
magnifica saluberrimaq̄ sunt: ab ip̄o ip̄petren-
tur: qd̄ indubitanter fiet p̄ iugem inspectionē
assiduāq̄ recogitationē impietatis atq̄ per-
nitiositatis / seditatis / et turpitudinis / cetero-
rumq̄ malorū: que vel ipsa vitia et peccata sunt:
vel p̄ iustissimū dei iudiciū irrogāda sunt ip̄is
peccatoribus: ab eis dē recedere negligētib̄.

Quedam dispositiones corporis iuuantes
orare volentem. La. XXV

S

Boniam autē

q̄ multa sunt que ofoni adminiculā-
tur et validū etiā eidem p̄stent ad
iutoriū leuiāq̄ ipsa sibi. **L**ōueniēs ē vt ea tibi
nominē et numerē. Dico igit̄ q̄ vnū ex his est
positio seu dispositio corporis: qualis ē p̄stratio
ip̄i corporis: genuflectio eiusdē: expansio manu-
um: et eleuatio eorundē: siliter erectio oculoꝝ
ad celū. **H**is enī nō ē dubiū: et vnoquoq̄ eorum
orationē adiuuari: vt deuotior: et obnoxior sit.

p̄pter qd̄ et ecclesia dei statuit et obseruat: vt i-
missarū celebrationibus sacerdotes expansis
manibus orent. **P**resertim ab ea hora q̄ sur-
sum corda canit. **S**it autē in rememoratiōez
dei ac dñi n̄ri iesu christi q̄ expansis manibus
et semetip̄m / et orationē suā / in ara crucis obru-
lit: hui⁹ sacrificij et ofonis rememoratio et est /
et fit in missa. **Q**uā ego autē video: illa dispo-
sicio corporis vniciq̄ in ofone sua et habenda
et cōseruanda est: p̄ quaz adiuuari se maxime
sentit. **S**cio nāq̄ genuflectionē quibusdam
eē impedimētū ofoni. **S**iliter et crebras genu-
flectiones / laboriose nāq̄ sunt: et p̄pter h̄ de
cogitationib̄ nō nihil in se rapiūt. **E**t ob hāc
cām cor humanū ad deū totaliter colligi nō
sinunt: p̄pter qd̄ omnium dispositionū corpo-
ris mihi cōuenientior videt̄ esse accubitus: q̄
incūbif̄ sub podiāculo alicui maxime ex parte
sinistra: magis enī quietat corpus magisq̄ li-
berū p̄mittit eē cor in cubitu h̄mōi. **Q**uimmo
expedire mihi videt̄ orantibus: vt quieto cor-
pore ab omni molestia: et libero corde ab omni
mala distractione: seu solitudine sint in ora-
tione: sicut scriptū ē de iosophat: q̄ timore p̄-
territus: totū se cōtulit ad orandū dñm. **D**a-
uid autē prudentissime intelligens: quia cogi-
tationes cor humanum rapiunt: interdū q̄si
violentia quadā. **I**nterdū autē et furant̄ ipsuz
etiam sibi ipsi: tanq̄ enī sibi ipsi p̄dit: si cogita-
tione aliqua auertit̄ ab ipsa intētione et atten-
tione ofonis: et nescit vbi sit aut quo deuen-
rit: p̄pter quod dixit furant̄ cogitatiōes h̄mōi
cor humanū. **F**urant̄ inq̄ et surripiunt sibi ipsi
ita vt illa hora et vbi sit ignorat: et q̄ male: q̄q̄
indecenter se habeat: omnino nō videat. **E**t p̄-
pter hoc dixit. **N**unc inuenit seru⁹ tuus cor su-
um vt oraret te ofone hac. **I**nuenit inq̄ tanq̄
p̄ditum prius. **Q**uid enī aie rōnali indecenti-
us: q̄ q̄ ab ope cui summope insistendum est
eidem mor̄su musce vel pulicis rapiatur: et vt
ab ip̄o deo cui ex totis intimis suis adheren-
dum est: etiam tactu pedis vnus musculē ab-
rumpitur. **Q**uid enī turpius q̄ neglecto tam
necessario / tanq̄ salutari opere: videlicet ofo-
nis tam arduo tanq̄ discriminoso negotio:
causa videlicet qua de vita eius agitur: vt de
morte: s̄ effugiat: et recedat ad vitam: sequi
musculas cogitationum huiusmodi: eisq̄ cir-
cūferri ita vt de eis ludere videamur. **H**e sūt
aues quas **A**braam abigebat a sacrificio: nec
ignorum tibi eē debet ofonē eē sacrificiū iux-
modū quē doceber̄ i sequētib̄. **H**e sūt musce

T

T

morientes. que teste Salomone in ecclesia
ste. c. vi. Perdunt suauitatē yngenti. quod s-
yngenti est ofo. Est em̄ ofo yngenti. sic fa-
ciam te scire in sequētibz om̄es dolores cor-
dis mitigans. om̄es morbos eiusdē ⁊ vulnera
sanans. mira ⁊ incredibili suauitate pfundēs
illud atq; letificans. sup om̄ia etiā aromata/
flagrantia. suauitas redolens ⁊ spirās. h̄mōi
aut suauitatē nō dico meritū vel substantiaz
pdunt muscule antedictē. Nō em̄ patiuntur
cor antedicta suauitate pfundi. Nec ipaz ora-
tionē eē delectabile aut iucundā. Et de his fa-
ciam tibi certitudinem in his que sequuntur
post hec. Tu igit erubescē/abominare ⁊ ab-
horre nō solū in sacrificio ofonis sed etiam in
om̄i alio ope/ muscarū h̄mōi agmina in corde
tuo sedere vel volitare. Ne tibi dici possit: q
beelzebub es. qd̄ interpretat vir muscarū. Auert
te cor: tuū a muscis h̄mōi. ⁊ ne exponas illud
comedendū ⁊ inq̄nandū eisdem. sicut qbus-
dam moris est: qui tanta desidia atq; ignauiā
pigrescunt. vt ex muscare se. ⁊ muscas h̄mōi
a cordibus suis abigere vel nō valeant vl̄ nō
velint. ¶ Protegendū igit est cor ⁊ operien-
dum q̄diu in egypto p̄sentū tenebrarū atq;
mortis viuimus a muscis h̄mōi. Egypt̄ nāq;
ista musca grauissima diuersi generis supabū
dat. Quā ppter quēadmodū decaluatis hoī-
bus musce frales infeste sunt: ⁊ plurimū mo-
leste. Sic nudis a sanctis cogitationibus ⁊ af-
fectionibus aiabus: bellum cōtinuū indixere
musce iste sp̄iales. Aut igit ex muscaroio at-
tentissime atq; cōtinue discipline: necesse ha-
bes muscas istas incessanter abijcere: ⁊ te ab
impulsionibus earum defendere. Aut ca-
put tuū. p̄tegere atq; semp tenere scā aliqua
⁊ forti occupatione. Sola em̄ corda ociosa pa-
tenter exposita sunt inq̄namēt ⁊ aculeis mu-
scarū h̄mōi. Reminiscere autē quia sp̄uscūs
abominat ⁊ effugit cor muscosum. i. plenum
seu occupatū muscis h̄mōi. ppter qd̄ scriptū
est in libro Sapient̄. qz sp̄uscūs discipline au-
feret se a cogitationibus que sunt sine intel-
lectu. Manifestū etiā est tibi. om̄i homini dī-
splicere in habitaculo suo muscarū multitudi-
nem atq; frequētiam. q̄to magis spirituiscō
displicet abominanda ista muscositas in cor-
de humano. quod est indubitāter habitaculū
sp̄us sancti baptismali/ scificatione sacratū. Re-
misi etiā debes sermonis quē dixit de seipsa
sapientia eterna: que ē christus dñs. Ego inq;
sapientia/ habito in cōsilio ⁊ eruditio inter sus-

cogitationibus. Ab erito etiā totis studijs ⁊
viribus vacandū ⁊ insistendū ē eruditio cogi-
tationibus vniciq; fidelīū: vt p̄sentem habe-
at in corde suo christū dñm: quā p̄sentia quid
salubrius: quid iucūdius: quid beatius cogi-
tari pōt aīe humane/ illā vel modicū sententi-

petitio lachrymarū ex peccatorū recorda-
tione vel spiritualis mentis. La. XXVI

St aliud adiu

torium validissimū: ⁊ inexpugna-
bile ofonis lachrymositas vel la-
chrymarū p̄fluuium. Dicit em̄ expositio lib-
thobie. q ofo deū lenit. lachryme vero cogūt
ipsum misereri. Lachrymosa igit ofo: nō so-
lum placita seu placida est deo: imo etiā vio-
lenta in ipm. cum ei cedere vel succūbere ne-
cesse habeat. inuincibilis vsq; q̄q; om̄ipoten-
tissima creatoris virtus. Quā ppter tota dili-
gentia/ totisq; conatibz exq̄rēde sunt lachry-
me orantibus. Et intendo q sunt exq̄rende
duobus modis. vic ⁊ petēde ab ipō actore et
largitore largissimo bonorū om̄iū deo. ⁊ mo-
dis quos tibi hic exponā procurande. Peten-
de siquidē vt donū gratuitū diuine bonitatis
Quēadmodū em̄ gaudiū in sp̄uscō: ē vnum
de donis ⁊ fructibus sp̄us sancti. Sic ⁊ donum
lucrus siue lachrymarū piarū: nullatenus du-
bitandum est eē donum dei. Quēadmodum
igitur sicut audiuiisti in p̄cedentibus ex
v̄bis beati Greḡ. quia ire dei tunc resistit: cum ip-
se qui irascit opitulatur. Sic ⁊ ab eodem pe-
tendum est om̄e adiutorium: per quod ire re-
sistatur eiusdem: ⁊ exp̄sse ac confidenter. Di-
cendum est ei. Dñe misericōdie qui misereri potū
us eligis q̄s irasci: ⁊ cui sp̄ magis placet p̄cere
q̄s vl̄cisci. qui vis nō solum vt resistat ire tue:
sed etiam teneri vis ⁊ teneri te facis ab eis q̄-
bus das vt misericordiam tuam obnixe deuo-
teq; dep̄centur. Da mihi illud validissimū cō-
tra iram tuam adiutorium. s. piarū lachrymarū
profluuium. Impigua sacrificium orationis
mee. ⁊ irriga piarum lachrymarum aspersio-
nibz: cui cogi etiā ad miserandū sp̄ placitissi-
mū ē. Da hāc virtutē ⁊ fortitudinē ofoni mee q̄
te teneat ⁊ auertat ab ira tua q̄ te placitet et
cogat etiā misereri. Da piarum ⁊ sanctarum
lachrymarū copiā: q̄ ⁊ extinguat ire tue icēdiū
⁊ ardores sempit̄nos. q̄s vitijs ⁊ pctis merui
⁊ ipos ardores ꝑcupiscētiarū ⁊ aliarum pesti-
um cordis mei. Dñe misericōdie: cui nūq; ꝑ se pla-

Capitulum

cent vel hi vel illi ardores. et cui semper placet
eorum extinctio. da capiti meo aquas. et oculis
meis fontem lachrymarum: quibus extingua-
tur ardores isti. sic petebat hieremias. Do-
mine misericordie que percussisti petras in de-
serto et fluxerunt aque. torrentes inundaue-
runt. pcutite cor meum quod et aruit. quod et obduru-
it in petra durissima. pcutite inquam gladio verbi
tui penetrabiliori omni gladio ancipiti. pcutite
inquam et transfige in intima. et transuerbera in p-
fundissima sua. ut medullitus et ex totis inti-
mis suis doleat. tunc enim erumpent torrentes pi-
arum lachrymarum ac sanctarum. Domine misericordie ex-
pandi manus meas ad te. quoniam anima mea sicut ter-
ra sine aqua tibi / sitiens scilicet imbrem lachrymarum:
et exitus aquarum deducere per seipsam totum hoc
est per omnes partes vite sue: et per omnes etates
scilicet gradus et officia: in quibus non custodiuit
sacratissimam ac saluberrimam legem tuam. Domine
misericordie quot et quantum caris meis hominibus im-
pendi istud humanitatis officium: vix ut de
morte eorum dolerem inconsolabiliter. et ut mor-
tuos ipsos lugerem lachrymabiliter. Da obse-
cro ut mihi istud impendam coram te / ut vix de
ipsa morte mea spirituali que inconspicibiliter mor-
tibus illis carorum meorum est deterior: magis que
lugenda. Doleam pro magnitudine illius. et luctu
acerbissimo me ipsum / morte ista turpissima
mortuum / lugeam coram te. Domine misericordie que tur-
pem. que indecens est et que mihi pernitiosam mor-
tem meam cogitare coram te / et me mortuum con-
spicere. animam meam scilicet in feretro seu sepulchro
corpis mei iacentem mortuam conspicerem. et hoc
corde tepido et nullo dolore tacto. atque siccis
oculis. quod est dicere nullis inde lachrymis per
fluentibus. Domine misericordie / tanta duricia tantaque
ariditate oculorum / non possem intueri cadauer
alicuius ex caris meis. Unde igitur ista insensibi-
litas atque peruersitas cordis mei: ut cadauer
anime mee mortuum absque dolore acerbissimo
et luctu conspiciam. Et quod est ad cumulum
malorum meorum: tanto mihi magis dolendum
esset de morte anime mee: quanto minus de ea do-
leo: tanto namque longius sum a vita et salute ip-
sius: quanto minus mortem et vulnera eius sentio
Et ego miserrimus tanto minus inde doleo:
et inde minus vel potius minime. cum inde ma-
xime dolendum esset. Domine misericordie. scio quod mor-
tuus: nec semetipsum vix mortuum: nec alium mor-
tuum lugere vix potest. Vix enim solorum
semper est lugere mortuos. quorum mortem siue
ipsum mortuos: vel vident vel audiunt mor-

tuos esse. Et hoc vix operatur in eis ipsa na-
turalis attinentia siue propinquitas. In hoc
igitur manifeste cognoscere debere me mor-
tuum esse. quod mortem meam non lugeam. In
compabiliter enim plus sum mihi: quam aliquis
alius: quia propter incompatibiliter acerbius ip-
sum lugerem ex morte. propria si in hoc permit-
terer. Lugerem inquam ex affectu vel affectione
gratie: quam quicumque ex caris meis affectione vel
propinquitate nature. Da domine misericordie
etiam dona gratie tue: ut cumque video et mortem
meam: ut cumque de illa doleam. sed dolore adeo
exili adeoque exiguo: ut non ex illo me viuam
vel viuere presumere audeam. **L**ertissimum
tamen est mihi non vixquamquam extinctam esse gra-
tie tue vitam in me. sic enim videre: et sic do-
lere proculdubio vite est: licet exigue et exilis / et
viventis vix exigue et exiliter / ad vitam ple-
ne gratie atque perfecte. Jam igitur cepisti in-
tantum et totum viuificare me. Perfice obse-
cro domine misericordie tante pietatis atque
mihi necessarium inceptum: ne permittas in ip-
so cepto istius vite initio me suffocare. et in mor-
tem pristinam recidere. Uides in me aliquem
habitum iam tue inspirationis. Inspira vix te-
rius in me spiraculum vite tue. Insuffla in me
largius spiritum sanctum tuum. donec fiat in
animam perfecte viuentem vita gratie tue. **L**
Perfice in me dolorem interiore: quo senti-
am totam et tanta mea mala: que medullitus et
ex totis intimis meis in conspectu misericor-
die tue doleam. tunc enim erumpent ex corde
meo lachryme salutare: veri nominis vide-
licet de laceratione mentis mee. Unde enim
lachryme nominate sunt: quia de anima lace-
rata te percutiente scilicet et lacerante profluunt
Tu enim es domine qui sic vulneras: sic me
deris sic percutis. et manus tue sanant. Vul-
neras vix gladio acutissimo verbi tui men-
tem humanam: lacerans dolore penitentie
et lachrymis sanas. **C** Domine misericordie
dolore isto et lachrymis satisfaciens iusticie
tue: vindicta nobilissima qua me ipsum tor-
torem et lictorem meum atrocissimum effici-
as. Ita non frustra lacerem: quin potius tor-
tum me comminuam et conteram. Nihil inte-
grum quod in omnibus que displicent boni-
tati tue permittas esse vel viuere in me: si-
cut David dixit. Et comminuam eos ut pul-
uerem ante faciem venti. Hoc tantum est gra-
tia tua: et hoc est gratie tue virtus que gratia
dicis. **S**ed cum dederis mihi lachrymas huius

piarū pfluuiū. vt lutū platearū delebo inimi-
 cos illos. i. rotam cateruā opationum/ locuti-
 onum/ affectionū/ & cogitationū. q̄ in me mi-
 litabāt aduersus aīaz meā. Quēadmodū em̄
 inundatio pluuiialis lutū de plateis emūdat
 & diluit ab illis. Sic inundatio lachrymarum
 mearū totā fetulentā vitiorū & pctōrū meoz
 diluet/ & delebit omnesq; feditates vite mee.
 Omnes grad⁹ & officia que illis inq̄nata erāt
 emundabit. Renouabis in me miraculū p̄ fi-
 guram iucūdiſſimā & admirabilē. vīcz ſbmer-
 ſionis Pharaonis: & totius exercitus illi⁹ ſb-
 mergens in mari rubro. i. in aquis amarissi-
 mis lachrymarū mearū. om̄em iſtam miliciā
 diabolicā que militauerat aduersus animā. &
 om̄em iſtum exercitū ſez egyptiū. hoc ē tene-
 brarum & mortis reducens ſup eos aq̄s ma-
 ris. i. lachrymas copioſas & inundantes ama-
 riſſime penitudinis. Dñe miſcōdie q̄ oīa ad-
 nutū & liquidū intueris. an poſſum ego dedu-
 cere aquā de petra aridiſſima atq; duriffimā
 cordis mei. Hoc em̄ ip̄e Moyses. p̄poſuit fi-
 lijs iſrael dicens. Audite rebelles & incredū-
 li. nunq̄d de petra iſta poterimus vobis edu-
 cere aquas. Educere poterat vtiq; & potuit
 nō p̄ ſe neq; virtute ſua. ſed potuit & fecit per
 te dñe miſcōdie & p̄ om̄ipotentiffimā v̄tutē tuā
 Sicut igit̄ affuisti Moysi ſeruo tuo/ & fecisti
 in eo & p̄ ip̄m grande illud miraculum/ q̄ edu-
 xisti aquā de petra/ & abierunt in ſicco flumina
 Sic adesto mihi & opare p̄ me & in me ip̄ſo vir-
 tutem. cui⁹ illud miraculū figura pulcherrīa
 fuit. p̄cutē igit̄ dulciſſime miſerator meus pe-
 tram iſtam aridiſſimā & duriffimā: & fac in ſic-
 co iſto cordis mei abundanter abire flumina
 lachrymarū. Re p̄cas obſecro a dira & dura p̄-
 cuſſione petre iſti: que nō ſolū p̄cuti digna eſt
 ſed etiā cōfringi atq; cōminui. **E**ffunde do-
 mine miſcōdie fluēta lachrymarū ſup aridam
 mentē meā. Sic p̄miſiſti p̄ Eſa. p̄phetā tuū: &
 fac etiā eam terrā irriguā quā cōſpicias miſe-
 rabiliſter arentem. Da mihi irriguū iſtū/ imo
 da mihi vtrūq; irriguū ſup⁹ vīcz & inferius.
 vt nō ſolum ab inferiori. i. ab inferno & doleā
 & fleam p̄ eo ſcz q̄ me expectant tormenta in-
 fernalia. imo etiā p̄ amiſſione ſupnozū gaudi-
 orum. i. celeſtiū. Faceam obſecro ſicut ortuz
 irriguum cui⁹ aque nō deſciunt: ne deſciant
 cordi meo. Dñe miſcōdie riuū piarū ac ſaluber-
 rimarum lachrymarū tādiū mihi ſint ſaluta-
 res q̄ diū mihi prodeſſe p̄r. q̄ diū tanta ē vir-
 tus earum & gratia/ ne reſerues obſecro gra-

tias eterni fletus: qui nulli prodeſſe poterūt.
 De quo fletu dixiſti. Ubi erit fletus & ſtridor
 dentium. Da mihi fletū q̄ nō ſolū mihi ſaluta-
 ris eſt: tibiq; placitus: & irā tuā placans/ licet
 iuſtiſſimam. ſed etiam beatitudo eſt. ſicut tu:
 ipſe teſtatus es dicens. Beati qui nūc fletis
 qm̄ ridebitis. Da mihi lachrymas que ſemīa
 ſunt phenniū gaudiorū: in quibus qui nūc ſe-
 minant: in exultatione metēt. Da mihi luctū
 p̄ quo daturus es gaudiū. Da mihi ſp̄m me-
 rois: p̄ quo daturus es pallium laudis. Dñe
 miſcōdie da mihi ſic p̄uidere infernū vt p̄uſio
 eius gratiā compunctionis mihi prouocet. ſi
 em̄ dixit de te doctus doctor magnus Greg⁹

Dñe miſcōdie magnifica & mirifica ſimul me-
 cum miſcōdiam tuam dulciſſimā: iuxta modūz
 quo eum magnificas & mirificas: cum latro-
 nibus & alijs ſcleratis: qui cum vident ſe iux-
 ta modū delicti ſui. ſibi paratū incendiū vel
 aliud patibulum. p̄cidunt ad pedes iudicis/
 ſeu p̄fecti clamantes ad ip̄m p̄re vehementia
 timoris pariter & doloris de im̄nētī ſibi mor-
 tis ſupplicio. Clamantes inq̄s nō ſolū obnixē.
 ſed etiā ſupra modum diſerte: flagitantes mi-
 ſereri ſibi iudicē. **D**ñe miſcōdie nullū habēt
 ibi doctorem: qui eos ſupplicare doceat & p̄re-
 cari. nō habent librū quem inſpicientes/ acci-
 piant inde diſſertitudinem illam deſcātōis.
 Nō eſt ibi fons vel puteus vel aliud vñ aquā
 hauriant lachrymarū: ſolum patibulū quod
 lignum aridum ē aſpiciunt. ſolū incendiū vel
 aliud ſibi paratum attendunt ſupplicū. **I**nde
 accipiunt deſiderabiliſſimā mihi & ſimilibus
 mihi peccatorib⁹ deſcandi diſſertitudinem.
Inde hauriunt vbertatē largiſſimam lachry-
 marum. **I**nde placāt iudices ſuos. **I**nde dat̄
 eis plerūq; venia/ & ignoſcāt eis merite mor-
 tis ſupplicū. **F**ac mecū ſimilem obſecro miſe-
 ricordiam: vt de infernali patibulo: & de gehē-
 nali incendio: ſillem diſſertitudinem accipiam
 & ſimilem copiam lachrymarum prociēs co-
 ram te ſupplicanſq; / et ex totis p̄cordijs meis
 poſcēs a te domine ieſu chriſte: qui iudex me-
 us es: imo omnium viuozum iuſtiſſimus pa-
 riter & clementiſſimus. **P**oſcēs inq̄s/ vt igno-
 ſcas mihi & culpas quas cōmiſi: & penas om-
 nes quas merui. mirifica mecum magnificaz
 miſericordiam tuam in hoc. vt de ip̄ſo tam
 arido infernali patibulo colligam dignos fru-
 ctus penitentię / de eternis flammis et tene-
 bris. aquas frigidiffimas lachrymarum/ que
 omnes ardores concupiſcentiarum mearū/

Capitulum

irarum/ odiorum/ et aliarum pestium quibus tam
damnabiliter arsi: totusque vastatus sum: extin-
guere preualeat. Da mihi de morte ista eter-
na et infernali viuiscere per timorem ipsius et do-
lorem: qui mihi esse debet pro eo quod eam tam mul-
tipliciter tamque execrabiler merui. Da mihi
igne infernali extinguere ipsius incendia.
Hec enim sunt gloriosa miracula omnipo-
tentissime virtutis et misericordie tue: quibus
de tanta tamque horrida morte eternali vitam eli-
cis penitentibus ut de tantis tamque formidan-
dis incendiis saluberrimum refrigerium pre-
sentent sibi ipsi: mortem eternam conuertens eis
in eterne vite antidotum: per gratiam penitenti-
nis: et ipsum ignem eternum in refrigerium et
extinctionem eiusdem salutarem inde eis ef-
ficiens medicinam. Sic domine misericordie mirificas
misericordias tuas in eos: quos per gratiam pe-
nitentis reuocas: reducis et conuertis ad te
Ihesu sunt misericordie mirificentie misericordiarum tuarum
quas petebat sapientissimus et illuminatus
a te sanctus Dauid cum dicebat. Admirifica mise-
ricordias tuas qui saluos facis sperantes in
te. Quid enim mirificentius cogitari potest: quam
mortuorum seu morientium virtus adiutorium:
ut ipsa se ipsam vincat. Homo enim refert an dicat
mors ipsa se vincere/ an penitentes mortem
ipsam mortem infernalem: per ea morturum: et ip-
so igne eterno: extinguis illum penitentibus
Ista domine misericordie tanta glorie tue tamque stupen-
da miracula atque magnalia. Placeat tibi ope-
rari in me. Aperi igitur oculos cordis mei: et illu-
mina eos: ut parata mihi iustissimo spem ac pro-
omnia laudando iudicio tuo supplicia videam
et intuear: cum debito timore pariter et dolo-
re: tunc enim verteret mihi in medicamenta sa-
lutis: tunc mors illa eterna erit mihi in vitam
et incendia in refrigerium: et ignis ille in extin-
guibilis in aqua frigidissimam. Domine misericordie
satis apparere potest mihi quia velata facie: et
velatis oculis ad infernale duco: suspendium
si tam prope positus illi patibulo: illud videre
non valeo. Si enim illud viderem: quomodo non omnia homini
bona mihi pro illud occasionaliter fierent te ad-
iuuante: qui latronibus et alijs sceleratis fuit
per inspectionem infernalis patibuli. Domine misericordie ele-
ua oculos meos ut reuelata facie intueri pos-
sim paratum mihi eternale supplicium: ut inde
colligam saluberrima illa medicamenta que dixi
propter hoc enim et tu ipse rex solus et dominus san-
ctorum: tu laus et decus omnium: velari faciem

tuam et oculos tuos instar latronis passus es
ut nos spiritualiter et interi sic velatos et ad eter-
nale patibulum sic ductos reuelares: et reuela-
ta facie eterna supplicia ad que ducebamur vi-
deremus ut reuelata facie mirabilia. Dele-
ge tua consideraremus: et gloriam tuam reuela-
ta facie contempleremur. De via illa scilicet qua
ducebamur ad infernale patibulum per inferis la-
tronibus alijsque sceleribus subiisti. Illumina
obsecro domine misericordie oculos cordis mei: ut vi-
dere tot et tanta mala culparum: et penarum me-
arum preualeam. Qui enim videtis tot et tan-
ta mala cuiuscumque alterius non dolere et non luge-
re possunt: quanto fortius mea propria absque dolo-
re et luctu acerbissimo videre non potero.

Domine misericordie tu precepisti per prophetam tuum di-
cens unicuique peccatorum qui reuerti cupi-
at ad te: placentium facynigeniti. Hoc igitur quod iu-
bes me facere: et scis me non posse facere: nisi
munere magnifico misericordie tue plange. Da ut
faciam sicut dicebat sanctus et doctus a te be-
atissimus Augustinus: dicens. Domine da quod iubes
et iube quod vis. Tu domine misericordie precepisti sumi-
liter. Plange quasi virgo super spolum puber-
tatis tue. Scio domine te docente: quia et incom-
parabiliter longe acerbior: et placentius et luctus
congruit miserie mee tu enim es domine sponsus in-
fantie mee: qui animam meam in sacramento ba-
ptismi desponsasti: et illam regali matrimonio
honorasti: et exaltasti illam utique pauperrimam
vilissimam/ miserimam/ omnique bono tunc indi-
gnissimam/ cuius matrimonium tam inclitum tam no-
bilis: fidem non seruauit anima mea omni dam-
natione dignissima. Rupit tibi fedus tam sub-
limis matrimonium: amisit te incogitabilis glo-
rie sponsum: adulterata post diabolum qui est
mors: et que tanta tam sacrilegi adulterij impie-
tate non meruerim: quis illam expiare suffici-
at: que supplicia excogitari possunt: quibus illa
indigna non sint. Tu ergo domine misericordie cui a deo
placite sunt lachryme penitentium: tui adeo ac-
ceptus est luctus eorum: cui dolores interne
ac vere penitentis: per peccatis et delictis eo-
rum satisfaciunt. Luctus iram iustissimam extin-
guunt et placant lachryme compunctionis eorum.
Da mihi obsecro dolores istos: da luctum
istum et lachrymas qui scis te non posse placari
mihi: et me non posse placare tibi: nisi donis
gratuitis misericordie tue. Hec posse redire ad am-
plissimum copiosissimum dulcissimumque finem
misericordie tue: nisi per hec mihi tam salubria/ tam
mihi necessaria/ tamque placida dona pietatis et

dulcedinis tue. Absit a te dñe misericordie vt dolores istos mihi deneges: qui eterna gaudia mihi promittis: et offers. Absit vt lachrymas istas saluberrimas petens: repulsam patiar: qui aqua vite / et torrentē phenicis voluptatis mihi promittis: et ad illam me et p prophetas et p temeripm inuitare nō cessas. Tu em dixisti p prophetā tuū Esa. Omnes sitientes veni te ad aquas etc. Ad aquas inq̄ doctrinarum gratiarū et lachrymarū. Vñ ore tuo sacratissimo in euāgelio Johis dixisti. Qui sitit veni ad me / et bibat aqua vite gratis. Dñe misericordie si dolores istos denegas mihi: q̄ fronte vel audacia sperabo a te eterne felicitatis gaudia. Si lachrymas amarissimas mihi prestare nō dignaris: quales sperare potero vel audebo a te dulcissimas aquas torrentis voluptatis tue. Dñe misericordie istam sitim p̄nialitū lachrymarū tu dedisti mihi in corde meo: hāc esuriem panis similiter. Da igit̄ et mihi saturari et ipsi. Iste nāq̄ luctus quo esurio et sitio iusticia tua est: qua nō solū iusticias sed etiam iustificas penitentes. Dñe misericordie tu p̄misti ore tuo sacratissimo in euāgelio tuo esuriētibz et sitiētibz iusticiā: qm̄ ipi saturabunt. Adimple in me p̄missionē tuā: qui p̄donasti mihi istā esuriem et sitim istā. Dñe misericordie: lachryme iste sunt vinū cōpunctionis: hoc vino pota me: hoc pane lachrymarū pasce me. Tu em es qui das escam esuriētibz et nō minus potum sitientibus. Tu em p̄cepisti vnicuiq̄ pasce esuriēte: pota sitientē. Exurge dñe deus meus in hoc p̄cepto quod mandasti: et adimple illud in me. Fac mihi lachrymas istas panes die ac nocte: sicut fecisti Dauid p̄pter qd̄ ip̄e dicebat. Fuit mihi lachryme mee panes die ac nocte: qd̄ est dicere refectiones. Liba me pane lachrymarū / et potum da mihi in lachrymis: et in mēsurā magnā vtiq̄ et largā. et magna quippe ariditas mentis mee / magnā irrigationē requirit / et magnis sordibus abluendus: magna copia lixiuij ē opus / et magno rum incendiozū extinctio. Nō nisi magnaruz aquarū sup̄effusionibus effici pōt. Vel da domine misericordie mihi potū in lachrymis: in mēsurā quacūq̄ siue q̄taciūq̄ bñiplaciti tui. Uide me grauit̄ deliquisse et peccasse: cuz denegas mihi potus in lachrymis in mēsurā quē admodū fieri mos est in monasterijs vbi grauit̄ peccātibz monachis subtrahit mēsurā vini que vulgo dicit iusta. Dura et dura ē ista vindicta: qua tam grauit̄ infirmanti tā

periculose egrotanti subtrahis vel denegas hanc medicinam salutis / et panem suauissimi odoris. Dñe misericordie si placēt tibi dolores isti interne et de penitudinis: et si reputes eos vin dictam iustā. Da eos mihi q̄tū acerbos volueris. Da eos p̄fundissimos et intimos: ita vt si placeat tibi totus imoziar doloribus hmōi: totus dissoluatur et abeat totus in lachrymas: et hoc sit mihi consolatio de imensitate pietatis et dulcedinis tue / vt affligens me doloribus istis nō pcas mihi vsq̄ ad mortē corpis mei. Dñe misericordie nō fuit a seculis pctō: adeo scelerat⁹ adeo execrabilis: adeo bonitati tue odibilis: qm̄ vna morte corpis sui si eam cum amore et honore tuo sustineret: eāq̄ tibi offerret: omnia scelera sua atq̄ facinora non expiaret / et iram tuā iustissimā quātracūq̄ aduersus eam excādesceret: nō extingueret et placeret. Domine misericordie hanc mortē nō audeo mihi inferre nec manus mihi iniicere: verū tñ desiderio est mihi: si esset bñiplacitū tuū in gladio vbi tui / totus confossus corde / totusq̄ vulneratus doloribus istis: viuificis p̄nialibus. f. p̄ acerbitate eozū corpe morerer et corpus meū morte hmōi moreret. Accidit plerūq̄ domine misericordie vt moriant hoies morte corpis: p̄ doloribus et tristitijs seculi hui⁹. Utinam et mihi dare a te vt imorerer doloribus istis p̄nialibus tam tibi placitis / tam mihi salutaribus et necessarijs. Dñe misericordie mihi tam gratū fuit p̄pter bonitatē tuā desiderare mori / etiam p̄ te morte corpis: que p̄secutorū gladijs inferretur: quāto igit̄ gratior tibi esse debet et ē indubitanter mors ista: quā desidero mihi inferri gladio vbi tui: cruciatulq̄ et dolores isti penititudinales. Et si igit̄ nō est bñiplacitum misericordie tue vt vsq̄ in mortē corpis doleam doloribus istis: placeat obsecro pietati tue vt doleant vsq̄ ad effusionem largissimā lachrymarum: et eousq̄ vt exitus aquarū deducant oculi mei: quia nō custodierunt legem tuam. Dñe misericordie da mihi sic cognoscere: sicq̄ iugiter intueri tot et tanta mala mea / detrimēta scz ip̄arū viriū naturalium mearū: que abusi onibus opex ita lese et vulnerate sunt. Detrimēta gratiarū tuarum que p̄ illa amisi et extinxi in me: etiam detrimēta glorie eterne hereditatis ac felicitatis: quibus me exhereditaui: quibus me priuauit atq̄ totaliter spoliaui. Et ecce nudus / ligatis velatisq̄ oculis in star ribaldi vilissimi et latronis sceleratissimi: duco ad infernale patibulū: qui rex corona

Ik

L

e

Capitulū XXVII XXVIII

nus fueras in sacramēto baptismi ad regnum
tūū celestē / q̄ lugubre spectaculū facio de me
ip̄o oīb⁹ viris miscōie. imo etiā cunctis in q̄
rum cordibus vel modicam stillā tue pietatis
dedisti: q̄t ⁊ q̄tis derisōib⁹ demonuz pareo
q̄tis ⁊ q̄ asperis insultatiōib⁹ eoz expositus
sum: Insultare mihi nāq̄ merito ⁊ veracissi
me possunt: mihi inq̄ miserrimo atq̄ vilissi
mo dicētes. Ecce iste factus est sicut ynus ex
nobis. In hoc vtiq̄ / q̄ tam vilissim⁹ aposto
ta flāmis eternalib⁹ ⁊ tenebris cū ip̄is adiudi
catus sum. Et qui dānabiliter associaui me ip̄
sis in culpa apostasie. i. recessiōis a te / ordi
rectissimo associari eis debeo in pena dānati
onis eterne. Hoc autē pl⁹ habz apostasia mea
culpe: q̄ de sublimi gratie adoptiōis qua filiū
me adoptaueras: ⁊ de altitudie regni tui cele
stis cui⁹ heredē me feceras: tam viliter tanq̄
turpiter deieci⁹ / imo sp̄ote cadēs in extremā
istam ignominiam ⁊ paupertatē deueni. Quis
ista mala mea tot ⁊ tanta videre posset: absq̄
dolore compassionis / ⁊ lachrymis: nisi ip̄si q̄
bus me associaui demones. vel qui ex pte eo
rum per similem associationem effecti sunt.

Requirende sunt intercessionēs sanctorū
ad impetrationē lachrymarum. La. XXVII

De filiū autē ne

A **C** cessariū ac saluberrimū est: vt cuz
vides p̄ temetip̄m solum impetra
re nō posse / donū luctus ⁊ grām lachrymarū
hoc impetrare studeas sanctorū suffragijs.
Et potissime suffragijs gloriose marie. A Ba
gdalene. nec nō ⁊ beatissime illius marie egypti
aciē: que istis donis tam magnifice. tanq̄
largiter dotate fuerunt. Hoc factū est tempe
meo / vbi quidam magnus / cum doleret ⁊ cō
quereret de ariditate cordis sui: eo q̄ aruisset
in eo fons lachrymarū: incidit cordi eius con
siliū istud: vtz vt iret ad sepulchrum glorio
se dñe marie magdalene. Lūq̄ ibi p̄caret. vt
fontē ei lachrymarū suis suffragijs impetra
ret. quod p̄ eam obrinuisse suis familiaribus
referebat. **R** Debes etiā reminisci q̄ donū lu
ctus siue fons lachrymarum: lauatorium ē in
claustrō spirituali: in q̄ sanctitatis regula ob
seruat. Intolerabilis autē est defectus in oī
claustrō: defectus lauatoij. Quia p̄pter obse
crandus est tibi deus / qui solus edificator est
claustrī illius / vt ipse in claustrō tuo quod tu
ipse esse debes / vel cor tuuz: nō pmittat de eē

tam necessariam officinā. Et quod ip̄e eazit
eodem edificet: p̄sertim cū ipse sit puritatis ⁊
mundicie zelantissimus amator: que nisi per
lauatorium hmōi p̄seruari in isto claustrō nō
possunt. Obsecrandus ē etiā q̄tū p̄t ⁊ q̄tuz
ip̄e dignatiōe sue pietatis ⁊ dulcedinis te ad
iuuare voluerit: vt ip̄e tibi largiat in eo copi
osas ⁊ indeficientes aquas. Reminisci etiā
debes de pena regulariū: cui⁹ tibi feci in p̄ce
dentibus mentionē: quibus auferē mensura
vini q̄ dicit iusta: nō tñ auferē aqua q̄tūciq̄
deliquerit. nec dat eis panis nec cibis vliuz
absq̄ potu saltem aque. Obsecra igit ip̄sum
ne in te hunc intolerabilem rigorē sue seueri
tatis exerceat. qui ⁊ claustralem disciplinam
⁊ duriciam humanā excedat. Obsecrandus
est etiā vt in alijs penis si vindicta ei de te pla
ceat. vindicet in te quecūq̄ vindicare volue
rit: q̄ illis que longe te faciunt ab illo ⁊ impe
diunt / quo minus appropinques ad ip̄m. pre
sertim cum ip̄e iubeat dicens. Appropinqua
te deo ⁊ appropinquabit vobis. Hec autē aridi
tas ab aquis vicz lachrymarū: phibet euidē
ter appropinquare te ipsi. sic aque lachrymarū
appropinquare te faciunt ad ip̄m ⁊ ip̄m ad te.

afflictio corporalis valet ad impetra
tionem lachrymarum. La. XXVIII

St aliud adiu

C toriū orationi: grāde atq̄ fortissi
mum: ipsa afflictio seu tribulatio
de qua ⁊ p̄pter quā clamat ad deū: p̄pter q̄
ab ip̄so sp̄s sancto edocti patres affligēbāt se
cum oratiōibus suis impetrare vellent aliqd
magnū a dño. quod adhuc seruat oīnis eccle
sia scōrū: affligēs se ieiunijs / cilitijs / laborib⁹
⁊ flagelloz etiam disciplinis: ⁊ alijs modis
quos iustificatiōis gratia docere ⁊ fugere cō
suevit. Et tribulatio p̄ qua vel contra quam
scz vt auertat clamat ad dñm: in primis ad
iuuat orationē: qz facit vt eidem clametur ob
nixius / sicut dicit beat⁹ Aug⁹. videlicet qz in
tribulatione obnixi⁹ clamat. Lausa autē in
hoc ē q̄ ipsa sua acerbitate incitat et incēdit
desiderium liberationis ab ea. Et p̄p̄ h⁹ q̄to
maior / acerbior ve fuerit: tanto magis incen
dit vel incitat desiderium hominū. Desideri
um autē impetrandi quod petif. vox ē orōnis
⁊ p̄pter hoc muta est ⁊ sine voce orō: q̄ deside
riū nō habet hmōi. Et ideo tacet in orōne q̄
loq̄ videt multoties. Lū autē vehemēs fuerit

hmoī desiderū erit clamor. quia ppter verus ē sermo beatissimi Aug^o. qui dixit. quia in tribulatione clamat obnoxius. Obhanc causaz dicit alibi. Idem beatus Aug^o. quia ppter hoc imitat deus tribulatiōes: vt tribulati clamēt ad ipm: clamātes exaudiat: exauditi liberent liberati gloriificent misericordissimū liberato rem deum. Quia ppter dixit idem sup euāgelium Matth^o. quia tempestatem fecit oriri in mari: vt nauicula iactaret fluctibus: vt metu tempestatis territi discipuli exatāret dñm iesum chultū dormientē: et clamaret ad ipsum a facie tempestatis: exauditiq; et liberati gloriificarent ipm. sicut et ibi factū est. Secō adiuuat ofonē afflictio. qm afflictio miseria ē. Abi seria vero / puocatrix est miserationis apud misericordissimū. ppter qd et misericōdia dicit qm miseria cordis de alieno malo. qd ppter com passio noiāf quasi alienū cōsortiū passionis. Que qdē et si in deo locū nō habeat / q̄tuz ad effectum. quātū tñ ad effectū subuentiōis cō petit eidem quaten^o phas est. Subueniens em̄ miserator deus tribulatis. hoc facit ipis qd socius tribulatiōis faceret si posset eis dem vicz liberans eos / vel tribulationē mitigans aut leniens ipis. Quia igit afflictio ppria in eis: qui aliū de tribulāt: addit ad miseriā ipo rum: addit et ad puocationē vt pdixi miserati onis. Et ppter hoc addit adiutoriū exauditi onis ipsius ofonē p quā miseria intēdit impetrari. Tertio qm ipsa afflictio ppria: quedā ps est iustificationis: Necesse est vt ppter illā detrahat miserator deus siue minu at de vindicta: quā irrogaturus erat / si ista af flicio nō esset. Nō quidē minuit aut detrahit p quantitate afflictionis hmoī sed p largitate sua / si largitatē et imensitatē misericōdie sue. In terdū etiā torā detrahit in initio afflictōis hmoī et sententiā dñatiōis iminentis totam reuo cat: torāq; penā minatā ignoscit. sicut manife stum est fecisse niniuitis / cū agerēt penitenti am ad pdicationem Ione pphete. Et Abani festū igit ē tibi phoc: q̄tū et qualiter afflictio ppria adiuuat ad ofonē ad ipetrandū misera tionē. Juxta hoc dixit Bern^o. Clareuallesi. Nō affligere se debet orans coram dño: vt parcat saltem flagellato: q nō p̄cit iustificato. ac si di ceret: vt ipa flagellatio misericōdiam puocet quā iusticia (quia nulla est) puocare nō p̄t. Et si quis aut querat de muginib^o boum: et ciulati bus puulorū: et de afflictionib^o animaliu q̄s Passa sunt apud niniuitas: in q vel ppter qd

adiuuabant ofones niniuitarū. Rñdeo in h quia afflictōes erant hoim quorū erāt puuli et quorū erant aialia. Lausa aut in hoc ē qm et in filiis et in aialibus suis ac rebus alijs: mani festum ē affligi patres et matres et rerū hmoī possessores. De ieiunio vero q̄tuz adiuuet ofonē: expressit beat^o Aug^o vbi dixit. q si vis orationē volare ad deū: fac ei duas alas: ieiunium / et elemosynā: quarū igit altera alarū: adiuuet volucem ad volandū tñ. simili mō adiuuet ieiuniū ofonē ad volandū ad deum. volatus aut hmoī exauditiō est. nō em̄ ascen dere dicuntur ofones: nisi quas exaudit de^o.

Quare ieiunio tanta efficacia tribuatur.
Capitulum XXIX

Abet aut que

stionem et admirationē nō leuem p pter quod sapientissimus et sanct^o Aug^o. Ieiunio tantā efficacā et virtutē hic at tribuit: vt eā elemosynā parificare videatur. Ale em̄ due paris virtutis sunt / et equalis per omnia in om̄ibus volatilib^o: et equale prestant eis adiutoriū ad volandū. nec potior ē in hoc ala dextera q̄ sinistra. nec ecōuerso. Lū econ uerso se habeat in maiori pre hominū. Nō em̄ equalis virtutis aut fortitudinis sunt dextera manus et sinistra in hominibus: imo in pluri bus dextera sinistram excedit. In solis xō il lis q̄ vocant ambodextri qualis fuit hayothz gabaonite et p omnia eiusdē fortitudinis sunt: et ad opandū eiusdē adiutorij. Aplus aut dixit. i. ad Timoth^o. iiii. quia pietas ad omnia va let. exercitatio aut ad modicū valet. Ieiuniū vero vna est de exercitationibus corporalibus quare nulla est compatio ieiunij ad pietatem quē ad modū nulla est eius quod est modicuz ad omnia. Rñdeo in hoc et dico verū esse. hoc est veri noiis et rōnis ieiuniū. oblatio et sacrificium est. pprij corporis: sicut euidenter testa tur aplus ad rhomanos. xij. dicens. Obsecro vos p misericōdiam dei exhibeatis corpa vestra hostiā viuētē / sanctam / deo placentē. prefer tim cū nō auaricie: sed misericōdie ieiunāt. hoc aut est. cum ea que detrahunt corporibus de alementis: in christi paupey alemoniā / vel in alios vsus pios erogant. Nec videt esse veri noiis: quo nō et aīa et corpus affligit. Nec modica ē afflictio anie humane / fames et sitis. qd inde manifestū ē: qz cū vehementer inualue rint: cogūt hoīem comedere man^o suas / vel

alia de carnibus suis: que rape de ipso corpore suo poterint. Siliter ⁊ de vehemētia sitis bibere eñ ppiū sanguinē/ vel vinas cōpelit. Afflictiones x̄o corpis eē ipm̄ ieiuniū: atenuatio eiusdē corpis: que p pauca ⁊ moderata ieiunia fit/ euidēter ostendit. Hoc autē nō p pterea dico quia ita ieiunādū: vt in hm̄oi rabiem sitis efuriens inualefcat. Sed potius vt manifestū tibi fiat: quia veri noīs ⁊ rōnis: ieiunium ⁊ sacrificiū ē vt dixi: ⁊ iustificatio q̄dā tā aīe q̄s corpis. Et ppter hoc efficac non mediocriter ad placādū iram iustissimā dei: ⁊ ad minuendū penas meritas seu debitas. Q̄to eñ quis vehemēt⁹ se affligit pro suis vitijs ⁊ peccatis: tāto min⁹ in se ip̄o relinquit diuine iustitie puniendū. Quapropter cū semetipsum sufficienter iustificat: non ē adeo vlti⁹ iustificand⁹. Sicut docet apostol⁹. 1. Corinth. xj. dicēs. q̄ si nosmetip̄os diiudicarem⁹: non vtiq̄s diiudicaremur. Jam igit̄ declaratū ē tibi per hoc: quaten⁹ ⁊ qualiter ala orationis ē ieiuniū: vicz ad impetrationē remissionis pene merite seu vindicte. Adiuuat etiā orationē ad volandū in sublime/ diuine miserationis qm̄ miserabilez efficit ieiunantē. x̄m qd̄ dicit apostol⁹. qz exercitatio corpis ad modicū valet. Intelligendū ē vt ē exercitatio: ⁊ hoc est dicere p se. valet nanq̄ per se ad frangendū vires carnis: ⁊ ad repimendos/ ⁊ interdū extinguendos ardores cōcupiscentiarū carnaliū. Et ad hoc efficac est valde ieiunium/ quē admodū subtractio lignoz ad extinguēdū incēdiū. Sic d̄. detrahe ligna foco si vis extingere flāmas. Et carnis mor⁹ ocia/ vina/ dapes. Nec intelligas hic exercitacionē corpis: nisi macerationē carnis: q̄ fit non solū ieiunijs. sed etiā laboribus. ⁊ omnibus sanctis occupatiōib⁹. p se igit̄ inq̄tū exercitatio corpis: ⁊ p hoc q̄ ē exercitatio: ad hoc valet qd̄ pdixi. quod reuera modicū est cōpatione vtilitatū pieratis. Pietas eñ i. misericordia ⁊ ad illud valet: ⁊ ad om̄ia alia que salutis sunt siue pertineāt ad salutē. Bibil eñ est/ vel venie/ vel gratie/ vel glorie/ quod pietas nō impetret. sicut exp̄sse legit̄. Thobie. qm̄ elemosina ab om̄i peccato et a morte liberat. ⁊ non patitur animā ire in tenebras. Et iterū. Nō auertas faciē tuam a paupere: Ita eñ fiet vt neca te vertes faciēs dñi. Elemosina nanq̄ non solū potest v̄l valet p eum in quo est/ vel facit illam: sed etiā p eos quibus fit. valet etiā p semetipsaz. Elemosyna eñ p illd̄ qd̄ ele

mosyna est: habet fructus ⁊ vtilitates mirabiles ⁊ mirificas. sicut est euidenter colligere ex testimonijs scripturarū. Quid vero p sophisticas calūnias: que in scolasticis disputationibus nō tam fructuose q̄ tumultuose audiuntur: pietatem intellexerunt in sermōe p̄misso Apli illa que theosebia noīat. ⁊ hoc indubitanter cultus deo debet⁹ ⁊ accept⁹ noīat q̄ rectissime veneratio scōz. i. rex scāz/ i qb⁹ p̄matū ⁊ principatū supeminētissimū obtinet creator benedictus: tanq̄ in p̄mis ⁊ maxime venerandus. Deinde beatissima ⁊ gloriofissima dei genitrix. post hoc vnusquisq̄s sanctorū ac sanctarū in ordine suo. Nec demenē sacramenta sacramentalia sacraq̄ bona sua. et sacra vasa atq̄ ornamenta. Et generaliter oīa quecūq̄ b̄ndictionibus pontificalibus sacra- tur vel sanctificātur. Omnia nanq̄ hm̄oi tā q̄s sacra veneranda sunt.

Affiduitas orōnū adiuuat nobilit. La. XXX

Et et aliud for

estissimum orōnis adiutorium. s. affiduitas: sicut testat̄ Jacobus vlti mo. c. eplē sue dicens. quia multum valet deprecatio iusti affidua. Et apls. j. ad Thesal. Sine intermissione orate. Et ipa veritas in euāgelio luce. qm̄ oportet semp orare/ ⁊ non deficere. Qualiter autē orabimus semp. Impossibile eñ manifestū est semp aliq̄e orare/ qualiter possibile est dormientem orare cum dormit. Lredo autē te hic audiuisse verbabominū: de quibus fuerunt qui dixerunt vitam oēm sanctorū/ orationē esse. ppter auctoritatem que dicit. Iustus nō desinit orare: nisi cū desijt iustus eē. Hoc autē nō est dictum nisi p tropiā: quo due res que idem vel equalia efficiunt: solent dici vnū eē. iuxta smonē apli. j. ad Corinth. iij. Qui plantat ⁊ qui rigat vnū sunt. Et intelligit vnū in efficacia seu intellectu. Sic se habet de orōne iustoz/ ⁊ de vita eozū. In effectu nāq̄ impetratiōis apud deū vnū ⁊ idem sunt. Eadem eñ impetrāt apud ipm̄ vita sanctorū: ⁊ ofo eozundē. Ultraq̄s eñ impetrat ⁊ veniā ⁊ gloriā ⁊ gratiā. ⁊ om̄e aliū bonū qd̄ ip̄is largitione diuina tribuit. Quidam q̄s ex sanctis p̄f̄ib⁹ dixit se incessantē orare/ pro eo q̄ vel ip̄e orabat in persona sua: vel paupes quos labore manū suarū sustentabat. Dicit igitur se orare cū pro ipso orabat. Q̄lex non est opus vt in explanatiōibus tropozū ⁊

Et

Et

figurarū hūmōi detineam te vltērī? Ad illud
 igitur veniēdum ē quō oportet semp orare: et
 qua de causa. Dico igit q̄ q̄diu ferruz ardet
 et incendiū: tamdiu clamādū est contra ignē
 pro aqua. Et hoc euidenter vides in incendijs
 istis s̄alibus. q̄diu em̄ ardet ignis / q̄ domus
 aliqua comburit: tādiu continuat clamor eo-
 rum qui ad liberationem domus et extinctio-
 nem incendij laborant / vel alias satagunt.
 vbi est ergo in tota ecclesia dei domus i qua
 ignis vel ire vel luxurie vel alterius pestium
 hūmōi nō incessanter grassat. Nō dubitas qn
 rarissime paucissimeq̄ sint quibus deus pcat
 ab his doloribus: vel quas ab eis potius tue-
 atur. Quia ppter si vel leuiter vel ad modicū
 aperueris oculos: et inspexeris in ciuitatem
 dei: videbis fere eam vbiq̄ varijs vastari in-
 cendijs hūmōi iuxta cōmationē dñi p̄ Esaiā
 dicentē: Relinquet filia syon sic ciuitas que
 vastat tot tantis incendijs. Deniq̄ tamdiu
 pugna cōmittitur: q̄diu durat preliū: an nō
 resonandū est tubis cōtra hostes? Lāgores
 aut turbarū nōne sunt clamores orationum
 ¶ Amplius temptatio ē vita hominis super
 terram. et alia littera habet militia. Hoc aut
 nō nisi bellū. Si igit toto bello. i. toto tempe-
 duratiōis belli: vociferandū ē et tubis resonā-
 dum: nulla pte vite hui? vel grandis vel mo-
 dica: cessare licet nobis ab oratione. ¶ Quis
 fortasse dixerit. qz clerici et sacerdotes. et
 inter hos potissimum claustrales: debitores
 sunt instantie istius: et continuationis oratio-
 num. cum eis ab alijs opationibus adeo par-
 catur: vt nihil aliud eis impositum sit. Et ip̄e
 hiero. expresse dicit. qz monachi officiū ē sua
 et aliorū peccata deslere. Et generaliter ad h̄
 et propter hoc totus clerus cōstitur? sit: vt me-
 diator sit inter populum et deum. sicut et iuxta
 litteram. inter populum et altare loco medio
 stat in ecclesia. Ad hoc videlicet vt laudibus /
 orationibus / et sacrificijs: nō solum iram dei pla-
 care studeant erga populū: sed etiam grām et
 gloriam eidem impetrare. Rūdeo in hoc. q̄a
 reuera instandū est oroni / et q̄tū p̄mittit ipsa
 (qua omēs p̄mimur et circūdamur) infirmitas
 similiter et quantum alia officia permittunt:
 que nec minoris glorie sunt creatori. nec po-
 pulo minus necessaria sunt. sicut officium pre-
 dicationis / sacramentationis. Officiū inter-
 dum iudicationis et pacificatiōis inter discor-
 des. Sunt et p̄ter hec officii disputandi cōtra

errores / officium cōquirendi et fabricandi ar-
 ma spūalia cōtra hostes eccleie dei. Officiūq̄
 tendi retia. hoc est componēdi et scribēdi
 sermones / ad piscandum in mari magno et
 spatiofo mundi hui? pro quibus vani homi-
 nes et imperiti telas aranearū textūt pro eis:
 nō solum inaniter sed etiā damnabiliter. Ip̄-
 sisq̄ auditoribus p̄niciose seipsos euiscerant
 dum ea vel docent vel p̄dicant / quibus nō so-
 lum nō capiunt: sed etiam inflāmant. inter-
 dumq̄ fatigant. Et quod est ad malozū om-
 nium cumulū: ip̄a aromata sacrozū eloquioz
 fastidiunt et abominant. eousq̄ vt aures su-
 as ab eis prozsus auertant. ¶ Orat em̄ sine i-
 termissione qui alia sibi officia imposta / nec
 ppter orationē intermittit aut negligit: nec
 ppter alia ab oratione desistit. Orat igit sem-
 per et nō deficit: qui iuxta qd̄ ei ab alijs officijs
 p̄mittit / oroni insistit. Propter qd̄ et circūspe-
 cte adiecit veritas. oportet orare semp et non
 deficere. Sic em̄ abundandū est nobis in ora-
 tione: ne alijs officijs deficiam? nec cogimur
 p exempla illa que de pugna et incendijs h̄ ad-
 ducta sunt. in om̄i momēto t̄pis instare oroni
 cū alia n̄ min? nc̄ria vel salutaria v̄ salubria
 cū vacare? oroni p̄tinere. nō sufficienti p̄lerē

¶ Generaliter em̄ cōstitutus est clerus: vt cu-
 stodiat iustificatiōes dei et mandata eius exq̄
 rat. sicut legit in ps̄. Et. ij. Paralipo. iij. p̄ce-
 pit rex ezechias populo habitanti in hierlin
 vt darēt partes sacerdotibus et leuitis: vt pos-
 sent vacare legi dñi. et subintelliges intelligē-
 de / meditando / implende / et docende. sicut et
 ps̄. legitur. dedit regiones gentiū / et labores
 populozum possiderunt: vt custodiant iustifi-
 cationes / et legē eius exquirant. De claustra-
 libus vero siue regularibus / quos communi-
 ter religiosos dicimus: non est dubitandū qn
 summa cura debeat eis esse de dei laudibus /
 orationibus / et sacrificijs. His em̄ tribus om̄ia
 officia religiosozum inseruiunt principaliter
 ¶ Disciplina nāq̄ claustralis: que in capitu-
 lo exercetur: custos quidem est triū istozum.
 Siliter et sobrietas cibozum et potū: que reli-
 giosis v̄ndicta est: et in refectorijs eozū regu-
 lariter seruat: nō modicū nec leue adiuuētū
 p̄stat trib? illis aſidictis. Vex lectionē ab ora-
 tione distinguere: non multuz curo. cū adeo
 sibi inuicem cōnexe sunt: vt lectio oronē im-
 pugnet: et lectionem oratio illuminet. ¶ Qua
 propter arida et modice vel nullius refectio-

nis est oratio: quam lectio nō impugnet. et pa-
rum luminosa lectio: quaz oratio nō illustrat.
¶ Eterum lectio psalmoz: sacratissima atq;
pfundissima: pene tota orō est. Unde sic nec
veraciter psallit: qui psallendo nō orat: et intē-
do cui⁹ psallere nō est orare. sic nec veraciter
legit psalmos. cui⁹ legere orare nō est. Lon-
ge em̄ differūt ab inuicem psalmoz recitatio
et ipsoꝝ vera lectio. Abedullata nāq; debet
eē psalmodia / nudat ianis a duotioe psalmo-
rum recitatio: tumultus tm̄ ēz strepitus la-
biorū. ppter quod dixit dñs Amos. v. Au-
fer a me tumultum carminū tuorum: et cātica
lire tue non exaudiam. Et putauerunt se ha-
bere vasa canticū. sicut Dauid. Et iā dixi quia
vox orationis desiderū / internū ē. Et ppter
hoc dicebat Dauid ad dñm / desiderū cordis
eorum audiuit auris tua. Ex omnibus istis ḡ
colligitur. qd officū orandi non solū sed maxi-
me impositū ē clero: siue seculari siue reglari.
Et ppter hoc nec est necesse vt isti officio to-
taliter et singulariter se impendant. Assidui-
tas igitur orationis inculpabiliter seruatur:
cum tempe suo et loco / saluisq; alijs officijs ei-
dem. put decet insistit. Et intendo prout de-
cet. vt pinguis sit et medullata / put doceberis
insequētibz. Semper igitur orat et non defi-
cit: qui sic orat. quēadmoduz quis semp dicit
ieiunare / qui omni die vnica refectione con-
tentus ē. ¶ **Q**si quis arguere velit semper
ieiunat igitur etiam cū cōmedit. concedi po-
test cōclusio. qz indubitanter dum cōmedit.
contentus ē refectione vna in die: et abstinet
a pluribus refectionibus. Sic semper orat iste /
et nō deficit ab orōne: qui statutis horis. hoc ē
ad orandum deputatis: orōne facit. Non em̄
deficit a quocūq; bono ope nec in defectum ē
opis illi⁹ qui eam suo tempe et loco exercet.

De importunitate orandi. La. XXXI

Erum quoniā

A v laudauit veritas in euāgelio im-
probritatem / in oratione et impor-
tunitatem tanq; fortissima oratio
nis adiutoria. Sciendū est tibi qd improbitas
in rogando: nō est nisi instantia tediosa siue
molesta ei / qui rogat. et hoc ppter plicitatem
suā vel vehemētiā. Quidam em̄ sunt / qui
pces suas nō solū offerunt eis quos pccantur.

sed etiā illas ipsis ingerunt et impingunt: qua-
si pugnantēs contra duriciē vel difficultatem
exauditionis: et tandē ipam impugnātes atq;
vincentes et grām seu bñficiū exauditionis
tedio interpellationis / tanq; ab inimicis ex-
torquētes. Sicut in exemplo de vidua. cuius
petitionē exaudiuit iudex nō quia deū time-
ret ipse / vel homines vereret ipse: sed quia mo-
lesta eidem erat vidua. sicut legit Luc. xviij.
Importunitas vero simul molestia est siue re-
diofitas in interpellando siue rogando. Clez
importunus dicit quasi in oportuno qui ro-
gando nec loci nec tempis oportunitatē ser-
uat. et vbicūq; potest pces ingerit et impingit
ei quē rogat vbicūq; illū inueniat. viz in mē-
sa siue in cubili / siue in publico siue in secreto.
vel dicit importunus quasi in portu / vel i por-
ta ita vt arceri inde nisi valde difficile potest.
Et a ianitoribus impulsiones multas et verbe-
ra sustinet: vt accedat vel appropinquet ei qd
rogare intendit. Tu autem scis. quia omnia
ista molesta sunt valde magnatibus. Longe
aut sūt he et omēs alie molestie a pacatissima
et tranquillissima gloria creatoris. sed nec est
ab eo aliqd: tanq; eo inuito extorqueri. Om-
nia quippe largit plarga bonitas eius: nō so-
lum liberaliter sed etiam libet. ¶ Voluit igit
in exemplo illo de vidua. antedicta. et in exem-
plo de amico et tribus panib⁹ quod legit Lu-
ce. xi. nos animare ad orōnis instantiā. Nihil
em̄ ei gratius offerri pōt a nobis: qd pfecta ex
omnibus modis suis orō. Lausa aut in hoc est
abundantissima largitas bonitatis ipsi⁹ p quā
querit in nobis occasiones miserēdi semper
nobis / ac bñfaciēdi. Adeo nāq; placet eidē
dare: vt ppter hoc omnia creauerit. volebat
em̄ habere / et quibus daret. Angelos autem
et hoies in hoc specialiter creauit: vt daret eis
semetipm. ppter quod et tales eos creauit. qd
ipsius capaces essent: nisi vitijs et peccatis eo
usq; seipos minorassent et coangustiasent.
vt diuine imen sitatis omnino irreceptibiles et
icapibiles essent: sic et offensis cōtumeliarum
et iniuriarū innumerabiliū et inestimabiliū irā
eius iustissimam adeo cōtra seipos puocauē-
runt: vt iustissime sempq; ac p omnia laudādo
iudicio eius: reddenda sunt eis eterna suppli-
cia. ¶ Prefertim atq; potissimū illis qd culpīs su-
is originalibus et actualib⁹: cōtumaciā obsti-
nationis et incorrigibilitatis ptnaciā addide-

Capitulum

dem exposcēda sunt. ita vt in ipa hora eleuati
onis dñici corpis p̄cidat corā eo cū gr̄arū acti
one deuotissima ⁊ laudib⁹. Et dicat bñuener⁹
tu bñdicte saluator. ⁊ bñdicat tibi q̄cquid tibi
bñdicē p̄or: p̄ tot ⁊ tāis maḡlib⁹ pietat⁹ ⁊ dulce
dinis tue. p̄ tot ⁊ tāis dignitatib⁹ magnificē
tie gl̄ie tue: p̄ tot ⁊ tāis tāq̄ magnificē donis/
ī cogitabil⁹ largitat⁹ tue ⁊ bñficētie. Ecce oculi
tui sacr̄issimi vidēt ariditatē / frigiditatē / tene
brositatē / vacuitatē oī modā ⁊ paupratē cor
diū n̄r̄oz. Ecce nō sufficim⁹ ad gr̄ax actiones /
⁊ bñdictiones ⁊ collaudatiōes / ⁊ gl̄ificationes
tuas. q̄n poti⁹ p̄ oīa deficim⁹ a debitis duotiōe
⁊ gratitudine etiam p̄ vnico aduentu tuo de
celis. pro vnica ascensione tua. sed nec totus
mundus regratiari tibi pro vna eius descen
sione ⁊ aduentu sufficeret. q̄sto minus igitur
p̄ quotidianis assiduisq̄ ⁊ idubitatē in nu
merabilibus. Nemo tibi satis gratus. satisq̄
deuotus esse potest. Tu ergo ne attenderis
⁊ ne respexeris ad tantos defectus nostros.
tātāq̄ paupratē. s̄ respice poti⁹ ad supabun
dantissimas diuitias pietat⁹ ⁊ dulcedinis tue
que te huc adduxerunt ⁊ de supeminentissi
mo glorie tue solio huc descendere te fecerūt
in manibus hui⁹ p̄sentis sacerdotis: qui tam
venerandū tāq̄ sacrū ministerium / in nomi
ne tuo celebrat: posuerūt. tanq̄ oblationem
patri m̄sc̄diarū gratissimā ⁊ acceptissimā: vbi
offeris p̄ manus illius p̄ tota tua ecclesia / et
ex p̄te ipsius. Inde obsecro / page ⁊ admitte
officia ista īmense m̄sc̄die tue. Inde opare in
nobis quattuor istas virtutes sacratissimib⁹
mysterij. Inde medere aīarū nostrarū vulne
ribus atq̄ languoribus. Inde fac nobis istaz
vitalē viuificāq̄ p̄ciosissimi corpis tyriacā vi
uificiq̄ sanguinis tui / in medicinā / in vitā / et
salutem mentis ⁊ corpis. Placa nobis patrē
m̄sc̄diarū hoc placabilissimo / ei⁹ acceptissi
mo sacrificio: quo placasti eī nobis in ara cru
cis agnus īmaculatus. Agnus dei qui tollis
peccata mūdi: offerens temetip̄m eidē hosti
am in odorē suauitatis pro nobis. Tū pacifi
casti p̄ sanguinem crucis tue: siue que in celis
siue que in fr̄is sūt. Dñe m̄sc̄die q̄ta deuoti
one / quātis piarū lachrymarū p̄fluuijs / reme
moranda ac iugiter recogitanda essent nob⁹ /
tam in debita nostris miserijs. tam stupenda
tāq̄ excedentia oēm admirationē ⁊ oēm cogi
tatum bñficia? Tu igit̄ q̄ vides / q̄ longe nos
fecimus nostris vitijs ⁊ peccatis: a tam neces

sarijs / tam salutaribus / tam desiderabilibus
nobis tanq̄ bonitati tue gratis ⁊ accepti do
nis. Adiuua in sup̄ imp̄fectū nostrum. ⁊ supple
tam miserabiles defectus nostros. tāq̄ mor
tiferam paupratem / sup̄ abundantissimis di
uitijs gratiositatis tue / vicz gr̄arū actionib⁹
tuis. Emunda nos ab oīibus inquinamen
tis carnis ⁊ spiritus: ⁊ reple nos oīi sanctita
te ⁊ gratia / ⁊ omnibus donis et virtutibus: q̄
bus tibi placeat. seruiatur ⁊ viuatur: ad placen
dum / seruiendum / totaliterq̄ viuendum ma
iestati tue cum patre misericordiarum ⁊ sp̄i
tus sancto. Hoc inq̄ fac p̄ virtutē venerandi
tāq̄ ineffabilis sacramenti. quod ⁊ p̄pter hoc
tu ip̄e instituisti: ⁊ celebrandū ecclesie tue san
cte tradidisti et p̄cepisti. In quo mirificen
tissima x̄tus tua semper operatur. quod nul
la virtus nature. nulla potentia / p̄ter sin
gularē illam ⁊ omnibus dominantissimam
ac supereminentissimam tuam operari p̄or
vt panis ille materialis ⁊ vinum visibile: in sa
cratissimum corpus tuum / et viuificum san
guinem tuum conuertatur / quātā mirificam
operationem tuam / soliq̄ omnipotentissime
virtuti tue possibilem: ⁊ te ductore et actore
te īspirāte magnifico munere gratie tue cre
dimus ⁊ tenemus: que fides inter mirabilia
siue miracula tua / mire virtutis ⁊ gratie tue
donum ē. ¶ Refice nos. satia ⁊ firma hoc pa
ne vite. id est. viuo ⁊ vero. hoc pane vite. id ē
de te ip̄o / qui de celo descendisti: panis viuus
ac verus qui das vitam mundo. et extingue
nobis omnem famem carnalium ac seculari
um desideriorum. Pota nos ⁊ inebria hoc pa
ne viuifico ac saluberrimo te ip̄o. ⁊ extingue
in nobis omnem ebrietatem vel potius insa
niam vitiorum ⁊ peccatorum. Hoc inq̄ ope
rare in nobis de te ip̄o. per ipsum viuificum
corpus tuum ⁊ sanguinem tuum p̄ciosissi
mum. Tu es enim domine misericordie / in
temetip̄o / et per temetip̄sum. quod est dice
re. in quātū deus es / in quātū verbum summi
⁊ eterni patris. cibus ⁊ potus ⁊ refectio vita
lis saluberrima / ⁊ super omnem cogitarum
suauissima animarum nostrarū. ¶ Placet au
tem tibi vt in sacramento isto ineffabili sacra
tissimi corpis / ⁊ viuifici sanguinis tui / quos
pro nobis suscepisti. p̄stes nobis istam sacra
tissimam / viuificamq̄ refectiōem quam su
auitate ineffabili / absq̄ signo ⁊ figura sacra
menti. Ipsa p̄ntia tue x̄tatis nuda ⁊ lucidif

sima angelis sanctis / ac beatis aīab^o in celo /
 in templo .s. sublimissimo / habitaculo glie tue
 largiris autē h mirabiliter / et misericordissime
 consulis puerilitati et infantie aīarū nostrarū
 p signa ista sacramentalia . Nō em̄ capaces sūt
 imensitatis vitatis tue / vt ipa est et se exhibet
 ad plenā fructiōē / cuius^o supne illius ac sup
 celestis hierusalē . Adeo nāq; strictū est . adeo
 modicū et angustū / os anime humane : qd est
 intellectus ipius : in ista morte p̄sentis miserie :
 vt in illud p̄ semetipm̄ nuda ac lucidissima in
 trare nō possit . Et p̄pter hoc / non est aīe hu
 mane in puulitate vt p̄dixi / p̄ semetipm̄ gu
 stabilis sic est de palato ipsius et ventre / quia
 nō est in hac puulitate et angustia imensitatis
 suauitatis et refectionis / qua p̄ temetipm̄ ciues
 supnos reficit . Et p̄pter hoc sub signis istis sa
 cramentalibus / et ipa intrat quoquo modo
 veritas viua / et viuificans omnia . veritas inco
 gitabilis suauitatis . veritas abundantissime
 satietatis et plenitudinis / in aīas n̄as . Dila
 tabis autē et ora animarū nostrarum . fauces et
 ventres . et pfundabis ad sanctissimoz equa
 litatem / et beatissimoz angeloz . Sicut et re
 ficias et satiabis / ita vt non esuriam^o nec sitia
 mus amplius . hoc autē erit cū nuda ablatis oī
 bus signoz et figurarum velamentis . incogi
 tabili claritate manifestā se p̄bebit oīb^o ele
 ctis et dilectis tuis gloria tua sicut intellexit p̄
 pheta tuus Dauid cū dixit . Satiabor cū . ap
 paruerit gloria tua . Tūc em̄ dilatato ore ple
 nis faucibus et ventre / comedem^o te integrū
 et illesum p̄ omnia : q̄ comestioni sp̄iali totus sp̄
 et integer comederis . **H**ic igit̄ dñe misericōdie
 da nobis aliquatenus licet p̄ speculū et in eni
 gmate p̄uidere desiderabilissimā virtutē tuā
 et vt cūq; p̄gustare bonitatē tue viuificā ac refi
 cientissimam suauitatē : vt amore sanctissimo
 ac viuifico . cōcupiscentiaq; castissima exarde
 scamus in pulchritudine / et esurie et siti inex
 tinguibili . totis faucibus cordis inhiemus in
 istam totius sotietatis et plenitudinis dulcissi
 mam viuificāq; refectionē . Hec em̄ beatissi
 ma fames / et sitis desiderabilissima : que nō so
 lum nō minuit aut vllō modo rū ledit animas
 sic esurientes . q̄n potius ipas hic sanat atq;
 viuificat vita gr̄e tue . et ad vite eterne gloriā
 eas nō solū comparat : s̄ etiā a moribz vulnerib^o
 peccatorū et vitiōz / eas liberans : ipas ad illā
 incogitabili velocitate facit et currere et vola
 re . Dñe misericōdie mi iesu ch̄iste . Nōne tu vi
 ta es / et fons vite iudicientissimus atq; re

dundantissimus . Nōne tu panis vite es / et pa
 nis viuus qui de celo descendisti et das vitam
 mundo : nō s̄ter igit̄ aīe te mors aīarū n̄arum
 Fugiat quicqd mortiferū in nobis est de fa
 cie tua : et a p̄sentia glorie tue / p̄xtutē tā vene
 randam mysterij tui . Intra penetrabilia cordi
 um n̄ozū / et pfundissima aīarū nostrarum /
 ibi habitare nobiscū . et p̄sta vt ī te adheream^o
 tibi totaliter singulariter ac inseparabiliter in p̄
 petuū . Ibi sentiamus te vitam nostrā . te san
 ctificationē inq; eousq; vt omnia que displicēt
 bonitati tue nobis displiceant . vt ab oīb^o
 vitijs et peccat̄ nostris / toros nos abstrahas
 et abrumpas : toros nos trahas ad te / imo to
 ros rapias : in te p̄glutinesq; et vnias tibi vni
 one purissimi sc̄ssimi tibiq; placitissimi amo
 ris . Dñe mie iesu ch̄iste / dñe misericōdie . nōne
 tu panis es om̄e delectamentū et omnem sua
 uitatem saporum in te habens . sicut legit̄ in
 libro Sapientie tue . Quāta igitur est corru
 ptio palati cordis mei : quātus error virtutis
 mee : appetituum interiorum : quāta peruer
 sas gustus mei : qui in te nihil suauitatis inue
 nio nihil huius saporositatis sentio ex te . **Q**
 magna est multitudo dulcedinis tue domine
 sicut clamat cum admiratione propheta tu^o
 Dauid . Et addit sapientissimus Aug^o qui ei
 soli sapit q̄ palatū cordis non perdidit / de fe
 bre iniquitatis . Hec febris mi dñe iesu ch̄iste
 abstulit mihi palatum cordis / et sensum p̄dul
 cis saporis tui . quo incogitabiliter bene sapis
 oīb^o illis / quos ab ista febre tam mortife
 ra tāq; piculosa liberas . Sana me dñe / qm̄ in
 firm^o sum . Et hoc est mihi iudiciū certissimū
 ifirmitatis istius mee tam profunde : q̄ tu nō
 sapis mihi : qui non solū es in vltimate suauit
 atis lapidus et saporus : sed etiam fons aby
 salis omnium deliciarum seu delectamento
 rum spiritualium . Domine mi iesu ch̄iste / q̄
 in extremis vestigiorum tuorum vestigijs . id
 est . odoribus sc̄z et saporibus / pulchritudini
 bus / ceterisq; rerum sensibilibus dispositioni
 bus / inueniat misera anima mea tātos sapo
 res tantaq; suauitates vt in vnaquaq; ea
 rum totaliter se immergat : et eousq; vt inde
 euacuare nō valeat . In te vero abyssali fon
 te suauitatis : nec stillam vnam suauis sapo
 ris inuenio . Accidit ergo mihi infaustitatis et
 infortunij ridiculum / valde et stupende per
 uersitatis malum : quod exprobratur inter
 dum aliquibus hominibus / et dicitur eis : eoz
 rum sc̄z vnicuiq; adeo infaust^o et infortunat^o

2

es vt in toto mari stillam vnā aque inuenire
 n̄ posset nec d̄ toto mari stillā modicā haurire
 Dñe mi iesu ch̄ste q̄ p̄nitiosum / q̄ stupen-
 dum / q̄ p̄funduz ē chaos illud atq; mortif-
 ferū: qđ firmāui inter me et te. hoc est chaos
 vitiorū / t̄ p̄cōrū meorū: quod diuidit inter me
 et te / odorē suauitatis tue venire non sinit
 ad nares spūales cordis mei. Hec est nubes
 densissima atq; deterrima: quā opposuisti in-
 me et te. Ne transeat a fonte pietatis et dulce-
 dinis tue oꝛo ad me. Et bñ obstitit nubes ista
 maledicta iustissimo iudicio tuo / hoc patiēte
 me / nisi largiris gratiam oꝛonis p̄ quā impe-
 trem a te / qui es dulcissimus et pl̄argus mise-
 rator: veniāt gratiā quā desidero. Dele igi-
 tu verus sol iusticie et intelligentie / nubē istā /
 tam tibi odibilem / tam mihi noxiā. Dissipet
 illam atq; diffugiat lux speciosissima / atq; dul-
 cissima miserationū tuarū: que lumen clarita-
 tis tue penetrare nō sinit intima cordis mei.
 Aufer dñe miscōie mortiferam istā diuisionē
 inter me et te: vt sentiā odorē suauitatis tue
 q̄ p̄cupiscētiā in me generet eternas: sic fec̄
 in Johe euāgelista dilecto tuo. vt curram in
 odore yngentorū tuorū. Lurrā in q̄ ad te / et
 p̄currā viam mandatorū tuorū / que ducit ad
 te veritatē et viam veritatis: in qua nō est of-
 fendiculū erroris aut fallacie: i qua nemo la-
 bitur. in qua sola tutissime et absq; om̄i piculo
 ambulat. Hanc mēsam sacratissimā / bene-
 dictam / venerabilissimā / et om̄ibus sanctis
 adorandā. Hāc mēsam / opulentissimāq; refe-
 ctionem / ita vt in fortitudine illius ambulem
 tota quadragesima vite istius / donec pueniā
 ad montem dei. hoc est ad eminentissimā sub-
 limitatem beatitudinis et glorie: quā prepara-
 sti et promisisti dilectis et electis tuis. Hic et
 h̄mōi verbis vteris de consilio meo quotiens
 interes missarū solenniū. Solerter autē attē-
 de / q̄ sub specie panis et vini tanq; sub signis
 et p̄ designationē x̄itatis veri panis et veri po-
 tus qui indubitanter christus est / ab aīabus
 nostris. vt p̄dixi tibi pro modo puulitatis in-
 fantie animarū nostrarū atq; tenebrositate
 p̄sentis noctis / vt cūq; capis et ad effectū spi-
 ritualis refectionis p̄cipis: q̄ in nuditate sua /
 tanq; imensitate glorie sue atq; suauitatē ab
 animabus nostris / hic capi nō posset. Intro-
 ducunt igi- eā signa illa et species ille visibiles
 panis et vini / cōuenientissima designatione:
 cum p̄ se ipam et inuisibilis et insensibilis sit ani-
 mabus nostris. Nihilom̄ tū p̄sentia sua at-

q; x̄tute opat̄ refectionē spūalē animarū no-
 strarū. et hoc p̄ ipam x̄itatem corpis et sangui-
 nis dñi n̄ri iesu ch̄risti. q̄bus et esse voluit et de-
 dit hanc x̄tute: vicz vt p̄ ipa refectione ista spi-
 ritualis p̄ficere. Et quia de isto sacramēto taz
 venerādo tanq; ineffabili: tibi in libro de sa-
 cramētis. put̄ decuit et possibile fuit mihi) la-
 te diffuseq; tibi satisfactum est: Lōsulo q̄ten-
 tractatū illū diligenter solerterq; inspicias:
 vt plenaz fidē de illo habeas. nāq; illic ē fons
 indubitanter deuotissimarum orationum et
 obnixarum supplicationum.

Quedā p̄tinētia ad sup̄dicta. La. XXXIII

Tinam autem

et noscas et memoriter teneas mi-
 rabilia: que placuit deo ac saluato-
 ri nostro ostendere de isto sacramento. Qui
 dam nāq; cōuersus ordinis Listerciē. in ab-
 bacia Abiensis: eiusdē ordinis quotiens sacra-
 tissimam eucharistiam accipiebat: tanto gau-
 dio in eius acceptione p̄fundebat / q̄ in aera
 rapiebat spatio duorū pedū a terra: ibiq; sta-
 bat spatio circiter dimidie hore / nō alio sulci-
 mento sustentatus q̄ gaudio aīdicto. Quid
 ergo mirū si rapiendi fumus obuiā iam ch̄-
 sto dño in aera / reuelata facie eius gloriā in-
 tendentes: q̄n iste tam modico lumine p̄sen-
 tie dei ac saluatoris n̄ri irradiatus: vt cūq; ra-
 piebat ab ipso in aera / et tenebat inibi ab eo-
 dem. Fuit et alius tempore meo eiusdem or-
 dinis monachus mihi notus / et familiarit̄ mi-
 hi dilectus: qui tāte suauitatis odorē et p̄ci-
 de in qua venerabilissima ac sacratissima eu-
 charistia reponebatur / et seruabatur sentie-
 bat: vt famen adeo vehementem de ipa p̄ci-
 de cōmedendi in eo excitauerat ardor hui-
 q̄ ipsam p̄xidem eum comedere compulit.
 Operabatur et idem venerabilissimum sa-
 cramentum in eodem monacho / aliud me-
 moria dignissimum miraculum: quātocūq;
 enim spatiofa esset ecclesia / et quicūq; habe-
 ret abdita receptacula: non poterat tamē ei
 abscondi benedictus saluator in sacramento
 isto. q̄ cito nāq; itrabat ecclesiā sentiebat odo-
 ris illius flagrantiam. quo odore perfusus et
 attractus accurrebat illuc cum festinatione /
 vbi illum esse tam stupendo odorū iudicio
 p̄sentiebat. Fiebat et aliud eidem: vt si
 quis eum intellige dominum creatorē et
 saluatorem transferre vellet / et ab ipso loco

Capitulū XXXV XXXVI

ubi odor suauitatis eius illū esse indicauerat ad locum alium hoc presatū monachū latere nō poterat statim em̄ dicebat. Hinc recedebat dñs meus ac trāsīr: illuc iuit tanq̄s via ista trāsītu siue trāslatione ip̄i? aromatizans effecta eēt. q̄d r̄ reuera fiebat. hāc tñ suauitatem odorū illi soli monacho sentire datum erat.

Quare deus laudauit importunitatē orantis in euangelio luce Ca. XXXV

Trabitur autē

m fortassis aliquis: quam ob causam ipsa veritas laudauit importunitatē r̄ improbitatē orantis in euangelio: cum in oratiōe locū habere nō possit. Est em̄ dei tranquillitas in ultimatē quietis pacacissima: r̄ in ultimatē inmutabilitatē ipturbatissima: q̄ p̄pter ad ip̄m nullo modo attingere p̄t molestia vlla vel tediositas. Hec min⁹ facile nec iucundū est ei orare hac nocte incessantē. q̄s orare hora vna vel vicefisterq̄s orari a multis q̄s ab vno. Hō em̄ laborabat vllō modo in tendens ofōnis nostris / vt fatiget eū. aut vllō tedio afficiat ofōnis q̄stūcūq̄ instantia. Hec vna hora magis oportuna est ad orādūz ip̄i q̄s alia. sicut accidit in regibus r̄ alijs magnatibus / q̄ hoīes tñ sunt. qui vel occupatiōibus vel tribulatiōib⁹ interdūz exorabiles interdū vero difficiles ad exaudiendū rogantibus inueniunt. Propter hoc r̄ quecūq̄ multis er sancta r̄ inclusa nō audebat se dare in orationem. donec videret ei q̄ ordo Listerciē. exiisset. ad laborē. qualiter inquebat attendere vel intenderet ofōni misere vni⁹ multitudine: tanta multitudine sanctorū magnorumq̄ virorū ad ip̄m clamāte qualiter tot / et tāntis ip̄i loquētibus / intenderet voci mee. Credebat igit̄ mulier istū ordinē Listerciē. vacare ab ofōne dum essent in labore: q̄s diu aut in claustrō vel monasterio essent: ofōnis bus r̄ colloctionibus occupari. Errauit igit̄ tur indubitanter / r̄ modicū valde apprehendit adhuc vtrūq̄ omnipotentissimam creatoris. Dico igit̄ q̄ illis exemplis duobus p̄nomina- tis de vidua videlicet r̄ amico / voluit nos inducere misericordissimus saluator ad amoris studiū r̄ instantiā ofōnis. Et p̄ hoc scz validissimum argumentū. Si em̄ instantia p̄cū vincit duriciā iudicis / vt viduā exaudiret. Et si improbitas amici h̄ potuit / vt media nocte dormientem vicinū excitaret r̄ surgere faceret: r̄

ab eo quotquot panes habebat necessarios obrineret: q̄to facilius a magnificētissimo et misericordissimo deo obrineri i speranda sunt om̄ia bona data. om̄ia salutaria / om̄ia necessaria / pie obnixeq̄ petentibus. Iudice nāq̄ illo obsistebat duricia cordis eius / vidue p̄cibus. In amico somnolentia p̄pria / r̄ puerorū ipsius obsistere poterat: vt ip̄e sumpt⁹ siue expensas panum presertim si vel avarus erat / vel nō eousq̄ abundans panibus. Apud prelargum autē r̄ p̄diuitē deū r̄ sup omnē cogitatum nihil horum obsistit / vel aduersatē petentibus. solū hoc ad exauditiōē eorum requiritur: vt qua possunt instantia atq̄ deuotiōe p̄cent. Hec p̄tereunda est hic astronomorū confutatio atq̄ confusio: qui cū eligēdas horas / adeundos p̄ncipes / r̄ porrigēdas p̄ces vel petitiones / r̄ docuerint r̄ scripserint. Hō ausi tñ fuerūt v̄ docere vel scribere q̄ aliqua hora infausta vel infortunata esset ad p̄candū deū / vel ad quodcūq̄ seruitium impendendū eidem. Et cū de hoc cum q̄busdā modernis astronomis sermonē cōferrem: h̄ ipsum contexerunt / vicz q̄ om̄is hora infausta r̄ fortunata esset ad seruiendum deo altissimo / r̄ ad exorandum r̄ ad deprecandum illū. Et quia nec celi nec luminaria nec stelle de talibus introuunt se. quod si adiecisset fmo- ni suo / quia dei seruitium est sup virtutem celorum lunarium r̄ stellarum / r̄ verissime hoc dixissent: quod inde apparet euidenter q̄ dei seruitium / ipsos dei seruitores / adeo exaltat r̄ potentes efficit / vt eis celestia illa subdita sint r̄ obediant. Quod euidenter ostensuz ē Josue. x. c. vbi p̄cipiente Josue seru o dei r̄ dicente. Sol contra gabaon ne mouearis et luna contra vallem haylon. r̄ consequenter subiungit. steteruntq̄ sol r̄ luna. hoc aut̄ ignorare non poterunt astronomi cum duplicata sit dies sole stante super terram spatio duorū dierum.

Quare in deo delectari r̄ ei esse subditum adiuvat orationem. Ca. XXXVI

Hinc pres̄ hec

n alia duo adiuuamenta fortissima orationis subiungam: que spiritus sanctus in p̄s. docuit euidenter / dicēs per os Dauid. Delectare in dño r̄ dabit tibi petitiones cordis tui. Alterū vero quod sequit̄ ē subditus esto dño / r̄ ora eum. Tibi sciendū ē

tibi / q̄ nullo leuiori siue faciliiori p̄cio obrineri
p̄t ex auditio petitionum cordis nostri / a mi
seratore deo / q̄ hoc quod dicit hic delectan
do sc̄z in dño delectari nāq̄ in dño iam nō fa
cilimum est: sed etiā iucundissimū & magis p̄
mimum q̄ meritū. nec labor est vllō modo: imo
quies valde suauitatis / & retributio sup̄abū
dantissima molestiarū quas hic dilecti & ele
cti dei p̄pter deum patiunt̄: vtinā aut̄ & h̄ do
cuisset sp̄s sanctus vel hic vel alibi delectari ī
dño. hoc aut̄ nō est possibile cuiq̄ / nisi q̄ pala
tum cordis sanum & curatū habuerit a febre
iniquitatis / que sanitas & puritas nō est d̄tu
tis & elaborationis humane opus: sed omni
potentis virtutis creatoris p̄ciosissimū donū
& merces sanctorū. In patria em̄ sic dicit Boe
tius in libro de trinitate delectatio erit cibus
compatio vero laus p̄petua conditoris. hoc
quod dicit mihi p̄tereundū est / quia grandis
sermo ad illud explicandum requirit̄. Nec ad
hoc mihi dicēdū occurrit / nisi q̄ egritudo ista
sp̄ialis interior / qua eousq̄ palatum cordis
in nobis corruptum vel infectum est: vt ipsuz
fontem suauitatis / deum in nobis sape probi
beat / desipere vel potius amarū sape cōpel
lat. Cognoscenda & recognoscenda est etiā
am sanitas contraria: q̄tū dñs adiuuare di
gnabit̄ obnixius exposcenda. Sentiebat em̄
dauid cū dicebat ad dñm / miserere mei deus
qm̄ infirmus sum. ac si medico p̄ssimo satis
esset infirmitatē pandere: eamq̄ corā ipso al
legare. Idem dicendum ē et in alio adiuto
rio / quo dicit subditus esto dño. Nec em̄ n̄e
virtutis aut possibilitatis est frangere sup̄biā
cordiū nostrorū. Nec abijcere iugum seruitu
tis vitiorum: quo q̄ diu p̄mimur: quod est di
cere cui q̄ diu subiecti sumus: deo subditi esse
nō possumus. Nemo em̄ p̄t duobus domis
seruire. sicut dicit ip̄a veritas Mat̄th. vi. De
p̄candus igit̄ est / modis quib⁹ possum⁹ / oim̄
miserator deus largissimus: vt ip̄e a seruitute
vitiōrū turpissima / vilissima / nequissima / nos
liberet: & seruituti nobilissime sue nos totali
ter subijciat / totaliterq̄ possideat. sicut sui su
mus iure plenissimo & singularissimo. h̄cau
tez duo adiutoria in potestate nostra sunt: vt
eavicz nobis p̄stent̄ / & illa habeamus / licet ex
nobis illa elicere per nos ipsos nō possumus.
p̄sto nanq̄ est nobis gratia dei / & nō solum of
fertur: imo nobis repugnātib⁹ pene ingerit̄ /
peneq̄ violenter impingitur. & de hoc multa
audiuisti in precedentibus.

De alijs septē adiutorijs ōois La. XXXVII

Vnt et alia se

I ptem adiutoria ofonis / q̄b⁹ vox
acuit & ip̄a quodāmodo conditur

Primū illorum est clamor. secundū eiularus
qui est vox puulorū ad patres et matres. vt
possunt vociferantium / vel pro absentia cor
vel p̄ defectu alementi. Itaz faciendum ē no
bis pro sepatione dei a nobis / vel potius no
stri ab ipso. Similiter & pro defectu vitalis ac
sp̄ialis alementi seu cuiuscūq̄ alterius q̄ su
stentatio vite nostre spiritualis indigeat. a fa
cie interdum cuiuscūq̄ rei terribilis / vel por
ci vel canis / vel bestie alterius eiulare cōsue
uerunt puuli. Sic & nobis faciēdū est a facie
peccati / tanq̄ a facie colubri / a facie leonis / &
a facie rumphee bis acute. sicut legit̄ Ec̄c̄. xi.
quasi bis acuta om̄is iniquitas. Et dētes ei⁹
dentes leonis interficiētes animas hominū.

Tertium est rugitus quasi a damno grauif
simo. sicut legitur de Esau q̄ supplantat⁹ a fra
tre hereditatē patris amisit q̄re irruguit cla
more magno. Et ipse Dauid. rugiebam a ge
mitu cordis mei. Debes aut̄ scire q̄ rugit⁹ p̄
pria vox turturis est & columbe. Qua p̄pter
quia nullum damnum compabile est amissio
ne vite / gratie / & hereditatis eterne. Nullus
rugitus compabilis est rugitui / qui est vel eē
debet penitentium. Et hoc ostendit Jobi se
ipso dicens. quasi inundantis aque rugit⁹ me
us. xxx. c. Nō quia tempalem eousq̄ doleret
amississe substantiam: sed de amissione spiritu
aliū ita rugiebat. Quartū vero istoz adiuto
riorum planctus est. hic p̄prie p̄ morte vel p̄
mortuis fieri solet. Peccator igitur q̄ se mor
tuum in peccatis videt: habet mortuū quem
plangat. semetip̄m videlicet. Plangat igitur
in q̄ planctu nulli compabili. Nilomin⁹ em̄
& plangere debet christum dñm / sibi mortuū.
Abortuū in q̄ a corde suo / in quo habitare p̄
fidem & viuere debuit. Ipsaq̄ presentia sua /
vitam anime sue viuificare. Instar igit̄ marie
magdalene stare debet penitēs petōz ad mo
numētū plorans. Adnumētum autem si
ue sepulchrum ip̄a fouea: siue profunditas vi
tiorum & peccatorum est. Ad hanc debet sta
re / eamq̄ attentissime oculis cordis intueri.
Ibiq̄ plangere semetip̄m mortuum / & chri
stum dñm vt p̄dixi tibi. hoc ē a corde suo mor
tuū. sicut legit̄ de maria magdalena Job. xx.

Quintū est gemitus / hoc est resonantia ex
 † intrinodolore. ppter quod dixit Gregori⁹. qz
 veraciter orare / est amarus in compunctioe
 gemit⁹ / nō verba cōposita resonare. Sex-
 Y tum ē suspiriū. ⁊ ē quasi fatigati animi / spira-
 tio debilis ad formationem vocis non suffici-
 ens. vnde suspiriū dictū est. quasi modica vel
 diminuta spiratio. Et videt eē ex vehementi
 desiderio aliqd obrinēdum. siue qd amissum
 siue quid aliud. ppter quod vniuersaliter di-
 cit suspirare qd vlt aspirare ad aliud. ¶ Sep-
 Z timū xō est singultus qui inuehementē diuqz
 dolentibus excitari solet. Concurit vehemē-
 tia dolor: quousqz viscera / dolentiū / ac singul-
 tus in eis ppter hoc generetur in ventre / nā
 inuenit plerūqz in eis qd cū dolore magno pe-
 nitent: ⁊ est in ventre peccatorū vera designa-
 tio quedā penitudinis. de hac etiā qd idem be-
 ne dolet cogitauit. vel eo ipso tūnsionib⁹ duro
 rū suppliciorū dignū se confiteē. Siūt autē iste
 pcussiones pectorū p eo qd cor humanū sede
 re habet in pectore. ¶ Publican⁹ ille euangeli-
 cus Luce. viij. percuciebat pectus suū dicēs
 Deus ppi⁹ esto mihi peccatori. Et de iā di-
 ctis septez manifestū ē vnicuiqz / qd ad ofonē
 adiuuant: ⁊ per ea deuotio ei⁹ occasionaliter
 auget. ¶ Percussiones vero pectorū: grā am pe-
 nitutinis prouocant / similiter ⁊ augent. Im-
 punitē em̄ vehementer qd cor talia cogitauit.
 qd talibus consensit qd talia dignū voluit sibi
 esse duris ac diris pcussionibus. Insinuāt eti-
 am ipsum peccatorē iam rediisse ad cor suum
 ⁊ ppter hoc inuenire se / ⁊ videre in illo qd di-
 gnū sit pcussionibus. Et hic quidē finē fa-
 cio pris prime tractatus istius: in qua agitur
 de ofone / put ipsa est quodāmodo oratio re-
 thorica: ⁊ partibus assimilantur eis.

Oratio sit quasi nunciū ad deum mis-
 sus. Capitulum XXXVIII

Est hec igitur

† p psequamur alias similitudines /
 ⁊ compationes ofonis. Dico igit
 in primis: quia ipsa ofo que est ad deum: ve-
 lut quidā nunciū est / qui ad deū mittit: ⁊ ad
 ipm intrat. sicut dicit brūs Aug⁹. super verbo
 isto ps. Intret ofo in conspectu tuo. Dñe. di-
 cit inqz his verbis. Absira inqz virtus ofonis:
 que illuc intrat ad deū. quo caro puenire ne-
 quit. Eccl. xxxv. Satis ipam esse euidēt nū-
 cum fidelem / ac diligentem exprimit: vbi le-

gitur. Ofō humiliātis se / nubes penetrabit:
 ⁊ donec ppinquet nō consolabit: ⁊ nō descen-
 dit donec pspexerit altissimus: vel obnubilā-
 tium cogitationū. vel nubes ipas sanctorum
 penetrabit / ad modū nunciū ingerentis ac is-
 pingentis in mediū turbarum: ⁊ irrūpentis
 eas vt appropinquet ei ad quē mittit. Et hoc
 sonant illa verba. donec appropinquet nō cō-
 solabit. Instar fidelis ⁊ strenui nunciū qd nec
 requiē nec consolationē habet: donec puenit
 ad illū ad quē mittit. Quēadmodū ille Elia-
 zar dispensator domus Abrae: qui comedere
 noluit donec locutus eēt sermōes suos. sicut
 legit Gen. xxxiij. Et hoc est qd sequit in ser-
 mone p̄dicto. Nō descendet donec aspexerit
 altissimus. Hic igit cōsideranda sunt nunciū
 qui sint boni. omnia em̄ hmōi reqrunt in ofo-
 ne. Et primū illorū ponam / agilitatem ipsi
 us nunciū. Nemo em̄ sapiens in longinquam
 regionē mittit nunciū: qui nō valeat ambula-
 re. Hic autē est vel qui iam infirmitate p̄mitur
 vel facile lassatus deficit in via. quod euiden-
 ter apparet in illo qui difficultate magna ⁊ co-
 niatu magno ⁊ multo: vix tota vna septimana
 ofonē dñicam dicere poterit. ita vt in vna qz
 die septimā ptem ipsius. hoc est vna de petiti-
 onibus septem / que in ea cōtinent cum ma-
 gna difficultate etiam diceret. Et hoc narra-
 uit mihi sacerdos cui⁹ prochianus erat ⁊ qui
 ab eo vix istud potuit extorquere vicz qd saltē
 septimam ptem ofonis dñice vna quaqz die
 diceret ⁊ sic totā ofonē dñicam in septimana
 vna compleret. Qui similes multi sunt qui vix
 incepta ofone statim ab ipa desistunt ⁊ defici-
 unt: ipm ofonis laborē importabilem reputā-
 tes. ⁊ velut onus grauissimū / illud statim proij-
 cientes. Quibus quo ad ipsos p̄inet ⁊ q̄tū
 in eis est. hoc est dicere ex pte ipsorū. hoc solū
 video remedij vt paulatim assuescāt / ad ora-
 tiones breuissimas: ⁊ deinde ad largiores. co-
 nantibus em̄ ad se / put p̄mittit eorū infirmi-
 tas / nunqz deerit auxiliator deus. Quēad-
 modum ⁊ in illo de quo pximo feci mentionē
 factū est: qui paulatim intrū robur ad penitē-
 tiam agendā conualuit: vt ab ipso suo sacerdo-
 te peteret: qd ei penitentiā q̄tūcunqz grauem
 ⁊ durā veller iniungeret. Non em̄ solūmodo
 leuis ad portandū facta erat ei p̄nia ois: sed
 etiā desiderabilis ⁊ iucunda. Qd siqz q̄rat
 vñ nobis ista infirmitas orandi. quibū p̄diez
 integrā fabulantes nō fatigamur / in f̄monib⁹
 bus ociofis vel etiā noxijs / ⁊ etiā in f̄monib⁹

B

L

f

Capitulum

ofonū qui vtiq; salutare et iucundissimi sunt tanto labore affligimur: tamq; facile fatigamur. Rūdeo in hoc / q; sicut ascēsus corporalis admodū laboriosus ē nobis: et tam facile nos fatigat: ppter grauitatem corporū nostrorū sic etiā ofo que ascensus spūalis est in deum ppter originalis corruptiōis grauitatē: nos tm fatigat / et deijcit in defectum. Assuetudie tū et leuiter leuigat: hmoi grauitas presertim cum adiutorium gratie dei semp assit orantibus: et orare conātibus. Et est nunci^o hmoi qui in via spoliat a latronibus: interdū autez occidit. Latrones intelligo / improbas cogitationes / que se ofoni ingerūt: et eam lachrymis pijs et sanctis desiderijs / etiā ipis cogitationibus et attentione spoliant. Ipamq; suauitatem yngenti: de qua in pcedentibus audiui / subripiunt vel etiam rapiunt violēter. Et hec sunt bona ipsius ofonis / quibus in celesti consistorio pcurare debet / et expedire negotium orantis. Iheu quot nuncijs sic spoliati intrans / celeste illud consistoriū: ppter qd et minus bene ibi recipiunt: et difficilius expediunt negocia iporū: a quib^o mittunt. Depauperatus eī nuncijs: a paupe missus videtur. Hec apparet etiā missus pro magnis vel arduis negocijs: negligit etiā negotium vel negocia sua: qui talem et taliter mittit. Lui eī sunt cordi negocia: que deferre debet iste nunci^o ad celestem curiam: solennē mittit nuncium ad illam: nō paupem / vel pannosum: et q; nulli honori vel grē ibi habēdus videat. Hec autē est solennitas nuncijs istius: apparatus scz / et ornatus: quem tibi pdixi vicz intentiōis et attentionis desideriorū et aliorū / p que in pcedentibus audiui ofonem adiuuari. An vero negocia ista p orationem gerenda et expedienda sunt: tam ardua tanq; magna sint: vt solennitatē nuncijs merito requirant. Abanifestum est ex his que petunt p eam / et ex ipso a quo petunt. Nulla nāq; negocia compabilia sunt negocijs veniarū / gratiarū / et gloriarum / et hec ofonem pncipaliter intendunt. Negociū vero pacis reformande inter deum altissimū / et eos p quibus orat: q; tuz sit quis ignorat. Quid dicam de negotio salutis: de negotio in quo tantis accusationibus ad mortem orātis agit: qualem aut q; ta oporteat eē nunciū / vel pcuratorē: p quem tantis accusationibus / et sup tantis accusationibus: responderi oportet quis ignorat. Est eī accusator in negotio isto ipē diabol^o et omnes angeli eius

qui non cessant nos accusare die ac nocte. sic legit Apocal: xij. Lui^o astucia nulla iuris peritorum prudentia compari potest. **¶** Quisq; dixerit: quia postq; causa orantis criminalis ē qm in ea in multis criminibus agit: cōtra ipsum: nō potest agi seu expediri p nuncijs seu pcuratorē. Dico quia fm illam cōmunē ac regularem intelligentiā: verū est quod dixit: q; niam fm hoc pcurator / nec vox / nec verbuz / nec responsio eius est contra que agit criminaliter. Oratio autē et vox / et verbū / et responsio est orantis: qua ppter psonaliter comperet i celesti ac diuinali consistorio: cui^o ofo ibi ē / ac psonaliter / ac p semetipm se defendit: qui per ofonē in illo consistorio accusationib^o resistit. Uoce nāq; ppria verbo et responsione sua p priam causam suā ibi defendit: et ibi est psonali p̄sentia: vicz in cōspectu dei altissimi: vbi et ipsi et coram ipso loquit. Si vero quererēs a me: vñ et vbi accipiet ista solennitas nuncijs et vnde habebit nuncijs iste solennis. Rūdeo tibi / quia pater ipse misericōdiarū: qui toti generi humano tam misericōditer / tāq; mirabiliter prouidit de aduocato et ppugnato: atq; interpellato: sempiterno: vicz de charissimo et b̄dicto vnigenito suo deo: vicz ac dño nō iesu christo: pvidebit et tibi de nuncio isto: et nuncijs solennitate: nisi ignauiā et negligentia tua hoc impediuerit. **¶** De ignorantia quippe vt impericia circa ea que ofonis sunt nō erit excusatio: postq; que p̄cesserunt in hoc tractatu vel audiueris vel inspexeris. Adiuuaberis q; nō parum ad impetrandū a patre misericōdiarū / nunciū istum solennē: si verbis potentibus et ad dep̄candū compositis quorū multa supra tibi in pcedentibus aggregata et congesta sunt: vsus in conspectu eius fueris: ad petendū ab eo mun^o et grām ofonis hui^o / qm in eo et per ipm omnia salutaria tribuuntur qua ppter toto studio inuigilandū est: rōnisq; cordis conatibus exposcendū est: mun^o grāte deo ofonis. Ipse eī est qui et sol^o docet orare deo ofonis. Ipse eī est qui et sol^o docet orare deo ofonis. Ipse eī est qui et sol^o docet orare deo ofonis. **¶** Quia ppter in ipso principio ofonis: q; tū ipse pater misericōdiarū adiuuare dignabit: dicendum est ei. Dñe deus pater misericōdiarū q; scis: et mihi magno munere gratie tue scire dedisti nō esse auctore: nō esse effectore: nō esse largitorem alicui^o boni: nisi te. Dedisti etiam mihi scire donū ofonis tante x̄rutis / tāteq; gratiositatis esse apud te / vt in eo et cum eo omnia salutaria dona largiaris: omibus illis quibus

donū illud prestare: fuerit pietatis et dulcedi-
nis tue dignatio. Largire mihi donū istud in
eo placere in ea perfectione quibus tibi illud et
suscipere placeat: et omnia alia salutaria quae per
ipsum petere mihi donaueris/ concedas. sic mihi
tribue orare misericordiam tuam: ut audire me tibi
placeat: et in omnibus quae a misericordia tua peti-
ero exaudire. Scio enim te docente: quod nec alio
nec alio modo potest mihi/ uel esse uel venire tam
placitū tibi/ tanquam efficaciter apud misericordiam tuam
donū. Debes etiam scire. quia fidelis ac per-
omnia laudabilis nuncius est non solum instare apud
iudicē/ uel curie dominum: sed etiam sollicitare acces-
sores eiusdem: et assistentes omnes eidem domino
per negotio seu negotijs/ pro quibus ad curiam
illam missus est/ maxime autem illos qui maioris
gratie/ maiorisque potestatis in curia illa esse co-
gnoueris. Super autem omnem admirationem et
mittentibus et nuncijs de quibus agit/ et salubriter
atque utiliter prouisum est in curia illa celesti: ubi
quae maxime possunt necessitatibus miserorum sub-
uenire et omnino negotia ibi habentium: maxime
prompti atque parati sunt et nuncios istos intro-
ducere ad regem/ et dominum curie illius/ eosque pro
omnia et in omnibus adiuuare. Tales habet omnis
orans aduocatos et mediatores: quos non uen-
nalitas/ sed mera liberalitas/ ad interceden-
dum inclinet: utpote quos taliter charitas et
pietas possidet et qui orantibus occasiones in-
uenire desideret adiuuandi. Accedit ad hec
et aliud dei collaudatio et admiratio dignis-
simis: quia nullus est qui contradicat uel aduer-
setur negotium propriū/ uel aliene salutis agen-
tibus uel agere uolentibus. Omnes enim idipsum et
solum uolunt: quod sciant uelle regem ac dominum om-
nium seculorum: qui uult omnes homines saluos fieri
et ad cognitionem ueritatis venire. hanc enim con-
cordiam facit sublimibus suis omnipotentissimus
ille dominus seculorum sicut legitur Job xxxv. Accedit
etiam et illud bonum: ad obtinendum fiduciam secu-
rissimam impetrandi: quod nullus est ibi qui non totum
ardeat charitate: totum non difluat pietate. Ac-
cedit et aliud quod nullus est ibi cuius intercessio
uel deprecationem possibile sit ab altissimo re-
pellere. Et propter hoc in eadem mensura: neces-
se habent/ precibus et supplicationibus nostris
semper anuere. Illud quoque non est hic propter
dum: quia maiori confidentia: qui maiores ibi
sunt exorari possunt/ et debent: non solum quia
humiliores/ sed etiam quia charitate et pietate
semper in omnes propensiores atque profusiores.

Quoadmodum igitur in curijs magnatum: qui non
omnes sollicitant qui promoueri negotium pos-
sunt et uolunt: ac parati sunt/ pro quo nuncio
est ibi: merito ignarus et negligens aut infide-
lis reputandus est. Sic nuncius est de quo agi-
tur: si uel unum ex totis tantis adiutoribus in
curia illa dei altissimi/ sollicitare pro negotijs
orantis obmiserit: de negligentia aut infideli-
tate merito arguendus erit. Docet nos et
ipsa ecclesia celesti imo diuino magisterio eru-
dita et edocta sic orare. quod est dicere/ talem
hominem nuncium ad celestem curiam mittere:
qui omnes deo altissimo astantes/ et singulos
pro nobis sollicitet. Ipsa namque orationibus sur-
tis plerumque letanias adiungit: que sunt singu-
lorum sanctorum inuocationes. similiter et
omnium. propter quod et multi ex eis sigillatim
inuocantur. multi uero in generali. quoniam
non est possibile ecclesie dei: nominare tot san-
ctorum milia sigillatim. Sollicitudo quoque
diligentia gerendi negotij in nuncio hoc po-
tissimum requiritur: quod ipsa arduositas/ pe-
riculositasque negotij euidenter ostendit. Quid
ergo dici potest de nuncio: qui circūquaque uo-
gat atque discurrit uarietate cogitationum huc
illucque distractus/ ac ventilatus. ac de ipso ne-
gocio pro quo mittitur: nec curat nec etiam co-
gitat: sed nunc in hispania castra edificat. nunc
in britaniam rapitur: nunc in almaniam diffilit
et uelut palea: variarum cogitationum flati-
bus dispergit. Iheu quot et quanti sunt sic ora-
tes. Laue igitur tibi omnis qui orare intendis
a nuncio homini cuius negligentie similis aut
compabilis uix aut nunquam in uitijs litteralibus
inuenitur. Est et nuncius homini qui et antequam
ad celeste consistorium proueniat: imo statim
cepto itinere/ uel ad modicum progressus: in
uia moritur. hic est/ oratio cuius intentio in
ipso orandi tempore uel momento extinguitur:
et irruens alia intentio uel affectio: ad ali-
ud agendum et intendendum cor rapit. Ex-
empli gratia. accidit interdum. ut cum orare
quis ceperit: incidat cordi eius cogitatio de
pulchritudine mulieris: profundeturque in eo
quousque ipsum in consensum turpitudinis in-
clinat. Et eodem modo se habet de alijs con-
cupiscentijs. Nullum enim genus concupiscentie.
quod per cogitationes eousque in cordibus
orantium profundari non possit. Obsecran-
dus igitur est omnipotens et misericors deus
ut dirigat nuncium istum ante conspectum suum

Capitulum

custodiat sanum et incolumem in ipso itinere: et etiam coram se. Nuncium istum totis astutie sue conatibus interficere intendit diabolus: utpote quod negocium nostre salutis implacabiliter sperodit atque persequitur. Nec solum in via ut predictum tibi: sed etiam in ipso dei aspectu. Plerumque enim ipsa oratio que ante dei conspectum iam intravit: modo quo predictum est ibi extinguitur: de quo memini me ipsum exclamasse multotiens ad dominum: ut saltem in conspectu eius atque presentia esset orationi mee pax atque securitas: et ne pmitteret villo modo: um coram se illam occidi: presertim cum nuncij qui ad illum destinantur: pro rectioe eius atque custodia gaudere debeant: non solum ante illum: sed etiam in itinere siue in via. Petebat hoc satis euidenter propheta cum diceret: Dirigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Lum enim petebat eam dirigi ante conspectum dei: petebat etiam eam in via custodiri. Similiter cum ipsi dei conspectui eam oraret dirigi. Orabat etiam et cum hoc: eam ibi custodiri: ne intorqueretur vel distorqueretur a rectitudine intentionis. **AD** Debes etiam scire cum his omnibus quia inuenit nuncius huiusmodi excommunicatus interdum: et propter hoc in celeste consistorium nullatenus admitteatur: sicut legitur Proverb. xxviii. Qui declinat aures suas ne audiant legem: oratio eius erit execrabilis. Quia propter nec in celum sacratissimum admittetur: nec a sacratissimis ciuibus celestibus recipitur: quoniam potius ut execrabilis excludatur et repellatur cum indignatione et execratione: propter hoc autem non immerito a verbis eius aures dei auertuntur. Alibi etiam scriptum est: Abaledicti qui declinant a mandatis tuis: quia propter maxime maledicti qui maxime declinant ab illis. Hi autem sunt: qui nec etiam propinquare volunt ut illa audiant. Maxime enim se longe faciunt a mandatis dei: qui nec illa audiunt nec faciunt. Qui vero illa saltem audiunt nec faciunt: non tam longe a mandatis dei sunt. Lum ergo manifestum sit tibi: quia nuncius excommunicatus non impetret nisi super excommunicatione manifestum est et tibi: quoniam cum celeste illud consistorium: latere non possit talis excommunicatio talis nuncij: quia omnino iste nuncius ibi nec aliquid impetrabit nec audiet. Laue ergo tibi: ne deus eum pro excommunicato habens: verbis eius auditum communicare recuset: tunc enim est necesse: ut ipse

te excommunicatum habeat: et propter hoc auditus sui vel audientie sue communionem non immerito tibi denegat: utinam autem auertatur quod formidanda sit: quod horrida excommunicatio ista: per quam nec verbum suum quibusdam communicat misericors deus: cum omni generi peccatorum verbum dei communicandum sit. Exceptis illis dicitur quos canes et porcos vocat veritas. Matth. vij. utinam attendant illi quibus tam studiose tanquam abundantem communicatur verbum dei: quia largitate gratie dei hoc ipsis fiat. Non enim facit taliter omni nationi: presertim cum expresse legatur Act. xvi. Quia prohibiti fuerunt apostoli a spiritibus sancto: verbum dei predicare in asia. Laudandum est a fatuitate et stulticia nuncij istius. Fatuus enim est atque stultus nuncius: qui petit quod non est petendum: sicut dicit beatus Augustinus de illo qui petit a deo: ut occidat inimicum suum. Stultissime enim petit cum velit se esse iudicem inimici sui. Deum autem suum tortorem. Iudicem enim se gerit inimici sui: dum ipsum reum mortis diiudicat: proculdubio deum vult habere tortorem illius. Hoc autem est inconueniens sit: quis non videat: dum in tam vili officio deum sibi seruire vult: officio vicis carnificis seu tortoris: semetipsum autem in tam sublimi: tantique honoris officio: facto ipso collocat vicis iudicis presidentis. Est ibi et alia stulticia sicut ibidem dicit idem Augustinus: quia vult homo huiusmodi: frangi pontem misericordie diuine: ne habeat inimicus eius per quod reuerti possit ad deum. Hoc enim per mortem agitur impatis et improuisis peccatoribus: ut redire non possint ad dei misericordiam et gratiam: quam cum possint inuenire: querere contempserunt. Considera ergo arduitatem multitudinem et magnitudinem negotiorum: que agenda habes in illa sublimi curia: et ne mittas verba tua per nuncium stultum. Expresse namque legitur Proverb. xxvi. Claudus pedibus et iniquitatem bibens: qui mittit verba per nuncium stultum. Manifestus est tibi: quia claudus pedibus nec ad bona currere: nec ambulare: nec a malis fugere: nec declinare potest. Et propter hoc necesse habet bibere iniquitatem: hoc est penam iniquitatis sue. Huiusmodi autem nuncius cum sapiens fuerit: et bona procurat atque impetret mittentis: et auertit mala ab eodem. Indulgentiam quoque et culpam et penarum: nihilominus

¶ Obtiner. Inuenitur et alia stulticia in nuncijs
 hmoi: qui cum ire debeant ad illam rhomam
 veri. s. nominis sublimē atq; dominantem: ce-
 lestem scilicet curiam: vadunt alias. et ad ali-
 os qm ad ipm regem et dñm seculorum. et pe-
 tunt ab eis que ab illo solo obtineri possunt.
 Propter quod dicitur Eccl. vij. Noli quere-
 re ab homine ducatum: nec a principe cathe-
 dram honoris: a deo em̄ ista solo obtinēda sūt.
 Nemo nanq; assumit sibi honorem: sed q̄ vo-
 catur a deo tanq; aaron: sicut dicit Apostol⁹.
 Recedico ista ppter hoc q̄ a deo petenda sint
 alicui talia. viris em̄ bonis: et petenda p̄cu-
 randa sunt honorum et potestatum sublimia.
 Terūtū non ab ipsis sed ab alijs. Impuden-
 tissima nanq; presumptio esset vnicuiq; q̄te-
 cūq; excellentie viro atq; presumptuosa tur-
 pitudo et intolerabilis dicere deo et petere: fac
 me regem. fac me episcopum. Cum officiorū
 hmoi tanta sint: tāq; periculosa onera: vt ne-
 mo sapiēs sit qui nō ea poti⁹ reformidet q̄ de-
 sideret. viri nanq; sanctissimi: non nisi tracti
 siue coacti illa susceperunt. vnicuiq; ergo ec-
 clesiarum est desiderandus ac tota deuotiōe
 et instantia appetendus: et a deo petendus pa-
 stor bonus. Et quoniā ab hoibus plerūq; pe-
 tunt: et a solis hominibus: atq; per eos solos
 obtinere sperantur. fit per iram dei maximaz
 atq; semper iustissimam: vt deo permittente
 et approbāte: mali et apd ipm reprobiloca subli-
 mitatū obtineant: ppter quod ipse dicit Osee
 ultimo. Dabo eis regem in ira mea: et auferā
 in indignatione mea. In penā igitur grauif-
 simam et in vindictam iustissimam: preesse p̄-
 mittuntur: qui prodesse nullo modo curant.
 Et ppter hoc per eundem prophetam dictū
 est. Regnauerūt et non ex me. Principes ex-
 titerunt: et non cognoui. Hmoi ergo dij ope-
 ra manū sunt: et idola surda et muta atq; va-
 nissima: et reputantur et vocātur. sicut expres-
 se legitur Zach. ij. Reperitur et nūci⁹ hmoi
 qui cum debeat volare in celum: currit ad ter-
 ram. Et hec est oratio: que cuz debeat petere
 celestia: hoc est spiritalia bona et eterna. ter-
 rena solū modo petit. Illuc em̄ tendit omnis
 oratio: vbi est quod per eam petitur: et obti-
 neri per eam intenditur. propter quod dixi/
 ¶ nuncium hmoi ad terram pergere: qui profi-
 cisci debebat imo volare ad celum. Inuenit
 et alia stulticia in nūcio hmoi: quia a deo igna-
 rus ē et inscius vt celestis curie vires profusus
 ignoret: et an habeat ibi contradictores et ad-

uersarios nec videat nec attendat. sed et ipas
 voces aduersantium et contradicentium sibi
 nec audiat nec intelligat. Iheu quot et q̄ti sūt
 qui nob orantibus: et veniam atq; gloriā petē-
 tibus aduersant quorū vnusquisq; clamat in
 aures dei omnipotentis. Contradico. In his
 primi atq; fortissimi contradictores atq; ad-
 uersarij nostri: sunt ipa nostra vitia et peccata
 quorū clamor vsq; in sublime celorum extollit
 tur. sicut Gen. xvj. legitur. vbi ex persona dei
 omnipotentis dicitur. Lamor sodomorū ascē-
 dit ad me. Fortissimi isti contradictores. qm
 primi et radicales sunt in aduersationibus et
 contradictionibus istis. et eis cessantibus atq;
 tacentibus: omnes alij tacerent siue cessarent
 penitus ab aduersationibus / contra nos.

¶ Secundi contradictores et aduersarij sunt
 omnes exercitus pulcherrimarum sublimiūq;
 militiarum celestium. Similiter et omniū san-
 ctorum / necnō et animarū / que occasione vi-
 tiorum nostrorum et peccatorum in ignē pur-
 gatorij / vel in inferno etiam detinentur / toti
 q; curie celesti inimici sumus: q̄diu vitijs et
 peccatis vel etiam mundo amici sumus. sicut
 legitur Jacobi. iij. Quicūq; voluerit eē ami-
 cus seculi huius: inimicus constituitur dei.
 Adherito igitur tanti amici dei / inimici nostri
 sunt: q̄diu inimici dei sumus. Amicus em̄ ini-
 mici dei. inimicus est dei. quibus vero occasi-
 onem / vel peccandi vel perditionis dedim⁹:
 et ppter hoc in purgatorij igne vel flāmis ge-
 hennalibus detinentur. Quis dubitat quin
 die ac nocte clamant contra nos et dicant / vin-
 dica dñe sanguinem nostrum. sicut legit Apo-
 cal. viij. Que etiam si voce tam naturali q̄ spi-
 rituali tacerent: ibi tñ cruciatus eorū acerbis-
 simi ipa veritate clamant vt predicti. Luz em̄
 redemptio anime vnus proprie diuicie sunt.
 sicut legitur Proverb. xij. Qualiter putas
 vel putare potes non clamare animas cōtra
 clericos et sacerdotes qui redemptionem eo-
 rum comedunt et in luxurijs suis infigunt nec
 pro liberatione earum a tormentis et cruciati-
 bus in quibus sunt satagunt. Tertij aduer-
 sarij nostri atq; contradictores contra nos in
 curia illa sunt ipsi sancti / quibus iniuriamur
 vel iniuriati sumus. et hoc vel in personis eo-
 rum / blasphemantes contra eos nepharijs
 iuramentis: quibus nec ipsi gloriose dei geni-
 trici a multis nec pacē in aliquo / nec defertur
 vel in ecclesijs ipsorum. Et hoc duobus mo-
 dis: siue cum ipsi ministri dei qui in illis deser-

Capitulum

uiunt iniurijs quibuslibet / molestantur. Et
etiam ipsa loca deo dedicata et sanctis ipsis vi
olantur. Et ipsa bona temporalia ad susten
tationem ministroꝝ / deo et sanctis illis obla
ta et consecrata vel diripiunt: vel ab ipsis mo
quolibet minuuntur. ¶ An est aliquis adeo
insipiens: vt deum ac dei filium opinari possit
blasphemias gloriose ac charissime genitricis
negligere ita / vt eas vt dignum et iustum est no
vindicer? Quis hominum iniurias et contu
melias matris sue equanimiter toleret. et si
possit no vlcisca? quod no omniu aliaru ma
trum iniurie ac contumelie tolerari quoquo
modo possint. Istius tñ benedicte semperq
venerande matris blasphemie: omni gladio et
igne: omibus studijs et viribus exterminade
et vindicande sunt. Et illi quicūq; sit: q; igno
rat dei matrem in eo amore et honore apd bñ
dictissimum filium suum esse: vt honorantes
eam honoret. et inhonorates digna animi ad
uersione puniat. Nō presumat aliquis deum
vel dei filium / se posse habere propitium et be
niuolum: qui benedictam matrem suā offen
sam vel aduersarij habuerit. Sic nec de dei
gratia vel propitiatione cuiusq; eorum / qui
cuius filio in celo vel ministrant vel assistunt:
aliquis psumere debeat vel sperare. ¶ Quar
ti aduersarij et contradictores nostri in curia
illa celesti: demones ipsi sunt: sicut legit Apo
cal: xij. Proiectus est accusator fratru nostro
rum: qui accusabat nos die ac nocte. ¶ Quin
tus et maximus atq; fortissimus: deus ipse est
qui semper accusat eos qui seipso negligit
accusare. et semp excusat illos q; seipso in con
spectu ipsius: studiose et incessanter accusant
¶ Boni igitur nuncij et fidelis / ac diligentis p
curatoris est / aduersantes sibi et contradicen
tes in curia ista vel placare sibi et ppirios effi
cere: vel eis silentium imponere vel illos con
gruis responsionibus atq; defensionibus re
pellere: ne contra ipm vllatenus audiantur.
Et primis quidem et radicalibus aduersarijs
et contradictoribus: silentiu imponit: cum oc
cidunt siue mortificantur. et hoc in sola dei cu
ria nobis no solum pmittit: imo etiam conce
ditur / atq; remunerat. acceptatur in alijs cu
rijs cum sub conducta et protectione iudicis
litigantes sunt. Absit aut vt vitia et pctā sub
dei ptectione sint. cū per Aplm omibus dicit
ad Col: iij. Adhortificate mēbra vestra / q; sunt
sup terram. ¶ Amplius p hmoi nūcium / ora
tionem ad hoc directe intendit: vt p ipsuz ad

uersarij et contradictores contra nos non so
lum audiant / vel admittant in isto spūali tu
dicio: sed etiam vt inibi moriant. Ipa em pia
oratio: cum pfecta fuerit: mortificatrix ē om
nium vitioꝝ et peccatoꝝ. sic orantis. mortifi
catio aut eozū est p modos et vias quas toti
ens audiuit. Ipa nāq; discretio ipsoꝝ mors
est eozūdem. cum recedit ab eis anima hu
mana / scq; eidem subtrahit / necesse habent
ruere vel cadere. cū sustentamentū aliud nō
habeant / q; miseram animā ipam: que illa in
semetipsa sustinet et supportat. Et nō est opus
vt enarrem tibi et enumerem hic modos de
structionis / et mortificationis ipsarum. ¶ Si
vis igit vt clamores nō audiant vel admittā
tur contra te. clama tu ex aduerso / et exalta in
fortitudine vocem tuam contra ea. quāto em
fortius et altius contra ea clamaueris: tanto
debilior erit clamor ipsoꝝ: et minus exaudibi
lis / donec penitus obmutescēt. Obmutescēt
aut profusus / et sine omni voce erunt: cum toto
corde clamaueris. ¶ Magnificandi igit multi
plicandi exaltandiq; tibi sunt clamores orati
onum / et confessionum: si vis aduersarijs istis
et contradictorib; silentiu imponere. ¶ Clamo
res em ipsoꝝ: validis clamoribus hmoi non
solū retondunt / vt nō audiant: sed omnino ex
terminant. ¶ Quia ppter manifestum est q; nū
valide / q; tūcunq; audibiliter imo exaudibiliter
apud deū clamant / contra illos: qui coraz
eo tacent a clamoribus ofonū et confessionū.
¶ Validissime nāq; sunt corā dño deo accusati
ones aduersarioꝝ hmoi: contra illos q; non
seipso iugiter / confessionib; in cōspectu ei
accusant. ¶ Nulle aut profusus. i. nulli⁹ vigoris
et virtutis cōtra eos sunt qui se studiose in cō
spectu dei increpare et accusare non cessant.
q; expressit nobis spūs per os David dicens
Dixi confitebor aduersum me iniusticiā meā
dño: et tu remisisti impietate peccati mei. At
tende anima mea et admirare et lauda ex toris
intimis tuis: sup abundantissimā pietatis dei
dulcedinem. qui solo pposito hui⁹ accusatio
nis / vicz que fit in confessione corā ipso: remi
sit statim impietatem peccati mei. Et ppter
hoc nō solum modo silentiu imposuit vitijs et pec
catis cōtra ipm David: sed etiam remisit ea:
deleuit / profususq; exterminauit. ¶ Quia si quis
dixerit. nō ē mihi potestas aut vtus ad clama
dum sic: vicz orationibus et confessionib;: cuz
adhuc corde mortu⁹ sim. Et scriptum sit. qm
non est in morte qui memor sit tui in inferno

aut quis confitebitur tibi? Abors autem et in
fernus: pculdubio status est peccatoris in p
fundo peccatorum suorum sepulti: et adhuc in
eoiacentis/ ac putrescentis. Sicut euidenter
legit Eccā. xvij. ante mortē inquit confitere-
mortem inq̄ hmoi quā pdixi. ppter quod et
cōuenienter sequit̄. a mortuo em̄ quasi nihil
erit confessio. Om̄ino enim insensibilis corde
peccator efficit̄/ p mortem istam. Et ppter hoc
nec videt nec sentit illa/ in quibus tot⁹ sepul-
tus est. Quid igit̄ facto eius opus est? quod
est illi consiliū salutare: hoc est indubitāter
vt procuret qui clamēt pro eo. Et horum cla-
matorū duo sunt genera. Primum est opa ip-
sa misericordie. sicut expresse legitur Abacuc
j. quia lapis de pariete clamabat/ et lignuz qd̄
est inter iuncturas edificiorum/ respondebat
quod et in bono et in malo intelligi potest. Pi-
orum em̄ edificiorū et ligna et lapides clamāt/
in aures dei om̄ipotentis: pro edificatoribus
quē admodū de rapinis et male acquisitis: edi-
ficationes fiunt contra edificatores suos/ ad
dn̄m. sicut dicit Jacob⁹ in. iij. c. epl̄e sue. Au-
rum vestrum et argentū eruginauit/ et erugo
eorum vobis erit in testimoniu. Quā aut̄ vox
bonorum operū/ et etiam malorū: et magna et
valida sit. expresse legitur Sapient. iij. Ex in-
quis om̄es qui nascuntur testes sunt nequi-
tie eorum: interrogacione sua. Et alibi. Ipse i-
terrogabit opa nostra. De hoc etiā alias au-
diuisti in precedentibus. Bona igit̄ opa no-
stra et inter ea opa pietatis/ nō solum clamāt
pro oratoribus suis coram dn̄o et ad ipsum. s̄
etiam pugnant sup scutum ad p̄otegendum
ip̄os. Elemosyna namq̄ exorat ab omni ma-
lo: et super scutum potentis/ ac super lanceaz
aduersus inimicum tuum pugnabit. Sicut
legitur Eccā. xxix. Alij clamatores efficacissi-
mi atq̄ validissimi intercessores sancti siue q̄
hic militant: siue qui iam cum christo domino
regnant. Et hi inter eos validiores in conspe-
ctu dei altissimi gratiosiores sunt. Propter h̄
igitur et commutatione bonorum temporali-
um viroꝝ sanctorum qui adhuc in mundo
isto sunt: preces procurande tibi sunt. et etiā
precibus et obsecrationibus emendicande.
Quanto fortius igitur eorum qui cum chri-
sto domino regnant et gloriātur. ¶ An times-
netor et tantis clamantibus pro te: clamo-
res vitioꝝ et peccatorum tuorum audiat
prelargus miserator deus? Absit. cum nihil
odiat miserator deus prelargus/ nisi vitia et

peccata. Absit/ vt ea audiat contra te: et tam
caros tāq̄ gratos intercessores tuos repel-
lat. Sancti quoq̄ qui contra nos clamant:
ppter iniurias et cōtumelias placādi sūt emē
datiōe cōtumeliaz et iniuriarū/ q̄s eis irroga-
uim⁹. Et nihilomin⁹ p̄cibus et supplicatiōibus
quālib⁹ et q̄tis possum⁹. Hoc aut̄ docemur in
exemplo beati Benefij. qui priusq̄ orare pre-
sumeret p archidiacono/ quē in vita ista dile-
xerat: placauit inclitā x̄ginē et martyre agne-
ram: et quendā alium sanctū: quibus ablatio-
ne possessionū quarūdam/ iniuriatus fuit ar-
chidiaconus ille in ecclesijs eorū. ¶ De aia-
bus vero que tam in inferno q̄ in purgato-
rio contra nos clamant: quid aliud nobis fa-
ciendū est: nisi vt et per nosmetip̄os q̄tū nob̄
datur: pro liberatione ipsarū satagamus. Et
etiam per alios ad hoc ipsum laborem: emē
dicantes eis aliorū suffragia: qui nostra illis
subtraximus. nec intelligas in hoc sermone
meo/ q̄ pro liberatione animarū que in infer-
no detineri sciunt: preces faciente sint. s̄ dū
hoc ignoratur: non est pigritandū q̄n pro eis
et cōiter p fidelib⁹ defunct⁹ oib⁹/ suffragia fiat
Scit em̄ de⁹ ops qb⁹ pdesse vel possint vel de-
beant. nec patietur aliquē eorū defraudari a
fructu/ quie i cōpetere potest ex huiusmodi
suffragijs. Laue aut̄ tibi tota diligentia. ne
beatam et intemeratā dei genitricem aduer-
sariam habeas vllō modo: cuz impossibile sit
te placatum aut propitiuz habere benedictū
filium eius: ipsa tibi offensa vel aduersante.
Ipsa quoq̄ tibi propitia vel fauente: impossi-
bile similiter sit/ vllum ex omnibus militibus
celestibus/ vel quēq̄ ex tota illa ecclesia san-
ctorū nō eē ppitiuet fauētē: Ipsa etiā apien-
te/ os sacratissimū/ os gratiarū/ os b̄dictū
suum/ ad loquēdū misericordissimo filio suo
pro te: omnis iniquitas tua/ et aduersariorum
suorum opilabit os suum. Omnes em̄ obmu-
tescent. totaq̄ illa celestis curia: incipiente
ea loqui pro te: loquetur benignissimo mise-
ratori filio eius. Qualiter autē placandus
sit ipse iudex vniuersorū/ et dominus noster
iesus christus: iam audiuisti in precedentib⁹. ¶
Et vnus modus eum placandi est: vt tu ipse
placatus sis proximis tuis. Ademor igit̄ esto
eius. quod legitur Eccā. xvij. Homo homini
seruat iram: et a deo querit medelaz. De hoc
et in eis q̄ p̄cesserunt. Et in tractatu de opib⁹
et mirabilibus virtutū. Et in caplo de miscōia
multū audiuisti. Adatth. xvj. exp̄sse legit̄ ex
f 4

Capitulum

verbis dñi. serue neq̄ om̄e debitum dimisi tibi / quoniã rogasti me. Ex quo expresse colligitur q̄tū possunt et valent apud misericordiam dei preces etiaꝫ peccatorum. cum ex toto corde ad ipsum clamauerint. Numerat etiam et nō in merito inter stulticias et fatuitates nunciū istū: q̄ ipsis negocijs licet arduissima sint: nec curat nec cogitat / nisi hoc soluz q̄ petitionem nudam porrigit et offert deo omnis ignorans. quid illa contineat / et quid per eaz petat. Et hec manifesta sunt in om̄ibus orationibus / qui labijs suis strepunt / et tumultuant in ecclesijs sola inania / proꝫsus ab eis que de siderare et per oronem petere deberent contraria cogitantes: et de his que verba orationum signant nihil om̄ino intelligentes / q̄uis aut̄ ista magne stulticie et intolerabiles sint: nō sunt tamē orationes h̄mōi contemnende vel abijciende. Iste em̄ sunt / que ad modum laici litterarum. signari / porrigentes et offerentes summo pontifici petitiones suas in scriptis. cum om̄ino ignorent quid in illis contineat: et quid in ipsis vel per ipsas petatur. Sūmus vero pontifex / nō ad ignorantiam ipsorum / sed ad petitionem respicit et attendit. Hec parum velle est q̄ per ignorantiam istam interdum / et ofoni deperit et oranti. **C**Om̄i em̄ modo et studiosius et obnixius q̄ illud qd̄ etiã non cogitatur. inuenitur: et cum eis que audi uisti in nuncio isto / quam orationem dixi / duplex est peruersitas. Prima est. quia sibi met contradicit. Est em̄ rectitudo orationum cōuenientissima: vt orans eum / om̄is / manum porrigat ad capiendum quod petit: ad queꝫ dirigat sermonem petitionis. Et ita faciunt om̄es mendicantes et elemosynaria beneficia petentes. Abano em̄ et voce in eum intendunt / a quo benefici sibi petunt. Tibi autē notissimum est: quia manus in eam partē extenditur / in quā tendit et opatio. Qua ppter qui tantundem agit nisi opa diaboli: ad eum habet extantam proculdubio manum suam. Ab eo igitur petit impleri manum suam: cui illam porrigit. Qua ppter contrarius est sibi ipsi. Deuote et a deo petit beneficium: manuz vero ad diaboluz tendit qua peruersitate qd̄ intolerabilius estimari potest. **S**ecunda peruersitas est qualis in ludo fieri consueta est. ludo in q̄ qui vulgariter vocatur ludus asini: vbi ad ipsum emptorem dorso verso sermo dirigitur: et de precio asini cum eo tractatur. Dico igitur quia ad eam partem / et ad eas res /

facies mētis obuersa est: et ad eas respicit q̄s cogitat / vel de quibus. Ipsa em̄ cogitatio siue cogitatus: mētis intuitus est siue aspectus. qua ppter q̄ ipso momento orationis ad aliam mente intuetur / vel aspicit: quasi dorso verso ad deum: loquitur ipsi. querit vt ita dicat asinum. Oratio igitur h̄mōi et ridiculosa est / et ipsi deo contumeliosa. Quis em̄ fortasse iocose aut illusorie cuiq̄ homini sic loquitur: vt dorsum ad ipsum habeat / et faciē ad alia. Iste igitur peruersitates in oratione sunt contrariates. seu contradictio eius ad semetipsum. et ridiculositas illusoria contra deum. que ambe / in om̄i nuncio et procuratore / q̄tū dedecet ar: q̄tūq̄ ipsum impediatur: nemo intelligens ignorat. Defectus quoq̄ vocis et loquē / q̄tū noceat negocijs que per nuncium gerenda sunt: manifestum est tibi. et iam audi uisti in precedentibus: quia vox orationis desiderium est. Et quia muta est oratio: que uoce caret h̄mōi. Debilitas vero in desiderio / siue cupiditas: rauedo est in uoce orationis. **Q**uarta ergo stulticia / est nuncium mutū aut raucū et sine uoce audibili existentē / ad eam sublimē curiam mittere. presertim pro tot et tantis / tanq̄ arduis negotijs: vt sunt negotia animarum. Et quoniã iam edoctus es / pro dei gratiam / de oratione. quia ipsa est preciosissimum desiderabilissimum atq̄ magnificū dei donum: presertim cum depurata est: et immunis ab imperfectionibus / et alijs impedimentis que audi uisti. perfecta uero dispositio onibus q̄s per me in hoc tractatu audis: nō relinquitur tibi ignorare: q̄ a deo studiosissime deuotissimeq̄ ac obnixē petenda est. cum ipse solus auctor et doctor ipsius est: atq̄ inspirator: est.

De cantico peccatricis asine. La. XXXIX

Est hec profe

Puar tertiam perfectionem orationis. per quā est cantio / canticus et cantilena. Manifestū ē em̄. q̄ psalmi et cantica s̄m plurimuz sui / ofones sunt. Preterea **Isa. xxiiij.** exp̄sse d̄: ad aīam peccatricē / sume citharā circū ciuitatē meretricis obliuioni tradita. bñ cane / frequēta canticū vt memoria tui sit. Eo nāq̄ ip̄o q̄ uocat eā meretricē: ip̄am eē peccatricē clamat apte. **Que** at̄ ē cithara quā sumē iubet: nisi cor hūilitate excauatur et c̄psū datū: et bonaz cogitatonū et affectonū cordis

superius intēsum: ac preparatū ad resonādū
 concentū quem audite. Et dixi cogitationū
 seu affectionum: non audens dicere virtutū:
 cum illas anima peccatrix non habeat. nec li-
 bera potestate ipsius sit / vt illis tendat et pre-
 parat os suum tanq̄ citharam. humilitatem
 vero intellexit. De qua dicit Bernardus. q̄a
 est humilitas quā veritas parit. Et alia hu-
 militas quā charitas parit. Facile est autem
 vnicuiq̄ peccatori deprimere cor suum / ac p̄
 fundari sub mole vitiorum et peccatorum suo-
 rum: et euacuare ipsū atq̄ extināre a bonis
 virtutum / et bonis meritis. quod non est ali-
 ud q̄ cognoscere vel recognoscere vacuita-
 tem suam et paupertatē: atq̄ sentire vacuum
 a bonis / quibus deberet esse plenissimum.

C Proinde cogitationes bonas quibus se ac-
 cuset peccator: ministret ei conscientiam / si-
 desq̄ etiam mortua sacratē doctrine. cui⁹ no-
 stris temporibus tanta copia est. Affectiones
 quoq̄ bonas / quales sunt timor / pudor / ira /
 et dolor: de quibus in precedentibus / decem
 numerate sunt ipsa vitia et peccata: ea intue-
 ri volentibus copiose ministrant. Et hoc de-
 clarabo tibi: licet per occasionem hoc faciam.
 Sunt nanq̄ huiusmodi cogitationes et affe-
 ctiones de benedictionibus dulcedinis: qui-
 bus deus preuenit illos / quos ad gratiam pe-
 nitentis illustrat et preparat. Si queratur
 cuiusmodi cationem vel canticum / cantare
 iubetur meritoria ista. Respondetur q̄ cantio
 ista vt plurimum habet lamentationem / et ve-
 parum aut et vel modicū carminum. Decem
 enī ille affectiones / quas prenumeravi tibi /
 lamentatorie tantū sunt / et malorum que pec-
 catores in seipsis spiritualiter patiuntur: ex-
 pressorie. Et quoniā peccator / vere spiritua-
 liter mortuus est / et malis suis obsessus et op-
 pressus: que vox decet eū nisi lamentaria / et
 malorū suorū expressoria: magnum autē ini-
 tium vite est peccatori lamentari / et lugere se
 ipsum. Et magna speratio atq̄ appropinqua-
 tio ad resurrectionem et vitā: imo vite nouita-
 tem que est vita gratie: qua. s. deo grate siue
 gratiose viuunt. Et debes scire / quia quēad-
 modum in citharis et alijs instrumentis / ma-
 gnitudo concavitatis atq̄ profunditatis: re-
 sonantiā adauget atq̄ dulcorat. Sic in citha-
 ra cordis: humilitas quā predixi. q̄to enī siue
 cogitationibus siue affectibus magis se humi-
 liat: et deprimat peccator coram domino: tanto

ipsi gratius et acceptius resonat in oratiōe co-
 ram ipso. Quēadmodū dicit beatus Hiero.
 Nihil a deo deo displicet in peccatore: vt cer-
 uix erecta post peccatum. ita nihil ei gratius
 in eodem / q̄ curuatio vel humilitatio eius: de-
 sub mole peccatorū. sicut legitur Baruth. s.
 Anima que testis est magnitudine mali et in-
 cedit curua et in infimis et oculi deficientes / et
 anima esuriens: dat tibi dñs gloriā et iusticiā.
 Q̄tū enī pro peccatis suis semetipm humili-
 at / sub potenti manu dei: tñ sup seipm siue in
 seipso deū exultat. Q̄tū cūq̄ semetipsum in
 eis et pro eis despiciat atq̄ viuificat: tantū in se
 metipso deū honorat. Similiter et quātum se
 metipsum confundit in peccatis suis / et pro il-
 lis: tantū deū glorificat: tantūq̄ gloriā dat
 deo in semetipso. Dat ei et iusticiā: cum se iniu-
 ste contra ipsum egisse fatetur / et recognoscit.
 Dat ei et iusticiā / cū vitia sua et peccata sibi
 soli attribuit: non facto / nec constellationi /
 nec ipsi deo contra eos qui naturā malā eum
 creasse blasphemant. Et quosdam planetas
 malos creatos fuisse / infaustosq̄ et infortuna-
 tos / et ad nocendum naturaliter. id est. ipa na-
 tura sua potentes et prodesse nō valentes de-
 lirant. Quēadmodū de Saturno et Abarte
 astronomi fatidici / mentiti sunt et scripserūt.
 Dat deo iusticiā qui se iustificatione et vltiōe
 diuina / dignū esse confitetur. ipsumq̄ deū iu-
 ste acturū secū predicat: si vitia sua et peccata
 placeat vindicare. Curua incedit et in infimis
 anima / que nec etiā audet oculos leuare ad
 celū pre confusione. quia celo spreto eiusq̄ fe-
 licitate / infernum et eius tormenta eis pretu-
 lerit. In hac enī resonātia. p̄ prima chorda de-
 bet resonare / fides. Et primum quartuor so-
 nos siue voces de imēitate incogitabilis lar-
 gitatis et beneficentie dei: vbi primus sonus ē
 recogitatio beneficiorū / seu donorum nature.
 Secundus recogitatio veniarum: quibus re-
 misse sunt nobis tam culpe q̄ pene. Tertius
 recogitatio gratiarum / per quas ad decorez
 diuine similitudinis reformati sumus. Quar-
 tus / recogitatio gloriarum / seu hereditatis
 eterne: in qua ius hereditarium nobis in ba-
 ptismo collatum est. Abuta sine voce atq̄ so-
 no est / vel debilis et pene rupta chorda fidei:
 que sonos istos incessanter non resonat. / et
 idubitant in eis et apud illos sic resonat chor-
 da fidei: quibus data est scientia salutis. p̄ os
 sibile ē tñ tibi et aliter distinguere et assigre so-

Capitulum

nos fidei: vt primū ponat recogitatio singula-
ris illius ac stupendi beneficij / vicz incarnati-
onis ac passionis charissimi ac benedicti vni-
geniti filij dei. **D**einde beneficiorum / que
per sacramenta nobis incessanter vel collata
sunt vel tribuuntur. In quibus sup omnem
admirationem / ē sacratissime eucharistie sa-
cramētum. **T**ertius recogitatio beneficij
doctrinarum et reuelationum / quibus crudi-
ti et docti sumus de secretis sapiēcialibus / de
quibus non fecit deus taliter omni nationi.

Quartus sonus est recogitatio diuitiarū
patientie et longanimitatis dei: per quas tam
magnatos et malos / in tot et in tam malis / tā-
diu tam benigne / tam misericorditer / tā dul-
citer sustinet / et expectat: mirisq; et ineffabili-
bus sibi soli notissimis vijs et modis: ad miseri-
cordiam suam et gratiam reuocare et reduce-
re / q̄rū in ipso est non cessat. Interdum autē
obstinatissimos et durissimos / et obduratissi-
mos / et omnino rebelles: conuertit ad se: id est
iustificat. Quid putas coraz deo cogitat: qui
ista negligit cogitare? Licet igitur chordam
vnam istius cithare fidem dixerim: non inco-
ueniēter tamē psalterium decachordum dici
potest. Decem vero ille affectiōes que tibi su-
perius nominate et numerate sunt: psalteriū
E decachordum rectissime nominatur. in quo
tanto iucundius deo psallitur: quāto maiori
angustia cordis: decem illi soni resonāt in eo-
dem. Et ne mireris si fracta cithara / et nerui
debiles et non bene tensi: debitum et perfectū
concentum non reddunt vel resonant. **C**or
confractum cithara fracta est. **C**onfractum
inq; fractione de qua legitur **Ecc̄i. xxi.** **C**or sa-
tui quasi vas confractum / et omnem sapienti-
am non tenebit. **N**erui debiles et pene rupti /
gratie preparatorie et benedictiones dulcedi-
nis: quidem quibus preuenit et preparat nos
dominus: preparat inq; ad gratiam peniten-
tialis iustificationis. **E**t sunt reuera initialia
quedam adiutoria ad illam. **I**bi quattuor de-
cim soni / cum de cithara cordis sonuerunt: li-
cet debiles / licet exigui: auribus tamen miseri-
cordie dei / iucundum sonant: et ad ipsū im-
petrant: vt memoria sit meretricis obliuioni
tradite. **L**ū vero perfecta fuerit cithara cor-
dis: et neruis omnibus debitis conuenienter
preparatis et ordinatis: erit cor humanū psal-
terium iucundum / simul cū cithara / resonās
ab inferiori: hoc est pro liberatione a malis / et

etiam pro condemnatione impiorum / gratia-
rum actiones / benedictiones / collaudatio-
nes / et glorificationes. **A** parte vero superio-
ri: pro omni largitione beneficiorum. **I**hec ea-
dem vel resonans a pre inferiori / dei iudicij
iustissimum ac per omnia laudandum. **A** par-
te vero superiori misericordiam. **M**isericor-
dia nanq; dei super omnia opera eius est: sicut
legitur in ps̄. **E**t misericordia super exaltat i
iudicio: sicut legit̄ **Jacobi. i.** propter hoc ergo
dictum est in ps̄. misericordiam et iusticiā can-
tabo tibi domine. **I**n penitentibus et etiaz ad
penitentialem gratiam conantibus / conue-
nientissime sunt: omnibusq; pijs viribus au-
ditu iucunde. **S**eptem resonantie exteriores
quas preaudiuisti: scz gemitus / suspiria / eiu-
latus / et plactus / clamor qualis est vlulatus
deinde singultus / atq; rugitus / an putas / su-
per omnem cogitationem et admirationem mi-
seratorem largissimum / deum continere pos-
se aures suas / aut auertere ab hōi concen-
tibus? **A**n putes aliquem in omnibus illis exer-
citijs / pulcherrimarum sublimiumq; mili-
tiarum celestium: continere posse vocem ora-
tionis et deprecationis / qn̄ q̄ eā emittatur vt
prosit orantibus? **S**ciendum autem est tibi
quia quē admodum chorde seu nerui littera-
les / in cithara litterali / seu alio quocunq; mu-
sico instrumento: binatim ordinantur atq; ten-
duntur: et ppter hoc bini et bini resonant. **S**ic
et in cithara ista spiritali / virtutes omnes bi-
ne et bine inuicem connexę sunt: sibiq; inuicē
adiuuant / sicut legitur de alis animalium se
inuicem tangentibus **Ezech. i.** **E**xempli gra-
tia amor bonorum et odium malorum: spes et
timor: continentia et abstinentia: magnificen-
tia et humilitas: et ad hunc modū se habet de
alijs. **E**t attende concordiam ipsarum ad in-
uicem: quia vnaqueq; discordaret et male per-
semeripsam sonaret / imo dissonaret nisi alte-
ra alteram moderaretur ac temperaret vt ad
iuuaret. **M**anifestum est enim tibi qualiter ab-
stinentia continentiam adiuuet: rumpit em̄
neruus continentie aut vehementer debili-
tatur et deprimitur sonus eius: si abstinentia
illum non adiuuet et confortet. **N**orum est
vnicuiq; nostrum qualiter comesatio et ebrī-
etas repugnent continentie / aut interdum
extinguunt. **C**lenter enim mero estuans / vt
dicit **Hieronymus.** **F**acile spumat in libidinē
Similiter et spes in presumptionem elcuarēt

sonum suū: nisi eā timor repmeret et moderaretur. Timor vero in desperationē rueret: nisi illū spes ab imo fulciret et sustentaret. sicut militas in vilitatem abiectiois semetipsam abijceret nisi illam magnificentia sustentaret. Ip̄a q̄ magnificētia: ne nimis ī altū profiliat et in supbiam se elcuet: ab humilitate p̄mitur et in rectitudine subordinis retinet. sicut inuenies in amore et odio. Nō em̄ est possibile bona laudabiliter p̄ om̄ia facere / custodire / nutrire / atq; defendere p̄ om̄ia amore bonorū. nisi contra mala pugnet assidue: nisi eis restatur viriliter: q̄ p̄prie ac p̄ se odij est malorum. Eodem modo nec mala impugnabunt fortiter / nec resistēt eis viriliter: si amor bonorum ad h̄ non adiuuerit. Si em̄ bona nō amētur: p̄ que malis resistit / et mala repelluntur: nō est possibile vt contra ea laudabiliter pugnetur.

¶ Si querat quis de ip̄a fide: quam virtutē habeat sociā et cōnexā: ac si quereret de neruo fidei / quis ei neruus alius in ista cythara associet. Eodem r̄ideo in hoc: q̄ discretas vilitas erroris et impietatis / est chorda: q̄ fidei cōiungit in cithara ista vt ex hac tam horrida detestatione / nō solum declinant errores h̄mōi: sed etiam abijciunt. Et om̄is error impietatis / tanq̄ venenū mortiferū abijcit p̄ virtutem istam atq; declinat et fugit et etiam abhorret.

¶ Si quis aut̄ obijcere voluerit: quia contrariorū eadem est disciplina / et idem sensus. R̄ideo in hoc: quia alius motus est p̄fectio erroris et impietatis / et odiū. alius insectio salutarium credulitatū / et amor ip̄arū.

Et possibile est vt aliquis peritus sit in procurandis et educendis egritudinibus: omnino inscius sanitatis procurande vel inducende sicut manifestū est in bellatoribus multis / q̄ vulnerare et occidere doctissimi sunt. Sanare aut̄ et a morte suscitare prozsus ignorant. Sic quoq; possibile est vt aliquis de veneficis acquirendorū: conficiendorū ac uendendorūq; venenorū habeat peritiā / eorūq; porrigendorum astutiā: sanādi aut̄ a lesionibus earū nō habeat licentiā. Causa aut̄ in hoc indubitanter esse potest / vt animo solo nocendi vel vni vel pluribus studuerit / vt in talibus sit. Et aliud de venenis scire nō curauerit: possibile nāq; est vt solo odio alicui⁹ p̄sone vel aliquarū inductus fuerit ad hoc: vt talia fieri vellent. Luz aut̄ psalmi cantiones vel cantica sint. Abant festū est q̄ qui psallunt / vel psallentes audiunt saltare debent: quē admodū lasciuiores

et mulieres / ad auditum cantilenarū turpius saltant / id est gestulationibus corporū suorū r̄sident modulationibus quas audiunt. sicut dicit veritas. **Abant. ij.** Lecimim⁹ vobis et nō saltastis. lamentauimus vobis / et nō plorastis. Saltationes igit̄ iste sunt motus sp̄uales: q̄ bus moueri debemus / et ip̄i psallentes et ps̄ ab alijs audientes. Exempli gr̄a cum psalmi distractionē diuine iusticie et vltionis resonāt: timore debet concuti cor et deo: sum poni. **Lū** aut̄ misericōdiam: debet spe erigi sursum. **Lū** aut̄ honorē et gloriā dei resonant: gaudio dilatari vt de beatitudine p̄missa dilectorū et electorū ipsius: desiderio et amore illius cor accendit. Et p̄ viam astā currit res in om̄ibus psalmis et psalmodijs: vt quid em̄ in ip̄o p̄ncipio psalmi nominat̄ tibi beatitudo / cū dicit̄. Beatus vir nisi vt desiderio et amore in illam saltet vel in silias. Deinde p̄pter similit̄ causam denominat̄ tibi virilitas: vt a puerilitate animi dissiliat: et virilitatem tanq̄ p̄fectionē tibi debitam concupiscas. Sic p̄pter eandem causam subsequēter dicit̄ tibi. Qui nō abijt in consilio impiorum. miseria est quā beatitudo et virilitas a se procul expellunt. Nominat̄ ergo tibi subnegatione: vt ab ea declines et fugias animo atq; proposito: qui beatitudine et virtute tanq̄ inseparabiliter annexum ipsis / diligas et teneas. Nec dubites q̄n cor p̄ om̄ia b̄n dispositum et a seruitute corruptionis plene et p̄fecte liberum ad auditum psalmodie congruentibus illis moribus moueat. Alioq̄n qui vel psallūt vel psallentes audiunt onos lyros sunt: id ē asini ad lyram: qui cōcentui lyre vel cithare nullo motu gestulationis respōdere norūt.

Causa autem in hoc est quia ipsam suauitatē concentus huius non sentiunt. Iheu q̄t onos lyros / et asinos insensibiles habet hodie sanctus Dauid: imo spiritus sanctus ad citharaz suam et psalterium: qui nihil prozsus spirituales armonie ibi sentiunt. Nihil de his que per psalmos spiritus sanctus omnibus loquitur / intelligunt vel etiam cogitant. Et quod ē maioris absurditatis / ipsas voces psalmozum ita ruditer: adeoq; inepte refecant et vociferant: vt voces eorum a rudibus asinis differre valde modicum videntur. Quod ē de his qui milicie clericalis stipendia tam auide cupiunt: q̄s districte exigunt et quanta diligentia nūmos ip̄os bladū et vinū q̄ rōne h̄mōi milicie sibi debere: ipudētissime aptissimeq; metunt: q̄ nō solū voce psallere negligunt corā

Capitulum

dn̄o: sed etiam psallentes impediunt. et pro sa-
cratissimis psalmis fabulis in choro resonant
utinā attendant / quia fures et latrones / et cō-
tra deum et contra aīas quibus psallendo suf-
fragari debuerant se exhibent: dum sine cau-
sa stipendia percipiunt / vel quod mai⁹ est rapi-
unt. **¶** Propter hanc causam vicz qz psalmo-
dia thesaurus est / continēs aurū et gēmas di-
uitiarum spiritualiū. Et apotheca spūs sancti
est continēs aromata omniū donozū virtutū et
gratiarū. Statutū est in ecclesia dei / vt super
omnes scripturas / liber psalmozū frequentē
Nulla em̄ scriptura de veteribus / que mentē
humanā ita ditare et replere sufficiat. Nulla ē
medendis animarū languoribus / consolan-
dis / confortandis / et delectandis animabus
humanis a deo potens aut efficax. Sūt et mul-
te spūales virtutes et pprie: que alibi et docen-
de et discende sunt. Thesauri igit tam precio-
si / tanqz nobiles / a spūs sancto pp salmos et in
psalmis ostendunt. puocemur ad amorem et
desiderium ipsorzū. Apotheca sancti spūs co-
ram nobis in eis apit et exponit: nō solum ad
medelas vt pdixi: sed etia ad delicias / quas
illi solum nozunt quibus datur eas sentire.

Quid intelligat p vitulos labioꝝ. La. XL

Est hec prose

¶ Quar de orone fm qd ipsa est vitu-
lus labioꝝ. Nihil em̄ aliud pos-
se videt vitulus labioꝝ in vitulo. **¶** See vbi
dicit. Reddemus vitulos labioꝝ nostrozum
Cui cōcordat Ap̄lus in vltimo ad heb. dices
Per ipm̄ ergo offeramus h̄ ostiā laudis semp
deo. i. fructum labioꝝ consentiū nomini
eius. Abusiue nāqz vltra modū intelliguntur
vituli labioꝝ / vituli labijs promissi. Dico
igit quia in vitulo intimū est medulla / omib⁹
alijs q̄ vituli sunt gustu suauior. Deinde car-
nes. tertio ossa. quarto piguedo. q̄nto pellis.
Et similiter in orone intimū decqz placitissi-
mum ipsa pietas / orantis / intentio siue volū-
tas pncipalis obtinendi quod p orationē im-
petrari intendit. Et ppter hoc qui absqz intē-
tione oronē dicit vel recitat / ipsam potissima
sua pte mutilat et detruicat. Logitare igit de-
bet apud semetipm̄ atqz formare / quid ei per
oronem querendum vel petendum sit. Ad h̄
em̄ orandus est deus / vt veniam et gratiam / et
gloriam / et cetera bona data sua. put ipse no-
uit expedire largiat orantibus. et his pro qui-

bus orat. **¶** Si quis nihil horū intendat p vo-
ciferationem oronis: strepit indubitanter et
tumultuat in ecclesia dei oīno a deo nihil pes-
tens. Quia ppter nec orans est homo hm̄oi:
cum omnis orō petitio sit / sicut in pcedētib⁹
audiuisti. Intende aut quia non est necesse /
vt omnis orans intendat certe et determinare
aliquid istorū que predicti. Multi em̄ vniuer-
saliter vel generaliter / intendunt p orones
bona data dei. nō cogitantes singulariter de
venia aut aliquo alioꝝ: q̄to autē feruentior
fuerit intentio hm̄oi tanto erit medullata ma-
gis orō / et ossa eius medulla pinguiori refer-
ta. **¶** Ossa vero in orone / fortitudines sunt q̄
bus sustentari et defendi habet orō. Difficili-
mum quippe est muscas irruentiū cogitatio-
num / ab orone abigere: eāqz impedimentis
omnibus depurare / depuratāqz seruare. Ma-
nifestum autē est tibi contra omnem difficulta-
tem / fortitudinem esse necessariā. sicut dicit
Aristotel. quia virt⁹ et ars circa difficilima sūt.
¶ Necessaria est vt alta fortitudo / contra tes-
dium plixitatis: a quo multa ex orantib⁹ vin-
cuntur: qui vix inceptam oronem consumma-
re sufficiunt. Inter dū aut et a cepta statim de-
sistunt. **¶** Est et alia fortitudo necessaria / con-
tra dilationem doni quod petit. Differt enim
deus interdum dare quod postulat ipsa dila-
tione cor preparantis et aprans ad recipiēdū
sicut dicit Aug⁹ sup illud ps. Concupiunt aīa
mea desiderare iustificationes tuas in omni
tempore dicens ibi / q̄ vt tu voles implere lac-
cum vel ventrē / aliquo bono vel p̄cioso: dilē-
dis illum atqz dilatas vt capatiorē ipsum ef-
ficias. Sic deus volens implere cor tuum / di-
stendit illd atqz dilatat longo desiderio: vt ca-
patius id / eius quod petitur efficiat. Contra
moram igit et dilationē istam: necessaria ē for-
titudo quedam: que pprio nomine longani-
mitas appellat. **¶** Est et alia fortitudo necessa-
ria contra iram quādā et patiētiam: qua mul-
ti eousqz exagitant et deficiunt: vt vix pstra-
ti ad oronē / ab ea statim exurgāt: p eo q̄ gra-
tia oronis et deuotionis eis nō statim tribuit:
dicentes quid facerem hic aridus et frigidus
corde duro et vacuo ab omni gratia deuotiōis.
Ibi pculdubio ignorant oronem et deuotiōē
dona gratuita esse dei: et vt hoc ipsuz addiscāt
nō statim eā cū volunt obtinent. Insinuat
igit eis p hoc: vt ea petere discant et assuescāt.
Interdum aut et q̄sta difficultate obtineant:
ipsa xp̄ientia edocent. quasi em̄ preda q̄daz

gratia orationis et deuotionis interdum rapitur a deo et de medio irruentium cogitationum duricieque cordis in quadam violentia eripitur. sicut dicit Seneca. vix datum predam putato. Improbitate igitur et importunitate vult a se eripi gratiam orationis misericors deus et vt obtenta gratior et carior habeat. iuxta illud. Gratiores est fructus quam spes productio edit.

P Est et alia fortitudo orationis et est quasi gratitudo quedam contra leuitatem cordis. que tanta est in aliquibus stultis et indoctis. vt non permittat eos ea. vti nisi ad modicum et breue. cum illam adepti fuerint. tunc enim ab oratione surgunt cum in ea potissimum esset imorandum et potissimum insistendum eidem. hoc autem est quia cum datur eis gratia orationis abundans deuotione pinguis et lachrymis irrigua. cum tantis bonis eis vtendum esset. imo cum tam bono sic impatientes sunt tanti boni. quod proculdubio est quedam felicitas. tunc namque datus est eis aduocatus gratiosissimus et eloquentissimus. de quo non immerito sperare possunt quod obtineat eis quicquid petunt. Ipsi autem tunc imponunt silentium et voce eius interrumpunt. et cum gratiosiorum et magis propitiarum habet audientiam. atque cum efficacius allegat causam ipsorum. os eius obstruunt. imo quod deterius est. ipsum mortificant et extinguunt. Qui enim tunc orare desinit cum ei bene est in oratione et deuotione et lachrymis. orationem indubitanter mortificat et extinguit. etiam eo tempore quo vtilius et efficacius eidem insisteret. Ille vero qui sentiens in semetipso paupertatem omnimodam et defectum deuotionis et lachrymarum. et propter hoc orare desinit. vel desistit. insanissimus pauper est. qui mendicare et panem ceteraque sibi necessaria querere differt. Diues enim indubitanter est qui gratia deuotionis et lachrymarum abundat.

Q Huiusmodi etiam homo est ea stulticia laborat. vt quia videt hauritorium suum vacuum. ad fontem vel fluuium pro haurienda aqua ire contendit paratus ire vt dicit et haurire cum hauritorium eius plenum viderit. aut senserit. proculdubio stultus huiusmodi spiritus sancti esse fontem orationis atque deuotionis et omnium gratiarum nescit. ipsum esse flumen cuius impetus letificat ciuitatem dei. Ignorat insipientissimus cor suum esse hauritorium quod orando in fontem istum immergitur vel mittit. vt inde gratiarum muneribus impleatur. Non videt quod orando ad fontem istum vel fluuium accedit. vel venit. vt potius ad cor iste fons vel fluuius attrahat. sicut ipse spiritus sanctus per prophetas nos docuit dicentem. Os meum

apertum et attraxi spiritum. Et est tertia stulticia huiusmodi qui frigiditate cordis sui sentit. et ad caminum appropinquare non vult. Donec illud sentiat calefactum. Ignorans proculdubio spiritus sancti fornacem esse et caminum spiritualis ardoris. vitalis et viuifici caloris. Ignorat etiam quia orando ad fornacem istam et caminum propinquat. Et in appropinquatione ipsius vitæ. imo presentia corda primum tepescunt. deinde calescunt tertio vero flammescunt. Quis a deo stultus est qui dicat sustinebo frigus istud mortiferum. longius a fornace. nec appropinquabo ad illam donec plene fuero calefactus. Cum autem perfecte calefactum me videro. appropinquabo ad illam. Et est quarta stulticia huiusmodi. Ipse enim est quemadmodum stultissimus qui videt se ventre vacuum et refecione admodum indigentem. mensamque refertissimam in conspectu suo positam et paratam. et dicere non erubescit non accedere ad mensam istam. donec ventre plenus fuero et opipare saturatus. Quid enim aliud est homo. cor habens gratia deuotionis vacuum. nisi homo ventre spirituali ab escis et potibus spiritualibus vacuum. Quis autem ignorat nisi insipientissimus. in oratione ventre huiusmodi cibis et potibus repleti spiritualibus. ipsumque huiusmodi ibi spiritualiter satiari. Quia propter manifestum est quia miserrimus erroneus est qui propter hoc ad mensam refecionis spiritualis. que est opulentia spiritus sancti. ad eam per orationem accedere negligit. quia se vacuum ab huiusmodi alimentis sentit similis est stulto qui fame se perire sentiens. ad mensam opiparam vt in ea comederet et reficeretur accedere contemnit. Est ergo negligentia hec et torpor infirmitas huiusmodi que etiam viros religiosos interdum reuocat. et auertit. et in paupertate prenominate derinet. Irripenda igitur est aliqua fortitudine ista infirmitas. Quia igitur iste fortitudines quas nominavi tibi orationi necessarie sunt vt eam sustentent et fulciant. eamque fortem et robustam efficiant. non immerito ossa orationis vituli nominantur. hec sunt ossa medullam pie intentionis et orationis continentia. fortisque protectione custodientia. Carnes vero istius vituli. intellectus sunt et cogitationes. que verbis orationis signant. Pinguedo vero carni huiusmodi deuotio est. nec obsistit quod dicit Gregorius. super verbum illud per holocaustum tuum pingue fiat. dicens. quia holocaustum pingue fit. cum bonum opus quod agit etiam lachrymis irrigat. Lachryme namque non deuotio ipsa sunt. sed ex deuotione profluunt et procedunt. Pellis autem vituli istius. ipse preceptus et series

Capitulum

verborū ofonis est / quib⁹ alia que dicta sunt continent / et tanq̄ a pelle exteriori operiunt / **V**ituli quoq̄ in vitulo isto / strepit⁹ est vocalis exterior. Tales reddere debem⁹ vitulos labiorū nrorū. p̄ q̄d dcm̄ ē. Reddem⁹ vitulos labiorū nrorū. **V**see vlt. vt p̄dixi. Nō em̄. p̄ prie reddit nisi quod debet. Apparet igitur de omnibus que p̄cesserunt / de vitulo isto / q̄ in iuri sumus deo / etiā in illis p̄ que iniurias irrogatas eidem em̄dare debem⁹. Quis em̄ nō videt / innumerabiles in ecclesia clericorū tam seculariū q̄ etiā claustraliū / nec etiam pilos vitulorū istorū dño reddentes / nec ea vocali strepitu in ecclesijs resonant. sed tanq̄ in dormitorio medias matutinas / aut etiā integras dormiunt. nunq̄ eas postmodū domo reddentes aut restituentes. **M**ulti p̄ vocib⁹ ofonis / vocibus inutiliū fabulationū / aut etiam seculariū negociorū in eis strepunt et tumultuant: tractātes sibi inuicē sua secularia / et interdum negociationes. faciētes p̄culdubio domū ofonis / domū negociatiōis. **E**xcrabilius aut̄ est / q̄ p̄ laudibus et hymnis dei turpiloquijs / p̄phanant et polluit: et ipm̄ dei seruitiū / et chorū diuinis honoribus et laudibus consecratū. **S**unt et alij qui vt pellē vituli istius deo reddant: totū in hoc studiū suū cōferunt: nec vnā syllabā vel vnū iota de tota integritate verborū ofonis negligi p̄mittentes. **E**t hoc vtiq̄ bonū est / nisi deū potiorib⁹ vituli istius defraudarēt. sed dū intellectus et signata verborū ofonis / vel nō habēt vel nō curent. et si in altera pelle vicz deo satisfacere videant: in reliquo tñ. i. in carnibus nō modicum sacrificiū laudis detrahunt et detruncāt. **M**ulti delinquant circa adipē siue pinguedinem / omnimode aridi et in deuoti orātes. cū offerre debeāt vitulū saginatū. **C**lerici quoq̄ de medulla istius vituli nō curant / et forsitan curare nō norunt. **M**ulti nec pellem verborū nec pilos exterioris vociferationis offerre curant / vel dignant. **D**icit aut̄ **D**avid exp̄sona recte offerentiū. **H**olocausta medullata offeram tibi. **Q**uis ex magnatib⁹ hmōi fraudes vel rapinas v̄ iniurias sibi fieri sustineret / videlicet vt p̄ vitulis medullatis et pinguib⁹ ex medullati / excarnati / macilentissimi / et per oēm modū pinguedine carētes / exossati / decoriati / et nec pilos etiā habētes offerrentur? **A**n nō vides congregationes hmōi orantiū et tam apte vitulorū hmōi sacrificia deo s̄trahentiū: ne dicā spelūcas esse latronū: s̄ magis

acies vel cuneos raptorū? **Q**uis ignorat. q̄ si ne cā accipiūt stipendia oratorie militie: imo tanq̄ fures et raptores. **E**t p̄pter hoc ad restitutionem omnium sic perceptorum teneri.

Quare per fumum thuris signat oratio. et quid per puluerem pigmentarij. **La. XLi**

Docet nos spi

Dritus sanctus p̄ **J**ohem euangelistam **A**pocal. ij. vbi dicit de viginti quattuor seniorib⁹: qui habebant singuli citaras et phialas aureas plenas aromatorū que sunt ofones sanctorū. **E**t iterū eiusdem vij. **S**tetit angelus ante altare habēs thuribulum aureū in manu sua / et data sunt ei incensa multa: vt daret de ofonibus sanctorum super altare aureū: q̄d ē añ thronū dei. et ascendit fumus incensorū sanctorū / de manu angelicorā deo. **P**er **D**avid quoq̄ docemur orationem incensum esse vbi dicit. **D**irigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo / qua directione et ascensu ipsa quoq̄ anima orantis ascendere dicit in lib. canticoz. c. iij. vbi dicit. **Q**ue ē ista que ascendit p̄ desertū sic virgula fumū: ex aromatib⁹ mirrhe et thuris: et vniuersi pulueri pigmentarij. **V**irgula igitur fumi ofo ē ql̄cē indicāt aromata mirrhe et thuris: et vniuersi pulueri pigmentarij. **V**eteri q̄ lege **E**xo. xxxi thimiamata fieri iussit sibi dñs ex q̄tuor aromatibus stacte: onice: galbani boni odoris: et thure lucidissimo. **Q**uia igitur hec quattuor tñ aromata noiant vt ex eis cōficiat thimiamata: p̄ quod ofo rectissime intelligit. **I**bi dñs noiat mirrha et thus: et deinde exp̄sse vniuersi pulueris pigmentarij. **C**olligit euidēter quia oratio p̄fecta ex omnibus modis suis. **V**irgula fumi est: qualez describit lib. **L**antico. **Q**uattuor vero illa aromata: que moyses noiat quattuor virtutes que in ofone necesse valde sūt indubitanter signant. sic apparebit tibi ex proprietatibus aromatorū illorū. **H**abet aut̄ que stionē quid intelligi debeat. hic puluis pigmentarius: **V**irtutes em̄ nec frangende nec conterende sunt nec in puluerem redigende. q̄n potius in omni integritate sua querende. **I**ntegritas nanq̄ carū et p̄fectio a deo plus diligitur: q̄ minutie vel fragmenta ip̄sarum. **P**uluis aut̄ pigmentarius: vnde erit nisi ex pulmentis virtutū cōfractis atq̄ cōtritis. **C**ōfractio vero et contritio virtutū q̄d ē nisi mortificatio earū. **E**t si forte quis dixerit: quia cōtritio

ista cordis ē. aut intelligit h̄ de corde nouo qđ in se creari petebat Dauid. qđ vtiq; ē bonū & sc̄m. ppter hoc om̄i custodia seruādum. sicut pcepit Salomon p̄rouerb. iiii. Nō est igitur frangendū aut conterendū. Si vō intelligit hoc de corde veteri qđ totū est ex mēbris viti orum & pctōrū. qualiter cor hm̄i contritum erit puluis pigmentarius: qn̄ potius puluis fetidissim⁹ & odoris pessimi. ¶ Debes igit scire in hoc quia contritio nō ē sicut cōfractio aut contritio copalis: que indubitanter destructio est eius quod confringit̄ aut cōterit̄. sed est subtilis examinatio & p̄ singula discussio q̄ examinā & qualiter ipsa eloquia sacra & p̄fringi & conteri dicunt̄. cū subtiliter & p̄ singula discutiunt̄ examinant̄ & exponunt̄: integra tñ remanent & omnino nihil lesionis passa. cū sic cōfracta & contrita fuerint. Vitia vero & peccata / malleo verbi dei sic confringunt̄ & conterunt̄. vt penitus destruant̄ & annihilant̄. Lū em̄ nō solum volūtas peccandi / sed ip̄a cogitatio etiā peccati / sic confringit̄ & conteritur & nihil eorū prorsus remanet in eis / qui vere penitent. Contritio vero ista nihil lesionis infert / vel suffert cordi contrito: qn̄ potius lesiones vitiorū & pctōrū in eo sanat. Nō frangitur igit̄ cor / sed fractum integrat & solidat / & fractiones ipsius atq; contritiones omnino curat. Lōtritio igit̄ ista diligens ē & subtilis examinatio ac preparatio cordis: qua seipm̄ sic p̄scrutat̄. vt qđqđ deo displicere in se inueniat atq; cognouerit: conterat atq; confringat vt p̄dixi / malleo verbi dei semetipm̄ duriter ī omnibus & singulis male actis p̄cutiens. qđ est dicere vsq; ad mortificationē / omnimodamq; destructionē eorū que in se punienda cognouerunt. Lōr igit̄ contritū dicit̄ fm̄ duas intentiones / vtz fm̄ se / vel fm̄ ea que in ipso cōterenda sunt & mortificanda. Lōr em̄ intelligit̄ sensus & voluntas. & sensus cū erroneus est tanq; periculosus cōterendus ē & mortificandus in pre ista. Silit̄ voluntas improba siue puerſa est conterenda & mortificanda ē vita vt nihil de puerſitate sua viuere pmittatur in ipso. Nō igit̄ essentialiter cor. i. ipsa aīa conterenda est / sed fm̄ ea que in ipsa sunt / vtz intellectū erroneū & puerſam volūtatē. Hm̄i nanq; cōtritio nec frangit nec ledit in aliquo animā humanā: qn̄ potius lesionem ei⁹ & plagas grauissimas / que sunt vitia & pctā / sanat. Iuxta modū igit̄ hunc dictū est illud. Lōr cōtritum & humiliatū deus nō despiciet. ¶ Vel di-

ctum est ppter hm̄i contritionē / que procul dubio deo acceptissima est. Est em̄ sacrificiū spūs contribulatus / cum nō aliud sit contribulatio spūs / q̄ contritio cordis. & hoc est dicere p̄ vitijs & peccatis ipsis. ¶ Possibile nanq; est ex zelo rectitudinis vel alia compassione / dolore vehemētissimo cōtribulari spiritu cor alterius. ¶ Puluis igit̄ pigmentari⁹ dictus ē spiritus. quia quēadmodū in puluere pigmentario ipsa puluerisatio / nihil saporis vel odoris pmittit latere in aromatibus. Sic p̄scrutatio & examinatio / nihil latere sinit vel in sacri eloquijs vel in ipsis virtutibus. Tunc em̄ totus sapor & totus odor / virtusq; aromatū istorū sentit̄ / cum iuxta qđ p̄dixi eorum intimi & diligenti p̄scrutatione examinant̄ / quod in singulis est euidenter videre virtutibus. sic doctus es p̄ me in tractatu de opibus & mirabilibus virtutū. In expositionibus vero sacrorū eloquiorū: vides euident̄ quod dixi / put em̄ edicta & scripta sunt sacra eloquia / aromata integra sunt. Subtili aut̄ & p̄scrutata inuestigatione exposita / aromata cōtrita sunt atq; puluerisata. Si q̄s aut̄ dixerit ipsa vitia & peccata / contritione & mortificatione quā p̄dixi puluerem pigmentariū fieri / sapidumq; et odoriferū / ppter hoc vtz: quia indubitat̄ placita est deo mortificatio vitiorū & pctōrū / merito quis intentionē eius approbet. Lōbus sit quoq; Aboyles vitulū constabilem contriuitq; illum / & redegit in puluerē / & ipsum puluerem sparsit in aquā. Sicut copulatio seu sacrificatio vituli & integritas ipsius / deo displicuit. sic cōfractio & contritio ipsius vt puluis / eidem placuisse nō imerito dici pōt. ¶ Puluis aut̄ vitiorū & peccatorū in aquā p̄fessōis semper mergendus est: tunc em̄ aqua confessōnis vitia & peccata lauat & diluit: cū iuxta modum antedictū contritione fuerint contrita & in puluerē redacta. Mortificationes igitur vitiorū odore suauitatis ad nares dei dirigūt que vita sua & integritate odorem mortis in mortē facientū & cōsentientū spargēt. Odo rem aut̄ abominabilē & odibilez deo altissimo. Qua ppter p̄ viam istā / sicut animalū mors in sacrificijs erat ei in odore suauitatis. Sic vitiorū & peccatorū contritio est puluis. Jā igit̄ declaratū est tibi p̄ hoc / quia oīo odoramentum est suauitatis / nō solum ex parte aromatū vtroq; nominatorū / sed ex parte vitiorū & peccatorum. Experientia nanq; docet oīo nibus instātes q̄ nunq; subtilius / nunq; per-

Capitulum

serutacius examinant sacra eloquia & virtutes
nisiq; melius / nisiq; intimius saporibus eorum
& odores sentiunt: q; in ofone & etiã p̄ illam.
Sic dico de saporibus qui sunt amaritudines
vitiõũ & peccatorũ. Et de fetoribus qb̄ om-
nes bone nares offendunt. Dico inq; q; uul-
q; melius pigmenta ista vel examinantur vel
sentiunt: q; in ofone & pillam. Ostendit aut̄
& hoc miserator deus miraculo euidentissimo /
viciq; ofo deuota / odoramentũ suauitatis e-
in quadã sancta muliere & inclusa. que cũ da-
bat se in ofonem / cella eius fragrantia oratio-
nis / tota efficiebat aromatizans. Et hoc nar-
rauit mihi socius eius qui multoties odoris
istius fragrantiam sensit. Hec mirũ si de cõtri-
tione aromatu spũalium: spirat odor spiritua-
lis suauitatis: ppter presentia spũsancti: qui
nõ solum apotheca est omnium ofonũ spũaliũ
sed etiam est apothecarius omnium hmõĩ pi-
gmentorum / & aromatu auctor vnicus / & lar-
gitor benignissimus atq; largissimus. Ipe eti-
am est pigmentarius / contritor: hmõĩ aroma-
tum / & confector: hmõĩ pulueris. qua ppter nõ
est mirũ / si de p̄sentia illi⁹ tota domus in qua
hmõĩ pigmenta conterit aromatizans efficit̄
qñ ex presentia vnus solius angeli / multori-
ens dom⁹ aromatizasse legunt̄ in libro de mi-
raculis sanctorum. ¶ Quãtũ virtutes in ora-
tione motus suos opantur & aromata virtutũ
odores suos pulueri illi pigmentario ingerunt̄
& imiscunt. Hec dubitandum tibi est fidem si-
ue fidei virtutẽ odorem suauitatis inestimabi-
lis / ad nares dei imo ad nares omnium & singu-
lorum qui sunt in curia illa celesti semp̄ spar-
gere. Scriptum est em̄ in Eccl̄astico. q; bene-
placitum est & mansuetudo. Primũ quoq; sa-
crificium humani cordis / mactatio est sensus
humani & sapientie mundane. Fides autem
intellectum omnẽ extollentẽ se aduersus sci-
entiam dei: aut mortificat penitus: aut salte-
z in captiuitatem illũ redigit seu captiuat. Quã-
si mors animalium innocentium: odorem su-
auitatis spirabat apud deum altissimũ de sa-
crificijs hmõĩ animalium: quõ nõ potius de
morte tam venenati animalis: & de sapientia
humana nõ ascendit odor suauissimus ad na-
res dei altissimi: de corde hmõĩ animalis imo-
lante? Et de captiuatione ista legis exp̄sse. I-
Corinth. x. In captiuatione inquit Ap̄t̄lus re-
digentes omnem intellectũ extollentem se
versus scientiam dei: redigentes inq; in obse-

quũ christo. Hec e tibi pretereũdũ q̄tus in
sacramẽto altaris maxime odorifera e in pre-
ista fides & maxime victoriosa. Septẽ em̄ sa-
cificia offert tibi: tanq; septem ibi animalia
mactans atq; mortificans. ne contra scientiã
dei que est ipsa fides in nobis ibi se erigat vel
extollant. & primũ ipsos quinq; sensus corpo-
ris. Lum. em̄ visus ipe corporalĩ q̄trum in eo
est paratus esset contradicere & asserere pa-
nem purum esse: pureq; materialem solũmõ
in altari. Et negare ibi esse verũ & viuũ
panem / qui de celo descendit. aut esse ibi ve-
rum corpus aut verũ sanguinem dei: ac deniq;
ac saluatorem nostrum. Fides iadeo mortifi-
cat vel saltem captiuat vel conculcat: vt om-
nino ab hmõĩ cõtradictione obmutescat. Et
si forsitan obmurmurat: murmure tñ debilissi-
mo / pressoq; sub pedibus fidei / atq; fortiter
calcato hec faciat. Similiter se habet de audi-
tu de gustu. de olfactu. & tactu. q; eadez for-
titudine atq; victoriositate mactat eos fides
atq; conculcat. Et ppter hoc mortificatos ip-
sos / offerte illos. In illo sacrificio corpis & san-
guinis dei mactat & imolat / calcat ac captiuat
sensus humanũ interiorẽ qui est intellect⁹
Abactat inq; & captiuat cum omnibus contra-
dictionibus suis / & rõnibus / quibus contra il-
lud murmurat sacramentũ / et contra fidem
eiusdem. ¶ Secundo vero mactat errorem
omniũ philosophorũ & hereticorũ cum omni-
bus contradictionibus & rationibus rõnabi-
lissimis ipsoꝝ. Propter qd̄ dixi / quia multi-
plici fragrantia. s. septem sacrificioꝝ aroma-
tizat ibi fides. & tam multiplici victoria coro-
natur & glorificat in sacramento isto. Facilis
autem est tibi via similis inueniendi & agno-
scendi in alijs virtutibus / in ipsa ofone cũ p-
fecta fuerit ex omnibus suis. Lum em̄ ofo pro
inimicis ad deum fundit̄ / placabilissimo sacri-
ficio paternum in eo odium / ab ipsa fraterna
charitate in ipsa mactat atq; calcat: sic man-
suetudo & patientia nostra ibi mortificant / cũ
in ofone incurrunt iniurie / q; passus e orans
& extinguit eas inibi mansuetudo seu patien-
tia ne iracundie incendiũ in anima orantis in-
flammet. Sic humilitas contra contumelias
quas sibi irrogatas orans in ipsa ofone reco-
gitat. pugnãt ipsas eousq; mortificat: vt cor
vindicanũ simul cum eis captiuat / simul etiã
mactet. Eodem modo se habet & de alioꝝ
vitiõꝝ cogitationibus / quibus antiqu⁹ bo

stis tanq̄ viperis seminibus seminare ⁊ ingi-
gnere illa in ipsa ofone molitur. Elides igit̄
q̄ oratio est multiplicis laudis sacrificium: et
multiplicium sacrificiorum odoramentum.
hoc est cum perfecta fuerit ex omnibus mo-
dis: non est autem possibile subitam orationē
atq̄ breuissimam hec omnia habere. Colli-
gis autem euidenter ex predictis testimonijs
lib. Apocal. q̄ tantus placor est sanctis omni-
bus ⁊ angelis. s. ⁊ animabus: q̄stus amor est
eis in orationes sanctorum ⁊ q̄ta delectatio
eisdem ex ipsis / cum phialas odoramentorū
istorum plenas in manibus suis teneāt. **Q**d
vtriq̄ facere vident̄ inter orandū / tanq̄ illi in-
cessanter vel crebro nares illas purissimas at-
q̄ sanctissimas suas porrigētes ad odoramē-
ta hmoi. **U**el ipsas phialas ppter suauitatez
odoramentorum crebro suis naribus applicā-
tes / in quo mira virt^o / magnificaq̄ laus ora-
tionis apparet / que de corde orantis tanq̄ de
apotheca spūsancti / tanq̄ de cella pigmenta-
ria / sicut virgula fumi ex aromatibus mirrhe
⁊ thuris ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij fla-
grantia / aromatizans ascendit in conspectu
dñi ⁊ totam illam curiam suauitate sua reple-
at ⁊ nares omnū inibi astantium reficiat et
delectet / quod est super omnia hec. **I**psis au-
tem naribus omnipotentis atq̄ sublimis dei /
delectabilem se ingerat ⁊ placorem. **I**uxta il-
lud quod legitur **Gen.** viij. de sacrificijs noe /
quia odoratus ē dñs odorem suauitatis. **D**e-
bes aut̄ scire / quia benedictiones / gratiarū
ciones / collaudationes / glorificationes / et
cetera que hmoi sunt: odoris nomine in scri-
pturis frequentius signari solent. **S**ama q̄ ⁊
opinio cum bona est: odor vite in vitam. **L**uz
vero mala: odor mortis in mortem interdum
dicitur. sicut legitur expresse ad **Lozint̄.** vbi
legitur. quia christi bon^o odor sumus. **O**dor
vite in vitā: alijs odor mortis in mortem. **A**t-
tendendum autem est tibi solerter ac studio-
se. quod audiisti in pcedentibus de lib. **A**po-
cal. vicz quia stetit angelus iuxta aram tem-
pli: habens thuribulum aureum in manu sua
⁊ data sunt ei incensa multa: vt daret de orati-
onibus sanctorum super altare aureum: qd ē
ante oculos dei. **H**ec est tibi dubitandum: qd
angelus iste est magni consilij angelus: qd chri-
stus dominus intelligitur. **E**t ipse est habens
thuribulum aureum in manu sua. id est. cor

omni excellentia donorum ⁊ gratiarum pre-
ciosissimum. ceterisq̄ omnibus supereminen-
tissimum: vt aurum ceteris metallis superē-
minet. **H**ic iuxta aram templi stetit. **L**ū tem-
plum in illa celesti ciuitate non sit: sed potius
dominus deus est in ea templum: sicut dicit
Iohannes euangelista **Apocal.** vltimo. **E**t
templum non vidi in ea: dominus enim deus
omnipotens templum illius ē: et lucerna ei^o
est agnus. **L**um inq̄ templum non sit in ea:
per verba ista signatur nobis sedulum ac iu-
ge interpellandi officium: cui pro nobis inces-
santer assistit ipse sacerdos noster et pontifex
christus dominus noster. **H**uic data sunt incē-
sa multa. id est. dona gratiarum multa. id est.
multitudine preeminentia: vt pote illi qui so-
lus sufficit interpellatione sua imperare no-
bis omnia. **T**alem enim decuit imo necesse
erat propter inscrutabiles abyssos miseriarū
nostrarum: nobis esse pontificem: cuius pla-
cor et gratiositas per se sufficeret nobis impe-
trare omnem veniam. omnem gratiam. om-
nem gloriam. et omne aliud bonum. contra
quem nihil possent offensiones nostre. nihil
omnes accusationes vel allegationes diabo-
lice. **P**ropter hoc sunt data christo domino:
incensa multa flagrantissimarum virtutum ⁊
gratiarum: vt tam sublimi pontificio seu sa-
cerdotio idoneus esset ac sufficientissimus.
Sacerdotium ipsius vniuersale est: quod
est dicere super totam vniuersalem ecclesiam
absq̄ exemptione vlla. talem decebat etiam
tanto gregi pastorem pfici: qui tanta preemi-
nentia omnibus alijs precelleret: vt compa-
ratione ipsius omnes alij essent greg: qui adeo
coruscans: adeo aromatizans: adeo placatu-
rus per omnia: adeoq̄ gratiosus ad patrem
misericordiarum accederet: vt eo aperiente
os suum sacratissimum. os benedictum. os
gratiarum. eoq̄ dante vocem interpellatio-
nis pro nobis. obmutescerent omnes accusa-
tores et aduersarij nostri: eo prestante patro-
cinium cause nostre: nullus auderet ex adū-
so consurgere: eoq̄ stante pro nobis: nullus
contra nos se presumeret erigere. **Q**uan-
tum ⁊ quante suauitatis odoramentum pa-
ras ex illa apotheca spiritus sancti: q̄ ipse met
christus domin^o est: p os ipsius sacratissimuz
ad nares pr̄is misericordiarū ascendere: quorū
pietatis ipsius dignatio est: illud p nobis ad

bona petenda et peti debet et sperari. Similiter a spiritu sancto: quoniam trinitas hec unus solus ac verus deus et dominus est: omnium seculorum unus ac verus auctor: unus solus et verus effector: unus verus ac solus largitor largissimus ac benignissimus est omnium bonorum. Et si pater honoratur in hoc quod oratur a tota ecclesia sanctorum: in hoc quod oratur propter que petuntur: honoratur et filius in hoc quod pro ipso oratur pater ut largiatur. Ita honoratur in quibus filius ut mediator: et imperator eorum. Nihilominus tamen et honoratur et oratur ut unus auctor: unus effector: unusque largitor largissimus ac benignissimus: cum ipso patre et spiritu sancto: quoniam cum illis et cum utroque illorum et etiam pro se: in se est unus solus et verus deus. Quis vero factus est homo pro nobis: factusque nobis in eo quod homo: mediator: pontifex: et advocatus: pro ipso tanquam mediatorem: pontificem et advocatum nostrum: apud patrem et semetipsum in eo quod deus est et spiritus sanctus petimus nobis omnia bona prestari pro ipso. Quia propter dant ei in cetera multa orationum: scilicet omnium que sunt a tota ecclesia sanctorum. Dant in quibus ei sicut pre dixi tanquam mediatori pontifici et advocato: ut ipse eas porrigat et offerat patri misericordiarum: et promoveat apud ipsum gratiam exauditionis impetrando. Quia vero thymiana Exod. xxxi. ordo aromatizans intelligitur. Expediit et convenientes est ut docearis hic: quia ob causam in confectioe thymiamatis: quattuor: tamen aromatice species in confectioe seu in compositione ipsi assumi iubentur. He autem sunt stactes et onica galbanum boni odoris atque thus lucidissimum. Stacte autem gutta est arboris mirrhe sicut dicitur in illo loco exposito. In psalmo quoque dicitur mirrha et gutta et casta: que igitur expositione cum dixit mirrha addidit et gutta: cuius nomine mirrhe lignum arboris mirrhe quis intelligeret: ac si diceret. Mirrha non vti que lignum sed gutta que est gummi arboris illi. Ita autem didicisti alibi: quia gummi istud quod mirrha dicitur: consumptiva est putredinis et vermium. Et propter hoc corpora mortuorum ut a putredine et vermium conserventur illesa: mirrha conduntur. Quia igitur gratia compunctionis: et tota fetulentia siue spurcicia preterite vite exterminat: vermesque vitiorum et peccatorum mortificat et consumit. Ipse etiam odore suavitatis spirat: in odoro mento isto scilicet orationis: scilicet merito primo ponitur gratia compunctionis: que offensas vitiorum et peccatorum tollit: et iram dei placat: quod nullo modo exaudit orantes donec eis placatus sit. Et quod mirrha literalis odorem suavitatis habe-

at: expresse legitur Ecclesi. xxxiii. ubi dicitur: quasi mirrha electa dedit suavitatem odoris: ex persona Sapientie. Onica vero astreola parva est ad unguis humani magnitudine: propter hoc et onica dicitur quasi unguina: onis namque grece unguis dicitur latine: unde et sardonix de quo alibi. Sardonice faciunt duo nomina sardonix et onix: est enim vere loquedo onix lapillus qui apud sardos reperitur: melius ergo onix diceretur quam onica. Et est onica vel onix boni odoris ut dicitur sicut et nonnulli pisciculi. In onice igitur intelligitur non immerito gratia humilitatis que magnum locum in oratione tenet: sicut Ecclesi. xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit etc. Et est ordo congruentissimus: ut gratiam compunctionis in qua est viva recognitio victorum et peccatorum comitem humilitas: quia nihil a deo displicet deo sicut dicit Hieronymus: sic ceruix erecta post peccatum. Galbanum vero idcirco potissimum boni odoris inde dictum videtur: quoniam mirifice virtutis est odor ipsius. Extinguit enim omnia venena draconum et serpentes arcet et diffugat. Ubi nihil rectius quam gratia benivolentie seu benignitatis intelligitur. Uenenata namque peccata et vitia venenosa: vel potius venenata vitia et peccata malignitatis intelliguntur. Hoc autem est pro animo vel studio nocendi: sine qua nunquam sunt qualia sunt odium/ira/invidia et superbia/que sine iniuria et lesione proximorum nunquam in aliquo est. Avaricia que amore lucrorum adeo excecatur eos quos possidet: ut aliena detrimenda nec considerent nec reputent: quapropter noxia animalia siue maxime venenata reputandi sunt merito vel habendi. Lausa autem in hoc evidentissima est: quoniam tanquam pestilentia siue pestiferi alijs hominibus sunt. Quia igitur manifestum est benivolentiam siue benignitatem non solum studium nocendi sed etiam omne alienum exterminare ab his: in quibus merito galbanum ipsa intelligitur. Debes etiam scire quia peccata huiusmodi et vitia cruenta siue sanguinolenta dicenda sunt: et dicuntur ab eis qui in sacris doctrinis eruditi sunt. Nec mirum tibi videatur: si gratia ista locum habet magnum in oratione. Necesse est enim benignos benignitatem apud deum benignum invenire: quemadmodum et misericordes misericordiam: scriptum est preterea Ecclesiastici primo: quia quod beneplacitum est deo: fides est et mansuetudo. Benignitas autem non est nisi mansuetudo: licet ex alia causa

It
L

benignitas. ex alia aut mansuetudo nomine-
tur. hoc etiam nouit Ihesus que in oratione
sua dicebat ad dñm. Tu dñe cui mansuetorū
et humiliū semp placuit deprecatio. sicut legitur
A Ihesus. xliij. Solum errorem pietatis vene-
num intelligit: et venenata animalia heretici
consueuerunt haberi. Et intelligo hereticos
nō simpliciter nec per imperitiā seductos / et
in errores hereticorū prolapsos: tales em̄ nō
animalia venenata dicendi sunt: sed magis a
venenatis veneno percussa. Iheretici vero qui
venena errorum mortiferorū predicādo et su-
gerendo diffundūt: animalia venenata et ser-
pentes nequissimi cēsendi sunt / et merito no-
minandi. quia ppter fides ipsa merito. id est
galbanū spūale accipiendum est / que et omnia
venena hñdi et ab alijs in quibus est extermi-
nat: et in alijs etiā uiuere et regnare q̄tū pōt. p
hibet et auertit. Q̄tū aut locum fides in ora-
tionibus teneat. iam didicisti in eplā Jacobi
iij. et eiusdē. c. j. Ubi dicit postulet aut in fide
nihil hesitans. Pietas aut ad omnia vicia bona
impetranda / et mala auertenda seu extermi-
nanda / recte intelligi potest galbanū spūale:
et orantibus pietate siue miscōia p̄ditis p̄mit-
titur. **A** Matth. v. Non em̄ nisi stulte sperare v̄l
petere miscōiam a deo potest: qui misericors
in alios nō fuerit. sicut legit **Ecc̄i. xvij.** Iho-
mo homini seruat iram: et a deo petit medelā
Et **A** Matth. xvij. Non igit̄ oportuit te misere-
ri conseruis tuis: Ipsa quoq; veritas in euā-
gelio **Luce** expresse dicit. quod superest date ele-
mosynam / et ecce omnia munda sunt vob. Et
omnis ecclesia sanctorū cantat. sicut aqua ex-
tinguit ignem / ita elemosyna extinguit pecc̄m
Et est galbanum istud spūale. id ē. misericor-
dia valde boni odoris / nō solum a pte erogā-
tis elemosynas: sed etiam a pte recipientium
qui miro affectu et deuotione bñdicunt largi-
toribus et misericorditer deū exorant pro eis.

De deuotiōe q̄ req̄rit̄ in orōne. La. XLIII

Warta species

H q̄ aromatica que in compositione ve-
nit thimiamatis istius: thus lucidif-
simum est: quod vocat̄ clibanum quod est di-
cere incensum album. vocat̄ et incensum ma-
sculum. qm̄ in forma seu figura similitudinez
habet testiculi humani: vel potius masculum
thus dicit̄. id quod fortius est et maioris d̄tu-
ris cum in om̄ibus aiātib⁹ mascula sunt po-

tiora et fortiora. vnde et virgili⁹ verbenas ad
le pingues et mascula thura. vñ et masculabi-
lis a persio dicit̄. Intellexit ergo moyses thus
lucidissimū. id est. purissimum qm̄ de purita-
te est ei luciditas. Thus istud nihil rectius in-
telligi pōt. q̄ in orōne deuotio. Recte tibi dubi-
um est q̄tum valeat / et q̄tū condiat / q̄tū cum
q̄ p omnia meliorat orationē deuotio. Lum di-
cat auctoritas / quia qui indeuotus orat iudi-
cium contra se postulat. In ipsa vero deuoti-
one puritas / quid aliud intelligi potest: q̄ in
thure luciditas. Et iam audiisti q̄ noxia sit
in oratione impuritas: que est admixtio voli-
tantium cogitationum / que sunt musce mo-
rientes / et perdunt suauitatē vngenti. sic au-
diuisti in precedentibus ex verbis salomonis
in ecclesiastico. Et ista suauitas iucunditas ē
qua viri sancti in orationibus iucundantur.

De breuitate orationis. La. XLIII

Propter hoc di-

p cit beatus Berni. quia ofo debet
esse breuis et pauca. nō q̄ prolux-
tas et longitudo orōnis deo displiceant: nisi
vbi ipsa proluxitas alijs impedimentum enaz
p̄stat orādī. sic notū ē de quibusdam sacerdotib⁹
cereorū p̄suptorib⁹ q̄ missas adeo longas faci-
unt q̄ tedio plixitatis sue corda circūstantiū
a gr̄tia deuotiōis arefaciūt. Et ipam refectio-
nem spūalem quā in missis percipere debēt / in
molestie amaritudinē eis vertūt. De his igit̄
pōt cōqueri plus missis circūstans et dicere /
dederūt in escam meā fel. **¶** Stulticia igitur
huiusmodi hoīm hec est. vt qui p pugillo de-
uotionis quod eis in missis tribuit totius po-
puli deuotionē deo auferūt. Et p tribus vel
quatuor vt ita dicam lachrymis compuctōis
vel deuotiōis: vasa magna. i. cor: deuote ac la-
chrymose orantiū effundant. Ibi igitur bre-
uis debet esse oratio / vbi breuis eius deuotio
aliorū orationum / militat et deseruit / possunt
etiā et alie cause abbreviēde oratiōis fieri sic
infirmitas corporalis. multi em̄ in amētā et mor-
bum melancolicū / ppter oratiōes vel plōga-
tiones nimias inciderunt. Infirmitas etiam
spiritualis / causa fuit apd aliquos / q̄ ipa ve-
hemētia deuotiōis adeo affliguntur / vt post-
modū octo vel q̄ndecim diebus vel pluribus
languere necessario habent. Interdū aut et
adeo rapiunt / vt mors. i. totalis sepatio aiāz
suaruz / a corporibus non immerito timeat.

P Abbreuianda etiam oratio est publicis per
sonis: hoc est plaris: et curam aliorum siue tem
porale seu spiritualem gerentibus. Plerumque enim
non sine iniuria et detrimento graui subditorum
prolongari non potest oratio platorum. Causa autem
in hoc est: quoniam debitores sunt subditis in
multis: ratione officiorum suorum. Interdum enim
iura sunt reddenda subditis: nec potest eis dif
ferri sine graui dispendio vel spirituali vel tempo
rali. Quia propter illa hora: tempandum est a
prolixitate orationis: sicut debet eis sacramenta
tio: et alia innumera: que sicut auferri non potest
eis sine iniuria eorum: ita interdum nec differri.
Et idem multos prolixitate missarum adeo ob
stinatos: ut potius eligerent missas hominum non
audire: quam prolixitatis tante molestiam sustine
re. Hic igitur videtur mihi intellectus: et ista inten
tio sermonis istius beati Berni. Quoad mo
dum enim dicit Tullius: quia nunquam nimis dicitur
quod nunquam satis dicitur mihi videtur quod nunquam
nimis prenditur seu plongatur oratio: quia nunquam de
uota et pinguis oratio mihi videtur nimis posse esse
nisi in casibus antedictis. Nunquam enim mens hu
mana familiaris cum deo est: nunquam artius
ei coniungitur in vita ista: nunquam lautius ex eo refi
atur: quam in oratione. Nihil forsitan eiusdem speciei
contemplationis: de qua et alias: si deus de
derit vitam et spatium et gratiam ad hoc neces
sariam: desiderio est mihi et proposito scribere.
Q Post hoc autem absoluiam me a promisso illo
quod in precedentibus promisi: vicis de meri
to orationis: vbi dixi: quia musce morientes pro
dunt suauitatem vngenti non autem substantiam:
vel meritum principale: hoc tamen promisso: quia oratio
et vngentum est: et propter hoc habet virtutem sa
natiuam. Ad medicinam enim conficiuntur vngē
ta ista hominum et multarum infirmitatum sanitas pro
ea prestat. Non est autem morbus vel vulnus vel le
sura vlla spiritualis: cui pro vngentum orationis de
no medeat. Conficiuntur et vngēta ad sanctifi
cationem: sicut expressit legitur Exo. xxxj. de oleo
unctionis: quod ex quattuor aromaticis specie
bus et oleo oliuarum confici precepit dominus. Iste autem
sunt species ille vicis: mirra prima electa: ci
namomum: calamus: et castia. Et intelligo quia
castia ista est lignea: vicis que est rubij coloris:
boni saporis pariter et odoris. Hoc igitur oleo
unctionis caput aaron in consecratione ipsius
profundebat: sicut crismate et oleo sancto profundun
tur manus et capita pontificum hodie in eccle
sia dei. Nihil enim efficacius ad prestandum gra
tiam sanctificationis: quam oratio: pulchram enim san

ctificat in ecclesia dei: quecumque in ea sanctifi
cant. Quia propter ad ipsas animas orantium virtuo
sissimam illam esse efficacissimam manifestum est.
Si enim in ea que foris sunt: hoc est extra ani
mam: ministri sanctificationis: eorumque potest oratio:
ut omnia sanctificata per illam sanctificentur: quanto
fortius in animabus: in quibus est et ex quibus exiit
et procedit ad deum: in gratiam sanctificationis effi
cax erit. Conficiuntur vngēta ad nitorem et
candorem corporum: quis autem ignorat qui vult ad
modicam virtuositatem orationis apprehenderit:
quantus nitore: quantum ve decor: per virtutem orationis
prestat digne et deuote orantibus. Que ani
ma humana adeo tenebrosa: adeo deformis
est: ut illam oratio non splendescat et decorat.
C Sicut et vngēta ad conseruationem corrupti
onis: sicut apparet euidenter tibi in his vngē
tis quibus coniunguntur corpora mortuorum. Ad hoc
enim vngentum hominum fit: ut a putredinibus et ver
mibus illesum conseruentur. Manifestum est autem
orationem frequentantibus: et gratiam deuotionis in
eadem habentibus: virtutem istam consumptiuam spi
ritualiter orationem non abesse. Non enim possibile est
assidue orantibus: vermes vitiorum et peccato
rum putredinemque corruptionis spiritualis nocere
posse. Similiter non est dubitandum: quia nec
durare in eisdem potest. Et si quis in eos irruat
virtute orationis extinguuntur. Conficiuntur et
vngēta ad odorem suauitatis atque fragrantiam.
Et iam audisti ex testimonijs lib. Apocal. quod
odor suauitatis flagrat in aula celesti ex orationi
bus sanctorum: etiam quod adhuc in terra pere
grinant. Quanta igitur credenda est fragrantia esse
ex orationibus sanctorum: qui iam cum christo domino re
gnant: quibus tanta est affluentia aromatum
spiritualium: ex quibus odoramenta orationum con
ficiuntur. Potissimum autem ex orationibus dei ac salua
toris domini nostri iesu christi: qui secundum quod est homo:
apotheca est omnium aromatum: omnia alia do
norum vicis et gratiarum atque virtutum incogita
bili precellentia transcendentium. Qualem autem
quantum putas esse fragrantiam orationis gloriose
genitricis eiusdem: quotiens pietatis et dul
cedinis eius dignatio est exorare chustuz: ac
benedictum suum filium pro nobis. Quod si per singulos
sanctos angelos et beatas animas considerationem hominum
feceris: inestimabile et incogitabile fragrantiam:
ex aggregatione omnium celestium orationum certis
sime esse vel aspirare certissime cognosces.
De merito vero orationis de quo mentionem
feci: sciendum est: quod duplex est vicis principale et se
cundarium. Et principale quidem est remuneratio
b

ex qua est: vel bona vel mala: vel meritoria: vel alterius modi iudicanda est. Juxta simones Ambrosii dicentis: quia non attendit deus quod sit ex quanto: et quantum intendis tamen facis. Qui simones intelligendi sunt in eis opibus: que ex radicibus intentionum et voluntatum mutari possunt: quod dico propter illas que in semetipsis male sunt: sicut est fornicari: furari: adulterari: que nulla bonitate radicis bene effici possunt. Fac ad hoc idem sermo beati Gregorii quo dicit: quia nihil habet viriditatis ramus boni operis: nisi processerit de radice charitatis. Debes autem remissio eorum que dixi tibi de cogitationibus: et alijs in corda orantium irruentibus: quia nisi radicem: hoc est principalem voluntatem: et hec est intentio: mortificauerint et ipsam orationem sibi rapuerint: ita ut ex eis ab eis procedat meritum orationis principale: scilicet auferre non possunt. Quia autem in hoc est: quoniam radix et causa meriti: que principalis voluntas est: siue intentio illa que cruciat essentiam suam permanet cum ipsis.

De igne et gladio qui debet esse in sacrificio orationis. La. XLVII

Est hec quo-

p niam oratio est sacrificium et oblatio deo acceptissima: que deo in omni ecclesia sancto offertur: ad ipsum placandum et reconciliandum ei totum dei populum. Prosequar de ipsa dispositione et perfectione que sunt convenientes ei: pro hoc quod ipsa est sacrificium. Et iam quidem notum est tibi ex alijs: quia sacrificium est oblatio deo sacrata atque dicata sacrans siue sanctificans etiam ipsum offerentem: que etiam hac intentione semper offertur: videlicet ut ipse offerens: pro illam deo sacret siue sanctificet. Quod si quis querat: quid pro merito sacrificium deo sacretur vel sanctificet. Respondet quod cor humanum siue mens humana in primis et maxime: et inter de hoc de oratione que ad placandum deum offertur a quo atque ad hoc ut ipse offerens reconcilietur ei per illam. Juxta illud quod dictum est. Sacrificium deo spiritus contribulat. De orationibus que pro alijs sacrificandis offeruntur licet peccatissimum atque congruentissimum sit interdum: ut cum sacrificio contribulati spiritus offerantur. Possunt tamen a viris sanctis que conscientiam non habent quod sit in eis aliquid mactandum siue mortificandum solo desiderio et intentione impetrandi sanctificationem: offerri sanctificationem earum rerum quarum sanctificatio pro orationibus illas intendit. Et

querit utrum ab his que mactanda vident in se vitia quocumque: vel peccata non satis venienter offeruntur absque sacrificio quod preceps: quo scilicet mactetur illa et mortificentur vel in ipsis orationibus vel ante. Neque enim ad sacra mysteria cuiusque tali accedendum est absque preparatione huius sacrificiationis et sacrificij. Propter hoc dictum est in psalmo. Dirigat oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. Similiter et illud. Eleuatio manuum mearum domine sacrificium vespertinum. Que reuera sacrificium est: sicut coram te sacrificium vespertinum: quod in lege veteri pinguius erat sacrificio matutino. Et quoniam animalia in lege veteri in omnibus sacrificijs mactabantur igne et gladio: volens offerre sacrificium orationis: necesse debet habere ignem et gladium: sicut legitur Genesim xxij. quod immolaturus abraam filium: portabat secum ignem et gladium. Mactaturus igitur cor tuum: quod est dicere mactaturus animalia vitiorum et animalium brutalium in corde tuo: accinge te gladio: adhibe tibi ignem. Et intelligo ignem spirituale quod vel ire vel desiderij est. Quod si quesieris a me: vni vel vbi accipiam ignem istum: Stultissimam dico questionem istam. Hoc enim est ac si quereretur: vni vel vbi quamquam irasceris animalibus venenatissimis atque nocentissimis atque pestilentissimis. Quis videns colubem vel bufonem: quesiuisset vniquam hoc vni irasceri isti colubro vel bufoni: profertim si ab ipso vel morsu vel veneno vel quod ad mortem lesus est. Quis vniquam ad hanc inopiam deuenit ut ita ira deesset ei contra hec. Adifer atque stultissime irasceris vnicuique pulci vel musce prolesione pro modica atque leuissima: que nec etiam lesio dici potest. Et prolesionibus mortiferis et mortem eternam irrogantibus: non vides vni vel quare de causa miserandum sit tibi: tam noxijs tanque pestilentibus beluis. Quis vniquam defectum istum passus est non solum miserabiliter sed inauditum et intolerabilem saltim: ut ira ei deesset in hostes suos seuisimos et implacabilissimos. Quis vniquam auditus est medicans iram homini: quoniam potest contraria audientem et videantem incessanter implacabiles et pro modum omnem in execrabiles inueniunt homines in hostes suos. Et si quoniam audient importabili difficultate et laboribus intercedentium grauissimis vix induci possunt ad pacem: quibus illi hostes sunt vilissimorum ac vilipendendorum nocentorum. Isti autem hostes spirituales super omnem comparisonem imo super omnem cogitationem maiorum lesionum et nocentorum sunt contra te. De his precepit tibi dominus deus: per apostolum in iij. Col. ut ea mortifices dicens. Mortificate membra

Z

Capitulum

Abra vestra que sup terrā sunt / fornicationem
imundiciā. rē. Tulaūt cum tam iustā cām ha-
beas vicz dei pceptū districtissimū: queris vñ
vel ob quā cām iras caris tā atrocibus / tanqz
seuis hostib⁹ tuis? Stupenda patientia tua /
si ea videre / vel de ipsis cogitare potes / et
nō totus statim exandescere in eos / tātoqz
furore iracundie tue irruere in ipsos. Ista p-
culdubio est diabolica patientia / r sol⁹ diabo-
lus illā te docuit. vt beluas hmōi seuissimas /
que die ac nocte a deuoratione eius non ces-
sant absqz vlla rebellionē r contradictione
sustineas. Cū tibi ista pax maledicta / vt con-
tinuum bellum r capitale hmōi / hostiū cōtra
te ferre potes. Et qd̄ ē sup admirationē atqz
stuporē: vt eas r hospitio foueas: r ipetra-
libus atqz intimis domus tue. id est. cōscien-
tie hospitio foueas: pascas: nutrias: ptegas:
r defendas: omnibus inimicis eorū factus in-
micus. Istud nāqz generale est / vt amatores
oim vitiorū r pctōrū: in pugnatores ipsoz /
vicz doctores / predicatores / implacabiliter
odiāt r inozabiliter psequētur. An accepisti
hoc ex sacratissimo illo mandato euangelico
vicz Abatt⁹. v. dilige inimicos vsos / bñfa-
facite his qui oderūt vos. Hoc indubitanter
tu facis de inimicis / qui gladio omni. r igne p-
sequēdi r exterminādi sunt. Ista patientia r
bñficientia alijs inimicis debet. Istis vero ni-
hil / nisi ignis r gladi⁹ / r omniada exterminatio
Auerte pacē / patiētiam / r beneficētiam istā p-
omnem modū hmōi inimicis tuis: in eis em̄
nutris / in eis cōseruas / custodis / r protegis
mortem tuaz. Quēadmodū ligna arida q̄ de
ipā substantia sua nutriūt / ignē deuorāt illa:
Respice miserrime r insanissime: ad damna
inestimabilia q̄ iam pass⁹ es ab eis. Et primo
ipam exheredationē tuam a p̄claro ac inclito
regno celozū. r a p̄ desiderabili gloria heredi-
tatis illius: a sublimitate taz nobilis regni: in
illud exiliū pauprtatis r miserie deiecerūt te /
et pastorē porcorū fecerūt te. Ipsi nāqz porci
infernales sunt / quos incessanter de sangui-
ne tuo pascis r morte. Hi sunt de quibus dicit
Job. Quicomedunt / non dormiūt. Respice
miser ad cōtumelias r ignominias. Spectacu-
lum em̄ obprobriū te fecerūt omnibus inimicis
tuis: r assiduis derisōib⁹ eoz te exposuerūt.
Hi sunt demones qui irridere te r subfana-
re nō cessāt q̄ ab altitudine tāte glie. In igno-
miniosissimam vilitatē deiecerunt te: q̄ eras
adunatus collaudatiōi r adiurationi omnium

militiarū celestium. nunc pareas obprobrijs
r irrisionibus vilissimozū infernalium canum.
Attende stultissime qualiter depauperauerit
te: qui etiam nudū atqz miserrimum te fece-
runt vestimentis p̄ciosissimis atqz speciosissi-
mis: imo regalibus: quibus in sacramento ba-
ptismi te deus vestierat: decorauerat: r exor-
nauerat spoliauerunt. turpitudine vitiorum
r ignominia abominabili atqz horifica totū
operuerunt atqz repleuerūt. Recordare mi-
ser quotiens r in q̄tā iracundiā exaristi cōtra
iniuriatores tuos. r hoc p̄ vilissimis ac vilipē-
dissimis iniurijs r damnis. Nec ad modicum
irasceris his qui tibi grauissimas r intolerabi-
les iniurias has intulerūt. vbi meruerūt ap̄
te istam grām vt ingrassari eis liceat in te: vsqz
in extremas iniurias r cōtumelias: r vsqz
i extrema dānar suplicia. vñ tibi in ea: siue er-
ga ea deo tā odibil: tibi dānabilis tāqz mortifera
patientia. Irasceris inquit Aug⁹. seruo
tuo ne peccet amplius. Irascere igit r tibi ipe-
si ne pecces amplius. Q̄ si iniurie r cōtume-
lie damnaqz ab amicis illata graui⁹ ferri p̄sue-
uerunt: q̄to grauius ferenda sunt mala tot r
tanta: que tuipe tibi irrogasti. Amplius qz
nemo potest adeo debitor: v̄ obligat⁹ eē tibi:
vt tuipe es / debitor in q̄ pacis r amoris. Nemo
igit adeo inimicosus eē p̄t tibi q̄cumqz: r
q̄tācūqz mala irroganda / vt tuipe es tibi: q̄-
to nāqz qui maior debitor est / alicui i bonis
q̄buscūqz: tanto magis iniuriosus est eidē ir-
rogādo cōtraria. Qua p̄pter vez est qd̄ dicitur
quia nemo potest eoulsqz iniuriosus esse tibi:
vt tuipe es. Nemo igit p̄t te magis puocare
re contra te q̄ tuipe puocaueris te cōtra te.
Insurge igit insanissime contra teipm: r iras-
cere tibi ipsi. Irascere in q̄ vsqz ad mortem i-
vite mortificationē r extinctionē: qui tam in-
iuriosus: tam damnosus: tam pestilens con-
tra temetipsum vixisti. Exurge igit r exter-
mina penitusqz consume in teipso: q̄cqd̄ v̄-
te istius tam neqz: r p̄sertim ipsos fontes r ra-
dices sicut sunt vitia r peccata. irascere igitur
ipsis de quibus nihil cogitare potest aliud: ni-
si q̄ ira omni r vltione dignissima sunt. CAm-
plius cū nihil te adeo puocare possit: adeo
tibi nocere: vt ista tibi nocuerunt: quibus vel
qualibus reseruas iram tuam: si ista in pace
dimittis. Aut igit extermina ea incendio: ne
aut ipsa incendia sua eternis flāmis exurant
te. Ipa em̄ sunt pabulum r nutrimenta ignis
eterni sibi met. Quid loquar de demonibus

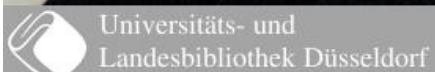
qui p̄hmōi satellites suos/te in abyssos miseriarum in quibus es deiecerūt: et te in ipsis captiui detinent/ et oppressum: atq; miserabiliter deuictum atq; conclusum/ tam durum tanq; durum bellū ab eis sustines: tanta damna/ tātas iniurias et cōtumelias: nec ab eis quicquid sperare potes/ nisi eterna supplicia. ¶ Attende quā dementia tam p̄pitius es eis/ tam pacificus et patiens in eos imo tam sedulus tam officiosus seruitor: eorū: tam promptus obeditor omnibus mandatis ipsorum: et ut ad unū dicātor: torores tu ipsius et carnifex immanissimus. Hec seruiciū quod a te iugiter expetūt. Hec sunt iussa que cōtinue tibi imperant: ut nō solū quascunq; inimicitias ipsorū contra te ipsum exerceas: sed etiā crudelissimā carnificinā tu ipsi⁹ ut de sanguine tuo uiuo de te ipso/ mēbris tuis/ et mēbrorum officijs ipsos assidue pascas: cum voracitas eorum insatiabilis et inexplebilis sit. Considera quā palpabiles sunt tenebre que extra insaniam tuā: quā omnem brutale desipientiam incompatibiliter excedis. Quod enim animal brutum inueniri potest morti sue p̄pitium/ et de uocantibus se ut ei possibile est/ nō irascens: eidem/ p̄viribus nō rebellans. Si tot et tante puocationes: ignē iracūdie contra semetipsas et contra puocatores/ ignē ire in te nō accendunt/ et illum tibi copiose nō subministrāt. Nō solum hoīs sed etiā bruti animalis nominatione indignus habēdus es. Neq; enim uis irascibilis in te esse putanda est: nisi vel penitus exterminata/ vel adeo oppressa et suffocata/ ut de salute ipsius nō imerito desperetur.

De igne sacrificij orationis. La. XLVIII

Ignis uero sa-

crificio isti necessarius/ ignis ē diuini amoris/ siue cuiuscūq; boni et sancti amoris: siue sit charitas depurata illa uicē uiuifica atq; dei dilectio/ que nihil mortiferū/ nihil peccati mortalis secū patit in p̄prio subiecto. siue sit alius sanctus ac bonus amor/ quo bona diligunt et mala odiant. Hoc autē dico/ quia charitatem istam que est uitalis atq; uiuificus calor/ gelitudinem uitiorū et peccatorū dissoluens penit⁹/ et omnino exterminans. nō in omnibus/ qui se ad grām iustificationis preparant: statim inuenit⁹: quoniam pot⁹ p̄cedit illum amor: quidā p̄paratori⁹: parans ei uiam/ et aprans cor humanū ad recipiendum ipsum: quēadmodū quēdā calefactio p̄cedit

arsonem. Hec dubiū est quoniam calefactio hōmōi ligna p̄parat exiccando: et frigiditatem ab eis fugando: atq; ut cūq; calefacienda. Sicut uides in lignis uiridibus uel aqua aspersis: que nō statim ut in struē componunt/ et igni adhibent ardent. sed postq; p̄hmōi calefactione ut p̄dixi p̄parata fuerint et aprata: et eousq; calefacta ut arsonē recipiant. Sic euidenter ē uideri in illis: qui consiliū beati Gregorij sequentes: faciunt quicquid boni possunt: ut deus illustreret corda eorū ad penitentiam. Quapropter amor est eis et desiderium penitentie: cū eam tam studiosē querant. et ad illam obtinendam se p̄parent ut possunt et a dei misericordia adiuuantur. huius autem dilectionis ignis: quicquid mortiferi in anima humana est: uirtute sua cōsumit atq; mortificat. Et de ipsa fornace spūs sancti solius emicat benignitas ipsi⁹ largitione sua gratuita saluberrima ac p̄ omnia liberalissima. qua p̄pter ab imensitate et beneficentia eius petenda est totis uiribus: totaq; deuotione: cum aliunde obtineri nō possit. **Le** terū amores alij: qui et si nec vitales nec uiuifici: ad uitam gratie tamen preparāt et aprāt corda in quib⁹ sunt: ac multipliciter adiuuāt in idipsum procurari posse facili⁹ uideri possunt. Et primū quidem inspectione ac meditatione sacrarum scripturarum. Ignitum enim ē eloquium dei uehementer et carbones desolatorij: sunt sacra eloquia. nec potest diu in eis uersari cor humanum: quoniam ab eis amore dei ut cūq; calefiat. Et hec debet esse potissima intentio meditantium in lege dei: uicē ut inde saltē p̄paratorie recalescant. Tandem uero et finaliter et inardeant et flāmascant. Ex quo manifestum est multos scholares et doctores theologos: qui tanto numero annorum iactantes se sacris studijs inundasse: et in scolis theologicis cōmoratos: corda non in sacris eloquijs habuisse. sed aurib⁹ ut ait Apulei⁹ philosophus: et non anima philosophatos fuisse: ad similitudinem serpentum qui quotiens in aquis natant: caput extra aquam semper tenent: licet toto residuo corporis dimeri natant. Hi sunt salamandre diabolice: que tantis sacrorum eloquiorum ignibus: nec admodicum calefcere possunt: ne dicaz ardere. In hos igitur frustra tantis assiduisq; doctrinarum sacrarum flatibus insufflent sacri doctores: quēadmodum enim in carbones extinctos: et ligna uiridia et aq; aspersa frustra sufflatur: cum in eis nulla scintilla subexistat san-

critatis. Possibile tamen est et plerūq; sit gratia dei faciente: ut hōi homines vel meditatione sacrorum eloquiorum: vel auditu calefiant et inflamment. propter quod dictū est. carbones succensī sunt ab eo. Carbones in q̄s qui pri^o extincti et gelidi erāt. Insufflauit em̄ christus dñs in apostolos dicēs. Accipite spiritum sanctum. Sicut narrat Job. in ultimo ca. lib. sui. Nec dubitandum est illos in sufflatione hōi: vel calefactos fuisse: vel calorem sancte dilectionis in eis fuisse. Manifestum igitur est ex his omnibus. quia intendentibus calefieri calore isto saluari: ea de scripturis sacris ad medicinam ipsi eligenda sunt: q̄ maxime igne spiritus sancti flammescunt. Et hoc est quod docet Gregorius sup̄ Ezech. dicens quia cum ad charitatem incendendam accendendam et inflammandam aut in nobis aut in alijs incendimus: verba in nobis ad eligenda sunt: cui om̄e quo loquimur igne charitatis vaporatur.

Que valeant ad accendendum vel nutriendum ignem orationis p̄dictū. La. XLIX

¶ Met permultū

ad hoc consideratio iugis atq; rememoratio incogitabilis largitatis et bñficentie creatoris infatigabili continuatione imo semper profusissima. Manifestū em̄ est id esse beneficia ad calefaciendum cor amore benefactoris quod sūt torres et ignes om̄iaq; ignita ad calefaciendum corpus calore corporali. Quis em̄ eousq; obfrigit ut vltimū ac modico beneficio in largitorem ipsius aliquo amore nō calefcat. Quis igit̄ abscondere se p̄t a calore dei. i. misericordia ipsius qui cognoscat se incessat̄ obrui bñficijs ei⁹ presertim intellecta imensitate illoꝝ. Primum igitur recogitanda sunt calefieri vel alios calefacere cupientib⁹ et intendentibus: beneficia nature qualia sunt esse et vita atq; ea ex quibus viuimus et sumus. Que q̄to amplius diligunt: tanto in amore sui largitoris maiori dilectiōe calefaciunt cognoscētes. Quia igitur super bñficia naturalia om̄ia ista diligunt / vltimo re pregrandi amari faciunt deum datorē omnium ipsorū: vel p̄culdubio ignoratur / deus eē dator eorū. Ex quo manifestū est / q̄ modica vel nulla sit fides et scientia dei / in maiori p̄te hominū. Nō em̄ potest stare ista fides vel scientia dei / qua cognoscitur vel credit̄ actor

et dator / esse ipsius / esse nostri. et vite cum isto mortifero gelicidio: quod ex minorib⁹ beneficijs om̄imode solueretur. Si enim non ē possibile alicui credere vel scire q̄ aliquis alterū oculorum ei vel dederit vel reddiderit: q̄n caleat amore magno datoris vel redditoris huiusmodi: qualiter possibile erit ut tanta puer sitas cor humanum peruerterit: ut tam lōge magnorum beneficiorum: ut sunt esse et vita: deum auctorem et datorē cognoscat et ipsius non diligit. Amplius cum vnusquisq; hominum non sit nisi quasi quidam aceruus et congeries quedam donorum et beneficiorum dei proculdubio non est vnusquisq; nostrum nisi aceruus ignium et rogas ardentissim⁹ / ex tot et tantis ignibus / quot et quāta sunt beneficia dei / congesta et aggregata in nobis et ex ignibus sunt eē et vita et mēbra singula et vires naturales / bonaq; anime naturalia. similit̄ bona corporis. Quapropter flammis et ignibus maior est rogas iste in vno quoq; nostrum: q̄s fuit fornax illa babilonica / maior in q̄s sup̄ omnem proportionem et comparisonem. Inuenit igitur vnusquisq; in se fornacem incomparabiliter maiorem ignium et flammarum: q̄s fuerit illa babilonica. Quapropter in semetipso inuenit vnusquisq; non solū vnde caleat amore largitoris tantorum bonorum: sed etiam vnde totus ardeat et flammescat. Et intēdo ardore naturalis amoris: q̄s recognitiō bonorum naturalium perit. attende hic frigiditatem diabolicam: quia rogas totus frigid⁹ et tanti ignes et flamme existunt in vno quoq; homine: qui amore creatoris adhuc frigent. Quid vltius dicam tibi o homo / in audite pene et incogitabilis peruersitatis. Turpe igitur nis es totaliter / et fornax imensarum ignium et flammarū / et tamen frigidus. Quis vsq; ad h̄ tempora audiuit / vel cogitauit / ignem congelasse. Factum igitur est in te diabolicū istud miraculum. ex quo apparet. q̄ sicut ex luce visibili est / vel procedit calor: sensibilis. sic ex luce spirituali / que est fides seu scientia dei: qua creditur et scitur actor et largitor: vnicus esse bonorum omnium / est vel procedit calor: ille spiritualis / videlicet amor in deum / et intēdo amor naturalis. Quod si consideraueris ip̄a beneficia dei gratuita: remissionem videlicet peccatorum debitarum. remissionem culparum commissarum. emundationem ab inquinamētis vitiorum et peccatorum. reformationem et deorationem animarum humanarum / per do

na virtutum. que sunt pulchritudines et per-
fectiones animarum nostrarum. gratia qua
nos de imo/ imo de extremo vilissime turpis-
simeque seruitutis/ in sublimitatem tante nobi-
litate inaltavit: vt filios dei nos efficeret et he-
redes. Ipsam quoque hereditatem eternam/
que est regnum preincitum et preclarum. In-
uenies vnumquodque istorum esse maius in-
comparabiliter beneficium omnibus antedictis.
¶ Si alijs omnibus calere amore creatoris
forsitan non potuisti ab his tot et tantis igni-
bus: et incomparabiliter maioribus qua frigi-
ditate vel gelicidio te defendes vel abscon-
des? Sed in hoc ipso eandem dico causam esse
huiusmodi/ tam mortifere congelationis tue
videlicet extinctionem lucis fidei/ et scientie
dei/ siue defectus. Non enim possibile est hanc
lucem fidei et sapientiam dei/ radiare super cor
humanum/ et non inflammare illud ardoribus
saluberrimis. Ad hec igitur totis studijs inui-
gilandum est nobis/ totis virium animarum
nostrarum conatibus petendum: vt illa luce
fidei atque scientia dei perfundamur/ et irradi-
mur. alioquin in medijs tot et tantis/ frigore
morimur. Et quod magis est stupendum et dia-
bolicum miraculum congelamur. Quid di-
cam de donis et beneficijs dei que omnem esti-
mationem nostram omnemque humanum et
etiam angelicum exuperant cogitatum. An
non est ipse dei filius donum dei et beneficius
incogitabili largitate diuine misericordie et
gratie/ nobis singulis et omnibus datus. Quot
autem modis et quibus/ et ad quos fructus et
utilitates: audiuisti in precedentibus. An non
ipse spiritus sanctus donum est/ et quantum est
in misericordia et largitate omnibus nobis et
singulis donans. Similiter et ipse pater mise-
ricordiarum semetipsum dedit nobis ad om-
nem usum necessarium. Semetipsum dedit
nobis in creatorem et in conseruatozem et pro-
rectozem/ in deum et patrem: que sunt dona
excedentia omnem estimationem. Similiter
in regem et rectozem/ in refugium ad omnem
necessitatem. Dedit seipsum nobis finaliter
atque nouissime obrinendum/ ad plenam gra-
tie fruitionem. Non enim modica aut leuis est
promissio illa quam fecit nobis per Ezechie-
lem prophetam dicentem. Ero illorum deus
pregrandis enim gloria est ipsum habere de-
um: sicut habere patrem. habere namque ipsum
deum/ est habere sponsum/ et spiritali matri-
monio illi esse coniugatum. Unde alibi debes

esse edoctus/ quia tota illa gloria semperque ad-
oranda et veneranda trinitas/ merces est ac
premium totum/ quod et solum bonum omni-
um scientiarum intelligentium quantum in ea
est. Quod dico propter illas que iustissime sem-
per ac per omnia laudanda iudicia ipsius tibi
donum non adipsam piscuntur. ¶ Vides igitur eui-
denter quia non prunarum minutijs neque ig-
nium scintillis/ sed montibus igneis. Hoc est
ingentibus et vniuersis beneficijs te non so-
lum circumdedit diuine largitas bonitatis: sed
etiam ex illis te condidit mirabiliter et struxit.
Et vt predicti rogamus imo fornacem imensam
tam grandium flamarum et ignium te fecit.
Et tu queris a me dicens vnde accipiam ig-
nem vel calorem: quo caleam dilectione in de-
um. Et ego viceuersa interrogo te: qualiter
effugies ardores istos/ et flammam tam gran-
des beneficiorum dei: vbi te abscondes a tan-
tis istis ardoribus? Nec enim effugere potes
te metipsum/ nec elongari a te metipso: qui vt
predicti rogatus tam gradis es/ imo fornax immensa.

De memoria beneficiorum diuinorum.
Capitulum

L

Quonia bre

uis forsitan intellectus tuus/ eou-
que vt altitudinem et imensitatem tan-
torum beneficiorum attingere forte plene non pos-
sit: faciam rememorationem minorum beneficio-
rum: que quidem quiuus intellectus facile ap-
prehendat. Respice igitur et attende in obsequio
creaturarum: que tam officiose tam sedule in-
numeris obsequijs tibi seruiunt. Et primum scorum
et beatorum angelorum. quorum officia et
obsequia que nobis incessanter impendunt:
in tractatu singulari de ipsis declarauimus nomi-
nauimus et numerauimus tibi. Et vt de alijs taceam:
quis satis admirari laudareque sufficit fortissi-
mam vigilantissimamque custodiam. qua nos in-
cessanter custodiunt: malignos spiritus arce-
tes a nobis et copescetes eos: ne pro voto sue ma-
lignitatis in nos seuiant: absterrentes eos et
disfugantes a nobis: interdum autem religantes.
Deinde quos a deo iniurius est adeoque negligens
salutis sue quos a deo ingratus et indeuotus: qui
non attendit beniuolentiam ipsorum erga nos: pro
qua et offensiones nostras offerre deo altissimo/ et su-
as ipsis adijcere non cessant. Quis inquam atten-
dens/ non agnoscat incogitabilem pietatem et dulcedinem
creatoris diuicias erga nos. quoniam tam fideles

b 4

Capitulum

tam industrios: tam diligentes mediatores inter se et nos: nobis dedit. Nec enim cessat sollicitudo eorum apud deum pro nobis nec circa nos in omnibus que et nobis necessaria esse vel salutaria conspiciunt. Et idem de sanctis et beatis animabus tibi est sciendum: et quantum ad officium interpellationis pro nobis. Unde quis cause sue periculum et negotiorum que expedire habet coram deo arduitatem et multitudinem aduertens: tam necessarios tanquam salutarium auxiliorum: datorem deum exinde non amare possit? Quis denique sanctorum labores: studia et dolores: quos pro nobis ad dei gratiam adducentes subierunt et sustinuerunt: apostoli sancti martyres et confessores: omnesque doctores meditando. scribendo. predicando. et multi ex ipsis: tormenta imania passi sunt: vel leuiter cogiter: et non in ipsum datorem tantorum adiutorum et adiutoriorum saltem amore debite gratitudinis ut cumque calescat: et hec spiritualia beneficia sunt.

Et propterea procedam ad temporalia: quorum amor tam facile attrahit. alligat. captiuat. inebriat. et interdum usque ad insaniam concitat. Attendat qualiter misericordissimus creator totum celum inclinat in obsequia tua. Et hoc manifestissime aspicitur in obsequiis solis et lune: que tibi die ac nocte lumen ministrant aliaque tam multa seruitia: que philosophis naturalibus solis nota sunt: tamen tibi incessanter impendunt in sole velut seruum strenuissimum. seruum per omnia impigrum tam mane surgentem singulis diebus ad illuminandum. et interdo mane summe diluculo ad ministrandum lumen tibi in gressibus et in omnibus operationibus tuis. similiter et equo tuo et omnibus animalibus tuis. Seruit igitur tibi sol euidenter: quasi seruus lucernam preferens ante te: ostendens tibi discrimina viarum: ne in eis cespites aut corruas: vel etiam offendas: ad regendas et dirigendas vias operibus tuis. que nec bene nec recte nisi in lumen fieri possunt. Preterea occulta beneficia. que per stellas et planetas nobis incessanter prestantur. que paucissimis etiam sapientibus nota sunt. Respice in aera: et cogita de ventis: qualiter aera interdum serenant. Rubes interdum inde diffugantes: et nubila. Interdum autem nubes aggregant tanquam vasa aquatica: et aquis plena quasi circumuertes ea humeris suis: ad ministrandum aquam et ad irrigandum agros tuos et vineas ortos

et prata. nec non ad ipsum aera humectandum et tempandum: qui inde salubrior fit hominibus: et ad expirationes et respiraciones conuenientior. Ipsa etiam commotione et exagitatione ventorum: aer ipse depuratur. et ad vitam hominum animaliumque spirantium et respirantium conseruandam fit aptior. Nec preterea utilitates quas venti prestant nauigijs: tam marinis quam fluuialibus. sed et molendinorum que solo vento molunt utilitas negligenda non est. Deinde respice in aquas: et primum in fluctus qui sunt pisces: et non sufficies numerare vel estimare comoditates et utilitates que per aquas tibi prestatur in fluctibus antedictis. Deinde respice utilitates euectionum. naualium. et molendinorum aquarum abluitionum. irrigationum. porationum et condimentorum in pulmētis. et occurret tibi tanta magnitudo tanta multitudo utilitatum quibus tibi seruiunt aque: ut in numeratione et mensuratione earum deficere necesse habeas. Post hec considera terram et videbis tanquam quoddam creatoris promptuarium et thesaurarium. diuiciarum innumerebilibum et inensarum. Ex ea enim ut ex quodam promptuario creatoris: et victus et vestitus: et inhabitatio sue rectorum nobis assidue ministratur. Ex ea enim sunt et fruges et fructus olera herbe legumina. Ex ea enim sunt et carnes animalium quibus vescimur et nutri-mur. Ex ea enim sunt linum et canapium ad nos vestiendos. Ex ea generant animalia quorum lana et pellibus plumis induimur: Ex ea sunt lapides et ligna et sabulum de quibus nobis habitacula fabricantur. Quis autem medicinas que de terra gignuntur enumeret. Quis innumeras metallorum gemmarum lapidum preciosorum marinorumque estimare sufficiat. Quis olei liquores. balsami. lactis et vini et omnia genera gumi memoriter teneat? Quis multitudinem venarum terre. varietatemque lapidum earum: vel dinoscere vel numerare poterit? Ab herito igitur terram dei promptuarium ad escas et vestimenta que nobis inde ad ministrat nomen. Quatum vero ad diuicias auri et argenti: gemmarum ceterorumque omnium que homines diuicias vocant: non minus recte thesaurum diuiciarum eiusdem creatoris vocauit: cum in ea tot et tanti diuiciarum huiusmodi thesauri repositi et absconditi sunt ab ipso creatore. Nec tibi pretereandam est et optis visibus et utilitatibus humanis aia-

lia deseruunt. et talia / quodam euectionibus / alia
 equitationibus. alia agriculturis / et alia in omni-
 bus et per omnia in vtilibus hominum et vtilitatibus
 et viuunt et moriunt. Ita ut carnes. lane et pel-
 les cornua et dentes. et ipse etiam supfluitates: a
 varijs vtilitatibus non vacarent. Quis enim
 non videt ex dentibus elephantorum et cornibus
 bubulorum mira ornamenta et instrumenta fie-
 ri. Uides de lignis et arboribus quae multipliciter
 cedunt / dolant / sculpant / in varias vtilita-
 tes et vsus hominum. et alia quidem exuruntur
 ne frigorum supfluitas noceat hominibus. Alia ap-
 tant in edificia / ut sint nobis in tectum habi-
 tationis et in munimen protectionis a pluujs et ve-
 tustitibus atque gradinibus. Tantis igitur tor-
 mentis suis / lacerationibus scilicet / exustionibus /
 ad omnes iniurias / aeris expositionibus / nobis
 seruiunt ligna siluarum. Ligna vero domestica
 tanta varietate fructuum. Ligna vero et arbusta
 aromatica tanta virtuositate medicamentorum
 ac odoramentorum. Haec enim omnia diligenter et in-
 tuerenti consideratione considerati / apparet eui-
 denter prelargam beneficentiam creatoris / que tam
 inmensitate a multitudine beneficiorum et do-
 norum suorum ex omni parte nos obruit / pascit.
 vestit. circumdat munit et protegit contra omnia
 incommoda et nocumeta: vulnerum / egritudinum
 et infirmitatum corporalium. et despiritibus inco-
 modis taceam. Si quis rex magni regni totum
 et singulas regni partes. omnesque magnates
 et aliosque vniuersos subditos suos / tuis ob-
 sequijs honorasset. Ita ut omnia et singula que
 de regno ipsius sunt. omnesque et singuli subditi
 sui / obsequijs tuis die ac nocte inuigilarent.
 An possis te continere ab amore illius. Et sic
 facit et fecit vnicuique nostrum incessanter domi-
 nus deus noster. Haec enim cuiusque de his que in
 celo vel de celo sunt in parte ista pepercit. Nihil
 omnium istorum que eius sunt a seruitijs nostris
 voluit esse imune: quia nullum ex angelicarum
 militiarum exercitu. Nullam ex sanctis et beatissi-
 mis animabus. nullam ex stellis luminaribus. Ad
 hunc modum curre per omnia / quicquid est a summo
 celo usque ad deorsum / seruire nobis facit. si tamen
 hoc dignamur. Ipse etiam infernus non est exem-
 ptus a seruitute nostra / vel seruitijs / dum et no-
 bis fuit errorem et horrorem incutiens a malis in-
 numeris nos custodit / atque bona nostra nobis
 conseruat: que si non esset timor ipsius minime
 durarent in nobis. Alias etiam tortor noster est
 et vindex omnium iniuriarum et contumeliarum no-
 bis irrogatarum vindictas in omnes iniuriato-

res nostros tam iustas causasque exercens: ut ni-
 hil sit quod ultra eas de inimicis nostris requirat iu-
 sticia. neque etiam ira nostra. Que non seruicia
 nobis impendat purgatorius ignis / vel locum
 ipse nomine suo ipsemet indicat euidenter. dum
 quicquid purgandum inuenit in animabus hinc ex-
 euntibus / et ad patrie celestis felicitatem pergen-
 tibus / purificat et elimat: mundans illas claris-
 simas lucidissimasque deo representans remune-
 ratori. De terris ventis et maribus / et alijs eo
 compendio tibi satis factum est: ut super hoc quicquid
 ulterius non requires. Quid dicam et de ipso
 creatore / qui est trinitas gloriosa / vniuersus
 ac solus deus / pater filius et spiritus sanctus / qui
 nec sibi ipsi in parte ista vel pepercit vniuersum / vel pepercit
 quod euidenter apparet in ipsius beneficijs: quae
 sunt illuminationes / iustificationes / mundati-
 ones / decorationes / custoditiones / protectio-
 nes et defensiones animarum nostrarum: a quibus nunquam
 vacat incogitabilis pietatis sue dignatio. An
 potes aliquid cogitare / quod cor humanum
 in amore benefactoris inducere possit: quod di-
 uina bonitas erga nos negligat / vel obmittat.
 Addam autem et aliam considerationem: que vni-
 uersam nunquam recedat a memoria tua. Respice
 in vniuersitatem et apparebit / quia ipsa est in-
 numerabilis multitudo ministrorum / seu serui-
 entium varia dona et beneficia / tanquam ex promptu-
 ario quodam diuine largitatis et beneficentiae / ti-
 bi deferentium et offerentium atque presentium.
 Que quia ut potest ostendi / ignes sunt
 et flammae ad calefaciendum cor humanum / amore
 largitoris ipsorum. Si interrogaueris unde
 veniunt / vel quo vadunt. quo tendunt vel quid
 intendunt ipsa. In veritate respondebunt tibi
 quia nos sumus innumerabilis multitu-
 do miserationum dei / portantes ignem et flamma-
 mas / ad calefaciendum cor humanum / fri-
 gore mortifero congelatum / et penitus extin-
 ctum. nec tamen totum tantum ignem flammam: ge-
 licidium eius adhuc dissoluere sufficiunt.
 Addam et aliam considerationem in qua non
 modicum est admirationis nostraeque doloris
 et confusionis. Dico ergo / respice mundum
 vniuersum / et videbis ipsum totum arden-
 tem atque flammantem largitate et beneficentia
 creatoris. Ex omni parte illius micant
 flammam donorum et beneficiorum creatoris:
 sicut euidenter vides ex precedentibus. Qua
 propter manifestum est totum mundum / siue
 vniuersum creaturarum omnium / etiam cum ipso creatore
 fornacem esse totaliter ardentem et vndique flammam

Capitulum

tem. Quia propter de mirabilibus diabolicis p̄ grande miraculuz nō solū q̄ tanta fornax nō te calefacit: sed etiā q̄ in medio ei⁹ positi⁹ non torus ea conflagras. Attende igit̄ insanissimum cor humanū / vbi te posuit creator b̄ndictus vicin medio tot ⁊ tantoꝝ igniū imense fornacis. Quia propter nō solū calere te voluit ex tot ⁊ tantis ignibus ⁊ flāmis / sed etiā ardere ⁊ eē ignitū. propter quod de lucifero dicit̄ est Ezech. xvij. quia ip̄e erat in medio lapidū ignitorū / angelorū. s. qui plarga beneficentia creatoris igniti erāt: nō solum calentes amore ipsius / sed etiā ardentis atq; flāmātes in illū. Dicā adhuc ⁊ vulgare proverbiū quo dicit̄ solet. Qui obruit me aduertat me. quod ē dicere / capit ⁊ ad se trahit. hoc insanissimum cor humanū tibi dici p̄t. quia tot muneribus ⁊ tantis obruit te deus ex om̄i pte ⁊ tū tu non admittis vel capis vt te attrahat / ⁊ ad se trahat. Interrogo te etiā adhuc: q̄d peccauit deus aduersum te / vt eum diligere vel nō velis vel nō valeas: nec tanta fornace tot ⁊ tantorum igniū calefieri posses amore ipsius. Sz vt de donis ⁊ b̄nificijs istius taceā: qualiter defendas te ab imensitate bonitatis ⁊ pulchritudinis ipsius: illa velut camin⁹ incogitabilis ardoꝝ / totā ciuitatē celestem inflāmat atq; conflagrat. Inde ardet om̄is exercitus militiarū celestiu⁹ ⁊ om̄is scōꝝ ecclesia. i. beatissimarū aīarū que ibi iam recepte ⁊ gloriificate sunt. Attende q̄ bonitatē ⁊ pulchritudinem dei tibi predicat incessanter vniuersitas creaturarū. quē ad modū ⁊ in ipsa ecclesia canitur. Quē terra pontus ⁊ ethra colūt / adorāt p̄dicant. Dic queso que mulier a deo refrigidata vel maleficiata esse p̄t: vt iuuenē sponsuz diligere nollit: si die ac nocte p̄dicaret̄ sibi bonitatem ⁊ pulchritudo ipsius. Glide igit̄ q̄ mortifera est infrigidatio tua: q̄ stupendū gelicidū / vel vt verius loquar / q̄ validū diabolicū istud maleficium quo ita maleficiat⁹ es: vt tot ⁊ tantis dei bonitate ⁊ speciositate incessanter nullo amore in eum caleas p̄sertim cū innumerabilibus ⁊ inestimabilibus b̄nificijs vt cor tuum iugiter se ingerat ⁊ impugnat. Dic interrogo te / si venalis est amor tuus: quem emprozē aliū queris q̄ deum: expectas: quic quid mundus dare potest p̄ amore tuo. hoc est dicere vt amet̄ a te / compatione eorum q̄ iam dedit deus / ⁊ iam cōtinue dare nō cessat / atq; eorum que promittit ⁊ p̄parauit diligentibus se: nulla sunt. Si vero liberalis atq; gra

tuitus est amor tu⁹. An est aliquid amore tuo dignum / vel bonitate vel pulchritudine: comparatione dei: imo vt vulgariter loquar / in om̄ibus alijs perdit̄ amor / in eo solo digne et per om̄ia laudabiliter collocatur. Sz si amor tuus nisi p̄ vim ⁊ violentiam extorqueri p̄t a te: nec sic fugere vel abscondere te a calore ipsius. Attende minas. considera / errores: vide ipsum gladio euaginato supereminētē capiti tuo: ⁊ mortē anime ⁊ corpis in tonantē. vide eterna supplicia ⁊ ardoꝝ sempiternos quibus te traditurum cōminatur: si non eum amaueris. Que mulier si talia ei fierent vel interpretarentur / cum allegaret violentiam ⁊ per illā nō se excusaret si quis de amore illi⁹ culparet eam. Omnibus autem huiusmodi violentijs longe fortior est assidua predicatio bonitatis ⁊ pulchritudinis dei: largitate beneficentie ipsius ⁊ infatigabili continuatione in vñū quēq; nostrum profusissima. Accedunt ⁊ ad hoc non parue virtutes efficacie: diuine patientie ⁊ longanimitatis ipsius / quib⁹ tam malos ⁊ ingratos in tot ⁊ tantis malis vitiorum ⁊ peccatorum tam diu tam benigne tam misericorditer tā dulciter sustinet ⁊ expectat. Admirat⁹ ⁊ ineffabilibus sibiq; soli notissimis modis ⁊ vijs: ad misericordiam ⁊ gratiā reuocare ⁊ reducere non cessat. Aggrega igitur hōmnia. ⁊ inuenies per hoc: quia nullum patet tibi refugium ab amore dei. Non etiam est excogitare latibulum / vbi te abscondere posses a calore eius. Et quia cuiuscunq; modi vlti conditionis sit amor tuus: necesse est vt in eius te inclines: ⁊ ei te conglutinet ⁊ vniat. siue enim liberalitas sit quod est ad donandum: siue venalis quod est dicere ad vendendum: siue p̄ extorsiones ⁊ violentiam suam acquisibilis: non potest ipsum auertere a deo. Cum om̄es accusaciones ⁊ om̄ia prouocaciones siue incētua amoris incomparabiliter maiora et fortiora sint / pro eo: q̄ vix alia cogitari possunt. Non est igitur tibi effugium vel euasio: nisi effugium vel euasionem huiusmodi ab amore scilicet ipsius / extremum vocas periculum. Et est simile / si quis dicat illum euasisse / qui extremum atq; supremum incurrit periculuz et latronem euasisse cum perferat suspendiū. Ad vltimum autem ponam quod est omnibus procuratorijs atq; omnib⁹ incentiuis illis fortissimū. Et h̄ indubitatē ē amor ille nimius ⁊ incogitabilis: quo ipse prior dilexit nos. Omnium enim incentiuozum ⁊ calefa

21b

etiuorum: maximum est ignis. Amor autem quod dileximus ignis est. Quia propter ad calefaciēda et inflāmāda corda nostra cōueniētissimus ignis est igne et longe cōueniēt^o et longe efficacius / quā alijs accēdit. Ego docebo te amatorium subaudis medicamentū / sine carne sine beneficio. Si vis amari: ama. propter hoc ipsum dicebat ad eum Dauid. Exurge dñe de^o in pcepto quod mādasti. quod est dicere. Adimple tu illud. Et hoc ē pceptū charitatis siue dilectionis. et tunc synagoga pforū circūdabit te. Lū em ostēdit imo exhibuit euidentissime in semetipso: quia diligebat gen^o humanum. tūc fact^o ē et ille dilect^o hoib^o et aggregati sūt ad eū. eius vniti vnitione amoris / h^o ē ignis / a quo neq^o hō neq^o aliud aīal se abscondit. Omnes em hoīes diligūt diligētes. et omne aīal diligit a quo diligit. Et h^o ē quod ipsemet dicit in euāgelio luce. Ignē veni mittere in terrā. quod uolo: nisi ut accēdat. Ignē istū / h^o est singulare istud et stupendum beneficium: ne separet illud a corde tuo. Ipso namq^o aduētū suo / ignē siue dilectionis erga nos ostendendū misit in **Ac** corda hoīm. Et licet hoc ipm omni largitate beneficentie sue / sicut pdixi fecerit et faciat incessanter. hoc tñ in singulari et incogitabili imēsitatis beneficio / incarnationis siue uic^o passionis et mortis. hoc incomparabiliter et incogitabiliter et magnificēt^o fecit et efficac^o. hunc ignē igit applica cordi tuo / iugi recogitatione ipsius: et tene incessanter p memoriā tenacissimam in corde tuo / et nō effugas ne dicā calorem / sed etiā hui^o sancti amoris et saluberrimi uiuificū ac iucūdisimū incendiū. Ne proiciās a corde tuo cito ignē: sicut moris est stultissimis hoīb^o. Sed quēadmodū cuz vis vel lignum vel candelā accendere / tādiu cōiūctū igni tenes illud / vel in ipso igne donec accensum fuerit. Nō em tam cito tactu ligna ignis vel calent vel ardent. Sic nec cor humanum quocito cogitat / flāmā istā diuine beneficentie: tā cito calere ex illa necesse habet. s^o p morā / h^o ē p morosam applicationē / paulatim calefit et tādem incendit. Causa aut in hoc / quā necesse ē pfundari in intima cordis credulitatē huius beneficij / donec illud inhereat et quasi radicē in ipsis. Debes etiā hic attendere magnitudinē ignis istius / de quo ipa ueritas in euāgelio dixit / maiore hac dilectionē nemo habet. Quia propter isto igne dilectiois / nullū mal^o. Et igit manifestū ē / quia facile calefit uel etiā accēdetur et cor humanū: si diu illi applicaret atq^o

cōiungere. Et intendo si diu pcogitatum et memoriā in illo teneret. Ex quo manifestū tibi esse debet. quā salutaris / quā necessaria ē iugit recogitatio diuine passionis / incarnationis / et mortis. et similiter sacratissime eucharistie. Quāq^o efficac^o rememoratio iugisq^o recogitatio ipsius. Quā nos diligit / quā tam crebro singulis diebus cū tantis munerib^o nos uisitat intelligētib^o euidenter ostendit. Et propter hoc in illo tam uenerādo mysterio: ignē sacratissimi amoris sui mittere uenit in terrā. Pro magnitudine namq^o beneficij / imo p imensitate in illo tam uenerādo mysterio: ignē imensū siue dilectionis cordibus nostris ingerit et immittit.

De gladio spirituali quod debet mactari anima in oratione uel meditatione. Ca. LI.

Est hec autem **A**

P aggrediar etiā gladium tibi dare: uel poti^o illum unde accipias ministrare. Gladius igit iste spiritus est siue spiritualis / uic^o uerbum dei. sicut legit ad Eph. ultimo. Gladius iste penetrabilior est omni gladio ancipiti. sicut legit ad Heb. iij. hui^o acumen et penetrabilitas ex dolore penitentię et pfundatione ipsius cognoscit atq^o sentitur. Quia propter de sacris omnib^o eloquijs / illa ad transfodiendū cor conscindendū et ad lacerandum eligēda sunt: que cor maxime penetrāt et conscindūt: maximeq^o dolorē intimū penitentię ingerūt. hec autem quātum capio / efficacius hoc faciunt: que mala uitioꝝ et peccatorum nostrorum ostendunt et aggrogant. Et intendo mala et que ipsa sunt / uel propter illa nobis iam irrogata sunt: uel iminent ex ordine diuine iusticie in futuro iudicio.

Inter mala igitur: hoc primum tibi nominō: mortem pessimam peccatorum / que uic^o tam ipsam extinguit gratie / uel potius ipsa ē extinctio gratie eius. Et hec que animam humanam a deo separat: qui est uita beatissima animarum humanarum / que tanto perniciosior est: quāto gratia prestantior est quā natura tantoq^o magis timenda: quāto ipsa uita gratie amabilior est quā uita nature. Sacra igitur eloquia: que mortem istam tibi indicant uel ostendunt: proculdubio istam mortem pessimam ac perniciosissimam ingerunt ac impingunt in penetralibus cordis tui. Unde igitur dolor cordi tuo incuti uel ingeri potest: si mors ista cordi tuo dolorem non ingerit.

Capitulum

Prefertim cum mors etiā corporalis q̄ nec ve-
 ra mors est / nec mortis nomine etiam digna.
 Qd̄ euidens iudiciū ē / extinctū in eis esse vi-
 talē atq; viuificū calorē bone dilectiōis cū flā-
 me turpiū desideriorū cor eorū totaliter occu-
 pauerint atq; repleuerint. Qua ppter verū
 est qd̄ dixi tibi. quia semiuiui hmoi sunt hoies
 ⁊ vnusquisq; eorū ē hō q̄ incidit in latrones /
 q̄ spoliauerūt eū. ⁊ plagis impositis abierunt
 semiuiuo relicto. q̄q; ⁊ vita hmoi dici nō pos-
 sit / q̄ mortē in aīa humana secū patit. Cōpa-
 ratioe tñ eorū q̄ obcecati sunt omnino v̄l igno-
 rantia vel incredulitate / hmoi hoies quātū ē
 ex pre x̄rutis intellectiue nō ī merito viuere
 dicendi sunt. Logita igit ⁊ recogita mortem
 istam / ⁊ opare cū auxilio diuine virtutis ⁊ gr̄e
 p mortē istā mortificans eā in semetip̄a. ⁊ per
 semetip̄am. de morte ipsa vitā eliciens. Illaz
 em̄ inuenies nō solū mortē tuā / sed etiā mor-
 tem sui ipsius. Dic igit in te ipso / vicz in corde
 tuo. Dñe deus vita mea / non solū dator vite
 mee: q̄s ē reus mortis mee tam male tam tur-
 pis: quis intulit mortem tuā: nisi ego? Quis
 me separet a te / nō em̄ tu discessisti a me prior
 sed ego discessi a te. Nō em̄ deseruisti me / sed
 ego deserui te / vita mea Abiēs aut̄ post gūita-
 rem cordis mei pessimi / verti ad te dorsum et
 recessi a te / abiens post cōcupiscentias meas
 turpissimas atq; vilissimas. Ego ip̄e feci diui-
 sionem ip̄am mortis / vel poti⁹ mortē int̄ me ⁊
 te. Ego interposui chaos tetrū ⁊ horiferum
 inter me ⁊ te / ⁊ vitā meā / abyssum. s. vitiorū ⁊
 pctōrū meorū. Ego sum q̄ me auerti a lumi-
 ne tuo viuo: ⁊ a luce viuifica tua / ⁊ immisi me
 īmo me īmersi ⁊ ingessi potius in ymbra mor-
 tis / ⁊ in tenebras vitiorum ⁊ pctōrū meorum.
 Ego sum q̄ in me extinxi vitā gr̄e tue / ⁊ mor-
 tem x̄rute baptismalis sanctificatiōis / in me
 mortificatam / viuificaui. īmo sepissime p̄ sen-
 sus mortiferos / q̄b⁹ p̄ sensi subiectiōib⁹ morti-
 feris / ego mortē istā deletā / de solio liberi ar-
 bitrii mei / ⁊ de regno q̄ regnabā me p̄cipitās
 exaltaui / ⁊ restitui in regnū p̄stinū. Ego sum
 q̄ p̄stratā illā erexi / ⁊ exurgere feci in resurre-
 ctionem diabolicā. Ego sum qui hausi volu-
 ptates venenatas: quarū hastu vitā gr̄e tue
 nō mirū si extincta ē in me / nō solū hauriebaz
 venena hui⁹ / sed etiā inebriabā me illis / ⁊ se-
 pe vsq; ad nauseā replebam me illis. Ego suz
 qui instar apri insanissimi irruētis in gladium
 venatorū / impingebam me in gladios trans-
 fodientes aīam meā. Cōmnia nāq; p̄cupisci-

bilia gladii flāmei ⁊ igniti sunt: ad trāsfodien-
 tes aīas hoim insensatorū. Quoties quesui
 vt viderē cōcupiscibilia / q̄ntēs exquesui gla-
 dios istos vt in eis me impingerem / ⁊ in eos
 tanq; aper insanissim⁹ toto impetu me darē:
 imo p̄cipitarē. C̄scio dñe de⁹ meus scio nūc
 te reuelante ⁊ docēte: linguas hoim esse ple-
 nas veneno mortifero. sicut docuit ap̄lus tu⁹
 Iacobus. Scio eas esse gladios acutissimos
 iacula ⁊ sagittas mortiferas. sic docuisti me p̄
 Salomonē p̄ouerb. xxvj. Dñe deus me⁹ q̄-
 tiens exposui me sagittis istis gladijs ⁊ iaculis
 cōfodiendū. A mors inq; corporalis v̄l carnalis
 carorū tuorū tñ dolorē tibi ingerat vt vitā de
 p̄solationē recipias: qua insensibilitate mortē
 istā spūalē ac pessimā absq; sensu doloris inti-
 mi sustines. Dices vtq; mihi: quia mors spi-
 ritualis ista adeo mortificat cor humanū: vt
 sentiri seipm̄ nō sinit. En p̄p̄ h̄ nō videt eē mi-
 rum: si mortuū cor: morte ista spūalē: nec ip̄az
 mortē nec aliud de incōmodis spūalibus sen-
 tiat. Vere vtq; dicis ⁊ verū dicis. sed remini-
 sci debes: quia vba dei spūs ⁊ vita sunt. sic dicit
 x̄ritas Job. vj. Audiuisti etiā in p̄cedētib⁹ qz
 illa ē x̄tus mirifica verbi dei: vt etiā mortuū il-
 lud audiāt. lazarus illud audiuit q̄ quadridua:
 nus putrescebat in tumulo: Ea ē impietas
 vocis dei vt mortui illi obediant. sicut apparer
 de ipso Lazaro: qui vocat⁹ noīe saluatoris cū
 eēt mortuus obediuit eidem. Iustus nāq; ve-
 nire foras de tumulo statim produxit ex illo: q̄
 vis ligat⁹ pedib⁹ ⁊ manib⁹ in stratis. Quid igit
 tur mortu⁹ ē hac pessima morte pctōrū: vocem
 dei nō audit. qñ aut̄ audire incipit illū. rācro
 ⁊ aliq̄ modo viuit. Nō aut̄ vita gratie: q̄ mor-
 tem omnino extinguere ⁊ exterminare sufficiat.
 Et ppter hoc semiuiuū hmoi pctōrū: vo-
 cat dñs in euāgelio Luce. x. Habet em̄ indu-
 bitatē aliqd̄ vite q̄ mortē suā in qua fuit: vel
 etiā ē adhuc vt cūq; videt ⁊ cōspicit. Plus at̄
 habet vite si vel ad modicum dolet de morte
 hmoi. Pl⁹ etiā si de ea etiā v̄l leuif̄ erubescit.
 plus etiā si morti hmoi irascit. Plerūq; em̄ p̄-
 us lumē aliqd̄ salutaris cogitatiōis respicit vi-
 sus interior q̄ affect⁹ recipiat aliqd̄ vite spūa-
 lis. Et h̄ ē qd̄ dicit Aug⁹ sup ps. vicz q̄ p̄uolat
 intellect⁹. ⁊ sequit̄ tard⁹ affect⁹. Et intēdo qz
 p̄uolat intellect⁹ ad vidēdū mortē istā vitiorū
 ⁊ pctōrū vt cūq; iacet aut̄ adhuc mortu⁹ affe-
 ctus. Et in ipso tyro q̄ renouat⁹ ⁊ iuuenescit:
 ⁊ cū ipso spolio peli sue vetustate deponit. ve-
 rū circa oculos incipit ei fieri ista renouatio.

Capitulum

dare ostendebat. Si ppter qd dicebat ne discedas a me. An est possibile vt inēsit as pietas / r dulcedinis tue pmitrat h / vt discedas a qd cūq; vt deseras ipm. tu em dixisti tā pluries ego pm^o r nouissim^o in decessu. Prim^o es em in diligendo r adherēdo atq; appropinquādo nob. Non em deseris nos / nisi pus desert^o es a nob: s̄ solūmodo postq; nos elongauerim^o a te. sic dixi st p os Dauid. Ecce qui elongāt se a te pibūt Quid ḡ q; clamat scūs Dauid. ne discedas a me: ne discesseris a me. r ne longeris a me? Lū h nunq; sit pūssime volūtatis tue / vicz vt nos alij deseras vel relinqs. h inq; clamabat: vt tu ipm p̄suas: r vt ipm se abijcere nō permitteres. Ac si diceret. Conserua me mihi / et me tibi. Hūc em custodieris ciuitatē: frustra vilgar q; custodit eā. Quid ḡ dñe de^o me^o decepti me. qd illusit mihi. qd suasit mihi tā infelix cōmertiū / tā mortiferā cōmutationē / vt te vitam r gloriā cōmutarē / in mortē pessimā istā. vt. s̄ te vitā meā r salutē desererē / r mortē istā vilissimā atq; turpissimā amplecterer. Dñe de^o me^o non erat voluptas nec illa vtiq; verinois ac verōnis: s̄ fallax r fallacia / r ab ebriodormiēte somniata. P̄m^o igit inebriauit me / r soporauit cogitatio tēptatiōis: iebriatū dō et dormiētē. facile fuit in istud tā fantasticiū tā noxie illusionis illicere: ppter h vigilatissime p̄cepisti dñe de^o me^o. P̄m^o differt dormiens a mortuo. Nihil em sensus habet aur viriū. ligatus ē sensus iterior: r oēs vires corpis. Dñe de^o in istā ipotētā duxi me / vt nihil possum horabor: mutiōis r somniatiōis ista^o p̄tra hostē vt aduersariū meū. Clives q̄s ex vtutib^o r donis tuis habebā / r arma etiā pieci: nec auxiliū tuū iuocauī / q; p̄mptissim^o adiutor es oib^o in uocātib^o te in v̄itate. hoc vtiq; facē debuisset r aūq; irrueret in me ista tēptatio / r in ipō etiā tēptatiōis initio. Ego dō miserim^o atq; vilissim^o r oi bono idignissim^o: oīni dānatiōe r morte dignissim^o: oīno me aiti a te r in istū infernalē lethēū / fluuiū voluptatis mortifere me imersi / dñe de^o me^o ac si v̄a voluptas esset q; me ad lethargiā spūalē istā iduxit. In illa cōparatiōe suauitatis tue / r cōpassiōe iucūdisi me ac viuifice societatis r habitatiōis tue. Absit em vt ait tāt^o r sapiētissim^o Aug^o. vt tanta delectatio sit in vitijs / q̄sta in vtutib^o. Si placuit voluptas: vbi eā insanissim^o q̄rebā: vbi q; rere illā debebā: nisi in te fonte v̄nico suauitatis incogitabilis. Miserrim^o ego r insanissim^o corrupti palatū cordis mei. infeci ipm / r idui

ipm spurcitiā somneitat^o isti^o: r illusorie voluptatis. Desijt ḡ mihi sape v̄a / ac pura r p̄petua bonitas: desijt mihi sape multitudo dulcedis tue dñe. Quia sic dicit brūs Aug^o v̄bū h expo: nens / ei soli sapit q; palatū cordis nō pdidit. d̄ febre iniquitat^o. In h̄ pfundū mort^o mee dimer si: r nō p̄cipiebā q; in eis sūt. Lū spū p̄dit^o erā: r de illo viuebā: spūalis exitebā: r diuudicabā oīa. tūc nō erat carni vel diabolo loc^o deceptiōis vel illusiois. Tūc em v̄e vigilās erā interi^o. Vigilia dō: somnia nō solū nō admittit: s̄ etiā prozsus ext̄miat^o r excludit. tūc certissimū erat mihi: verissimā purissimā viuificāq; r super oēm cogitātū eē bonitas^o tue suauitatem r oēm aitiū etiā si v̄a eēt abominatiōe eē horrificā. Sic meisanissim^o ipē in mortē dedit: extinguēs in me spm̄ vite. i. inspiratiōe sanctissimā: q; ex te viuebā. Et ex hinc factū ē mihi vt mors ipa mea delectabilis mihi sit: r placeat mihi. Vera vita q; tibi piūctissim^o adherēbā: mihi nō solū molesta s̄ intolerabilis sit. q; pueritate q; maior insania cogitari possit: dñe deus me^o. Si supbia mors mea ē: p̄ quēcūq; ex ramis ipi^o q; mors turpior: r vilior ē aut ridiculo sitate ei compabilis: Lū em sola vita hūi itatiōnis n̄e sub oipotēti manu tua / nos tibi sola piūgat r societ. P̄oculdubio supbia ē q; nos a te separ: q; vita v̄a ac brā es aīaz nostrarum. Quid em sagbire ē nisi supire: qd ē de imo futuris: v̄tineq; subiectiōis q; deo subesse debem^o in sublime x̄ssimū ac falsissimū q; alijs hoibus supeē volum^o ac fesse. q; qd ridiculosi cogitari pōt. ppter qd sapiēter ait sapiēs Seneca dicēs. Si videres murē vnū dñari ceteris murib^o risum teneres. Qua ppter cū nihil ampli^o hz vn^o hō: q̄tū ē ex natura r cōditōe sue speciei q; aliq; alioz: p̄tra ius r legē nature ē: vt velit^o alijs hoib^o dñari. C. Si qd sciētie vel p̄tatis vel alteri cuiuscūq; excellentie cuiq; a creatore donatū ē ei: alijs in eo fuisse tenetur r nullaten^o appropriare sibi illd̄ debet. Quare manifestū ē: furti illū reū effici: q; tale donū qd idubitant^o publicū ē: sibi soli appropriare p̄sumit. C. hui^o aut̄ exēplū euidentissimū i visu auditu. r in vno quoq; officioz alioz qd^o mēbra singula p̄dita sunt. Hō em licet vel possibile ē naturalit^o oculis appropriare visum sibi q; vtiq; dat^o ē eis vel poti^o iposit^o tanq; officio. nō ppter se s̄ ppter totū hoīem atq; totū corpus vt dicit Greg^o. sup Lzech. Quia sic hz r de lumine scie. q; nulli ex sapiētib^o ppter se solū datū ē: s̄ ppter corp^o ecclesie dei. Dispersio igitur

sola luminis isti tradita ē vnicuique ex doctoribus sacr^{is}. Quia pp̄ māifestū ē q̄ti furti imo tam execrabilis sacrilegij rei sunt. q̄ lumē scie diuinalis sibi appropriare p̄sumūt. Puto at hāc eē cām pp̄ quā perijt plerūq̄ sapiētia a sapiētib^{us}. et intellect^{us} prudētū vel prudētie potius abscondit^{us}. q̄ benignissim^{us} de^{us} in oib^{us} donis suis. vult h̄re prudētes et largos atq̄ liberales dispensatores: nō sacrilegos et auaros raptos. Nō igit^{ur} mirū ē si furib^{us} et latronib^{us} tā p̄ciosa dona sua cōicare vel credere non vult de^{us}. Itā em̄ edocti sum^{us} ex pabolis euāgelic^{is}: q̄ suis fidelib^{us} multiplicat dñs talēta tradita. Manifeste igit^{ur} video te illumināte dñe de^{us} me^{us}: q̄ iuste deseris supbiētes in donis tuis: et vtentes his tanq̄ suis. Deseris ab eis pro eo q̄ supbiūt p̄ra te. supbiūt a dispēsatiōe donū tuoz sibi tradita. In dominiū imo in rapinā vsurpare appropriatiōis: in q̄ nō solū tibi iniuriant mysteriū tue dispēsatiōis abijcientes: s̄ etiā toto corpi ecclesie / cui^{us} bona oīa p̄ rapinā sacrilegā sibi vsurpāt et appropriāt. Ibi in abbatiā dei in q̄ christ^{us} dñs de^{us} abbas ē. in q̄ scōz cōis regula ē et cōicatio sc̄sp̄s vniēdi officii. Proprietarij sunt effecti. et nō cōicātes bona oīa: et sic excōicāt tā ip̄ie cōicātes: excōicātū sunt et a cōione viui corpis mystici tui / q̄d ē ecclia seipos sua p̄uersitate reddūt alienos. Et pp̄ h̄ vitā quā de cōione sanctissimi corpis hui^{us} accipiebāt / et p̄cipiebāt: sibi metip̄sis auferētes. mēbra q̄a pp̄rio corpe sepata: ip̄a sepatiōe moriunt^{ur} et arescūt. Et a te igit^{ur} vitā h̄a aīarū de^{us} me^{us} / et a corpe sacratissime ecclie tue / quā sp̄s tu^{us} viuificat et regit me se parauit ista supbia / p̄ter et auaricia. Quia pp̄ p̄ter dñe de^{us} me^{us} si feci istud: et si ē iniquitas hec in manib^{us} meis. Ego solū sum actor mortis mee et ver^{us} homicida mei ipsi^{us} / q̄ iusta ē dānatio dñe de^{us} me^{us} dānatio supboz: et q̄ rectū et q̄ equū / q̄ p̄ oīa laudādū iudiciū tuū de ip̄sis. Iusta desertio: q̄ eos deseris et sibi met ip̄sis relinquis. Magna ē ira tua / dñe eos si b̄ijpsis dimittis: neq̄ em̄ sanior p̄t eē furiosus inimicis: q̄ ip̄e sibi sit. Nō p̄t ei eē furiosus: insidiator: nec vigilātor: p̄curator mortis / q̄ ip̄e dñe de^{us} me^{us}. Nō p̄t furiosus carnifici crudeliori tradit^{us}: q̄ ip̄e sic suis māib^{us} pessimis seuisimifq̄ tradit^{us} ē / furiosus sibi ipsi sic relictus. Domine de^{us} q̄s vidit vel videre potest infanias deserentiū te: et recedentiū a te: nisi cui tuipe illuminaueris. easq̄ reuelaueris: dñe de^{us} me^{us} q̄ amara ē mors ista / q̄ se a te vi-

ta abrupit: tā obcecatissima aīa furiosa: cuius amaritudo si sentiret: nemo in illā se inijceret. Nemo a te iucūdisimā vitā abrumpe se vellet vel etiā se posset. Quis em̄ gustare p̄t vt ait sc̄s Job q̄d gustatū afferat mortē. Talia sūt mortifere voluptates / aliaq̄ venena / q̄ insipientissimis aīab^{us} pp̄inat diabol^{us}. Dñe deus me^{us} si sentire p̄t amaritudo mortis q̄s eā nō horret: q̄s eam viriū suarū conatib^{us} nō declinaret et fugeret. Dñe de^{us} me^{us} si sentiret p̄sentie tue suauitas / et inhabitatiōis tue / i aīabus in q̄b^{us} es viuifica iucūditas / q̄s se a te abrumpe et separi pateret: hec igit^{ur} ē mors p̄ctōrum pessima. q̄ q̄sq̄ aīas peccantiū mortificat vt sensus in eis sp̄iales / et pp̄ hoc seip̄as cū amarissima sit atq̄ durissima / sentire non sinat. Dñe de^{us} me^{us} credūt se suauiter viuere q̄ tā amara acerbissimaq̄ morte h̄mōi vlt^{imo} mori sunt vel moriunt^{ur}. Dñe de^{us} me^{us} ista mors me trāssigat atq̄ trāsuerberat / gladi^o viuific^o x̄bi tui et mētis viscerib^{us} meis illā infigit: dum ip̄am in cor meū tā patenter impungit. Dñe de^{us} me^{us} q̄ desiderabiliter oī potētis x̄turis et p̄dulcis miscōie tue ē miraculū / cū gladio x̄bi tui mortē istā p̄ eandē ip̄am mortificas / expellis / atq̄ diffugas ab aīabus / q̄s supabundantissime pietatis tue dignatiōi placet viuificare. Sufficere deberet et supabundare etiā mors ista ad abstergendos et diffugādos p̄ctōres. Sufficere deberet gladi^o acutissim^{us} ac viuific^o x̄bi tui: ad trāssigēda et digladiāda corda sic mortua. Ulex qm̄ docuit ille sc̄s et sapiētissim^{us} Breg^{orius}. q̄ grām cōpūctiōis puocat atq̄ p̄curat / p̄uisio inferni. tēptabo gladiū tuū acuire morte illa / et malis illis nouissimis penalitatis illi^{us} incogitabilis. Dico igit^{ur} o insanissime p̄ctōz / q̄ nō dū discedis a morte ista tua pessima: nō dū reuerteris ad deū / beatissimam vitā / iu cū dissimāq̄ salutē tuā: q̄ demētia nō times a facie gladii / quā vibrauit sup te oī potētissim^{us} / q̄ capiti tuo impēdit: A q̄ nō ē possibile p̄tectiōis armaturā eē / neq̄ vllū efugii. q̄re te nō trāsuerberat / et in frustra concidit cor tuū / timore horribili et terroze inassecurabili: An oblit^{us} es q̄ ex ore sedētis in throno vel regno oīuz seculoz / p̄cedit gladi^o ab vtraq̄ pte acutus. q̄d ē dicere / et aīam et corp^{us} morte p̄petua trāssigens. P̄cedit inq̄ iam digladiatur^{us} siue cesurus. Hic est gladius elimatus vt splendeat ad instar fulguris. et acutus vt cedat victimas. Jux̄ sermonē Ezech^{iel}. P̄cedit igit^{ur} incompatibiliter maiore rapidi-

2

AB

B

Capitulum

tate/ q̄ fulgur: descēdit sup te vibratiōe oīpo
tentis dei/ manus dei feriētis. Et nec duzti/
more cōcideris: ne dū dolore scinderis: q̄ au-
dacia v̄l securitate spectas sagittas arc̄ diuī-
ni iudicij/ contra te extētissimi v̄l intētissimi.
Si q̄dē arcū suū tetendit dñs de⁹/ ⁊ parauit il-
lū: ⁊ in ea paut vasa mortis eterne: q̄ sunt se-
tentie iustissimi iudicij ipsi⁹/ mortē irrogātes
etnā/ omib⁹ illis q̄ nō fugerūt a facie arc̄ isti-
us. Si q̄dē metuētib⁹ se/ dedit signatiōē vt
fugiāt a facie arc̄ isti⁹. Ego em̄ clamo tibi q̄-
tū possum: declina/ fuge/ sagittas istas/ p̄tra
q̄s nulla est armatura p̄tectiōis: a q̄b⁹ sola de-
clinatiōe ⁊ fuga effugit. Quis hoīm v̄l etiaz
aīaliū eoulsq; v̄lq; desipuit v̄l insaniuit: vt tā-
q̄ signū ad sagittā positū/ sagittas expectare
auderet? Quis gladiū capiti suo impēdēs nō
expauit? ⁊ p̄sertim gladiū tā fortē feriētis dei/
tā dire cōcidētē nō expauit? An ignoras o-
miser/ omī dānatione ⁊ morte dignissime qz
nō ē tibi defensio v̄l euasio/ v̄l adiutorij con-
tra dei feriētis vindictā. Et qz nō tibi p̄tectio
v̄l refugij ē cōtra irā ipi⁹. An ignoras q̄ hor-
rendū sit incidere in man⁹ dei viuētis ⁊ irati/
iuxta f̄monē Apli: Nō times ignē illū eternū
flāmas inextinguibiles/ ⁊ ardores sempiter-
nos: de q̄b⁹ dicit dñs p̄ Esaiāz. Quis ex vob
habitare poterit cū ardoib⁹ sempiternis: ter-
ribilis nāq; ē expectatio iudicij: et emulatio
ignis q̄ cōsumptura ē aduersarios. sicut dicit
Apl̄s ad Heb. xvi. Si terribil q̄ ⁊ vnde ē tibi
ab ea securitas. aperi oculos cordis tui o mi-
ser/ ⁊ vide qz nō solū minā tibi infern⁹ inten-
tas tibi omīa tormēta sua. s̄ etiā omnipotēs de⁹
minā t̄ de se et de creatura sua ⁊ etiā de toto
mūdo Sapient. v. Ibi em̄ expresse legit̄ de om-
nipotētī deo. qz accipiet armaturā scel⁹ illi⁹/
⁊ armabit creaturā ad vltionē inimicorū. indu-
et p̄ thorace iusticiā: ⁊ accipiet p̄ galea iudici-
um certū/ scutū inexpugnabile/ eq̄tatē acuit
diram. irā in lancea: cū pugnabit cū illo orbis
terrarū cōtra insensatos. Et multa alia ibi de
his euidenter minā/ vicz de creaturis q̄ ad vl-
ciscēdas iniurias ⁊ cōtumelias q̄s insensati ⁊
impij irrogauerūt creatori. Creature arma-
būtur. ⁊ excādescēt aduersus eos. sicut legit̄
Sapient. xvi. vbi dicit̄. qz creatura tibi factori
seruēs: excādescit intormētū aduersus impi-
os. Hec ē pluuia belli/ de q̄ dixit sapiēs ⁊ fact⁹
Job. donec pluat sup il-ū deus bellū suū. Ti-
mes a scintilla p̄modica ignis corp̄alis: ⁊ non
times ab ardoib⁹ imēsis et sempiternis. times

a morſu pulicis vni⁹: ⁊ nō times ab ira que cō-
sumptura ē aduersarios. Hūc miser time ⁊ fu-
ge/ dum ⁊ timere saluberrimū ē ⁊ fugere tibi
possibile. Et patet tibi ille copiosissim⁹ miseri-
cordie dei sinus/ aut tutissimū dei refugium.
¶ Si dixeris mihi: nō possum timere/ vbi v̄l
vnde accipiā v̄l inueniā. Rūdeo tibi ⁊ repli-
co cōtra te. vbi inuenisti v̄l vbi accepisti secu-
ritatē q̄si liber/ ⁊ imunis sis a vetusta ira. Lū
ista maxime terribilia sunt iter mala penalia:
q̄ demētia dicere potes qz nō tibi timor ē a fa-
cie illoz. An nō innatū ē homib⁹/ ⁊ alijs aīali-
b⁹ timere ⁊ fugere a facie maloz sibi iminētū
⁊ p̄sertim mortis/ ⁊ mortē i ferētū. Hec em̄ vis
nature ē/ qz vicz natura omīa aīalia docuit ti-
mere/ scz fugere a noxijs atq; penalibus/ ⁊ a
morte potissimum. ¶ Si a deo penalia adeoq;
noxia mala: timorē tibi incutere nō sufficiūt:
īcutiāt tibi pudorē saltē/ ob p̄bitū illud sempi-
ternū/ qd nulla obliuōe delebit. Ingerat ti-
bi cōfusiōē spectaculū illud ignominie/ ⁊ cō-
fusiōis vniūsal: in q̄ omēs feditates tue/ om-
nes turpitudines tue/ oīa pudēda tua/ qd ē di-
cere oīa ea q̄ aspect⁹ tibi erubescēd⁹ ē pate-
būt/ oīm viuoz ⁊ mortuoz oculis. Erubescē
saltē cōspectu inimicorū tuoz appere taz vilis:
tā ignomiōsus ⁊ despectabil. ¶ Quid loquar
de curia toti⁹ celestis cōspectui/ ⁊ innumabi-
liū exercitū. s̄ ⁊ toti⁹ ecclē scōz q̄ cū chusto
regnaturi sunt. Adiser ⁊ insanissime/ q̄ ipudē-
tia ferre poteris/ p̄ cōfusiōē tm̄ ⁊ tātē ignomi-
nie spectaclm. Ipm̄ v̄o aspectū terrificū omī-
potētis iudicij qualif poteris sustinere: q̄ mō-
vix ferre potes faciē sacerdotis vni⁹: audien-
tis in p̄fessiōe pctā tua. In aspectu nāq; iudi-
cis illi⁹ euidenter videb̄ imēstatē magnitudi-
num/ abominationū/ inīq̄ratū ⁊ iusticiarum
mōstrificasq; ⁊ horribiles voluptates ⁊ fed-
itates tuas: q̄ in nocte p̄ntis vite etiā a diligen-
tissimis p̄scrutatorib⁹ suis inq̄sire sunt. Tāta
nāq; erit tūc claritas iudicij: vt p̄ immēstatē
sua: oīa pctā n̄a ⁊ vitia lucidissime videātur.
¶ Deniq; attēde q̄tū erit tormētū ituri vul-
tum illū terrificū irati iudicis. q̄si ip̄scissim⁹ ⁊
sapiētissim⁹ Job: petebat abscondi ī inferno. do-
nec p̄rāsserit furor. ira vicz q̄ apparebit ī vul-
tu illi⁹: dñs sederit in iudicio: ferēs snias etne
dānatiōis in ipios ⁊ reprobos. A facie ei⁹ pe-
tebat abscondi iob in inferno: vel ne vidēt adō
terrificū vultū ei⁹: vel ne videret̄ ab eo. Eius
aspect⁹ oī fulmiē incompatibil⁹ terribilior est.
sic d̄ p̄ p̄pham Abalach. Et q̄s stabit ad vi-

dendū eū. Ignis siquē in cōspectu ei⁹ exarde
scet ⁊ in circuitu ei⁹ tēpestas valida / rapiens
in abyssū certissimā infernalē / ⁊ submergēs ī
mari amaritudinū eternarū / omnes illos q̄ in
pre sinistra corā iudice repient. His et hmōi-
tātis malis ⁊ iam iāq̄ q̄ hora nec scis nec pu-
tas tibi imminētib⁹: exacue vba dei / q̄b⁹ oīa
ista reprobis oīb⁹ cōmiant. His iugit cōtēde
cōcide ⁊ digladiā duriciā cordis tui. Oblatu-
rus igit pie ⁊ scē ofonis sacrificiū ignē et gla-
diū tibi assume ex his ⁊ hmōi / sine q̄b⁹ vix aut
nunq̄ cremat in mactat in ofone cor huma-
num. Forsitan aut ⁊ alio pcutiēte alioq̄ inflā-
mante ⁊ facili⁹ ⁊ citi⁹ imolab hmōi sacrificiū.
Sūt em̄ sacri doctores q̄ norūt dire ⁊ dure p-
cutere in gladio isto: ⁊ istos ignes accendere
in cordib⁹ auditorū. Lōsilio aut̄ meo tuipe p-
temeripm̄ faciens in pre ista q̄b⁹ poteris: ⁊ ni-
hilomin⁹ auxilijs sacrorū doctozū ⁊ p̄dicatoz
iuxta quod dixi vteris.

De lucta anime in oratione. La. LII

Est hec prose

p q̄ ī ofone q̄ ei accidūt: p̄b q̄ ipa ē
lucta cū deo seu p̄tra deū. Et h̄ in
sinuatū ē nob in lucta Jacob: q̄ luctat⁹ ē cū vi-
ro seu angelo in q̄ ei apparebat de⁹. sic legitur
Gen. xxxij. q̄ lucta extorsit ab eo si fas ē dicere
b̄ndictionē. pp̄ q̄b⁹ d̄r̄ ibi. qz dixit de⁹ ipi iacob
Q̄ si aduersus deū fortis fuisti: q̄to magi ad-
uersus hoies p̄ualebis. Nec p̄tereūdū est tibi
q̄ lucta ista de nocte facta fuisse scribit. p̄pter
q̄b⁹ cessante auroza dixit angel⁹ ad iacob. Di-
mitte me qz iā auroza ē. Lā aut̄ in h̄ ē. qz nox
sue nocturnū tps cōueniēti⁹ tps ē ofoni siue
lucte: q̄ luctādū ē q̄si cū deo in ofone. Et hui⁹
due sunt cause. s. q̄es ⁊ solitudo. Quies q̄dē
qz ofo cor liberū ⁊ q̄etū req̄rit ab alijs actib⁹
⁊ occupationib⁹. sic sc̄ptū ē de rege Josaphat
q̄ timore p̄terit⁹ totū se p̄tulit ad orādū d̄m̄
Nō em̄ cor de dimidio aut q̄libet modo p̄rito /
orād⁹ ē de⁹. s. exēplo Salomonis Sapient. ca.
vij. Ex totis p̄cordijs meis dixi / da mihi sedi-
um tuaz assistrice sapiam. Et David. Llama-
ui ī toto corde meo exaudi me d̄ne. Neq̄ em̄
fortissimū p̄tra deū luctari nisi totis virib⁹ cō-
ueniēs ē. Nec tu ignoras / qz ad compationē
fortitudinis dei altissimi: nulle sunt vires hu-
mane. Nō em̄ ē fortitudo p̄tra deū. sic dic̄ Sa-
lomō ī lib. Provi. Tore igit vires tue colligē
de atq̄ corrigēde tibi sūt s̄ivis fortē ī lucta

hmōi cōtra deū. Sic ⁊ solitudo luctē isti: vicz
ofois cōueniētissima ē. Ip̄e em̄ h̄ docuit ī euā-
gelio. Matth. vij. Elbi docet nos orare in ab-
scondito ⁊ clauso cubiculo. nō solū pp̄ h̄ vt
inanis gloria declinet: s. etiā ne corda n̄ra ra-
pian ad se / q̄ circūstāt ⁊ nos nob excutiant.
Sic dic̄ Seneca de seip̄o. Hodie inq̄t miscōdie
sunt. nemo pulsar ad ostiū meū / nemo corti-
nam meā trahit. Nihil q̄ppe nobis facili⁹ ex-
curit: q̄ nos ip̄s: nihil relinq̄t nos facili⁹: nihil
p̄trariat nob / q̄ cor nostrū. Hic ḡ reminiscen-
dum ē tibi / eoz q̄ audisti de luctandi pitia seu
astutia ⁊ de ip̄a fortitudine. Quidā em̄ in ista
lucta ⁊ vix ea cepta statim cadūt / ⁊ deijciunt
deficiētes: nihil laboriosi⁹ ⁊ molesti⁹ reputā-
tes q̄ ip̄m orare. Lausa aut̄ in h̄ ē / leuitas et
lubricitas cordis eoz: ignorātiaq̄ paupertatis
atq̄ defectus: nec nō ⁊ bonoz q̄ p̄ ofonē obri-
nent atq̄ maloz q̄ pillā auertūt. Quib⁹ ma-
lis accedit ⁊ illa alia ignorātia: qua nesciunt
impiti: deū paratū eē ad audiēdū desideria ⁊
voces supplicantiū. Quis em̄ eozq̄ fatuus
vel idignās ē / vt deo p̄bete aures / nō ei tota
auuiditate loq̄ veller. Saluberrimū aut̄ p̄siliū
ē / ofoni assuescere / ⁊ cor suū ab hmōi leuita-
te ⁊ lubricitate auertere. atq̄ ad stabilitatem
reducere. Ip̄a nāq̄ luctādū assuetudine / mi-
rabiliter adiuuat gr̄a luctatiōis isti⁹. p̄resta-
tur etiā robur p̄ eā ad luctandū. In p̄cedēti-
bus v̄o vbi de ofone inq̄tū vitulus labiozū ē
locut⁹ suz / ⁊ exposui tibi sex fortitudines ofo-
nis: tanq̄ q̄dā vi ossa vituli hui⁹. De pitia q̄
⁊ astutia luctādū tria didicim⁹ a sensu ⁊ expe-
rientia. Quozū primū est eleuatio adūsarij
sup humeros pp̄rios. Lū em̄ luctator: eozq̄
potuit / vt aduersariū suū sup humeros leua-
uit: facile ē ei portare ip̄m atq̄ deijcere. hoc
aut̄ nō fit nisi p̄humiliationē: q̄ semetip̄m sup-
ponit luctator adūsario siue supponit eundez
sibi. Quo artificio sp̄ vtendū in lucta ista. pro-
pter h̄ igit videt̄ dictū. humiliamini sub potē-
ti manu dei / h̄ artificio vsus fuit rex Achas:
audita cōminatōe dei p̄ p̄phetā: q̄ cōminat⁹
fuit ei / qz dimitteret posteriora ei⁹ ⁊ nō relin-
queret de stirpe ei⁹ mingentē ad parietē. Re-
currebit igit statim ad artifiū illd̄ q̄ humili-
tatis ē. pp̄riū. humiliavit em̄ se in p̄spectu d̄ni
Et pp̄ si fas ē dicere / in lucta ofonis vidit
d̄m̄. pp̄ q̄b⁹ dixit d̄ns. qz hūiliat⁹ ē in p̄spectu
meo rex achas: nō inducā malū h̄ q̄ locutus
sum p̄tra achā in dieb⁹ suis. Hāc astutiā insi-
nuavit nobis Ec̄s. in p̄mōe quē in p̄cedenti-

Capitulum

bus audiuiti / quo dcm̄ ē. ofo humiliārī se. rē.
Sic̄ igit̄ nosmetip̄os exaltādo ruim̄: sic̄ deū
exaltādo r̄ nosmetip̄os humiliādo: q̄si sup̄ ip̄-
sum in lucta ista exaltamur: r̄ victores ei⁹ effi-
cūmur. Nō em̄ alia via ē vel artificiū subijciēdi
nob̄ deū: q̄ subijciēdo nos eidem: q̄ ad sub-
iectionē obediētīe nō incōueniēt̄ refer̄. Effi-
ciēt̄ em̄ deus op̄s obediēt̄s obediēt̄ib⁹ sibi sicut
scriptū ē. de Josue in libro eiusdē. Steterunt
igit̄ sol et luna deo obediētī vocī hōis. Ipsa
etiāz veritas in euāgelio. diē. In qua mēsurā
mēs fuerit. metiet̄ r̄ vob̄. Et exp̄sse bt̄us ac sa-
piētissim⁹ Amb. qz nulli⁹ vnq̄erit de possessio-
nisi q̄ ip̄i⁹ dei fuerit possessio. Ampli⁹ nōne ex-
presse diē Ap̄tus ad Rob̄ma. ix. dico christū ie-
suz fuisse mīstruz circumcisōis iudaici ppli rē.
Quid at̄ ē dicere aliō mīstrū / q̄ seruū vl̄ fūic-
tem / r̄ defuitijs ip̄i⁹ q̄b⁹ r̄ fūiuit nob̄ r̄ officio
sissime fūire pat̄ est. In f̄monib⁹ exhortatio
nū ad p̄pos sepe oñdi / ex ip̄is testimonijs sc̄p-
turaz: qz nō ē fūitium sp̄uale / q̄ indigere pos-
sum⁹: q̄b̄ ip̄e nob̄ impēdere dedignēt̄. q̄n̄ po-
ti⁹ r̄ interdum remittēt̄ib⁹ multa iugit̄ ac q̄si
violēt̄ impiḡit. Sc̄da asturia in ope luctatio-
nis / ē sup̄lāratio. p̄ quā vl̄ pes elubricat̄: vl̄ s̄b-
stramētum siue sustētaclm̄ cui pede vl̄ vt̄roqz
vl̄ altero initebat̄ s̄bstrabit̄. Lū ḡ cōtra te vi-
t̄ijs tuis / r̄ pct̄is solis initat̄ cōtra te: r̄ aduer-
sēt̄ tibi dñs de⁹: subtrahē illi sup̄podiāclā ista
r̄ cadē nccē habebit. Qua p̄p̄ māifestuz est /
qz q̄cūqz in orōne sic cum christo luctat̄: vt̄ vi-
tia r̄ pct̄a inibi deserat: sup̄podiāclm̄ ei subtra-
hit: r̄ p̄p̄ h̄ ip̄m cadē cogit. Nō habet em̄ vn̄
ster: nō habz fulcimētum q̄ sustētēt̄ cōtra nos
cū ista ei defuerint / q̄ q̄dē statim vt̄ volum⁹ ea
desūt. Ipsa em̄ vitia n̄ra r̄ pct̄a: si ea nos ei sub-
traxerim⁹: statim nō solū ruunt sed etiā pere-
unt. Nō habet em̄ fundamētū vel sustētamē-
tum / nisi nosip̄os. Accidēs em̄ nō stat / nisi p̄
subiectū vel sustinēs ip̄m. **C** Tertia asturia i
opatione luctatiōis ē ip̄a fatigatio aduersarij
r̄ asturia ista vt̄unt̄ plerūqz / qui agiles r̄ expe-
diti corpe: p̄tra corpulētos r̄ ponderosos cor-
pore luctatores sunt. Et h̄mōi asturia nō qui-
dem p̄ defectū lassitudinis valet / cōtra fortis-
simū deū: s̄ p̄ quādā silitudinē. tanq̄ em̄ fati-
garet̄ clamorib⁹ orantiū. tanq̄ deficeret qua-
si nō valēs eis resistere / cedit r̄ succūbit̄ eisdē
C Exi inq̄ cito dñs ad loth de sodomis. Non
em̄ potero ibi q̄cūqz facere. donec exiueris in-
de. tanq̄ p̄ntia sua om̄ipotentissimā vt̄utē crea-

toris ligatā teneret. Et etiā orāti moysi / p̄po-
pulo q̄ peccauerat orādo vitulū: dixit dñs / di-
misi eis iuxta v̄bū tuū. tanq̄ ip̄m v̄bū tuū eēt
mibi regula opandi quā mibi trāsgredi nō li-
ceret. vl̄ mādatū v̄rgentissimū q̄d̄ p̄teriri nō
possem. Silt̄ aut̄ cauendū ē tibi in lucta ista:
ne debili aut fragili fundamēto aut fulcimen-
to imitaris. q̄d̄ ille p̄culdubio facit / q̄ de meri-
tis suis cōfidit. r̄ tanq̄ meritis suis debita pe-
tit / in orōne dona dei. Et hic ē i dubitāter pes
sup̄bie / de quo petebat Dauid dicens. Nō ve-
niat mibi pes sup̄bie. quo null⁹ fragilior aut i
firmior inueniri potest. Si vis ḡ firmiter sta-
re r̄ indeijcibilis in lucta ista: inmitere dño. cō-
fide in ip̄o. qz vt̄ mons syon q̄ habitat in hie-
rusalem nō cōmouebit̄ in eternū. sic q̄ cōfidit
in dño. amplius etiā subleuant̄. sic dicit Salo-
mon in p̄rou. Qui cōfidit in diuitijs suis cor-
ruet. Admirū qz vanitas r̄ mēdaciū sūt. Qui
aut̄ sperat in dño subleuabit̄. Quis em̄ spera-
uit in te r̄ cōfusus ē. sic dicit Ec̄cs. Job̄ x̄o ad-
mirāde cōfidēte. si occidit inq̄t me / sperabo
in eo. verūtū in cōspectu illi⁹ vias meas argu-
am. Et ip̄e erit saluator me⁹. Dauid v̄o bea-
te ac fortissime spei dicebat. Dñs firmamen-
tum meū. Et iter. Si exurgat aduersum me
plū in hoc sperabo. p̄per modū igit̄ om̄em si
bilcaueat a ruina r̄ lapsu: q̄ totū se i deū p̄icit
r̄ totus ei pondere p̄ndēte sue incūbit. Pro-
pter q̄d̄ dicit Aug⁹. Solus vincit q̄ de se nō p̄-
sumit. Necesse ē vt̄ de victoria nihil sibi p̄suar
roget / vl̄ ascribat: q̄n̄ poti⁹ nccē ē vt̄ solū deū
actorē r̄ largitorē illi⁹ cōstituat. Accidit etiāz
plerūqz in certamie luctatorio: vt̄ alter luctā-
tium / alterum etiā suo pondere solo deijciat.
Fit aut̄ r̄ in ista sp̄iali lucta ad silitudinē r̄ p̄-
portionē illi⁹ hoc ip̄m. quē admodū em̄ q̄ solis
viribus suis aut meritis innitit̄: dei auxilio et
virib⁹ seip̄m p̄uat atqz d̄stituit. Si q̄s d̄ se ip̄so
totaliter diffidit r̄ soli ḡse atqz misericōdie dei ad-
iutorij r̄ vt̄utez in se aduocat / r̄ trahit: ita vt̄
deus ei deesse nequeat. p̄p̄ h̄ dixit sapiens r̄
sc̄us Aug⁹. Secure projice te in deū. nō enīz
crudelis ē / vt̄ seip̄m tibi subtrahat / r̄ te cade-
re p̄mittat. Sicut igit̄ nō ē possibile misericō-
dissimo deo: crudelē esse in aliquē / q̄ in miseri-
cordia ip̄i⁹ sperat. Sic nō ē possibile vt̄ se s̄b-
trahat alicui / q̄ se in illū projiciat. Facta inq̄t
Dauid cogitatū tuū in dño. Et iterū. s̄. p̄. s̄.
Om̄em sollicitudinē vestrā projiciēs in eū
sciētēs q̄n̄ ip̄i cura ē de vob̄. p̄per hāc igit̄ viā

Æ

U

U

U

LII

est bec

erit dñs rectū in lucta ista. impossibile igitur te
cadere sub eo. Si em̄ q̄c̄q̄ habeas viriū / et te
adūctis sibi dei adiutorio et virib⁹: necesse est vt
eo fortior efficiaris. Qui si etiā nihil habuerit
viriū a pte tua: nō tñ eo eris infirmior / cū ee-
dem vires et tibi et illi sint. Nemo aut̄ dubitat
cui⁹ a pte sua aliquid viriū eē h̄ est a pte libe-
ri arbitrij. Et p̄p̄ h̄ ois ecclesia scōrū / celesti
magisterio erudita et instituta: dicit deus ad-
iuua me: q̄st̄ nihil de se possit. Nō adiuuari pe-
teret de dō s̄ poti⁹ totū ab ip̄o fieri q̄d fieri vel-
let. Et h̄ ē q̄d dicit Aug⁹. sup lib. psalmorum
Qui petit adiuuari: aliquid de se facit. alio-
q̄n diceret p̄culdubio totū fac de⁹. nihil pro-
sus mihi refuās siue relinques faciendū. p̄p̄
q̄d dicit Ap̄lus. Opatores dei sumus. valet et
in ista lucta dei mirabilis astutia vel prudētia
pon⁹ stratis humilitatis: q̄ dum a se totā victo-
rie gl̄iam prozins excutit / et nihil in ea iur̄ ba-
bere se sincerissime cōfitē corā illo se deo to-
tū attribuit et ascribit. Et p̄p̄ h̄ totū certamē
in ip̄m impigit. idē em̄ ex necitate debēt labor
certamīs / et honor victorie. Qua p̄p̄ dū di-
gl̄ia et honor victorie ist⁹ tua ē: dicit eidē p̄ cō-
sequēs igit̄ et v̄ certamīs tua ē labor ip̄i. Et
hoc ē dicere. luctare q̄ et vince ip̄e cū tibi soli de-
beat gl̄ia victorie: et tua sit iure plenissimo et
singulari / tibi soli debet et ip̄a victoria / et tua ē
iure plenissimo et singulari. Qua p̄p̄ et ip̄a lu-
cta. luctare igit̄ cōtra temetip̄m mecū et pro
me. Qd̄ si diceres. qd̄ ergo tu ip̄e facis de te
siue pte / si lucta ista tota mea ē? R̄ndeo i hoc
q̄ ip̄a cooperatio mea q̄ est cooperatio liberi arbi-
trij d̄r etiā donū tuū eē. Dñe nāq̄ bonū / siue
gr̄e / siue nature / siue glorie / siue fortune siue
corpis donū tuū ē. h̄ etiā ip̄m qd̄ gr̄e tue appli-
co meū liberū arbitriū: et q̄ eo vtor / et ip̄a tua
impat / donū silit̄ tuū ē et op⁹ atq̄ bñficiū.
Qua p̄p̄ nō i merito dixi / quia lucta ista tota
tua est / totaq̄ eius victoria.

Quomodo deus per luctam oratiōis vin-
ditur. La.

LIII

Est hec autēz

p̄ p̄cedā ad p̄sequēdū d̄ orone / fm̄
qd̄ ip̄a ē pugna cōtra armatū om-
nipotentissimū atq̄ inuictissimū deū. Et faci-
am te scire / q̄ orone vincit̄ cap̄ ligat arma-
q̄ sua om̄ia ei auferunt. et ab ip̄o orate capti-
uus inde ducit̄ et q̄diu vult ip̄e orans / in vin-

culis ab eodem tenetur ip̄e fortissimus deus
Quia igit̄ iam audisti ex p̄cedentibus in lib.
Sapient. quia ip̄e acuet diram irā suā in lan-
ceam. Manifestum est tibi quia vna ex arma-
turis eius. dira ira eius est. Et quia ipsa est
lancea ipsius. In ista igitur pugna primū frā-
genda est lancea ipsius. Qd̄ qualiter fiat do-
cet te Salomon in p̄rouerb. xv. vbi dicit tibi
Quia responsio mollis frangit iram. Que
autem responsio mollis: excogitari posset /
contra iram ipsius: q̄ reatus confessio: q̄ pe-
ne minate siue vindicte laudatio? q̄ miseri-
cordie humilis et deuota postulatio. Qua
propter qui sic in oratione se habet: sicut q̄ lo-
quitur ad dominum: proculdubio frangit irā
ipsius. Ip̄emet nāq̄ dicit Athath xvj. Ser-
ue neq̄ / nunquid omne debitum dimisi tibi
quoniam rogasti me? Quis autem dubitat
remissionem / omnimodam fractionēz ire eē
iudicis quātumcunq̄ irati. Non enim potest
ex ira siue per iram quicq̄ contra peccatores
postq̄ totum remiserit eisdem. Sicut neq̄ p
lanceam confractam siue contritam. Addi-
sce et pone in intimum cordis tui / peritiam
istam et prouidentiam: per quam diram dei
lanceam / et confringere scias et possis.

Alia armatura eiusdem torax est. et hec est
iusticia. sicut legitur in eodem capitulo vbi
dicitur. Accipiet pro thorace iusticiam. hanc
etiam armaturam eidem auferre potes: si
iusticia te indueris / vel armaueris contra eū
Iam autem edoctus es ex his que precesse-
runt: quia penitudo siue penitētia iusticia est
et q̄ iusticia qd̄ā ē p̄ quā penitēs semetip̄m iu-
stificat / accusando se et alligando contra se / et
testificando contra se / et sentenciando con-
tra se: quod est dicere condemnando se / et re-
um eterne dānatiōis p̄nūciādo se. Deinde
torquēdo se cruciatib⁹ penitudis / et dolorib⁹
cōpūctiōis. Te igit̄ in orone / thorace iusticie
ist⁹ armato: necesse ē deū iusticiā suā d̄ponē: et in
ermē abhuiusmodi iusticia se penit⁹ exhibere
Nihil em̄ habet iusticia eius cōtra sic iustifica-
tos. Et si quid cōtra eos aggrederē / et iniuste
et inique hoc facere. Quoniam fm̄ hoc iusticia
sua iustos impugnet et iusticie pro viribus
impedentes et operam dantes molestaret.
Amplius potest iste salua iusticia iustis non fa-
uere: Ampli⁹ fm̄ h̄ iusticia bellū h̄ret cōtra se.
Iusticia nāq̄ quā p̄nomināui / studiosissime
pugnat cōtra iniusticias: quoniam et p̄tra om̄ia
vicia et pctā / q̄ sunt et inimica maxime iusticie

i 4

Capitulum

dei. Quare in pte ista / ex pte iusticie ē ista iusticia / ⁊ ppugnatrix illi⁹ ptra capitales inimicos eiusdē. Non pōt igif iusticia dei pugnare cōtra illā / necq; aduersarij vllō modoꝝ eiusdē. Quā ppr nō pōt eē armatura aliq; ptra illam. **Q**uis em̄ armatura ptra illuz ē illūq; pugnat / cui⁹ hostē armat. **T**ertia xō armatura dei iudiciū rectū ē. ⁊ galea ē ipsi⁹. sic in eodeꝝ caplo legit vbi dī. Et accipiet p galea iudiciū rectū. Tu ḡ diiudica teipm / iudicio recto de q; dī in pā. Iusticia ⁊ iudiciū correctio sedis tue. Et itez. i. ad Lozinth. xj. **Q**uā si nosmetipsos diiudicarem⁹ / nō vtiq; diiudicaremur. Assume tibi igif iudiciū rectū istud. ⁊ tunc ociose vel superuacue assumet illō sibi dñs: qd necq; decet sapientissimā ei⁹ bonitatē. Neq; etiā possibile ē qd ociosum vel inutile eē apd ipm. Amplius te assumēte hmōi iudiciū nihil ei iudicādū relinquit in te. sic audiuiſti ex testimonio apli j. Ad Lozinth. xj. dicēs. **Q**uā si nosmetipsos diiudicarem⁹ / nō vtiq; diiudicaremur. Quā ppter te faciente de temetipō hmōi iudiciū. necesse habet ipm deponere in pte ista officium iudicātis / seu iudiciū rectū. Quare q̄cito assumis tibi iudiciū hmōi faciēdū tibi de temet ipso: tācito auferas ei galeā istā suā. **Q**uarta armatura eiusdē ē eq̄tas. sic in eodē caplo legit. Sumet scutū in expugnabile eq̄tateꝝ. Si igif vis ei auferre scutū istud: depone iniq̄tates tuas. qd est dicere desere eas / ⁊ abstulisti deo scutū istud vbi em̄ nulla ē iniquitas. nulla ē do armatura necria ptra iniquitates. **Q**uā igif eq̄tas nō armat eū nisi ptra iūq̄tates: nec possibile ē vt armet ptra eas nisi equitate: qz equitas nō armat eū nisi contra iniquitates. **M**anifestū ē depositis iniquitatib⁹ tuis: deū nō posse h̄re scutū hmōi ptra te. Quā ppr in ista pugna ofōnis absq; scuto illū facies: si ab iniq̄tatib⁹ tuis auersus fueris. **V**lex ē qd dicit sanct⁹ Job de eo. Iniq̄tatē pponit contra me. De cōfidētia innocētie ⁊ bone p̄cie sue h̄ dixit: intelligēs deum nō posse scutum eq̄tatis sue abscondere v̄l opponere: nisi ptra iniq̄tas ⁊ iniq̄tates eoꝝ / a q̄b⁹ imunē penit⁹ ⁊ nuduz se sentiebat sanct⁹ iste. Ac si ḡ intēderet quia scutum istud deerat deo ptra ipm dixit. eq̄tatem proponat ptra me. q̄si dicēt. armet se scuto hmōi si habet. Quia xō gladium ⁊ pharetram ex vtraq; pte acutuz in pā legit habere. Et arcum ipm tetendisse / gladium vibraſſe: exp̄ſſe legit: nō sunt p̄rerende h̄ iste due armature. Sciēdum igif tibi arcuz dei / nō ē nisi

iudiciū ipi⁹ / ⁊ in eo velut chordā eē miam siue pietatē ipi⁹. lignum xō fortissimum: rectitudinē iusticie ipi⁹. Quē admoduz ḡ in arcu literali siue materiali p chordā / lignum a rectitudine sua flectit et curuat: sic iusticie diuine rigor / a meritis penis siue vindictis vltra q̄ cogitare sufficiam⁹: tpať atq; lenit. Sagitte at̄ q; ex arcu isto emittunt siue traiciunt. Inie iudiciarie sunt. nulla armatura protectionis repellibiles seu retro: suꝝ reuersibiles. Sic legit de sagitta Jonathe. q; nunq; puerſa ē retro: sum. Et itelligo de nouissimis iudicij sententijs: ptra q̄s / nec appellatio / nec supplicatō qd̄ poterit. Alie nāq; h̄ plimum Inie vel elidunt vel euacuant. Et modis q̄b⁹ he sunt in fmōib⁹ exhortationum popularium cessant p me audire potes vt de alijs taceā. Et quē ad modum arc⁹ q̄to magis p chordā curuat: tāto forti⁹ sagittas traicit / ⁊ duri⁹ pcutit. Sic i illos q̄b⁹ maior fit miscōia / siue tolerādo / siue alias bñ faciēdo: intēsa ē duriores Inie iudicij emittunt. Quia ḡ vt p̄dixi / arc⁹ iste ē iudiciū. ⁊ iā audiuiſti ql̄r eidē auferas arcum suum. **Q**uā si ad h̄ intēdere sciueris ⁊ volueris vt arcum istum p̄fringas. h̄ pculdubio facies: si tibi iusticie rectitudinē ptra teipm assumpseris. **T**e em̄ rigore iusticie ptra temetipm exerceat: nihil ei de rigore illo reliq̄ſti. Quare vel arcum istum cōfregisti / vel ipm deo abstulisti. **L**hordā siq̄dē miscōie ipi⁹ nō ē op⁹ tibi vt vel rumpas / vel minuas / vel aliquatenus ledas. Illa em̄ q; in pugna ista te maxime adiuuat / ⁊ p quā solā in ea stas ⁊ pugnas. **G**ladi⁹ xō ex ore sedētis in throno ex vtraq; pte acutus exiens: Inia ipa quā ore suo sacratissimo locut⁹ est: in extremo iudicio rectissime itelligit. **Q**ue ppr h̄ gladi⁹ ex vtraq; pte acut⁹ dī qm̄ istar gladij acutissimi / ⁊ aiā ⁊ corp⁹ morte eterna pemptur⁹ ē. **H**unc igif gladiuz eidem auferas: si gladium penitūdis / aut discipline ptra temetipm assumis: ⁊ vindicare in temet ipso: q̄s irrogasti deo iniurias ⁊ p̄umelias viriliter pponis atq; disponis. Neq; em̄ habebit q; te pcutiat. si te pcutiētē viderit ex zelo p̄nialis iusticie temetipm. **L**ōsident igif dicei: mitte gladium in vaginā tuā. qz ego euaginaui meuz. **P**otes ⁊ paliā viā auferre eidē gladium istuz: dicēs ei: qz gladi⁹ vltiōis siue dānariōnis: gladi⁹ ē soli⁹ iusticie. **N**ec in eo potes p̄cutere. ⁊ nisi vbi potes. **F**ox at̄ siue iudiciuz p̄niale: fox ē ⁊ iudiciuz mie. **E**go at̄ in h̄ foro ⁊ iudicio certo experior. ⁊ Quā ppr nihil ad

te ex vindicta vel ultione exercenda in me: et nihil ad te de gladio aduersum me. Adherito igitur tibi dice pot miscdia mitte gladiū tuū i vagina. qz null' eloc' gladio corā me: nulla eniz ex ore meo pcedit vndiqz snia pdenationis: s' absolutiois. remissiois. et liberatiois sp. **Alia** ^{vna} etia via auferes sibi gladiū vindicte et vltiois. Et h' idubitant si gladiū tuū hmōi a te ipso abstuleris. Et intēdo si vindicare iniurias tuas et p' tu melias alios nolueris. In ea q'ppe mē sura: q' mēsus fueris remetiet tibi. Et iterum. **Bi** misericordes: qm' ipi miscdiam psequent'. Qui vō vindicari vult: a dño inueniet vindictam. sic legit' Eccl' .xviiij. Et itez. **Ad** .xxvi. Q'is q' gladiū accipiet gladio pibūt. Quicūq' em' gladiū iniuriarū ppriarū vindictā accipiunt: gladio diuine vltiois pibūt. **L**urialit' q' et q'stū videt' satis pacifice iducit' ops de': ad deponēdū gladiū vltiois: cū sola depositione gladij tui ad h' iducit'. In q' et oib' alijs manifestū ē: q' benignū q' pacificū q' beneficū habebrem' deū si tria ista in nob' obfuarē. sic em' de dictū ē ad ipm'. **L**ū scō scūs eris: et cū viro i nocete inocēs eris. Ita cuz pacifico pacific'. cū benigno benign'. cū bñficis sp' bñficēssimus ē dñs. sic et cū misericordib' misericors. **I**uxta modū istū dico tibi: et de lancea ipi'. qz lanceā tuā: q' vtiqz ira tua ē: in te ipso p'fegeris: v' q'libet mō ipotentē reddideris irā dei: q' iustissime vibrabat' p'ra te p'friges. Et si pprie ire incēdiū in te ipso extinxi: facies idez et p' h' de ira dei. **N**ūquid ait p's. **E**xardescit velut ignis ira tua. **E**xardescit vtiqz si nostrā nō extinxerim'. Et reminiscere: qz istis duob' mōis: bella potissimū agunt' circa hoies: igne vicz et gladio. **Q**ua pp' iermes et ad bella penit' ipotentē sūt: q' defunt ignis et gladi'. Si vis igit' oipotētissimū deū iermē p'ofus efficē: et imbellē oīno p'ra te reddē: aufer ei ignē istum et gladiū: p' vias q's oīdi tibi. Et intēdo aufer a temet ipso ignē ire: et gladiū q' idē ē: et vtrūqz a deo abstulisti: inermis apparebit: et inermis se exhibebit in ofone aduersum te: si inermis ei h' hmōi armis oīno carēs occurreris. **Q**ua pp' nō iminebit tibi bellū p'ra eū: s' frui pace h' et beniuolētia ipi' tibi licebit. **D**ebes aut' re-misci: q'ties officiū ofonis vel aggredier' vel assumis p'ra deū: te intrare capū certaminis et plū te cū eo siue aduersus eū cōmittere: p'pter qd' q'cūqz bellū inēit siue pliar' volunt: dei adiutorū p'mo iuocāt: sciētes q' d' celo fortitudo et victoria ē. Et ob h'ac etia cām hore di-

uini officij: q' et ofones sunt: idubitant idcipiūt ab inuocatiōe diuini adiutorij. q' ē. **D**e' i adiutorij meū intēde. **E**x q' euidenter apparet: qz q'cūqz in diuini officijs hmōi qd' ē dicere laudib' et sacrificijs oblatiōib' et obsecratiōib' cōsecrati sunt: bellatores p'ra deū: et ppugnatores p' toto dei plō siue ecclesia ipsius p'stituti sūt: qd' et ipa tonsura clericalis euident' oīdit: cū manifesta tonsura pugilū sit et ppugnatorū. **E**st etia signū et insigne corone: q' p' victoriam certaminū hmōi pia fiducia sp' debet p' sumere. nec diffidere: nec desperare de ea: p'pter infirmitatē suā: et oipotētissimā creatoris fortitudinē: cū ipemet sp' vinci vult i hmōi certaminib': et adiutorē fortissimū se p'beat: fortiter ac legitime in eis agētib'. pp' qd' mira fiducia petit vnusquisqz eoz et dic'. **D**e' in adiutorij meū intēde. ac si diceret: in ista hora: vel oratiōe: in h'ipo certamine qd' p'ra te aggredior vel in eo. **S**cio em' me in illo certamine nihil posse p'ra te facere: nisi adiutorio tuo aggrediar pugnā cōtra irā iustissimā tuā p' plō tuo vel vnoqz ex illo. **S**cio scptū eē: veracissime de te p' scm' et sapiētissimū **J**ob dicētē. **D**e' cui' ire nemo resistere poterit. **S**cio me non posse in certamine isto victoriā adipisci virib' meis: s' p' solat' me scūs et sapiēs **B**reg' dicens q' ire dei tūc resistit cū ipē q' irascit' opitulatur. **Q**ua pp' vacue eēt et p'ofus iutiles omnes ofones q' oīs ecclie scōz p' placāda ira dei iustissima sūt. **Q**d' siqz q'sierit: cuiusmodi adiutorij a deo petit' cū ei d'r. **D**e' in adiutorium meū intēde. **I**nde in h': qz g'ra deuotiōis et ofonis. **H**oc em' ē adiutorij q' de' p'ra semet ipsum maxime adiuuat orantē: et h' ē scutū inexpugnabile: q' deuote orātes: et se et illos p' q' bus orāt' ab ira dei p'tegūt et defendūt. **P**rop' qd' ofo d'r scutum in lib'. **S**apient' .xviiij. vbi legitur: q' parās hō sine q'rela p'positiōes fidei siue scutū ofonū tē. p'inde igit' et circūspecte incipit ecclia ofones hmōi. petēs in p'mis gratiā sic orādi: vt de' necē habeat exaudire. hec aut' necitas nō ē violētie: nō ipulsiōis/aut coactiōis: s' inundātis gratuita largitate bñficētie. **A**pparet at' tibi ex his q'sta sit stulticia. q'sta ignauiā q'sta negligētia clericorū: q' cū officio orandi p'secrati sunt/ et addicti: orare addiscedere scire non curant. **S**illis q' ignauiā vel negligentia in nullo genere hoīuz inuenit'. **N**emo em' proficit aliq' officiū cui' nō velit studere h' p' p'itā: p'pter clericos solos/ q' clericalis officij: tāqz salutaris tāqz honorabilis ignorā-

Capitulum

tiam nec verentur nec metuent nec erubescunt
Quo clerici regulares p̄mittunt ofonē dñicā
cā in h̄ ē/ vt formā orādī in euāgelio traditam
fuēt. sic reuera dignū et iustū ē/ vt alijs ofonibus
ea se petere oñdāt/ q̄ ip̄a ofone dñica pe-
tere diuino magisterio edocti sunt. ¶ Admo-
nendi igit̄ sunt et modis omnib⁹ exhortādi/ at-
q̄ docendi/ q̄ clerici sunt v̄l fieri volūt/ vt sue
professionis officiū discāt agere et poīa lauda-
biliter adimplere. Quis em̄ pugil sue propu-
gnator pugillatorā artē ignorare nō erube-
scat et addiscere nō studeat. vt l̄hoza⁹. Lude-
re q̄ nescit cāpestribus abstinet armis. Quis
etiā velle eē patron⁹ et aduocat⁹ in causis vi-
lissimis tpaliū/ et rethoricā illā secularē p̄ quā
sciat cās hmōi allegare/ se ignorare nō dole-
at. Leges q̄s ad defensionē et iustificationē
cāz hmōi q̄s suscipit adducat/ nō studiosissi-
me exqr̄at. Et q̄dē leges hmōi/ arma sua vo-
cant aduocati seculares: et inermes etiā se fa-
tent̄ si legib⁹ istis armari nō fuerint. Sic legi-
bus et allegatiōib⁹ p̄scriptis armat⁹: pugnam
istā aggredere p̄trā deū quē tā fortiter arma-
tū eē p̄tra te audis. Et sic p̄dixi deponere tu ar-
ma te atq̄ vindicte p̄tra iniuriatores tuos:
Deponere ignē et gladiū añdictos/ et inuenies
inermē deū/ et ad pugnādū cōtra te impatus
ac prosus imbellē. Quid restat tibi de deo fa-
ciendū/ nisi vt ip̄m inermē iā et victū vincas si-
ue liges et in vinculis teneas/ artissimeq̄ iua-
sibile ap̄ te custodias: p̄pone igit̄ temetip̄m
in vinculis illi⁹ in q̄b⁹ ē alligatura salutaris. si-
cut dicit̄ Ecclesiastic⁹. Ligare funiculis adā/ et vin-
culis charitatis illi⁹ q̄b⁹ te trahat ad se et p̄ se.
Et ecce iā ip̄m ligasti et posuisti in vinculis tuis
Usualit̄ em̄ et vulgarit̄/ dī mulier h̄re virū in
vinculis suis/ q̄ eā fortit̄ amat. et cuz amor so-
lus vinculū sit q̄ cor humanū ligari et teneri p̄t
Sic ē vinculū q̄ sol⁹ de⁹ ligari p̄t atq̄ teneri
prop̄ h̄ dicit̄ lex in lib. Deut. Dñs de⁹ tu⁹ p̄glu-
tinat⁹ ē p̄f̄ ib⁹ tuis et adamauit eos. ¶ Si vis
scire cū te de⁹ habuerit in vinculis suis: habe-
bis eū et tu in vinculis tuis. Testificat̄ tibi ip̄e
mer̄ p̄rouerb. viij. Ego diligētes me diligo.
Quid aut̄ aliud ē h̄ nisi q̄ in vinculis meis ha-
buero? ¶ Si q̄ris a me/ q̄l̄ h̄ efficere vel pro-
curare potero. iā satisfeci i eis q̄ p̄cesserūt vbi
docui te de igne sacrificij ofonis/ vñ illū conq̄-
reres et accipies/ q̄q̄ nō solū stulta s̄ etiā insa-
nissima merito videri d̄z q̄stio ista. sic et ibidez
dixi tibi. Incompabili⁹ em̄ maḡ difficile videri
d̄z vnicuiq̄: q̄l̄ se teneri poterit ab amore

creatoris/ vicz q̄ min⁹ eū diligit. q̄n. vñ v̄l q̄l̄
ip̄m amet. Nec em̄ timēdū ē/ vt dicit̄ Aug. i lib.
de doctrina christiana. vt de⁹ agnit⁹ nō diliga-
tur. si em̄ ista minuta. imo etiā extrema atq̄
vilissima bonorū dei/ q̄ vtiq̄ et p̄alia sūt sua. il-
la minima bonitate atq̄ pulchritudine ita in-
flāmāt amore suo/ eos q̄ ea v̄l ad modicū co-
gnoscūt/ et rapiūt ea totaliter in se. q̄d putan-
dū ē facē creator optim⁹ vel pulcherrim⁹ de
cognitiōib⁹ et inspectiōib⁹ suis. Postq̄ at ad
h̄c tā nobilis triūphi gloriā/ tā inclite p̄de ca-
ptionē se diuina gr̄a extulerit: adhibe oēm cu-
stodiā ne euadat/ et ne effugiat p̄da ista man-
tuas. Qui fuit sic comedit fruct⁹ et custos
dñi sui gloriabit̄. Tene igit̄ nec dimittas/ sic di-
cit sp̄sa in cātic. tenui nec dimittas. In eo q̄p
pe effugiet a te oē bonū. quē admodū sole re-
cedēte ab hemispherio n̄o/ cum eo recedit et
tota radiositas et tot⁹ calor serenitas cordis
tui/ totaq̄ pulchritudo gr̄az et virtutū/ q̄b⁹ mēs
tua illustrabat̄ euanescat/ et nox sola tenebro-
sa atq̄ in mēte tua relinquat̄. ¶ Si dixeris si
possum tenere fortissimū et oipotētissimū/ etiā
pictū oculi inuitū. vere vtiq̄ dicit̄. si ip̄e q̄ capi
voluerit a te et teneri vult a te. Nec reputat ca-
ptionē carcerariā/ p̄uberniū tuū/ et cohabi-
tationē suā imo delicias suas/ sic ip̄emet testa-
tur p̄rou. viij. dices. Delicie mee eē cū filiis
hoim. Nō artat eū v̄l molestat ligatura hmōi
cū nihil a deo ei placeat i nob vt vinculū amo-
ris q̄ ei astringimur. Dia q̄ppe alia bona n̄ra
ei placēt/ et oīa amat custodit p̄uat adauget
atq̄ remunerat p̄p̄ istd. Dia em̄ bona q̄ fecit
nob. oīa mala q̄ p̄ nob sustinē dignat⁹ ē: fecit
sustinuit p̄p̄ istd. Quia p̄p̄ m̄ifestū sit/ q̄ q̄
to fortior fuit ligatura hmōi: q̄t̄oq̄ restrictior
tāto erit ei acceptior. Laue igit̄ totis studijs
et virib⁹/ ne rūpas vinculū istd: q̄n̄ fractura
ista nō ip̄m ligaret s̄ poti⁹ fugaret a te et aufer-
ret illū tibi. cū tota seqla bonorū q̄ debet i ha-
bitatiōe et p̄s̄tia ip̄i. Assume igit̄ incessant̄ vin-
culū istd/ et p̄strige illd arti⁹. Hec at̄ facies am-
pli⁹ et apli⁹ meditādo i mirabilib⁹ ei⁹ q̄ fecit et fa-
cere nō desistit. pillā em̄ inotescat/ potētia/ sa-
piētia/ bonitas/ pulchritudo/ et plarga bñificē-
tia ip̄i/ q̄b⁹ oib⁹ amabile se exhibet. et calozē
vitalē dīlctōnis sue diffūdit i oēs itelligibiliter
cogscētes ip̄m Ampli⁹ aut̄ et p̄p̄i⁹ i eos q̄ stu-
diosiores sūt iuestigatiōe maḡliū et meditatiōe
mirabilium ip̄i. Nonne enim sine causa di-
cebat propheta de se/ meditabar in omnibus
opibus tuis et adinuētionib⁹ tuis exercitabar.

L

Ik

Ab

Et alibi: delectasti me dñe in factura tua. Et
 em si pulchritudo et mirificetia plimū habeat
 in seipso admiratiōis et dilectiōis: et h̄ m̄ maxi
 me delectabilis ē q̄ ineffabilis ē suauitatis cōcē
 tu velut carnē q̄dā pulcherrimoz gestoz
 diuinorū tota resonat creatorē. Sicut in h̄ ma
 xime speciosa et interi⁹ aspectib⁹ iucūda q̄ pul
 chritudinē vtrūq̄ creatoris q̄ h̄ cogitabilis si
 multitudinē repñtāt. Dñe de⁹ et saluator meus
 quē nō reputares dñi ac crudelissimū: i quē
 si q̄s q̄stūcūq̄ ḡuit peccasset: si offerret se ca
 ptioni et vinculis ipsi⁹: vt in captiuitate hui⁹
 torq̄ret ipm̄ q̄tū et q̄lir vellet: si inq̄ h̄ recusa
 ret: hoc igit̄ Dñe misericōdie cogita de temetip
 so. Scio si q̄dē me ḡuissime peccasse cōtra te
 cū offero me captiuitati tue et vinculis: vt ibi
 me ponas tibi in detineas atq̄ custodias nec
 solū offero s̄ horrore et peto. Absit a te misera
 tor et misericors dñs: vt nō benigniorē te mihi
 exhibeas: quā multi duri et crudeles hoies se
 mihi exhiberēt. si in eos peccasset et h̄mōi eis
 satisfactiōē offerre: nec abijcias mihi d̄ capti
 one ista et vinculis istis q̄cōp̄. Scio nāq̄ igit̄ q̄
 captio ista et vinculatio sunt tibi oib⁹ alijs ḡti
 ores. Hō igit̄ d̄z obeie mihi ad iueniēdū miā
 tuā q̄ talē captiōē eligo. Sic nec ipa p̄p̄ h̄ re
 pelli nec recusari debet a te qm̄ tibi placatissi
 ma ē. In hac captiōe et in h̄mōi vinculis me po
 ne et detine: ibiq̄ tracta q̄s dire vel dure volue
 ris. Ibi me torque p̄ om̄i beneplacito volūta
 tis tue. **Q**uod si dixeris mihi: q̄ in astutia loq̄r
 h̄ vicz q̄ scio mihi nō posse eē bonū nisi i captio
 nib⁹ et vinculis tuis sum: et qm̄ scio h̄ mihi face
 res: et ego captū te h̄rem et tenerē sicut in vincu
 lis meis: Rūdeo dñe misericōdie vix ē q̄d dicit̄: q̄s
 q̄ prudētia: q̄s astutia vocāda sit scia q̄ sic lo
 quor: p̄sertim cū vtrūq̄ istoz placeat bonita
 ti tue. Accedit aut̄ tertiū gl̄ia tua siue honor:
 q̄ tāta mirificetia tue misericōdie me reuocas ad
 te et liberas pctōres. Et tu ipse testis es q̄ oīa
 intueris ad nudū et lucidissimū: q̄ gl̄ia tua et
 honor in intentiōe mea ē in pre ista. Et ego tā
 in proximo dixi tibi q̄ delicie tue sunt captio
 ista et alligatio tua.

De mirificetia et virtutib⁹ ofonis. La. LIII

Est hec iuxta

p̄missa et ordinē p̄missum loq̄r aliq̄
 de mirificetijs et virtutib⁹ ofonis: vt
 p̄ ad amorē et studiū ofonis et accēdaris ar
 nus: et puocetis efficaci⁹. Debes igit̄ remini

sci illoz q̄ in ip̄o tractat⁹ illi⁹ initio audisti vicz
 q̄ oīs scificatio: oīs b̄dictio: q̄ p̄ viros scōs fit
 p̄ ofonē fit. Ipa etiā mirifica trāsmutatio pa
 nis et vini in corp⁹ et sanguinē dñi ac redēptō
 ris nr̄i: p̄ ofonē fit: q̄ oīs ecclia scōz petit dicēs
 vt nob̄ corp⁹ et sanguis fiat dñi nr̄i iesu xp̄i: q̄
 p̄ die q̄s pateret tē. **S**anctificatio q̄s baptis
 malis q̄ ē regeneratio et renouatio aiaz q̄ ni
 hil in mūdo mirabili⁹ vel salubrē vel magnifi
 cētī aie v̄ gliosī in tota rerū vniūitate fieri
 p̄t p̄ ofonē indubitanē fit. Ihec em̄ forma x̄
 borū q̄ dicit̄ baptifator. Baptifate in noīe p̄ris
 et filij et sp̄s̄s̄cī. **O**fo h̄ns intētū vel intēriōnez
 baptifate in noīatim inuocatis p̄re et filio et spi
 ritu scō ad te regenerādū et renouādū. Et sci
 endū q̄ illozū q̄ppe soloz ē ista x̄ et p̄tas. q̄ si
 volueris intelligere in noīe illoz. i. x̄tute: re
 ctus ē et christianissim⁹ intellect⁹. Et erit sen
 sus hic. Baptifate a. in noīe. i. in x̄tute ipsius
 p̄ris et filij et sp̄s̄s̄cī. **N**ec em̄ in alia vel paliaz
 x̄tute fieri p̄t tā mirifica mutatio. Siue autē
 intelligas in x̄tute inuocata siue inuocatorum
 p̄ris et filij et sp̄s̄s̄cī rectissime itelligas i vtroq̄
 sensu forma illoz x̄boz ofo ē v̄ inuocatio vel
 ip̄i trinitat̄ vel x̄tutis eiusdē. **J**uxta modū
 illū cōsidera singula sacramētoz et q̄d mirificē
 tie et x̄tutis habeat b̄dictio et absolutio sacra
 mētalis q̄ vtrūq̄ ofo tēplū ē in ip̄o sacro p̄fessio
 nis et sentiunt cōfiteutes et signis euidentib⁹
 hec sepius experiunt sacerdotes. Et hec est
 virtus christi clauium et manū sacerdotaliū
 potestas mirifica quā in consecratione sua p̄
 ipsam sacram vncionem olei sancti percipi
 unt p̄ ipsam orationē pontificālē que est hec.
Consecrēt quesumus dñe manus ista et san
 ctificeris pillam vncionem et nostram bene
 dictionem vt quecūq̄ recte benedixerint be
 nedicta sint: et quecūq̄ sanctificauerint san
 ctificentur. Amen. Et est alia mirificetia x̄
 tutis ofonis qua ire dei resistit cui nemo resi
 stere potest sicut audiisti in p̄cedentibus ex
 sermonibus sancti Job de qua dicit̄ ps̄. quis
 nouit potestatem ire tue et p̄ timore tuo iram
 tuam dinumerare. **L**ui etiā et aliud mirificē
 quia non solum virtute ofonis placatur ira
 illa omnipotentissimi dei sed etiam impetrat
 ab ip̄o et gratia quā nobis concedat deus tri
 nus et vnus p̄ infinita secula seculorū. Amen.

Explicit Rethorica diuina de ora
 tione domini Guilelmi parientis.

Faint, mostly illegible text in two columns, likely bleed-through from the reverse side of the page.

OTTO
ad m
achans
lia. G

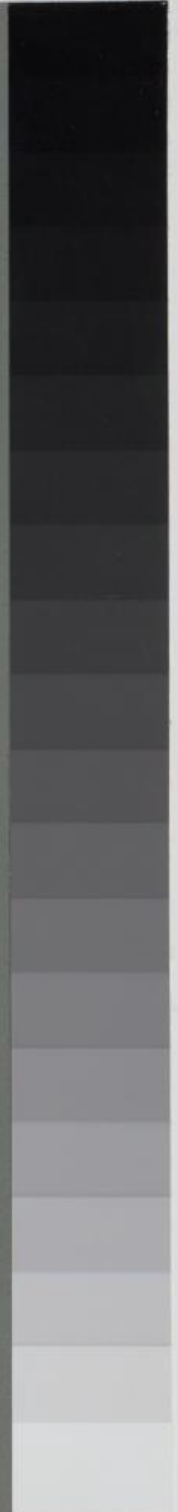
OTTO

Le
Se
Pro
Aber
Nem
Vord
Me
Woz
Tun

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

- A 1 R
- 2 G
- 3 B
- 4
- 5 W
- 6
- 7 M
- 8
- 9 G
- 10
- 11 K
- 12
- 13
- 14 C
- 15 Y
- 16
- 17 M
- 18
- 19

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

- Black
- 3/Color
- White
- Magenta
- Red
- Yellow
- Green
- Cyan
- Blue

